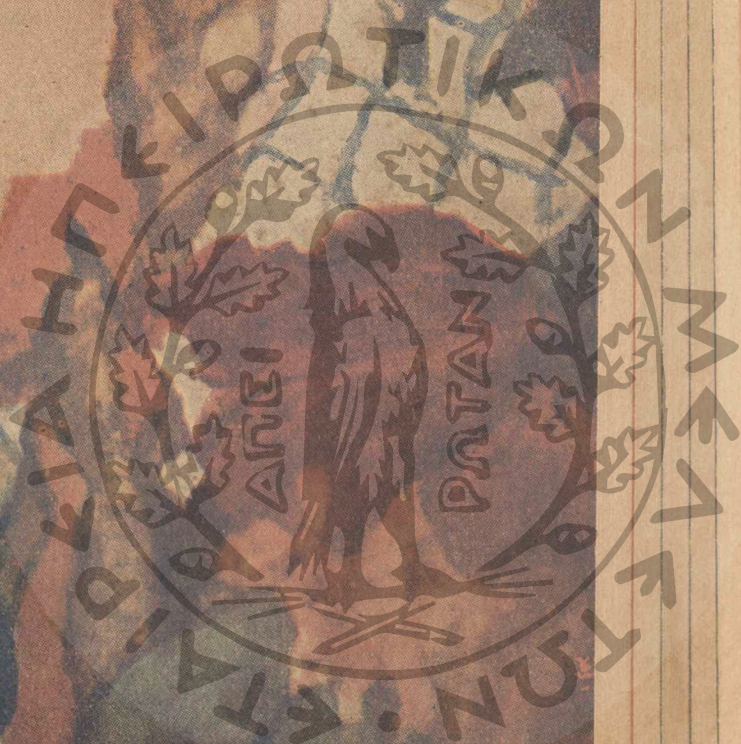

ΜΙΟΥΚΕΙΟ

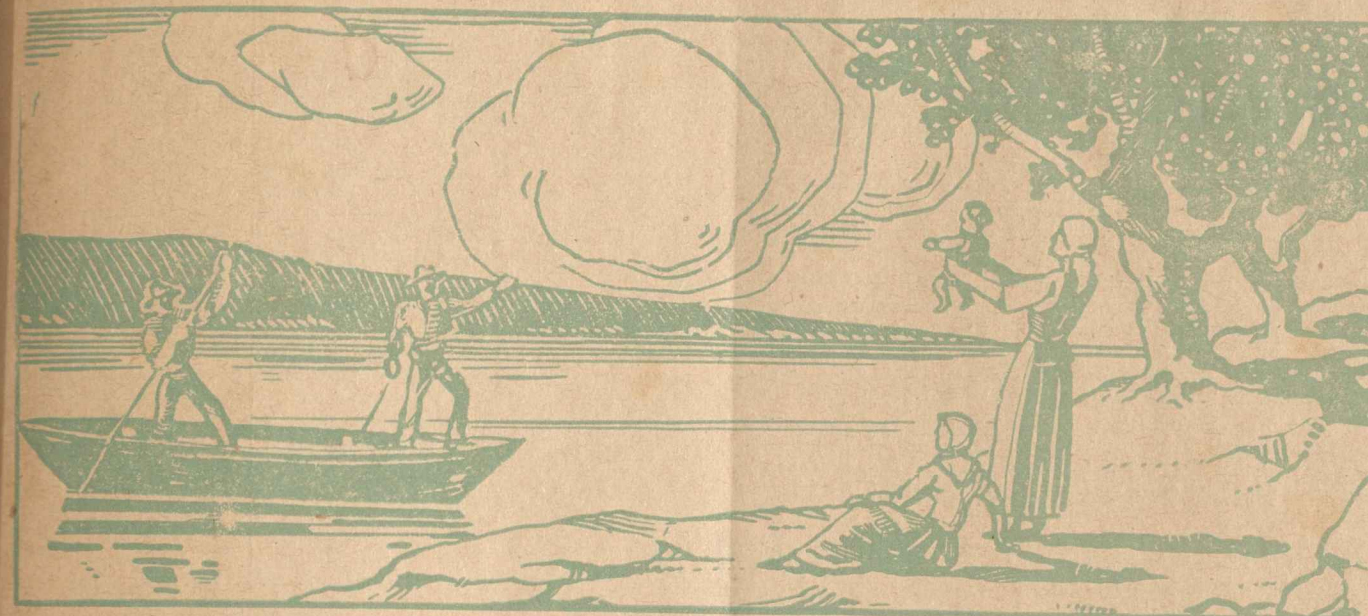
ΕΤΟΣ 14^{ON}

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΑΡΙΘ. 19-(688)

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

Η ΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ

Στά παλιά τὰ χρόνια, ἀκριβῶς ὅπως καὶ σήμερα, ὁ ἥλιος ἀνάτελλε κάθε πρωὶ καὶ θαύριλεε κάθε θράδυ.

Τὴν αὐγὴ, ὅταν ἡ πρώτη ἀχτίδες ἀλλάζαν φιλήματα μὲ τὴ θροσιά, ἡ γῆ ξαναζοῦσε, ὁ ἀέρας γέμιζε θορύβους γεμάτων χαρὰ, ἐκοτᾶσι κι' ἐλπίδα, καὶ τὸ θράδυ, ἡ γῆ γαλήνευε καὶ πνιγόταν μέσα στὸ πένθιμο δειλινό.

Κάθε μέρα καὶ κάθε νύχτα ἔμοιαζαν. Κάθε τόσο παρουσιαζόταν ἕνα σύννεφο κι' ὁ κεραυνὸς θροντοῦσε ἡ ἕνα ἀστρο ἀφηρημένο ἔπεφτε ἀπ' τὸν οὐρανὸ. Ἡ, ἀκόμα, ἕνας χλωμός κι' ἀδύνατος καλόγερος, ἔτρεχε καὶ διηγόταν στοὺς ἀδελφούς του ὅτι εἶχε δὴ μιὰ τίγρι νὰ τριγυρίζη κοντὰ στὸ μοναστήρι.

Κι' αὐτὸ ἦταν ὄλο. Ἐπειτα, ἡ μέρες κι' ἡ νύχτες ποδρχόντουσαν ἦσαν ὅμοιες κι' ἀπαράλλαχτες μεταξύ τους.

Οἱ καλόγεροι δούλευαν καὶ προσευχόντουσαν. Ὁ ἡγούμενός τους ἔπαιζε ὄργανο, ἔκανε θρησκευτικὲς συνθέσεις κι' ἔγραφε λατινικοὺς στίχους.

Αὐτὸς ὁ θαυμασιὸς γέρος εἶχε ἕνα ξεχωριστὸ χάρισμα: ἀγγίξε τὸ ὄργανο μὲ μιὰ τέχνη τόσο μεγάλη, ὥστε κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ γέροι καλόγεροι ποῦ, καθὼς ζύγωνε πειὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν τους, εἶχαν ἀδυνατίσει, δὲν μπορούσαν νὰ συγκρατήσουν τὰ δάκρυά τους ὅταν οἱ ἥχοι τοῦ ὄργανου, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ κελλὶ τοῦ ἡγουμένου, ἔφταναν ὡς αὐτοῦς.

Γιὰ ὅ,τι κι' ἂν μιλοῦσε, ἀκόμα καὶ γιὰ πράγματα πολὺ συνηθισμένα —γιὰ τὰ δέντρα, τὰ ζῶα ἢ γιὰ τὴ θάλασσα, παραδείγματος χάριν— δὲν μπορούσαν νὰ τὸ ἀκούσουν χωρίς νὰ χαμογελάσουν ἢ νὰ κλάψουν.

Καὶ τοὺς φαινόταν ὅτι χορδές, ὅμοιες μὲ τοῦ ὄργανου, ἀντηχοῦσαν μέσα στὴν ψυχὴ τους.

Εἶτε ἐργαζόταν, εἶτε παραδινόταν σὲ μιὰ μεγάλη χαρὰ, εἶτε μιλοῦσε γιὰ κάποιο πρᾶγμα τρομερὸ καὶ μεγάλο, μιὰ ἔμπνευσι γεμάτη πάθος κυριαρχοῦσε πάντα στὸν ἡγούμενο. Δάκρυα ἀνέβαιναν στὰ λαμπρά του μάτια. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ γινόνταν τριανταφυλλένιο. Ἡ φωνὴ του βροντοῦσε κι' οἱ μοναχοὶ, ἀκούγοντάς τον, ἐνοιῶσαν τὴν ἔμπνευσι νὰ κυριεύῃ καὶ τὴ δική τους ψυχὴ. Σὲ στιγμὲς τόσο λαμπρὲς καὶ θαυμαστὲς, ἡ δυνάμις του ἦταν ἀπέραντη.

Ἀν πρόσταζε τοὺς καλόγερους νὰ ριχτοῦν στὴ θάλασσα, ὅλοι, ὡς τὸν τελευταῖο, θὰ ἔτρεχαν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὴ θέλησί του.

Ἡ μουσικὴ του, οἱ τόνοι τῆς φωνῆς του, οἱ στίχοι του εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἦσαν γιὰ τοὺς ἀδελφούς του μιὰ ἀστείρευτη πηγὴ ψυχικῶν ἀπολαύσεων. Μπορεῖ ἐξ αἰτίας τῆς ὁμοιομορφίας τῆς ζωῆς τους, νὰ εἶχαν βαρεθῇ πειὰ τὰ δέντρα, τὰ λουλούδια, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρο. Μπορεῖ ὁ θόρυβος τῆς θάλασσας νὰ κούρα-

ζε τ' αὐτιά τους καὶ τὸ τραγοῦδι τῶν πουλιῶν νὰ τοὺς ἦταν δυσάρεστο. Μὰ τὰ χαρίσματα τοῦ ἡγουμένου τοὺς τοὺς ἦσαν ἀπαραίτητα σὰν τὸ καθημερινὸ ψωμί.

***

Χρόνια καὶ χρόνια πέρασαν.

Ἡ μέρες κι' ἡ νύχτες ἦσαν ὅμοιες.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πουλιά καὶ τ' ἀγρίμια, κανένα ζωντανὸ πλάσμα δὲν παρουσιαζόταν κοντὰ στὸ μοναστήρι.

Ὁ πῶς κοντινὸς σ' αὐτὸ συνοικισμὸς ἦταν πολὺ μακριὰ καὶ, γιὰ νὰ φτάσῃ κανένας ὡς ἐκεῖ, ἔπρεπε νὰ κάνῃ μὲ τὰ πόδια στὴν ἔρημιὰ διακόσια βέρστια.

Οἱ μόνον ποὺ ἀποφάσιζαν νὰ διασχίσουν τὸ διάστημα αὐτὸ ἦσαν οἱ ἀνθρώποι ποῦ, περιφρονώντας πειὰ τὴ ζωὴ τους, τὴν πετοῦσαν πίσω τους καὶ κατέφευγαν στὸ μοναστήρι ὅπως μέσα σ' ἕναν τάφο.

***

Φαντάζεστε λοιπὸν εὐκόλῃ ποιά ἦταν ἡ ἔκπληξι τῶν μοναχῶν, ὅταν, κάποια νύχτα, χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ ἑνὸς κατοικὸς τῆς πόλεως, ἑνὸς κοινὸς ἀμαρτωλὸς ποῦ ἀγαποῦσε τὴ ζωὴ.

Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς, χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν εὐλογία τοῦ ἡγουμένου καὶ χωρὶς νὰ προσευχηθῇ, εἶπε νὰ τοῦ δώσουν κρασί καὶ τροφή.

Ὅταν τὸν ρώτησαν πῶς εἶχε φτάσει ἀπὸ τὴν πολιτείαν σ' αὐτὴ τὴν ἔρημιάν, τοῦ διηγήθηκε μιὰ πολὺ μεγάλη κυνηγετικὴ περιπέτεια. Καθὼς βρισκόταν στὸ κυνήγι, εἶχε πει κι' εἶχε χάσει τοὺς συντρόφους του καὶ τὸ ὄροστο.

Κι' ὅταν οἱ καλόγεροι τοῦ πρότειναν νὰ μείνῃ ὁριστικὰ στὸ μοναστήρι γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴν του, τοῦς ἀπάντησε γελῶντας:

— Δὲν εἶπ' ἐγὼ σὰν ἐσᾶς.

Ὁ ξένος, ἀφοῦ ἔφαγε καὶ ἤπνε, κύτταξε τοὺς μοναχοὺς ποῦ τὸν ὑπηρετοῦσαν, κούνησε τὸ κεφάλι του σὰν νὰ τοὺς ἀποδοκίμαζε καὶ εἶπε:

— Ἐδῶ δὲν κάνετε τίποτε, καλόγεροι. Δὲν ἔχετε παρὰ μόνον νὰ τρᾶτε καὶ νὰ πίνετε. Ἐστὶ λοιπὸν θὰ σώσετε τὴν ψυχὴν σας; Δὲν συλλογίζεστε ὅτι ἐνῶ ἐσεῖς ἀναπαύεσθε ἐδῶ, τρώγοντας, πίνοντας κι' ὀνειροπολῶντας τὴν μακαριότητα τοῦ ἄλλου κόσμου, οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι καταστρέφονται καὶ πηγαίνουν στὴν κόλασιν; Ἐξέρετε τί γίνεται στὴν πολιτείαν; Μάθετέ το ἀπὸ μὲν ἂν δὲν τὸ ξέρετε... Ἐγὼ ἄλλοι ἀνθρώποι πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πείνα, ἄλλοι, μὴ ξέροντας τί νὰ κάνουν τὸ χρυσάφι τους, πνιγόνται μέσα στὴν κραιπάλη, σὰν τίς μυῖγες σὲ μέλι. Δὲν ὑπάρχει, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, οὔτε πλοῖς, οὔτε ἀρετὴ...

»Ποῖος λοιπὸν πρέπει νὰ τοὺς σώσῃ, νὰ τοὺς διδάξῃ καὶ

έργεια για ό,τι δεν πρέπει να μάθω, θά πιστέψω όσα θά του πούμε...

«Και δεν θά ζώ εγώ εκεί μέσα στη θανάσιμη αγωνία που θά με καταταραινούνε εδώ με την ιδέα ότι το φοβερό σκάνδαλο που θά ξεσπούσε αν μαθαίνοντουσαν τὰ εγκλήματα της Ζουανέττας, θά συνέτριβε για πάντα την καρδιά του Ροβέρτου».

— Λοιπόν είμαστε έντελως σύμφωνες πειά, είπε η Ναδίνα. «Η κόμησσα ντε Ροσβέλ πέθανε. Μεθαύριο θά μεταφέρουν το νεκρό της στη Νορμανδία για νά ταφή κοντά στο νεκρό του συζύγου της».

«Η Τερέζα και ο 'Ανδρέας υποκλήθηκαν μπρός στην ήρωική αυτή απόφαση».

— «Α! φώναξε η Παυλίνα, ενώ η Φράγκα, έχοντας τὸ κεφάλι της στηριγμένο στον ώμο της Ναδίνας, της έρριχνε βλέμματα γλυκά σαν χάδια. «Α! Ναδίνα, υπέροχη Ναδίνα μου, αν ο Ροβέρτος δεν σ' αγαπήσει μέχρι λατρείας, πόσο άχάριστος θά είνε...»

— Δεν τελειώσαμε ακόμα, είπε η Ναδίνα. Νουνά, πρέπει νά πᾶς στον κ. Γκρολιέ-Σαθέρν και νά του δώσεις νά καταλάβει ότι, αφού η Ζουανέττα πέθανε, τὸ πιὸ φρόνιμο είνε νά σκεπαστή η ὑπόθεσις, όπως αποφασίσαμε...

— Καλά, θά σέ ὑπακούσω, όπως αποφασίσαμε... — πρέπει νά ἐκτελῶ τις διαταγές σου. Ἀλλά ο Ροβέρτος θ' ἀνακτήσει τάχα ἀκεραία την ὑπόληψί του, αν δεν μαθευτῇ τὸ ὄνομα τοῦ πραγματικοῦ ἐνόχου;

— Βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Ζερβάλ. Ἐφόσον ἐξεδόθη ἀστραφή ἡ κατηγορία ἐναντίον ἄλλου προσώπου, γιὰ ν' ἀναγνωριστῇ πλήρως ἡ ἀθώότης αὐτοῦ, πού κατηγορήθηκε λόγω πλάνης, στην προκειμένη ὑπόθεσις, ἡ ἐπίσημη ἀναγνώρισις τῆς ἀθώότητος τοῦ ἀδίκως κατηγορηθέντος, θά γίνη ἀμέσως χωρίς νά παρουσιάσῃ καμμιὰ δυσκολία.

— Γιατί ὄχι μόνο δεν ὑπάρχει τὸ δεδικασμένο γιὰ τὴ δολοφονική ἀπέπεια ἐναντίον τῆς μαρκησίας, ἀλλὰ οὐτε καν ὑπεβλήθη στὸ συμβούλιο τοῦ Δικαστηρίου ἡ σχετική ἐκθεσις τῆς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς.

— Κι' ἀφοῦ ἡ μαρκησία ντ' Ἀνζελύ, δηλαδή τὸ θυμά, δηλώνει κατηγορηματικῶς ὅτι δολοφόνος τῆς δεν είνε ὁ Ροβέρτος, κανεὶς δεν ἔχει τὸ δικαίωμα νά τὸν κρατήσῃ στὴ φυλακή ἢ νά τὸν θεωρήσῃ ἐνόχο...

— Ἐχετε δίκιο... Ἀλλὰ ποιὸν θά ὑποδεικνύῃ στὴν κοινὴ γνώμη ὡς δολοφόνου τῆς Τερέζας;

— Τὸν πρῶτο τυχόντα λωποδύτη, τὸν ὁποῖο δεν κατάρθωσα νά συλλάβω ἀπάντησε ὁ κ. Ζερβάλ.

— Πάντοτε ἔχετε τὴν ἀπάντησι ἐτοιμὴ γιὰ όλα! φώναξε ἡ Φράγκα. Πόσο πολῦτιμος φίλος εἴστε!... Πόσο καλὰ σὰς ἐμάντευσα ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα πού σὰς εἶδα...

— Φίλος πολῦτιμος κι' ἐχέμευθος, δεν εἶν' ἔτσι; πρόσθεσε ἡ Ναδίνα. Ὅπως θά εἴμαστε ἐχέμευθοι ὅλοι ἐμεῖς πού ξέρουμε τὸ τρομερὸ αὐτὸ μυστικόν.

— Τὸ μυστικόν μου είνε νά λοημονῶ κάθε τι πού δεν μπορεῖ νά συντελεσθῇ στὸ θρίαμβόν τῆς δικαιοσύνης, κυρία κόμησσα, ἀπάντησε ὁ κ. Ζερβάλ. Στην προκειμένη περίστασι ποῖος ἀπὸ μᾶς θά θελήσῃ νά κἀν ἀνωφελεὴ τὴ θαυμασία θυσία σας με λόγια ἀπερίσκεπτα;

— «Α! ἐννοεῖται αὐτό! φώναξε ἡ Τερέζα. Ἀλλὰ ἡ Οὐρσούλη Ρενωνταί, καὶ προπάντων ἡ μαύρη, θά σωπάσουν κι' αὐτές;

— Θά ἦταν πολὺ ἀπερίσκεπτο νά τις ἀφήσουμε νά μαντεύσουν ὅ,τι δῆποτε, εἶπε ὁ κ. Ζερβάλ. Ἀναλαμβάνω λοιπόν ἐγὼ τὴ φροντίδα νά γνωστοποιήσω σ' αὐτές ὅτι ἡ κόμησσα ντε Ροσβέλ εἶχε δίκιο, ὅταν ἔλεγε πῶς δεν τις ἀναγνώριζε γιὰ τὴ βρήκαμε σὲ κάποιον ἄλλο μέρος τὴν πραγματικὴ Ζουανέττα, ἡ ὁποία ὀνομαζόταν καὶ κυρία ντε Ροῦβρ, ὅταν κατοικοῦσε στὴν ὁδὸ Πύργου, στὸ Πασσού.

— Ἀς φύγουμε πειὰ τώρα ὅλοι ἀπὸ δῶ, εἶπε ἡ Παυλίνα, ἀφοῦ ὅλα κανονίστηκαν.

— Ἀλλὰ ὑπάρχει κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο δεν ἔληφθη φροντίδα, παρατήρησε ὁ κ. Ζερβάλ. Δεν ὑποβίβεται σωπα τὰ ὁποῖα θ' ἀγρυπνήσουν κοντὰ στὸ νεκρὸν ἀφήνετε τὴν Ζουανέττα νά ἐνταφιασθῇ μετὰ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς ντε Ροσβέλ, δεν πρέπει νά τὴν ἐγκαταλείψουν οἱ ὑπηρετές τοῦ μεγάρου θά εὑρισκαν τὴν ἀναγνωριστὴν παράδοξή.

— Αὐτὸ είνε ὀρθόν, ἀποκρίθηκε ἡ Φράγκα. Θά μείνουν κοντὰ στὴ νεκρή.

— Ἐοῦ; φώναξε ἡ Τερέζα. — Ναι, ἐγώ, εἶπε ἐκείνη με σοβαρότητα καὶ με τῆς τοῦ Ροβέρτου. Ἐγὼ πρέπει νά ἐκπληρώσω τὸ ὅρκον τοῦ αὐτοῦ καθήκον στὴ μητέρα τοῦ μηστήρος μου! — Μένω κι' ἐγὼ μαζί σου! φώναξε ἡ Τερέζα με περὶ γενναίου θυμῷ.

— Ὁχι, ἐοῦ εἶσαι ἀκόμα πολὺ νευρική, τῆς ἀπάντησε ὁ Ἄνδρέας. Ἐοῦ πρέπει νά συνοδεύσεις τὴν μητέρα σου τὴ νουνά σου στὸ μέγαρο Γιάκομπσεν. Ἐγώ, ὡς ἀγαπῶ τῆς οἰκογενείας, θά μείνω ἐδῶ μετὰ τὴν ἀδελφὴ σου καὶ ἐκπληρώσω ὅλες τις ἀναγκαῖες διατυπώσεις.

— Θὰ φροντίσω κι' ἐγὼ νά σὰς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὸν τὸν περισσοτέρον ἀπ' αὐτὲς τις φροντίδες, εἶπε ὁ κ. Ζερβάλ. Ἐπειδὴ σκοπεύω νά μείνω μαζί σας ὡς ὅπου νά κατανοήσῃ τὰ πάντα.

Ἦ Φράγκα καὶ ὁ Ἄνδρέας ἐπέμειναν στὴν ἀπόφαση.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Τερέζα, ἡ Ναδίνα καὶ ἡ βαρὼν, πήγαν μίαν ὥρην ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς βαρὼννης ὅπου βρισκόταν ἡ Σίμιλ.

Ἦ Ζουανέττα ἦταν σωριασμένη σ' ἓνα ντιθάνι σὲ στάσι φυσική...

εἶσαι ἀδιάθετη καὶ ξεκουράσου ἐδῶ... καὶ ποῖος ἔχει, ὅταν γυρίσουμε γιὰ τὸ πρόγευμα, δεν θά εἶνε τελειωμένα ὅλα τὰ δεινά μας.

Ἦ βαρὼν Γιάκομπσεν καὶ ἡ Φράγκα εἶχαν φύγει πρῶτῃ. Ἀλλὰ ἡ ἀντιπαράστασις τῆς Ζουανέττας μετὰ τὴν ὁρροσύνη εἶχε θαστήξει πολλὴ ὥρα.

Ἐπίσης ὥρα πολλὴ πέρασε μετὰ τὴν ἀρνήσις τῆς Ζουανέττας, τὴ ληποθυμία τῆς Φράγκας καὶ τὴν ἀποκρίσιν τῆς Ζουανέττας καὶ μετὰ τὴ λήψιν τῶν τελευταίων ἀποφάσεων...

Καὶ ἡ Σίμιλ, ἡ ὁποία δεν ὑπομνάζονταν καθόλου ἀπὸ αὐτὲς τις περιπλοκές, δεν εἶχε προγευματίσει καθόλου. Ἐλεγε ἀπὸ μέσα τῆς κυττάζοντας πρὸς τὴν αὐτὴ τοῦ μεγάρου:

— Δεν θ' ἀργήσουν νά ξαναγυρίσουν, ἀφοῦ ἡ βαρὼν εἶπε τὸ πρῶτὸν ὅτι θά ἐπιστρέψουν γιὰ τὸ πούγευμα. Ἀλλὰ τὸ μεσημέρι σήμανε...

Κατόπιν μιά, δύο, τρεῖς... Καὶ ἡ ἀνησυχία ἀρχισε νά κυριεύῃ τὴ Σίμιλ...

Δεν θά ἔκανε καλὰ νά τρέξῃ στὸ μέγαρο ντὲ Ροσβέλ γιὰ νὰ δῇ τί συνέβη ἐκεῖ;... Ἦταν πιθανὸν νά διασταυρωθῇ στὸ δρόμον μετὰ τὴν ἀδελφὴ τῆς βαρὼννης Γιάκομπσεν.

Τέλος, λίγο πρὶν ἀπὸ τις πέντε, ἡ μεγάλη πόρτα τῆς αὐλῆς τοῦ μεγάρου ἀνοίξε καὶ μίση μετὰ τὸ μεσημέρι ἀμάξι τῆς βαρὼννης μετὰ τὰ μεγάλα μαύρα ἀλογα...

Τὸ ἀμάξι σταμάτησε μπρός στὴν εἴσοδο καὶ ἡ διὰ γυναικὲς πού κατέβηκαν πρῶ

δρέας, άπευθυνόμενος προς αυτήν.

Μηχανικά, στην άρχη ή ψραγκα ύπάκουσε.

Άλλά σέ λίγο, όσο προχωρούσε στο διάβασμά της, τὰ μάτια της έλαμπαν, τὸ στήθος της φούσκωνε καὶ άφθονα δάκρυα άρχισαν στὸ τέλος νά κυλοῦν άπ' τὰ μάτια της.

Αὐτὸ πού της προκαλοῦσε τὴν συγκίνησιν ήταν ὅτι ἐπὶ τέλους ανέκαλύπτει τὴ λύσιν τοῦ αινίγματος πού της έμενε ανεξηγήτο ὡς τὴν ὥρα εκείνη.

Είχε μπροστά της τίς ήμερολογιακές σημειώσεις πού έγραφε ή μητέρα της τόσο πρὸ τοῦ γάμου της, όσο καὶ ὕστερ' άπ' αὐτόν γιὰ τὰ διάφορα γεγονότα της ζωής της. Καὶ ή Φράγκα καταλάβαινε τέλος τὸ πῶς, χάρις στὰ μικρὰ αὐτὰ τετράδια, πού της τὰ έδωσε βέβαια ὁ κόμης ντὲ Ροσβέλ, ὁ συνέννοχός της, ή Ζουανέττα μπόρεσε νά υποδυθῇ τόσο θαυμάσια τὸ ρόλο της Ναδίνας, νά μάθῃ διάφορα πράγματα πού μόνο ή Ναδίνα μποροῦσε νά τὰ ξέρη καὶ νά μὴν άγνοῇ καμμία λεπτομέρεια της ζωής της, σχετικὰ μὲ τὴ Σίμπιλ, τὴ βαρὼνν Γιάκομπσεν καὶ μ' αὐτὲς ἀκόμη τίς κόρες της.

Είχε χρησιμοποιήσει ὅλες αὐτὲς τίς πληροφορίες τὸ καταχθόνιο εκείνο πλάσμα. ή Ζουανέττα θά μελέτησε χωρίς ἄλλο ἐπὶ πολὺ καιρὸ τὰ τετράδια αὐτὰ της Ναδίνας στὴν Ἀθήνα καὶ βοηθοῦμένη ἀπο τίς πληροφορίες πού της έδωσε ὁ κόμης, ξαναγύρισε στη Γαλλία ξέροντας κάθε λεπτομέρεια γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ θυματός της.

ή Σίμπιλ έφτασε στὸ μέγαρο ντὲ Ροσβέλ, ἐνῶ ή Φράγκα έξακολουθοῦσε νά εἶνε θυτισμένη στὴν ἀνάγνωσιν τῶν ήμερολογιακῶν σημειώσεων της μητέρας της.

Μόλις ἀντίκρουσε τὴν παιδάγωγό της, ἔνα αἶσθημα ἀνώτερο τῶν δυνάμεών της τὴν έρριξε στὴν ἀγκαλιά της.

Κατόπιν τὴν έπῄρε στὸ διπλάνο δωμάτιο, γιατί λεπτὴ δ'ήταν στὰ αἰσθήματά της ή Φράγκα, δὲν ήθελε νά της μιλήσῃ γιὰ τὴ Ναδίνα μπροστὰ στὸ πτώμα εκείνης, ή ὅποια τόσο φριχτὰ τὴν εἶχε θασανίσει.

Άλλά μόλις έκλεισε τὴν πόρτα πίσω της, ή δεσποινὶς ντὲ Ροσβέλ φώναξε:

— Τὴν εἶδες καὶ σὺ τὴ μαμά, ἀγαπημένη μου Σίμπιλ; Καὶ έρχεσαι βέβαια νά μοῦ πῆς πόσο χάρηκες...

— Ἀ! νά σοῦ πῶ... Ὅλ' αὐτὰ μοῦ φαίνονταν σάν ὄνειρο... ή Τερέζα εἶνε καλὰ, ξαναγύρισε κι' ἀθῶως τὸν δυστυχισμένο Ροβέρτο... ή μαμά ξαναβρέθηκε καὶ δὲν θά μᾶς ἀφήσῃ ποτὲ πειά...

— Πόσο εἶνε καλὸς ὁ Θεὸς καὶ πόση εὐτυχία μᾶς στέλνει!... Καὶ εἶναι καλὸς ὁ Θεὸς καὶ πόση εὐτυχία μᾶς στέλνει!... Καὶ εἶναι καλὸς ὁ Θεὸς καὶ πόση εὐτυχία μᾶς στέλνει!... Καὶ εἶναι καλὸς ὁ Θεὸς καὶ πόση εὐτυχία μᾶς στέλνει!...

— Ναι, ναι, Φράγκα μου ἀγαπημένη, εἶπε ή Σίμπιλ, τὸ ξέρω... ή Ναδίνα, ή Τερέζα καὶ ή θαρὼνν Γιάκομπσεν μοῦ τὰ διηγήθηκαν ὅλ' αὐτὰ...

— Ἐμαθα ἐπίσης τὴ θαυμαστὴ θυσία της μητέρας σου, ή ὅποια προτιμᾷ νά ἐγκαταλείψῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν προσωπικότητά της παρὰ νά ταραξῇ τὴν εὐτυχία οὗ Ροβέρτου.

— Ὁ! ναι, Σίμπιλ... φώναξε ή Φράγκα. Εἶνε μιά ὑπέροχη μιά θεία θυσία... Μονάχα ή μαμά στὸν κόσμο εἶνε ἱκανὴ γιὰ μιά τέτοια αὐταπάρνησι...

— Ναι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νά κάνετε καὶ σεις ἀνωφελῇ τὴν αὐταπάρνησιν αὐτή...

— ή Φράγκα ἀνασκήρτησε.

— Τί θέλεις νά πῆς; ρώτησε. Δὲν σέ καταλαβαίνω.

— Ἀν ὁ Ροβέρτος, θγαίνοντας ἀπὸ τὴ φυλακὴ τοῦ Μα-Γιάκομπσεν δὲν σέ ἔρῃ πλάι στὴ μητέρα σου, τί θά σκεφθῇ, τί θά υποθέσῃ;

— Θά τοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια... Θά τοῦ πῶ ὅτι γιὰ ν' ἀποφύγουμε τίς κακογλωσσίες τοῦ κόσμου ἐναντίον της μνήμης τοῦ πατέρα μου, ή μητέρα μου ἐγκαταλείπει τὸ ὄνομά της καὶ τὸ ἀφήνει σ' εκείνην πού της τὸ εἶχε κλέψει.

— Ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ἀφοῦ ή ἀθλία αὐτή, στὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ τῶν υπηρετῶν μᾶς ἐξακολουθεῖ νά θεωρῆται μητέρα μᾶς, δὲν μποροῦμε νά ἐγκαταλείψουμε τὸ πτώμα της.

— Ὅτι τέλος ἐπειδὴ ή Τερέζα μόλις συνήλθε ἀπὸ τὴν τρέλλα της κι' εἶνε ἀκόμα πολὺ ἀδύνατη, ἔμεινε

κοντὰ στὸ πτώμα της γυναίκας αὐτῆς.

— Πολὺ καλὰ, ἀπάντησε ή Σίμπιλ. ή ἐξηγήσιν εἶνε πειστικώτατες... Άλλὰ ὁ Ροβέρτος σέ λατρεῖ καὶ νά σέ δῇ μόλις θυγὴ ἀπὸ τὴ φυλακή...

— Θεέ μου! εἶπε ή Φράγκα, ή ὅποια άρχισε νά λαθάλει τὴ σκέψιν της Σίμπιλ.

— Λοιπὸν, ἐξακολούθησε εκείνη, δὲν ὑπάρχει καμμία ἰσχυρία ὅτι θάρῃ νά σέ δῇ ἐδῶ καὶ ν' ἀγρυπνήσῃ κοντὰ ὅλη τὴ νύχτα γιὰ νά σέ ἐλαφρώσῃ κάπως ἀπὸ τὸ αὐτὸ καθήκον...

— ή Φράγκα πετάχτηκε ἐπάνω.

— Ὅχι! φώναξε. Δὲν θέλω νάρῃ καθόλου σ' αὐτὸ σπῆτι!

— Δὲν θέλω νά δῇ αὐτὸ τὸ πτώμα...

— Δὲν ξέρει κανεὶς τί μπορεῖ νά συμβῇ...

— Κι' ἀλλοίμονο ἀν μαντέψῃ ὅτι ή ἀθλία αὐτὴ εἶνε τὸ πτώμα σου.

— Τότε, εἶπε ή Σίμπιλ, πῆγαινε ἀμέσως στὸ μέγαρο κομπάσεν γιὰ νά τὸν υποδεχθῇς... Θά τοῦ δώσης νά περῇ ὅτι θά ήταν φριχτὸ γι' αὐτὸν νάρῃ ἐδῶ ὅπου θά περῇ ή γυναίκα πού τόσο κακὸ τοῦ ἔκανε... Με τὴν πρῶτη δὲ αὐτὴ θά τὸν ἀφήσῃς αὐριο μὲ τὴ μητέρα σου καὶ ἀδελφὴ σου κοντὰ στὴ θαρὼνν, ἐνῶ ἐσὺ, ὁ Ἀνδρέας, θ' ἀκολουθήσουμε τὴν κηδεία της Ζουανέτας.

— Ἔστο, Σίμπιλ μου, εἶσαι ή ἐνσάρκωσις της Ζουανέτας. Θά σέ ὑπακούσω, ἀλλὰ ὑπὸ ἑνὸς ὄρου...

— Ποιόν;

— Τὴ νύχτα πού ὅλοι θ' ἀναπαύονται στὸ μέγαρο κομπάσεν καὶ ή νουμά μου μόνη θά εἶνε ἐξῆς κατὰ τὸν ἔγνονό της πού θά κοιμάται κι' αὐτὸς, θά ξαναγύρισω ἐπὶ τὴν πόρτα.

— Καὶ γιὰ τί θέλεις νά ξαναγύρισῃς;

— ή Ζουανέττα εἶνε μητέρα τοῦ Ροβέρτου, ἀπάντησε ή Φράγκα. Εἶνε μητέρα τοῦ ὁπωσδήποτε, παρ' ὅλα τὰ ἐγκλήματα... Ἀφοῦ λοιπὸν ἐμποδίζω τὸ Ροβέρτο νά πληρώσῃ ἑνὰ ἱερὸ καθήκον, πρέπει νά τὸν ἀναπαύω ἐγώ...

— Καλὰ! εἶπε ή μὲς Σίμπιλ, ή ὅποια σκεφτόταν νά νά αὐτὴ, τὴν ὅποια εἶχε ἀναθρέψει. Ξαναγύρισε, γὰρ μου Φράγκα, καὶ θ' ἀγρυπνήσουμε μαζύ.

— ή δυὸ γυναῖκες θυγῆκαν ἕξω καὶ ἔρῃκαν τὸν Ἀνδρέα. Τὸ ἀνεκοίνωσαν τίς ἀποφάσεις τους κι' ἐκείναις ἔρῃκε.

Βοήθησε κατόπιν τὴν Φράγκα νά φορέσῃ τὸ ἑσώτερο της καὶ τὴν συνώδευσε ὡς τὴν πόρτα.

— * * *

— Ἐνα τέταρτο πρὸ της ὥρας πού της εἶχε ὑποδείξῃ ὁ σαγγελεὺς κ. Γκρολιέ Σαβέρν, ή θαρὼνν Γιάκομπσεν σκόταν στὴ φυλακὴ τοῦ Μαζὰς, ὅθι αὐτὸ ἑνὰ μικρὸ δωμάτιο πού ὀρισκόταν κοντὰ στὴν εἰσοδὸ.

— ή καρδιά της χτυποῦσε δυνατὰ, ἀσυγκράτητα... Ἐπρόκειτο νά δῇ τὸ παιδί τοῦ παιδιοῦ της, πού μὲ τὸ εἶχε ἀναζητήσει ἐπὶ τόσο χρόνια...

— Καὶ θά τὸ ἔπαιρνε μαζύ της γιὰ πάντα...

— Τέλος, θήματα ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο...

— ή πόρτα ἀνοίξε ἀπότομα...

— Ὁ Ροβέρτος μπῆκε μέσα καὶ μὲ μίαν θρόμβην στὴν ἀγκαλιά της θαρὼννης.

— Μαμά!... Σαῖς ἐδῶ τραύλισε.

— Ἀπὸ μεγάλη λεπτομέρεια ὁ εισαγγελεὺς τὸν ἔρῃκε στὴ φυλακὴ νά στείλῃ μόνον χωρὶς νά ὑποβῇ ἀπὸ καμμία φιλήμματα.

— Ναι, ἐγώ, παιδί μου, μισθύρισε, ἔτοιμη νά περῇ θυμῇ ἀπὸ τὴν εὐτυχία της.

— Ἀλλὰ ή χάρη της τὴν ἔδωσε δυνάμεις καὶ πρῶτο θέσε:

— Ἀλλὰ, ἐλα!...

— Ἀς φύγουμε ἀπὸ ἐδῶ...

— Ἀς μὴ μένουμε παρὰ στὸ καταραμένο αὐτὸ μέρος!

— Καὶ τὸν τραβῆκε μὲ τὴν πρῶτη της πρὸς τὴν ἐξοδὸ.

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

— Ἀκαλοῦ!

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ „ΑΧΕΠΑ”

ΜΙΑ ΩΡΑ ΜΕ ΤΟΥΣ „ΚΑΤΑΚΤΗΤΑΣ” ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Β'.

Συνεχίζουμε σήμερα τὰς συνεντεύξεις μας μὲ τοὺς ἐξ Ἀμερικῆς ἀφίχθεντας ὁμογενεῖς τῆς ἑλληνοαμερικανικῆς ὁργανώσεως «Αἰέπας».

Τὰς συνεντεύξεις αὐτὰς τὰς συνιστῶμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀναγνώστας μας. Εἶνε ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέροντος καὶ δείχνουν τὸ ἀκατάβλητον θάρρος τῶν ταξιδευμένων μακρὰν τῆς Ἑλλάδος τέκνων τῆς πατρίδος, τὸν ὅσον, ὥστε νά νομίζῃ κανεὶς ὅτι διαβά-ζει συναρπαστικὸν, φανταστικὸν καὶ γε-μᾶτο καταπληκτικῆς περιπέτειας μυθι-στόρημα.

Τὸν λόγον ἔχει ἡδὴ ὁ κ. Ι. Μ. Κωσ-σαρίδης, ἀνθύπατος τῆς ὁργανώσε-ως «Αἰέπας».

Ο Κ. ΙΩΑΝ. Μ. ΚΩΣΣΑΡΙΔΗΣ

Ὁ ἀνθύπατος τῆς ὁργανώσεως κ. Ι. Μ. Κωσσαρίδης, πού κατάγεται ἀπ' τὴν Κῶ καὶ διατρεῖ τώρα γραφεῖο ἀγορα-πωλησιῶν καὶ γενικῶν ασφαλειῶν στὴ Νέα Ἑρσέη, μᾶς λέγει, μὲ τὴν εὐγέ-νεια πού τὸν διακρίνει:

— ή ζωὴ μου εἶνε μιά ζωὴ ἀγώνων καὶ περιπετειῶν, γεμάτη συγκινήσεις καὶ ἀπρόοπτα, πού δὲν ξέρει κανεὶς ποῦ νά προαποβῇ καὶ ποῦ νά προ-τοναφῇ.

Πρῶτη συγκίνησις τῆς ζωῆς μου, οἱ Βαλκανικοὶ πόλεμοι. Δεκαοχτὼ χρόνῶν παιδί, μὲ τὴ λαχτάρα τοῦ σκλαβωμένου πού θέλει πατρίδα ἐλεύθερη, κατατά-σσομαι ἐθελοντῆς, πολεμῶ μ' ἐνθουσια-σμό καὶ πατριωτικὴ φλόγα καὶ τραυ-ματίζομαι. Ὁ πόλεμος τῆς Ἡπείρου γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία της μὲ τραβᾷ ἐπίσης καὶ σπεύδω μεταξὺ τῶν πρώτων σ' αὐτόν. Τὸ 14—15 βρίσκομαι στὴ Γα-λλία καὶ νᾶμαι στὸ γαλλικὸ στρατὸ, νᾶμαι στὰ Δαρδανέ-λια λοχαγός, νᾶμαι σ' ὅλες τίς περιπέτειες καὶ τίς ἀντάρες τοῦ παγκοσμίου σάλου...

Θέλετε κι' ἄλλη συγκίνησις; Νά μιά ἀκόμα: Ἡ ἀποστράτευσις μὲ βρίσκει χωρὶς ἐπάγγελμα καὶ θε-τική μόρφωσιν. Τί θά γίνω; Ἀλλὰ τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι δὲν δειλιά. Καὶ, μεγάλος βέβαια, ἀλλὰ μὲ ζήλο γιὰ μόρφωσιν, γρά-φομαι σὲ μιά σχολὴ οἰκονομικῶν σπουδῶν καὶ μετὰ φοίτησι 4 ἐτῶν ἀποδύομαι στὸν ἀγῶνα τῆς βιοπάλης μὲ τίς γνώσεις καὶ τὴ θέλησιν πού φέρουν πάντα τὴν ἐπιτυχία.

Σήμερα εἶμαι ἑνας καλὸς κι' ἐυκατάστα-τος οἰκογενειάρχης, πού γυρνᾷ νοσταλγός νά δῇ λίγο τὴν προσφιλεῖ μου Κῶ καὶ νά ξαναγύρισω στὶς δουλειές μου...

Ο Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἐάν ὁ κ. Βασίλειος Τσιμπιδῆς εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκδρομῆς, ὁ κ. Κωνσταντῖνος Α. Κωνσταντῖνου, μεγαλοεπιχειρηματίας ἐν Μπίρμινγχαμ τῆς Ἀλαμπάμας, εἶνε ἀσφα-λὸς ὁ ἀγαπημένος τῶν ἐκδρομῶν. Ὅπου κι' ἂν διαβῇ, καὶ συμβῇ νά διασταυρωθῇ μὲ «Αἰέπας», θά τὸν σταματήσῃ γιὰ νά τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι, νά τοῦ ζητήσῃ καὶ συμβου-λή, νά τοῦ ἐκθέσῃ τίς ἐντυπώσεις του, νά τὸν ἰδῇ τέλος πάντων.

Καὶ ή δημοτικότητα του αὐτῆς δὲν εἶνε ἀ-δικαιολόγητος. Συμβαθέστατος τὴν μορ-φήν, γλυκομιλιχτός, μορφωμένος ἐγκυκλο-παιδικὰ εὐρύτατα, ἔχει νά παρηγορήσῃ ἂν παρίσταται ἀνάγκη, νά ἐνθουσιάσῃ, νά διευκολύνῃ, νά βοηθῇ ἐξυπηρετικὸς στὸν κα-θένα. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ εἶνε πρόεδρος τῶν

ξενοδόχων —530 τὸν ἀριθμὸν— ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς τοῦ Μπίρμινγχαμ, ἐπίτιμος πρόεδρος ἰσθμίου τῆς ἐκεῖ ἑλλη-νικῆς κοινότητος, μέλος τῶσων καὶ τῶσων ἄλλων συνδέ-σμων καὶ, ὅπως μᾶς ἐπληροφόρησαν, ἐπανειλημμένως τοῦ ἐπρόταθῃ νά ἐκλεγῇ δήμαρχος τοῦ Μπίρμινγχαμ, ἀλλ' ἀρ-νήθηκε.

Μὲ τὴν ἴδια καλωσύνη λοιπὸν, πού τὸν διακρίνει γιὰ ὁ-λους, δέχτηκε καὶ μᾶς. Καὶ νά τί μᾶς εἶπε:

Η ΔΙΨΑ ΤΗΣ ΑΝΑΔΕΙΞΕΩΣ

— Μὲ ρωτᾶτε γιὰ τὴ ζωὴ μου. Τί νά σᾶς πρωτοπῶ ἀπ' τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ τῶν ἀλλεπαλλήλων περιπετειῶν, τῶν ἐπι-τυχιῶν καὶ ἀποτυχιῶν, ὡς πού νά φτάσω ἐκεῖ πού βρίσκομαι;

— Ὅ,τι νομίζετε πὺ ἐνδιαφέρων.

— Γιὰ μένα ὅλα εἶνε τὸ ἴδιο. Μᾶ ἄς ἀρ-χίσουμε: Ἐνα μαγιάτικο πρῶτὸ τοῦ 1907, μικρὸ παιδί ἀκόμα, βρῆκα πῶς ή ζωὴ

στὴ Λειβαδιά ήταν μονότονη, περιορι-σμένη κι' ἀποφασισα, βάζοντας κάμποσα λεφτὰ στὴν τσέπη, νά κινήσω γιὰ τὴν Ἀ-μερικὴ, ζητώντας κάποιον Κωνστ. Ρόρ-ρη, ἀπ' τὸν Κοσμά της Κυνοῦριας, γνῶ-ριμο τῆς οἰκογενείας μου, πού ήξερα πῶς ήταν ἐγκατεστημένος στὴν πόλιν Μπιούτ της Μοντάνα. Κατέβηκα λοιπὸν στὸν Πει-ραιᾶ, πῆρα τὸ πρῶτο πλοῖο πού βρῆκα καὶ τράβηξα γιὰ τὴ χώρα πού, ὅπως εἶχα τὴν ἀντίληψιν, δέναν τοὺς σκύλους μὲ τὰ λουκάνικα!

— Ὅταν τέλος, μετὰ ἑνα ταξίδι ἀρκετὰ κουραστικό, βρέθηκα στὴν πολυθρόνῃ Νέα Ὑόρκη κι' ἀντίκρυσα τὰ πελώρια κτίρια, πού σηκώνοντας τὸ κεφάλι νά τὰ ἰδῶ μοῦπεφε ὁ σκούφος, ἀντὶ νά σασι-σω, ἐνοιῶσα ἕναν παράξενο ἐνθουσιασμό, λὲς καὶ ὅλα ὅσα ἔβλεπα ήσαν δικὰ μου...

— Καὶ πῶς τὰ καταφέρνατε, κ. Κων-σταντῖνου, νά συνεννοήσῃτε μὲ τοὺς Ἀμερικανούς; Ξέρατε μὴπως ἐγγλέζικα;

— Ὅ,τε λέξι! Προσέφυγα στὴ διεθνὴ γλῶσσα τῶν χειρο-νομιῶν πού τὴν... διασθάνονται ὅλοι... Ὡστόσο, μετὰ τὸ πρῶτο... χάξεμα ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ρίμας, ή συνείσθη-σις ὅτι τὰ λεπτὰ μου ἔκαμαν στερὰ πολὺ γρηγορώτερα ἀπ' ὅ,τι φανταζόμουν, πῆρα τὸ τραῖνο γιὰ τὴ Μπιούτ καὶ σέ λίγο ήμουν βοηθὸς γκαρσονιῶν στὸ ξενόδοχεο τοῦ κ. Ρόρρη.

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

— Δούλεψα ἐκεῖ ἀρκετὰ καὶ ἀποταμίευ- τους μισθοὺς μου μὲ οἰκονομία τραμακ-τικὴ. Εἶχα ἀντίληψιν πῶς, ἀν ήθελα νά γί-νω κάτι, ἔπρεπε νά μάθω τὴ γλῶσσα τοῦ τόπου καλὰ καὶ γιὰ νά τὸ ἐπιτύχω ἔπρεπε νά μῶ σὲ κάποιον κολλέγιον. Ἔτσι, ὅταν μὲ τὴν οἰκονομία μᾶζεψα ἀρκετὰ, μιά καὶ δυὸ τραβῆξα γιὰ ἑνα σχολεῖο καὶ πλήρω-σα διδάκτρα καὶ διατροφή μιάς τριετίας.

Μόλις βγῆκα, ξανάπιασα τὴ δουλειὰ ἐι-κονομῆσα ἑνα κεφάλαιο καὶ άρχισα νά ἐρ-γάζομαι γιὰ λογαριασμό μου.

Ο ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΕΥΧΕΡΗΣ

— Πρέπει νά διευκρινίσω ἐδῶ, ὅτι ή Ἀ-μερικὴ εἶνε ὁ μοναδικὸς τόπος πού εὐνοεῖ τὸν ἐπιχειρηματία. Ἀρκεῖ νάχη κανεὶς μιά ἐκ τῶν πρώτων ἰδρυστῶν τῆς «Α. τὸ διαφημίσῃ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ Ἀμερικὰ Χ.Ε.Π.Α. (ἀριστερά) μὲ τὸν κ. νοὶ θά τρέψουν πατεῖς με πατὰ σὲ σὲ μᾶς.

— ἈγγελοΝ Μεταξάν, ἐργοστασιάρ, γιὰ τὸν, θά βρῇ καὶ τὴν υποστήριξι τῶν χην οἰονομνευματοποιῶς ἐν Ἡερατεῖ κεφαλαίουχων, πού θά θέσουν στὴ διάθεσιν

Ὁ ἀνθύπατος τῆς ὁργανώσεως «Α. Χ.Ε.Π.Α.» κ. Ιωάννης Μ. Κωσσα-ρίδης, μὲ τὰ διακριτικὰ τοῦ βαθ-μοῦ του.

Ὁ κ. Κωνστ. Α. Κωνσταντῖνου, ἐμπνευσι, νά παρουσιάσῃ κάτι νέο καὶ νά ἐκ τῶν πρώτων ἰδρυστῶν τῆς «Α. τὸ διαφημίσῃ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ Ἀμερικὰ Χ.Ε.Π.Α. (ἀριστερά) μὲ τὸν κ. νοὶ θά τρέψουν πατεῖς με πατὰ σὲ σὲ μᾶς.

του ό,τι χρειαστή. Με μικρό κεφάλαιο, όταν είσαι τίμιος κι' εργατικός, ανοίγεις την πιο μεγάλη επιχείρησι. Το μόνο πράγμα που δεν συγχωρούν οι 'Αμερικανοί είναι ή δολία χρεωκοπία. Τη θεωρούν για το μεγαλύτερο στίγμα. 'Αντιθέτως στην αποτυχία και στην άτυχία σε υποστηρίζουν «παντί σθένει» ν' ανρθωθής. 'Εγώ, που μετ'ήλθα ένα σωρό επαγγέλματα και υπήρξα αλληλοδιαδόχως ξενοδόχος στην Μοντάνα, έμπορος οικοδομών στη Φλωρίδα, καλλιεργητής όπωροφόρων δέντρων άλλοθ κ.τ.λ., επανειλημμένως έδοκίμασα την καλωσύνη και την υποστήριξη των 'Αμερικανών, διότι όχι λίγες φορές, τότε με την πτώσι της αξίας των ακινήτων και τότε με την κακή συγκομιδή, βρέθηκα κατεστραμμένος έντελως.

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΜΟΥ ΣΥΓΚΙΝΗΣΙΣ

— Μέσα στις τόσες διακυμάνσεις της ζωής σας τί σας συνεκίνησε περισσότερο, κ. Κωνσταντίνου;

— Τη μεγαλύτερη συγκίνησι τη δοκίμασα όταν έρωτεύτηκα την σύζυγό μου και την έζητησα από τον λίγο μίζερο πεθερό μου. Τόν ίδιο καιρό την είχε ζητήσει και κάποιος άλλος, που ήταν πολύ πλουσιώτερος από μένα. Μέχρις ότου, λοιπόν, πάρω την άπάντησι, ή καρδιά μου έτρεμε μην ακούσω το όχι, όπως τρέμει ή καρδιά του λαοού στον κρότο της τουφεκιάς.

»Ευτυχώς ό σημερινό ιδιοκτήτης του γνωστού σας αθηναϊκού κινηματογράφου «Όρφεύς» και τότε έγκραστημένος στο Μπίρμιγχαμ κ. Παπαγεωργίου, τόν όποιον όλοι οι 'Ελληνες έσεβόμεθα και συμβουλευόμεθα, είπε στον πεθερό μου, που ζήτησε τη γνώμη του:

— "Αν θέλεις μόνο λεπτά, θά πάρης τόν άλλο. "Αν όμως θέλεις άνθρωπο με ίκανότητες και προτερήματα για την αντιμετώπισι της ζωής, θά προτιμήσης τόν Κωνσταντίνου. "Ετσι σε λίγο παντρευόμουν την έκλεκτή της καρδιάς μου και σήμερα είμαι ό ευτυχισμένος πατέρας δυό θυγατέρων —που του χρόνου θά τις φέρω στο 'Ελληνο-'Αμερικανικό Κολλέγιο της Βουλιαγμένης για να μάθουν καλύτερα τά ελληνικά— και δυό διδύμων άγοριών.

»Επίσης με συγκίνησε πολύ ή προθυμία με την όποία οι συμπατριώται του Μπίρμιγχαμ κατέθεσαν τις 25.000 δολάρια που άνητήθησαν για να φτιάσουμε την εκκλησία μας «Τίμιος Σταυρός» και ή αφοσίωσις όλων των 'Ελλήνων της 'Αμερικής στην όργάνωσι «ΑΧΕΠΑ», την όποιαν ίδρύσαμε τόν 'Ιούλιο του 1922 με τους Στάμον, Ποϋλον και Νικόλαον Τσατάν, εύρισκόμενον ήδη εδώ, και μερικούς άλλους.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τί λένουν οι κ. κ. Τσάκωνας, Τσατάν κ.λ.π.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

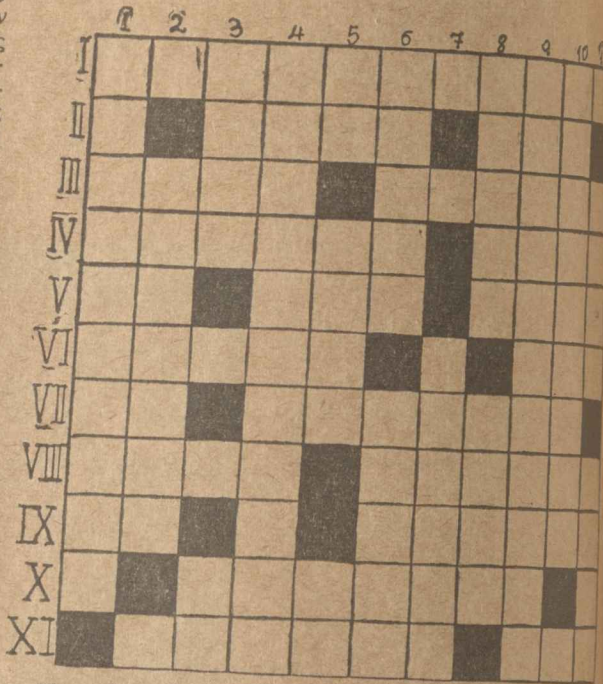
Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Κατά ποιά ηλικία νομίζετε ότι οι ποιηταί έχουν τη μεγαλύτερη παραγωγική δύναμη; Νά ένας κατάλογος, στον όποιο άπαριθμούνται μερικά από τά παγκόσμια άριστουργήματα και ή ηλικία στην όποία τά συνέθεσαν οι ποιηταί τών: 'Ο Σολωμός συνέθεσε τόν "Ύμνον στην 'Ελευθερία" σε ηλικία 25 ετών. 'Ο Τουργκένιεφ σε ηλικία 27 ετών τό «Η μερολόγιο ενός κυνηγού». 'Ο Όβλανδ σε ηλικία 28 ετών τις «Μπαλάντες» του. 'Ο Χάινε σε ηλικία 28 ετών τό «Βιόλλιο τών 'Ασμάτων». 'Ο Σέφελ σε ηλικία 28 ετών τόν «'Εκκεχαρντ». 'Ο Βύρων στην ατή ηλικία τόν «Μάμφρεντ». 'Ο Βίκτωρ Ούγκώ σε ηλικία 29 ετών την «Παναγία τών Παρισίων». 'Ο "Αντερσεν 30 ετών τά «Παραμύθια». 'Ο Τάσος σε ηλικία 31 ετών την «'Απελευθέρωσι της 'Ιερουσαλήμ». 'Ο Γκριλμπάτσερ, 32 ετών, την «'Ανοιξι αγάτης». 'Ο Κλέιστ, 34 ετών, τόν «Χερμανολάτ». 'Ο Καμύενς, 36 ετών, τις «Λουσιάδες». 'Ο Ραμπέλαι, 38 ετών, τόν «Γαργαντούα». 'Ο Δικενς, 38 ετών, τόν «Κόπερφιλντ». 'Ο Ζαν Πολ, 40 ετών, τόν «Τιτάν». 'Ο Σίλλερ, 44 ετών, τό «Γουλιέλμο Τέλλος». 'Ο Ντάντε, 55 ετών, τη «Θεία κωμωδία». 'Ο Σοφοκλής, 56 ετών, την «'Αντιγόνη». 'Ο Μίλτον, 57 ετών, τόν «'Απολεσθέντα Παράδεισο». 'Ο Γκαίτε, 59 ετών, τό πρώτο μέρος του «Φάουστ» κλπ. κλπ.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΑΠΤΙΚΗΣ υπό την διεύθυνσιν της κ. ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, Σύνταγμα, Μητροπόλεως 14 α. 'Αθήναι.

Η ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

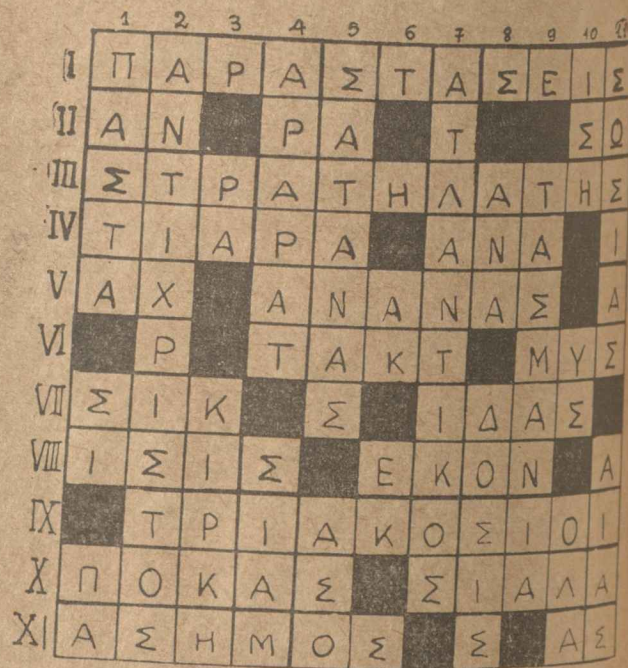
ΤΑ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΑ ΤΟΥ 'ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ

Οριζοντίως: I. 'Ο... πατέρας της 'Ανας Κάρων (δρατεπώνυμον). II. Διευκόλυνε τη γένεσι. Υπάρχει μέσα στο μουσικό κουφινοκεφαλάκι. III. 'Ο τριτότοκος του έαρος. 'Επιδρομείς του έαρος. IV. Γεωργικό εργαλείο. Πρόθεσις. V. Δύο γραμμάτια απ' τη λέξι «'Αρκάς». Τρία γραμμάτια απ' τη λέξι «'Αρκάς». VI. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. VII. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. VIII. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. IX. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. X. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. XI. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ.

Καθ' ότως: I. Γλυκύτατος Γάλλος ποιητής. 2. Εύροστοι και ναύται, όπως πρέπει να είναι όλοι οι νέοι. 3. Προφήτης. Νάτα. 4. Μία άπτερόλογος της 'Αναγεννήσεως. 5. Δύο γραμμάτια απ' τη λέξι «'Αρκάς». VI. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. VII. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. VIII. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. IX. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. X. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ. XI. Έδωσε τόνουα του σ' ένα Πάπικ.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ:

ΣΗΜ.— Καθ' ότως 6 (I): Α. Κ. ('Ανδρέας Κάλδος).

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Η ΠΟΛΥΤΑΡΑΧΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΑΤΖΙΟ

(Ένας μεγαλοφυής καλλιτέχνης της 'Αναγεννήσεως καυγατζής, μισότρελλος, φονής)

Ο μεγάλος ζωγράφος Μιχαήλ "Αγγελος Μερίζι γεννήθηκε τό 1569 στο Καραβάτζιο, ένα μικρό χωριό της Νορμανδίας, όπου ό πατέρας του ήταν έπίστατης τών μαρκησιών Καραβάτζιο, με τών όποιων τό όνομα ό καλλιτέχνης άπαθανάτιστηκε.

Από μικρός άρχισε να ζωγραφίζει, πορτραίτα προπάντων, μα συγχρόνως άρχισε και τούς καυγάδες, με τούς όποιους πέρασε όλη του τη ζωή. "Επειτα από έναν τέτοιο καυγά, κατά τόν όποιο τραυμάτισε έναν αντίπαλό του, αναγκάστηκε να φύγη από τό χωριό του και να πάη στη Βενετία, όπου ένθουσιάστηκε με τά έργα του Βερονέζε και του Τιντορέτο.

Από εκεί τράβηξε χωρίς πεντάρα για τη Ρώμη, τη μεγάλη πόλι που τραβούσε όλους τούς νεαρούς καλλιτέχνες. Μα εκεί, έξ αιτίας της φτώχειας του, πέρασε πολύ δύσκολες ήμέρες. Μπήκε στην ύπηρεσία ενός ιερέως, ό όποιος όμως ήταν τόσο φιλάργυρος, ώστε στο σπίτι του δεν έτρωγαν τίποτε άλλο από σαλάτες. Αύτη ή σπαρτιατική διαίτα, μαζί με τις άλλες έννοιες της φτώχειας, έκαναν τό νεαρό καλλιτέχνη ν' άρρωστήση θάραϊα και να μπη στο νοσοκομείο, όπου έμεινε πολλούς μήνες.

Όταν τέλος άποκαταστάθηκε ή ύγεια του, ένας ζωγράφος, όνομαζόμενος Ζοζέπινο, ό όποιος, μολονότι δεν είχε μεγάλη αξία, έχαϊρε εξαιρετικής φήμης, τόν προσέλαθε θοηθό του. Μα ό δύστροπος κι' ανυπόταχτος Καραβάτζιο δεν μπορούσε να ταιριάξη μ' έναν καλλιτέχνη που δεν τόν έκτιμούσε καθόλου. Μία μέρα λοιπόν φώναζε κατάμουτρα στο Ζοζέπινο πώς ήταν ένας «μπογιατζής» και τόν έγκατέλειψε.

Άρχισε τότε να εργάζεται μόνος του και τά έργα του, δυνατά και πρωτότυπα, δεν άργησαν να προκαλέσουν την προσοχή τών φιλοτέχνων. Ένας Γάλλος έμπορος, ένγκατεστημένος στη Ρώμη, τόν πρόσξε, τόν λανσάρησε, τόν προστάτευσε. Τότε ένδιαφέρθηκε γι' αυτόν κι' ό καρδινάλιος ντελ Μόντε, ό όποιος τόν πήρε στο μέγαρό του και τόν συντηρούσε, όπως συνήθιζαν να κάνουν τότε όλοι οι άρχοντες και οι μεγάλοι αξιωματούχοι της 'Εκκλησίας.

Έτσι ό Καραβάτζιο άρχισε να γίνεται γνωστός, να έκτιμάται, να κερδίζει χρήματα και να ζυγάζεται άνερόχλητος από ύλικές φροντίδες. Σε λίγο καιρό είχε γίνει ένδοξος. Μα αυτό ούτε καλάκωσε, ούτε γαλήνευσε τό χαρακτήρα του. Ήταν εκ φύσεως άπειθαρχος, άγριος, μισοανιόροπος.

Ό καρδινάλιος, ό προκάτης της, κατώρθωσε, έκτός τών άλλων, να πετύχη να- του αναθέσουν τις τοιχογραφίες της εκκλησίας του 'Αγίου Λουκά του τών Γάλλων.

Κατά τη γόνιμη αύτη περίοδο, ό Καραβάτζιο ζωγράφισε πολυάριθμες ηθοσκευτικές σκηνές, ά- τίς όποιες ή καλύτε-

ρες είναι ό «Θάνατος της Παρθένου» και ό «Ένταφιασμός» κι' άπόκτησε πολυαριθμούς προστάτας, προπάντων μεταξύ τών καρδινάλιων.

Κ' είχε την άνάγκη αύτων τών ισχυρών προστάτων, γιατί καθημερινώς πιανόταν στα χέρια τότε με τόν ένα και τότε με τόν άλλο κ' είχε διαρκώς δοσοληψίες με τις άρχές.

Ός την εποχή εκείνη, ό Καραβάτζιο τάβαζε πέρα. Μα στα 1606 έμπλεξε άσχημα. "Επειτα από μία χαρτοπαικτική διαφορά, τσακώθηκε με κάποιον σύντροφό του και τόν σκότωσε. Για ν' άποφύγη τη σύλληψη έφυγε τότε απ' τη Ρώμη. Φεύγοντας απ' τη Ρώμη, ό Καραβάτζιο άποφάσισε να πάη στη Μάλτα, στην έδρα του Τάγματος τών περιφήμων ιπποτών. Έγινε πολύ καλά δεκτός εκεί, έκανε τό πορτραίτο του Μεγάλου 'Αρχηγού του Τάγματος κι' έλαβε όχι μόνο ήγεμονική άμοιβή, αλλά και μερικούς Τούρκους σκλάβους ως δάρο.

Ήταν πειά πλούσιος, ένδοξος, θά μπορούσε να γίνη κι' εύτυχής, αλλά ό κακός χαρακτήρας του τού τά χάλασε πάλι όλα. Καί μία μέρα προσέβαλε χυδαία έναν εύγενή ιππότη της Μάλτας, ό όποιος παρουσιάστηκε στον Μεγάλο 'Αρχηγό του Τάγματος. 'Ο Μέγας 'Αρχηγός έδωσε τότε δικήν στον ιππότη κι' έξώρισε τόν ύβριστή καλλιτέχνη στη Σικελία.

Ό Καραβάτζιο έλπίζοντας πώς ό πάπας θά τού έδινε χάρι και θά τού επέτρεπε να ξαναγυρίση στη Ρώμη, πήγε τότε στη Νεάπολι. Πράγματι στα 1609, χάρις στους φίλους του, ό Πάπας τού έδωσε χάρι κι' έτοιμάστηκε να πάη στη Ρώμη. Βρήκε ένα καράβι που έφευγε για κεί κι' έπιδόσθησε σ' αυτό με τις άποσκευές του και τά χρήματα που είχε κερδίσει στη Μάλτα, μια δολόκληρη σχεδόν περιουσία.

Μα μία άφαντική τρικυμία τούς έπιασε στο δρόμο και τό πλοίο αναγκάστηκε να καταφύγη στις άκτές της Τσούκνης.

Εκεί, μερικοί 'Ισπανοί στρατιώτες που κατεδίωκαν κάποιον έγκληματία, τόν συνέλαθαν κατά λάθος και τόν έρρίξαν στη φυλακή.

Όταν έπειτα από μερικές ήμέρες άναγκάσθηκαν τό λάθος τους και τόν άπελυσαν, τό πλοίο, όπου είχε την περιουσία του ό Καραβάτζιο είχε φύγει.

Τό χτύπημα ήταν τρομερό για τόν δυστυχισμένο καλλιτέχνη, ό όποιος θρέθηκε ένκαταλειμμένος, χωρίς πεντάρα, σ' ένα μέρος που δεν τό ήξερε καθόλου.

Άποφάσισε τότε να ξαναγυρίση με κάθε θυσία, πεζός, στη Ρώμη και ξεκίνησε ακολουθώντας τό δρόμο της άκτής.

Μα ήταν κακοκαιρία, ό ήλιος φλόγιζε τά πάντα κι' οι πυρετοί άφάνιζαν αυτά τά μέρη. Έτσι, έπειτα από μερικές ώρες δρόμου, σωριάστηκε καταγής, χτυπημένος συγχρόνως από ή- λιασι κι' έλνοσσία.

Τόν περιμάζωσαν στο μικρό χωριό 'Ερκολε, όπου (Συνέχεια στη σελίδα 53)

Μιά συντροφιά ζωγράφων: 'Ο Καραβάτζιο, ό Μπελλίνι, ό Τζωρτζιόνε, ό Πότερ, ό Λωρέν και ό Πουσσέν.

(Πινάς τού Ντελαρό).

θοῦργο.

Ἀφοῦ φρόντισε πρώτα γιὰ κατάλυμα, διευθύνθηκε κατὸ πιν πρὸς τὸ ἀνάκτορο, συνοδεύοντες ἀπὸ τὸν ἀφωσιωμένο του γίγαντα. Ἐκεῖ, παρουσιάστηκε στὸν ἀξιοματικό τῆς ὑπηρεσίας καὶ ζήτησε νὰ δῇ τὸ φρούραρχο τοῦ παλατιοῦ. Ὅταν ὁ τελευταῖος παρουσιάστηκε, ὁ Ἰουλιανὸς, μὲ λόγια ἀπλὰ καὶ σταθερά, τοῦ ζήτησε νὰ ὑπηρετήσῃ τὴ βασιλισσα.

Ὁ Μάκ Σθέν —γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ φρούραρχος— κύτταξε τὸν μικρὸ μας ἥρωα καὶ τοῦ ἔκανε ἐντύπωση τὸ παιδικὸ σχεδὸν πρόσωπό του.

—Μὰ εἰστε τόσο νέος! τοῦ εἶπε μὲ συμπάθεια.

Ὡστόσο τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ δώσῃ τὴ διευθύνσι του γιὰ νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ἂν ἡ αἰτήσις του θὰ γινόταν δεκτὴ.

Ὁ Ἰουλιανὸς τοῦ ἔδωσε τὴ διευθύνσι του καὶ ἀφοῦ τοῦ εἶπε: «Κύριε, σὰς ἱκετεύω... Μὴ μοῦ ἀρνηθῇτε αὐτὴ τὴ χάρις...», τὸν χαίρεται καὶ ἀπεχώρησε.

Ὅταν ξαναγύρισε μὲ τὸν Τζὸε στὸ πανδοχεῖο, ἀνέθηκε ἀμέσως στὸ διαμέρισμά του, ἐνῶ ὁ πρῶην πειρατὴς στάθηκε στὴν εἴσοδο κυττάζοντας τὴ θάλασσα.

Ὁ παλιὸς θαλασσόλυκος ἐρέμβανε ἔτσι ἀρκετὴ ὥρα, ὅταν ἔξαφνα ἐνοιωσε ἕνα χέρι ν' ἀκουμπᾷ στὸν ὄμο του.

Γύρισε ξαφνιασμένος κι' ἀντίκρυσε τὸ φρούραρχο τῶν ἀνακτόρων Μάκ Σθέν.

—Ὁ νεαρός σου κύριος εἶνε ἐπάνω; τὸν ρώτησε ὁ τελευταῖος.

Ὁ κύριός του;... Στὸν Τζὸε δὲν ἔκανε αὐτὸ καμμιὰ ἐντύπωση. Ἡ στοργὴ ποὺ ἐνοιώθη γιὰ τὸν Ἰουλιανὸ ἦταν πράγματι μιά τυφλὴ ἀφοσίωσις γέρου ὑπηρετῆ πρὸς τὸν μικρὸ του κύριο.

—Βρίσκεται στὸ δωμάτιό του, ἐξοχώτατε, ἀπάντησε στὸν εὐπατρίδη.

Καὶ προθυμοποιήθηκε ἀμέσως νὰ τὸν ὁδηγήσῃ κοντὰ στὸν Ἰουλιανό.

Ὁ μικρὸς ντ' Ἀθενὲλ ἔγινε κατακόκκινος ὅταν εἶδε τὸν ἄρχοντα ἐκεῖνον ποὺ τὸν τιμοῦσε μὲ τὴν ἐπίσκεψί του. Κ' ἡ ταραχὴ του μεγάλωσε περισσύτερο, ὅταν ἔμαθε πὼς ἡ βασιλισσα ζητοῦσε νὰ τὸν δῇ.

—Μὴν ταραζέστε, νεαρέ μου φίλε, τοῦ εἶπε ὁ Μάκ Σθέν. Ἡ βασιλισσα εἶνε γεμάτῃ ἀγαθότητα κι' ἐπιείκεια.

—Στὴ βασιλισσα! Θὰ παρουσιασθῶ στὴ βασιλισσα!... τραύλισε ὁ γυιὸς τοῦ Βάλτερ καὶ τῆς Μαρίας.

—Δὲν εἶν' ἐκπληκτικὸ αὐτό... ἡ Μεγαλειότητὴ μάντευσε ὅτι δὲν εἰστε ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ σὰν ἐμένα, καὶ ἴσως ξέρῃ καὶ τὴν οἰκογένειά σας, παρατήρησε ὁ Τζὸε παύοντας μπροστὰ στὸν εὐπατρίδη νὰ τοῦ μιλάτῃ στὸν ἐνικό.

Ἀφελὴς καθὼς ἦταν, ὁ παλιὸς πειρατὴς φανταζόταν ὅτι ἀρκοῦσε ἡ ἀφίξις τοῦ ἀγαπημένου του προστατευομένου στὴ Σκωτία γιὰ νὰ ἐνδιαφερθῇ γι' αὐτὸν ἡ βασιλισσα καὶ νὰ θελήσῃ νὰ διαφωτίσῃ τὸ μυστήριό τῆς γεννήσεώς του.

Ὁ Μάκ Σθέν ἐξήγησε τότε στὸ νέο ὑπὸ ποιὲς συνθήκες εἶχε μιλήσῃ γι' αὐτὸν στὴ βασιλισσα. Τοῦ εἶπε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ ἕνα στράτευμα ποὺ θὰ πῆγαινε νὰ ξεκαθαρίσῃ τοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ περνοῦσαν ἡ ἐνισχύσεις τοῦ ἱπποῦ Βάλτερ ντ' Ἀθενὲλ καὶ ὅτι εἶχε προτείνει νὰ συμμετάσχῃ κι' ὁ μικρὸς ἱππότης σ' αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ, ἐφόσον εἶχε κάνει ἕνα τόσο μεγάλο ταξίδι γιὰ νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῶν Στούαρτ.

—Ὁ ἱππότης ντ' Ἀθενὲλ!... πρόφερε ὁ Ἰουλιανὸς σὰν νὰ εἶχε ἐμπνέσῃ τὸ ὄνομα αὐτὸ μέσα του ἕναν μακρινὸ ἀντίλαλο. Ντ' Ἀθενὲλ!...

Μὰ τίποτε πὺς καθαρό δὲν ξεχώρισε μέσ' στὴν ἀνάμνησί του...

Νόμιζε ὅτι γιὰ νὰ τοῦ κἀνῇ τόσο ἐντύπωση, θὰ τὸ εἶχε ἀκούσει κι' ἄλλοτε αὐτὸ τὸ ὄνομα. Αὐτὸ τὸ ὄνομα ποὺ ἦταν ὡστόσο δικό του... τὸ ὄνομα τοῦ πατέρος του.

Καὶ τραβώντας τὸ σπαθί του, τοῦ ὁποῦ ἡ λεπίδα ἔλαμψε, εἶπε:

—Ἐπιτέλους θὰ θαφτισθῇ στὸ αἷμα, γιὰ τὴν ὑπεράσπισί τοῦ δικαίου...

Ὁ γέρο εὐπατρίδης τὸν κύτταξε μὲ θαυμασμό.

Ὁ τόνος του, ἡ στάσις του, ἡ κινήσις του, ὅλα ἔδειχναν πὼς ὁ νέος αὐτὸς εἶχε αἷμα εὐγενικὸ καὶ καταγωγὴ μεγάλη.

«Μιλάει ἡ ψυχὴ τῶν προγόνων του ἀπ' τὸ στόμα του», σκέφτηκε.

Καὶ ἔφυγε, ἀφοῦ προηγουμένως τοῦ ὥρισε τὴν ὥρα ποὺ θὰ παρουσιαζόταν στὸ παλάτι γιὰ νὰ γίνῃ δεκτὸς ἀπὸ τὴ βασιλισσα.

—Ὡ! θαρῶ! θαρῶ, κύριε! φώναξε ὁ νέος μ' ἐνθου-

σιασμό. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή, τὸ σπαθί μου, ἡ ποὺ ζωὴ μου, ὅλα ἀνήκουν στὴ βασιλισσα, τὴν ἀγαθὴ καὶ τευτική βασιλισσα Μαρία.

—Ναί, θάρθουμε! εἶπε κι' ὁ Τζὸε.

Ὁ Ἰουλιανὸς ἄρχισε ἀμέσως τὴν τευαλέττα του νὰ εἶνε ἀξίος νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ στὴ βασιλισσα.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἐνδιαφέρθηκε τόσο γιὰ τὸ ντύσιμό του. Ἡ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του δὲν τοῦ φαινόταν ἀρκετὰ πρῆ, οὔτε τὰ ρούχα του ἀρκετὰ κομψὰ καὶ πλούσια.

Ἡ Μαρία Στούαρτ εἶχε βασιλεύσει στὴ Γαλλία καὶ ξέρε τί εἶνε καλαισθησία καὶ γούστο. Γι' αὐτὸ φρόντισε πὼς τῆς φανῇ γελοῖος.

Ὁ Τζὸε χαμογελοῦσε παρακολοῦθώντας τὴν προετοιμασίαν αὐτῆς...

Νόμιζε πὼς βλέπει ἕναν νεαρό ἐρωτευμένο ποὺ ἐτοιάζεται νὰ πάῃ στὸ πρῶτο του ραντεβού...

«Ἀμα τελειώσῃ τὸ ντύσιμό του, ὁ Ἰουλιανὸς ἔβριζε πρὸς τὰ πίσω σὰν χαίτῃ τὰ μαλλιά του, τῶν ὁποίων οἱ φουρκιατικοὶ ἔβιναν τόση χάρις κι' ὡμορφία στὸ νεανικὸν πρόσωπο.

Κι' ἀφοῦ φόρεσε λοξὰ τὸ καπέλλο του, τοῦ ὁποῦ τὸ φτερό ἴσκιωνε γοητευτικὰ τὰ χαρακτηριστικά του, ἔβριζε μιά τελευταία ματιά στὸν καθρέφτη του καὶ εἶπε στὸν Τζὸε:

—Εἶμαι ἕτοιμος.

—Κι' ἐγώ, τοῦ ἀπάντησε ὁ πειρατὴς.

Πραγματικὰ, ἐνῶ ὁ νεαρός του προστατευόμενος ἔβριζε τὴν προετοιμασίαν του, δὲν εἶχε χάσει κι' αὐτὸς τὸν καιρὸν του.

Εἶχε φορέσει ἕνα ὀλοκαίνουργο ναυτικὸ κοστούμι, ὅμοιο τοῦ κόμητος ντὲ Κερβιέν, καὶ ἦταν πάνοπλος.

Καὶ καθὼς ὁ Ἰουλιανὸς τὸν κύτταξε ξαφνιασμένος βλέποντάς τον ἔτσι, ὁ Τζὸε ἐπρόσθεσε:

—Σὲ ἀκολουθῶ, Ἰουλιανέ. Νομίζεις πὼς θὰ ἔγκω λείψω τὴ στιγμή τῆς δράσεως;

Καὶ μὲ κάποια ταραχὴ, ἐξακολούθησε:

—Βέβαια, μιά βασιλισσα εἶνε πολὺ μεγάλο πρόσωπο. Μὰ δὲν θὰ τῆς κἀνῃ ἀσχημὴ ἐντύπωση ἂν δῇ ἀπὸ πίσω σὰν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ τὰ χέρια του κ' ἡ γροθὶς του σφίγγουν ὡς τώρα πολλοὺς ἀνθρώπους...

Κι' ἔδειχνε τὰ τεράστια χέρια του ποὺ ἦσαν ἱκανὰ νὰ σκοτώσουν ταῦρο.

—Ναί, θάρθῃς μαζί μου, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἰουλιανός. Πάμε...

Ἐπειτ' ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς, ἔφτασαν μπρὸς τὸ ἀνάκτορο τῆς Μαρίας Στούαρτ. Ὁ γέρο φρούραρχος, ποὺ εἶχε ἐνδιαφερθῇ τόσο γιὰ τὸν Ἰουλιανό, βρισκόταν μπροστὰ στὴν πόρτα. Τὸν περιέμενε ἀπὸ φόβο μήπως οἱ σκοπεῖς ἀπαγορεύσουν τὴν εἴσοδο. Πρόσεξε ποῖα φροντίδα εἶχε ταβᾶλει ὁ νέος στὸ ντύσιμό του γιὰ νὰ εἶνε ἀξίος νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ στὴ βασιλισσα καὶ χαμογέλασε καλὸβόλα.

Εἶδε καὶ τὸν Τζὸε πίσω ἀπ' τὸν Ἰουλιανό, μὰ αὐτὸ δὲν τοῦ ἔκανε καμμιὰ ἐντύπωση: τὸν θεωροῦσε γιὰ ἀκόλουθό του.

—Ἐλάτε, εἶπε. Ἡ βασιλισσα σὰς περιμένει...

Ἡ καρδιά τοῦ Ἰουλιανοῦ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατὰ.

Ἡ βασιλισσα τὸν περιέμενε... ὅλα παρουσιαζόταν μὲν στὰ ὀπίσθια!

Ποτέ του δὲν τὸ φανταζόταν αὐτό, ὅταν ἔφτανε ἀπ' τὴ Βρετανίαν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴ Μαρία Στούαρτ.

Καὶ κάνοντας τὴν σκέψιν αὐτῆς, ἀκολούθησε τὸν Μάκ Σθέν.

Ὁ Τζὸε θάδιζε πίσω τους, ἐπίσημος καὶ σοβαρός.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς λογοφόρους φρουροὺς, βλέποντας τὸ ἀπλὸ ναυτικὸ κοστούμι ποὺ φοροῦσε, ἔκανε μιά κίνησι νὰ βῇ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ περάσῃ. Μὰ ὁ Τζὸε τοῦ ἔβριζε ἕνα τέτοιο βλέμμα, ὥστε ἐκεῖνος δὲν τόλμησε νὰ κάνει τίποτε...

Φαντάστηκε τάχα αὐτὸς ὁ φρουρός πὼς θὰ τὸν χάραι ἀπὸ τὸν «μικρὸ μοῦτσο» του σὲ μιά τόσο κρίσιμη περίστασις; Ὁ Ἰουλιανὸς κι' ὁ Τζὸε διέσχισαν τὴν αὐλὴ τῶν ἑλμῶν κι' ἀνέβηκαν μιά μεγάλη μαρμαρένια σκάλα...

Ὁ Ἰουλιανὸς ἐνοιώθη τὴν καρδιά του νὰ χτυπᾷ ἀπὸ θρησκευτικὴ συγκίνησι, καθὼς περνοῦσε τοὺς ἀνακτορικοὺς διαδρόμους τοὺς στολισμένους μὲ τὰ χρυσὰ οἰκόσημα τῶν βασιλέων τῆς Σκωτίας.

Ὁ Τζὸε, νοιώθοντας κι' αὐτὸς τὰ ἴδια αἰσθήματα, βάδιζε πίσω του πνίγοντας τὸ θόρυβο τῶν βημάτων του.

Τέλος, ὁ Μάκ Σθέν ἄνοιξε μιά πόρτα.

—Ἀκολουθεστε με, Ἰουλιανέ ντὲ Κερβιέν, εἶπε.

Ὁ Ἰουλιανὸς ὑπάκουσε κι' ὁ Τζὸε πῆγε ἔοπισμα του.

Βρέθηκαν στὸ προσηυχητήριό τῆς Μαρίας Στούαρτ.

νεαρή βασιλισσα ἦταν καθολικὴ, ἐνῶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν εὐγενῶν τῆς Σκωτίας, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας, εἶχαν ἀσπασθῇ τὸν προτεστοντισμό. Γι' αὐτὸ κιόλας εἶχαν ἐξεγείρει τὸ λαὸ ἐναντίον τῆς κ' εἶχαν σημειωθῇ συγκρούσεις καὶ ταραχὲς σὲ διάφορες πόλεις.

Ἐκεῖ, ἡ ταραχὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο.

Ὁ Μάκ Σθέν ἀνασῆκωσε ἕνα παραπέτασμα κ' εἶπε μερικὰ λόγια σὲ μιά ἀπὸ τὴς ἀκολουθοῦσες τῆς βασιλείας.

Ἐμεινε κατόπιν ἀκίνητος, σκυμμένος μὲ σεβασμό.

Ἐπειτ' ἀπὸ μιά στιγμή, τὸ παραπέτασμα ἀνασηκώθηκε πάλι καὶ ἡ ἀχτινοβόλος μορφή τῆς Μαρίας Στούαρτ παρουσιάστηκε.

—Ἡ βασιλισσα! ψιθύρισε ὁ Μάκ Σθέν.

Ὁ Ἰουλιανὸς ὤφωσε πρὸς αὐτὴν τὸ βλέμμα γεμάτο ταραχὴ καὶ σεβασμό κι' ἀμέσως κατόπιν τὸ χαμήλωσε ἀπὸ θαυμασμό, γονατίζοντας συγχρόνως.

Ἐνα χαμόγελο φάνηκε στὰ χεῖλῃ τῆς Μαρίας Στούαρτ, καθὼς τὸν εἶδε τόσο χαριτωμένο, τόσο δειλὸ καὶ τόσο ὠραῖο.

—Ἐχετε δίκιο, Μάκ Σθέν, εἶπε ἀπευθυνομένη στὸ γέρο φρούραρχο. Ὁ προστατευόμενός σας εἶνε σχεδὸν παιδί.

Ὁ νεανίας φοβήθηκε μήπως τὰ λόγια αὐτὰ τῆς βασιλείας σημαίνουν ἀρνησι νὰ δεχθῇ τὴς ὑπηρεσίας του.

Ἀνασῆκωσε τὸ θελκτικὸ κεφάλι του καὶ κυττάζοντας τὴ Μαρία Στούαρτ μὲ σεβασμό, μὰ καὶ μ' ἀντρίκεια ἔκφρασι εἰλικρινείας, εἶπε:

—Εἶν' ἀλήθεια πὼς εἶμαι νέος, μεγαλεῖς στήν. Μὰ τὸ χέρι μου ἔχει καλὰ νὰ κρατᾷ τὸ σπαθί.

Ἐξ ἐνστίκτου, εἶχε προφέρει τὰ λόγια αὐτὰ γαλλικά.

Ἀκούγοντας τὴ γλῶσσα ποὺ εἶχε γοητεύσει τὴ νεότητά της, ἡ βασιλισσα χαμογέλασε θλιβερά.

Ὅλο τὸ παρελθὸν της, τὸ γεμάτο χαρὲς καὶ θριάμβους, ἕνα παρελθὸν ποὺ εἶχε περάσει, ἀλλοίμονο! πολὺ γρήγορα, ἔβγινε ἀέφανα μέσα της.

Ὁ νέος ἀκούσας τὴν μελωδικὴν αὐτῆς γλῶσση.

Ἐμεινε μερικὲς στιγμὲς βυθισμένη σ' ὀνειροπολήσεις κι' ἔπειτα ρώτησε τὸν Ἰουλιανό:

—Ἐρχεστε ἀπὸ τὴ Γαλλία;

—Μάλιστα, μεγαλειότητ', ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Κερβιέν, ὅπου τὸνομά σας προφερόταν συχνά.

Ἡ βασιλισσα σκέφτηκε λίγο κι' ἐξακολούθησε:

—Ἀφήσατε λοιπὸν τὴν πατρικὴν σας κατοικίαν, ἀποχαιρετήσατε τὴν τρυφερὴν σας μητέρα γιὰ νὰ ῥητὴ νὰ προσφέρετε σὲ μιά ἀτυχὴ βασιλισσὰ τὸ νεανικὸν αἷμα;

Ὁ Ἰουλιανὸς κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ ἀπάντησε:

—Ἀλλοῖμονο, Μεγαλειότητ'! Δὲν ἐξουσία σας καμμιὰ στοργὴ ἐρχόμενος νὰ πολεμήσῃ γιὰ σὲς. Δὲν ἔχω μητέρα... Δὲν ἔχω πατέρα...

—Ὁρφάνος! ψιθύρισε ἡ Μαρία Στούαρτ μὲ ἀπειρὴ συμπόνοια.

Ἡ φωνὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ τσακίστηκε μονομιᾶς καθὼς τῆς ἀπάντησε:

—Ἰσως, μεγαλειότητ'... Δὲν ξέρω...

Ἡ βασιλισσα τὸν κύτταξε τρυφερά.

Ὁ Τζὸε, ὁρθὸς σὲ τριῶν βημάτων ἀπόστασι πίσω, μέσ' στὴ σκιά τῶν παραπετασμάτων, ἀκίνητος, ὅμοιος μὲ πειλῶριο ἀγαλμα, κύτταζε κι' αὐτὸς κατασκηνημένος πότε τὸν Ἰουλιανό καὶ πότε τὴ βασιλισσὰ Μαρία.

Ἐφωχὸ παιδί! εἶπε ἀπὸ μέσα της ἡ Μαρία Στούαρτ.

Καὶ μὲ δυνατὴ φωνή, ρώτησε τὸν νεανία:

—Πὼς ὀνομάζεσθε;

—Ἰουλιανός... μεγαλειότητ'.

—Ἰουλιανός... ντὲ;...

—...Ντὲ Κερβιέν, μεγαλειότητ'. Κερβιέν εἶνε τὸνομα ἐνὸς πύργου ποὺ ἀνήκει στὸν κόμητα ντὲ Μερκούρ, τὸν προστατῆ μου.

Ἰουλιανός, μονάχα αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶχε... Τὸ παιδί ἦταν μόνο μαζί μὲ τὸν γίγαντα σύντροφό του ποὺ εὐτυχῶς ἀγρυπνοῦσε κοντὰ του σὰν πιστὸς σκύλος.

Ὅταν ἡ Μαρία Στούαρτ ἰεταξε τὸν Μάκ Σθέν νὰ τῆς παρουσιάσῃ τὸν Ἰουλιανό, εἶχε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν ρωτήσῃ γιὰ τὴ Γαλλία καὶ νὰ ἐξεχάσῃ γιὰ λίγες στιγμὲς τὴς τωρινὲς δυστυχίες της μὲ τὴν ἀνάμνησι τῆς τόσο ἀγαπημένης της αὐτῆς χώρας.

Μὰ τώρα δὲν εἶχε πειὰ τὴ δύναμι.

Ψυχὴ γεμάτῃ οἶκτο καὶ τρυφερότητα, ἐνοιώθε μέσα της μὴ ἀκατανίκητὴ συμπάθεια γι' αὐτὸν τὸν ἐφηβό, τὸν τόσο χαριτωμένο, τὸν τόσο γενναῖο κ' ἱπποτικό, ποὺ μὴ ἔχοντας κανένα γιὰ ν' ἀφοσιώθῃ πραγματικὰ, εἶχε ρθῇ νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ ἴσως γι' αὐτόν...

Ἡ βασιλισσα τοῦ ἀπηύθυνε κι' ἄλλες ἐρωτήσεις καὶ πρόσεξε πόσο ὠραῖα μιλοῦσε ὁ Ἰουλιανὸς τὰ σκωτσέζικα.

—Παῖδί μου, τοῦ εἶπε, ἐνσάρκωνεις στὸ πρόσωπό σου ὅτι ἀγαπᾷ στὸν κόσμο: τὴς δύο μου πατρίδες, τὴ Γαλλία καὶ τὴ Σκωτία. Καλὸς ὄρισος λοιπόν... Ἡ εὐκαιρία νὰ μοῦ ἀποδείξῃς τὴν ἀφοσίωσί σου δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ παρουσιασθῇ...

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ γέρο Μάκ Σθέν, ἐπρόσθεσε:

—Κύριε, θὰ ὁδηγήσετε αὐτὸν τὸ νέο στὸν αὐλάρχῃ μας, ὁ ὁποῖος θ' ἀναλάβῃ νὰ ὁργανώσῃ τὸ στράτευμα ποὺ θὰ πάῃ πρὸς συνάντησιν τοῦ ἡρωικοῦ μας ἱπποῦ Βάλτερ ντ' Ἀθενὲλ καὶ τῶν γενναίων του. Ἡ μάλλον ὄχι! σκέφτηκε καλύτερα ν' ἀναλάβετε σὲς ὁ ἴδιος τὴ διοίκησι αὐτοῦ τοῦ στρατευματος...

Ἐτοί! ὁ προστατευόμενός σας θὰ εἶνε κοντὰ σας καὶ θὰ εἶμαι αἰγούρη γι' αὐτόν.

Ὁ γέρος στρατιώτης ἔκλινε τὸ λευκὸ του κεφάλι.

—Μεγαλειότητ', εἶπε, περιμένα αὐτὴ ἡ μεγάλη τιμὴ ν' ἀνατεθῇ σὲ κανέναν ἄλλο, πὺς νέο καὶ πὺς ἀξίον ἀπὸ μένα... Τὴ φιλοδοξοῦσα, μὰ δὲν τὴν ἔλπιζα... Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, γιατί ἐκπληρώσατε τὴς ἐσχες μου κι' ἐπιτρέψατε στὸ γέρο σας...

Ἡ βασιλισσα ἀκούσας αὐτὸν, ἔκλινε τὸ κεφάλι.

—Μεγαλειότητ', εἶπε, περιμένα αὐτὴ ἡ μεγάλη τιμὴ ν' ἀνατεθῇ σὲ κανέναν ἄλλο, πὺς νέο καὶ πὺς ἀξίον ἀπὸ μένα... Τὴ φιλοδοξοῦσα, μὰ δὲν τὴν ἔλπιζα... Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, γιατί ἐκπληρώσατε τὴς ἐσχες μου κι' ἐπιτρέψατε στὸ γέρο σας...

Ἡ βασιλισσα ἀκούσας αὐτὸν, ἔκλινε τὸ κεφάλι.

—Μεγαλειότητ', εἶπε, περιμένα αὐτὴ ἡ μεγάλη τιμὴ ν' ἀνατεθῇ σὲ κανέναν ἄλλο, πὺς νέο καὶ πὺς ἀξίον ἀπὸ μένα... Τὴ φιλοδοξοῦσα, μὰ δὲν τὴν ἔλπιζα... Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, γιατί ἐκπληρώσατε τὴς ἐσχες μου κι' ἐπιτρέψατε στὸ γέρο σας...

Ἡ βασιλισσα ἀκούσας αὐτὸν, ἔκλινε τὸ κεφάλι.

—Μεγαλειότητ', εἶπε, περιμένα αὐτὴ ἡ μεγάλη τιμὴ ν' ἀνατεθῇ

νικό της ήρωα.

Ο Ίουλιανός σήκωσε το δειλό του βλέμμα προς τη βασίλισσα.

Ήταν δυνατόν να του κάνει μια τέτοια τιμή; Να τον παρουσιάσει σε μια από τις μεγαλύτερες αρχόντισσες του βασιλείου της;... Να τον παρουσιάσει μαζί με το γενναίο Μάκ Σθέν που τ' άνδραγαθήματα του ήσαν γνωστά σ' όλη τη Σκωτία;...

Ο δυστυχισμένος, τ' άθωο θύμα του μίσους, ούτε μπορούσε να φανταστεί καν ότι αυτή που θ' αντίκρυζε τώρα μπροστά του ήταν η μητέρα του.

Η μητέρα του!

Κι' άσφαλώς τίποτε δεν θ' απέκάλυπτε και στη Μαρία ντ' Αθενέλ, η οποία επί τόσα χρόνια έκλαιγε το παιδί της που το νόμιζε για πεθαμένο, ότι το παιδί της ήταν εκεί, μπροστά της... ολοζώντανο... αξιολάτρευτο...

Η ακόλουθος της βασίλισσας άνασκήκωσε πάλι το παραπετάσμα... και μια γυναίκα εξαισίας καλονής, νέα άκομη, γαλήνια και μελαγχολική παρουσιάστηκε...

Η βασίλισσα της Σκωτίας έτρεξε να την υποδεχθώ.

— Μαρία ντ' Αθενέλ! φώναξε. Φίλη μου πολυαγαπη-

μένη!

Η επισκέπτρια είχε σταθή όταν είδε ότι η βασίλισσα δεν ήταν μόνη στο προσευχητήριο της. Μά, βλέποντας την έγκαρδιότητα με την οποία την υποδεχόταν η Μαρία Στούαρτ, προχώρησε πάλι. Και, σκύβοντας μ' αξιοπρέπεια, είπε:

Μεγαλειότητι, επιτρέψατε στην πιο ταπεινή υπηκόο σας να υποκλιθώ μπροστά σας.

Μ' ένα χαμόγελο στα χείλη, με το αγγελικό της χαμόγελο, η κληρονόμος των Στούαρτ άπλωσε το χέρι της προς τη Μαρία ντ' Αθενέλ και παίρνοντας το δικό της, της τ' έσφιξε επί πολλή ώρα.

— Υστερ' απ' τις θάλασσες και τα βουνά, της είπε, υπάρχει μια χώρα, η Ισπανία, όπου οι μεγιστάνες δεν αποκαλύπτονται μπροστά στο βασιλέα τους. Να, υπάρχουν υπηρεσίες που είναι άξιες μιάς τέτοιας τιμής και η σύζυγος του Ιππότη ντ' Αθενέλ δεν πρέπει να υποκλίνεται μπροστά μου.

Ο Ίουλιανός είχε νοιώσει μια συγκίνηση ανεξήγητη γι' αυτόν μόλις είδε την ευγενή επισκέπτρια να μπαίνει μέσα. Η βασίλισσα είχε προσφέρει το όνομα της Μαρίας ντ' Αθενέλ, της σύζυγος του περιφήμου πολεμιστού, που η στρατιά, στην οποία θα συμμετείχε κι' ο ίδιος, θα πήγαινε να τον συναντήσει.

Κι' ένοιωσε να γενιέται μέσα του εκείνη τη στιγμή ένα αίσθημα απέραντα τρυφερό που προσπαθούσε να το αποδώσει μόνο στο θαυμασμό του προς τον Ιππότη ντ' Αθενέλ.

Και όμως ήταν τόσο αλλόκοτη η έντύπωσις που του προκαλούσε η ώραία εκείνη κυρία, ώστε δεν του έφτανε τώρα η εξήγησις αυτή.

Και κύτταζε αχόρταγα το πρόσωπο της φίλης της βασίλισσας, ρωτώντας τον έαυτό του ποιά και πως την είχε ξαναίδη.

Μά αυτή η έρώτησις έμενε μέσα του χωρίς ήχώ, χωρίς απάντησι...

Κι' ενώ μια θλίψις άπλωνόταν στο βλέμμα του, έλεγε:

— Όχι, αυτή η γυναίκα η τόσο ώραία, μου είναι άγνωστη, όπως άγνωστο μου ήταν και τ' όνομά της... Πόσο όμως την αγαπώ!... Γιατί;

Μά και το βλέμμα της Μαρίας ντ' Αθενέλ είχε σταματήσει απάνω στον νεαρό Ιππότη με μια εξαφνική προσοχή. Για μια στιγμή, η ομοιότης του νέου μ' αυτόν που συλλογίζονταν αδιάκοπα, τον λατρευτό της σύζυγο, τον άπομακρυσμένο της σύζυγο, της έκανε έντύπωσι.

Ο Βάλτερ έπιασε το χέρι της Έλλεν και της είπε...

Μά ο έρωας άποτυπώνει στα χαρακτηριστικά του το διο που έρχεται στον κόσμο από μια διπλή λατρεία, τα χαρακτηριστικά και των δυο γονέων του. Έτσι ο Ίουλιανός δεν έμοιαζε άποκλειστικά με τον Βάλτερ ντ' Αθενέλ. Είχε πάρει κι' ένα μεγάλο μέρος από την όμορφη Μαρία ντ' Αθενέλ.

Ναί, η νεανική όμορφη που είχε το πρόσωπο του Ίουλιανού διατηρούσε κάποια γυναικεία χάρι που ξεγέλειζε το βλέμμα της Μαρίας ντ' Αθενέλ, η οποία άγνοουσε τη δική της όμορφη.

Έξ' άλλου ήταν μπροστά στη βασίλισσα και δεν ήσαν σωστό να παραδοθή στις έντυπώσεις της.

— Μεγαλειότητι, είπε, ήρθα να σας ευχαριστήσω για την άγγελιαφόρο που είχατε τη μεγαλοψυχία να μου στείλει. Και δεν θέλησα να έμπιστευθώ σε κανένα τη φροντίδα να σας έκφραση την ευγνωμοσύνη μου καθώς και τη βαθύ μου παράκλησι να φροντίση για τη μεταβίβασι της απ' τησεώς μου στην έπιστολή του συζύγου μου.

Η βασίλισσα της έδειξε τον Μάκ Σθέν και τον Ίουλιανό.

— Ίδου οι άγγελιαφόροι σας, καλή μου φίλη, της άπάντησε.

Η Μαρία ντ' Αθενέλ έθγαλε απ' τον κόρφο της ένα γράμμα.

Ο γέρο φρούραρχος έπιασε ένα βήμα γιά να πάρει το γράμμα που θά του έμπιστευόταν η Μαρία για το πατρ' σ' αυτόν σύζυγό της...

Μά το προσευχητήριο ήταν στενό, η Μαρία Στούαρτ έσκόταν μπροστά του κι' έτσι δεν μπόρεσε να προχωρήσει περσιότερο.

Τότε ο Ίουλιανός, που έσκόταν σε θέσι πιο βολική, έπλωσε το χέρι του...

Το μελαγχολικό πρόσωπο της Μαρίας ντ' Αθενέλ κοτίστηκε μ' ένα φατενό χαμόγελο και παρέδωσε στο πατέρα της το παιδί της, το γράμμα της προς τον σύζυγό της, τον πατέρα του.

— Κρατήστε το, νεαρέ μου, αξιωματικέ! είπε ο Μάκ Σθέν. Μονάχα σε σας παραδίδω αυτή η τιμή.

Ναί, σας έμπιστευομαι την έπιστολή μου, είπε και η Μαρία ντ' Αθενέλ.

— Μείνετε ήσυχη, κυρία άπάντησε ο νέος με μεγάλη σοβαρότητα. Αυτό το γράμμα θά παραδοθή από μένα στον Ιππότη σύζυγό σας ή άλλιως θά πεθάνω γιά να το άποδοσις.

— Ευχαριστώ, νεαρέ μου, και γενναίε Ιππότη.

Και καθώς έπρόφερε τα τελευταία αυτά λόγια, η Μαρία ντ' Αθενέλ άπλωσε το χέρι της.

Ο Ίουλιανός άγγιξε με τα χείλη του την άκρη των χτύλων, των οποίων η έπαφή του προκάλεσε έναν παλμό ανεξήγητο.

Έπειτα, ώ, υπερτάτη χαρά και περηφάνεια! η Μαρία ντ' Αθενέλ τον τράβηξε στην άγκαλιά της και τον έφίλησε στο μέτωπο, λέγοντας στη Μαρία Στούαρτ, σαν να θέλε να δικαιολογηθώ:

— Μά είναι παιδί ακόμα...

— Πηγαίνετε, Μάκ Σθέν, είπε χαμογελώντας. Πηγαίνετε να έτοιμάσετε όλα τα στρατεύματα που σας είναι άναγκαία.

Ο γέρο φρούραρχος έκλινε το γόνυ και τράβηξε προς την πόρτα.

Ο Ίουλιανός υποκλίθηκε κι' αυτός, νοιώθοντας να τον πλημμυρίζει ένα αίσθημα θρησκευτικού σεβασμού.

Το βλέμμα του και της Μαρίας ντ' Αθενέλ συναντήθηκαν γιά τελευταία φορά και βγήκε έξω, ακολουθούμενος από τον Τζόε, που είχε γίνει κατάχλωμος βλέποντας όλες αυτές τις τιμές των οποίων είχε τύχει ο «μικρός του μωτός».

(Ακολουθεί)

ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΣΤΟ ΒΟΣΠΟΡΟ

ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΕΡ

Ένα ρομαντικώτατο, γεμάτο περιπέτειες, έρωτικό είδύλλιο, που πλέκεται στις όνειρώδεις άκτές του Βοσπόρου και της Κωνσταντινουπόλεως, μεταξύ ενός νεαρού Γάλλου και μιάς Ρωσίδος άριστοκράτιδος.

Το άριστούργημα αυτό θά περιέχη ο 9ος τόμος της "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ", καθώς και έκλεκτήν ποικίλην ύλην και την συνεχιαν του περιφήμου άστυνομικού μυθιστορήματος

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ

Θά κυκλοφορήση εις τας 'Αθήνας και τον Πειραιά την 6ην Μαΐου εις δε τας 'Επαρχίας την 13ην Μαΐου.

Οί εις τας 'Επαρχίας άναγνώδται μας δύναγται να προμηθευδούν τον 8ον τόμον της "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ", από τα κατά τόπους υποπρακτορεία του Κεντρικού Πρακτορείου Έφημερίδων.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ο ΚΟΛΑΣΜΕΝΟΣ

Το γεγονός της ημέρας ήταν η μυστηριώδης αυτοκτονία του δόκτορος Ζάκ ντε Τουρνέ. Ο διάσημος επιστήμων είχε εγκαταλείψει τη βαθύπλοκτη γυναίκα του κι' εκεί, στο πενιχρό δωμάτιο ενός υπόπτου ξενοδοχείου, είχε φυτέψει μια σφαίρα στην καρδιά του. Οι αστυνομικοί συντάκτες των παρισινών εφημερίδων και τα «λαγωνικά» της αστυνομίας είχαν αναστατώσει κυριολεκτικώς τον κόσμο για να εξακριβώσουν την αλήθεια και να διαφωτίσουν τη σκοτεινή αυτή υπόθεση. Και πράγματι, δεν ηούχασαν παρά μόνο όταν απέκάλυψαν όλο το φοβερό δράμα του γιατρού Ζάκ Τουρνέ, το οποίο ωστόσο έγινε άφορμη να μειωθεί η φήμη του και να κηλιδωθεί η μνήμη του.

Ο δόκτωρ Ζάκ Τουρνέ ήταν ένας από κείνους τους «παράδοξους κι' αινιγματικούς ανθρώπους, που δεν ξέρει κανείς την καταγωγή τους, μα οι οποίοι με την εμφύση ευγενείας και τη μόρφωσή τους επιβάλλονται κατά καιρούς στην αριστοκρατία της Γαλλίας. Κι' αλήθεια, ο Ζάκ Τουρνέ ήταν ένας γοητευτικός συνομιλητής, ένας εξαιρετικά κομψός κύριος κι' ένας πολύ καλά καταρτισμένος επιστήμων. Έκείνο δε που έκανε εντύπωση στους φίλους του ήταν το ότι ο Τουρνέ ποτέ δεν μιλούσε για το άτομό του. Όταν μάλιστα τύχαινε κανείς να τον ρωτήσει για τα παιδικά του χρόνια, ο Ζάκ Τουρνέ έδινε μι' αόριστη απάντηση κι' άλλαζε όμιλία. «Ετσι όλοι πίστευαν, κρίνοντας από την ευγένεια και τη μόρφωσή του Τουρνέ, ότι αυτός ο επιστήμων είχε ανατραφεί σ' ένα μεγάλο, είχε βαρεθεί από μικρός τα πλούτη κι' ότι χίλιες φορές προτιμούσε μια απλοϊκή συντροφιά από τη συμπάθεια μιας αριστοκρατίας. Κι' αυτή ακριβώς η ιδέα που είχαν σχηματίσει γι' αυτόν, έκανε όλες τις πλούσιες γυναίκες να τον κυτούν με ενδιαφέρον και να επιδιώκουν μια αισθηματική περιπέτεια μαζί του. Η πιο πεισματάρικη κι' η πιο ξετρελαμένη απ' όλες ήταν η κορη του μαρκησίου ντε Ραβινύ. Κάθε φορά που συναντούσε τον Τουρνέ σε μια δεξίωση, φρόντιζε να βρίσκεται διαρκώς κοντά του και του έδειχνε τόσο θερμό ενδιαφέρον, ώστε στο τέλος ο διάσημος γιατρός την έρωτεύτηκε.

—Θα ήθελα να σε κάνω γυναίκα μου, της είπε μια μέρα.

Εκείνη αναγκάστηκε να του ομολογήσει τότε ότι η οικογένειά της ποτέ δεν θα την άφηνε να παντρευτεί έναν απλό επιστήμονα, όσο κι' αν αυτός ήταν διάσημος. Έπρεπε λοιπόν ο δόκτωρ Τουρνέ ν' αποκτήσει κι' έναν τίτλο ευγενείας.

Ο διάσημος γιατρός γέλασε με την καρδιά του και τη βεβαίωσε ότι αυτό δεν έπρεπε καθόλου να την άσασχολή. Κι' από την άλλη κιόλας ημέρα κίνησε ένα σωρό υποπτικόν ποσό τους τίτλους ενός ξεπεσμένου και άσπου κόμματος, που είχε αποκεφαλισθεί με ψεύτικο όνομα στα κάτεργα της Γουιάνης. Έτσι ο Ζάκ Τουρνέ έγινε ντε Τουρνέ και παντρεύτηκε με κάθε επισημότητα την όμορφη μαρκησία.

Η ζωή του, φυσικά, ήταν υπερβολικά ευτυχισμένη κι' όλοι οι γνωστοί του τον μακάριζαν. Ωστόσο ο ντε Τουρνέ στην ιδιαίτερη αλληλογραφία του λάβαινε συχνά ένα γράμμα μ' ένα πλήθος δρινοσκοπισμάτων, το οποίο έσπευδε άμέσως να κρύψει με στενοχώρια και το διάβαζε όταν ήταν εντελώς μόνος. Αυτό το έκανε για να μη μάθει κανείς ότι το γράμμα αυτό προερχόταν από τους γονείς του, δυο απλοϊκούς χωρικούς, που ζούσαν στο Έσπάρ, μια κομωπολί στα περίχωρα της Τουλόν κι' οι οποίοι είχαν ξοδέψει όλες τις οικονομίες τους για να τον σπουδάσουν και να τον κάνουν διάσημο. Οι αγαθοί αυτοί άνθρωποι δεν φανταζόντουσαν ότι το παιδί τους δεν ήθελε να τους ξέρη κι' ότι τώρα που είχε μεγαλώσει κι' είχε ανακατευτεί με την αριστοκρατία του Παρισιού ντρεπόταν γιατί ήταν γιός τους! Γι' αυτό κιόλας του έγραφαν αόλητρά γράμματα, του θύμιζαν τα βάσανα και τις δυσ-

τυχίες που είχαν περάσει για να τον αναβρέσουν και τον σπουδάζουν και τον Ικέτευαν να πη νά τους δει τον θάνατο τους κλείση τα μάτια.

Ο Ζάκ Τουρνέ κάθε φορά που λάβαινε ένα τέτοιο γράμμα, ένοιωθε να τον βασανίζουν ή τύψεις. Θυμώταν τον πατέρα που, φτωχός φοιτητής και πεινασμένος, κύτταζε το πατέρα από το παράθυρο της κρύας σοφίτας του κανονιστικά ένα σωρό τολμηρά όνειρα, την αγωνία που είχε όταν γούσαν να έρθουν τα λεφτά των γονέων του, τους έλεους του και τις προσπάθειες που έκανε για να κερδίσει τη δυστυχία του από τα μάτια των συμφοιτητών του. Ένοιωθε ένα ρίγος να περνάει το κορμί του. Ναί, ο Ζάκ Τουρνέ είχε υποφέρει παραπολύ, είχε δοκιμασθεί από φτώχεια, μα κατάφερε να παλαίψη με τη ζωή και να κατακτήσει. Μα τώρα που ήταν διάσημος και πλούσιος, ήθελε κανείς να του θυμίσει τα περασμένα. Δεν ήθελε να νεί να τον κάνει να ντρέπεται για τα φοιτητικά του χρόνια.

Και ο Ζάκ Τουρνέ, για να γλυτώσει απ' αυτό το μαρτύριο των επιστολών των γονέων του, κάθε μήνα τους έστελνε μ' απόλυτη μυστικότητα τριακόσια φράγκα! Νόμιζε έτσι έκανε το χρέος του κι' ότι είχε αναπαυμένη τη συνείδησή του.

Μα τα γράμματα της μητέρας του δεν έπαιναν να τον ενοχλούν! Τώρα βέβαια εκείνη δεν του μιλούσε πια για τη φτώχεια τους, μα τον πληροφορούσε για ένα σωρό «νόνητα» πράγματα.

«Η αγέλαδά μας, το Έγγραφο, γέννησε δυο και λίγες μέρες. Η κόρη της λεφτά που μας στέλνεις, παιδί μου, αγοράσαμε πάλι ένα κτήμα μες στην Ελβετία. Στον οποίο θα μπορούς να ξεκουράζεσαι άμα θα έρθης να μας δεις».

«Άλλοτε πάλι τον πληροφορούσε για όλα τα νέα του χωριού:

«Ο παπάς, το Έγγραφο, θάφτηκε την Κυριακή το πρωί του μαστρο-Γιάννη... Η κόρη της κυρα-Παυλίνης παντρεύτηκε τον Κώστα τον σιδηρουργό... Η κατίκα της βίαιης της Μαρίας γέννησε...»

Κι' ο Τουρνέ θύμωνε μ' όλα αυτά τα πράγματα που του έγραφαν και που τώρα του τονόντουσαν ξένα κι' άνοητα. Για να δώσει λύση στον ένα τέλος σ' αυτή την ιστορία, άπερσσε, καθώς θα περνούσε από την Τουλόν με τη γυναίκα του, να σταματήσει λίγο στο Έσπάρ να δει τους γονείς του κρυφά από τη γυναίκα του. Έτσι θα ήσυχάζε τα γράμματά τους. Και πράγματι, άφισε τη γυναίκα του στο μπάρ του σταθμού κι' έτρεξε κρυφά να δει τους γονείς του, λέγοντας ότι επρόκειτο να ιδεί έναν άρρωστο.

Η μητέρα του, που δεν τον περίμενε, μόλις τον αντίκρυσε ρίχτηκε με δάκρυα χαράς στην αγκαλιά του κι' έπαιξε πολλή δεν μπορούσε να μιλήσει από τη συγκίνή της. «Επειτα φώναξε όλο το χωριό να καμαρώσει το γιο της και τον έδειχνε με περηφάνεια. Ο Ζάκ υπέφερε από το μαρτύριο, έσφιγγε τα χέρια των χωρικών, απαντούσε στις έρωτήσεις τους με ψυχρότητα και τέλος ρώτησε τη μητέρα του:

—Πού είναι ο πατέρας;

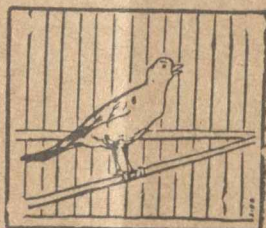
Εκείνη όμως απέφυγε να του δώσει μια απάντηση και του είπε αόριστα ότι έλειπε για δουλειές στη Μασσαλία. Δεν ήθελε να του πη ότι αυτός είχε πεθάνει από τον κόπο που δεν τον έβλεπε.

Ο Τουρνέ έπειτα από μια ώρα σηκώθηκε κυτάζοντας ανήσυχος το ρολόι του.

—Πρέπει να πηγαίνω, μητέρα, γιατί θα χάσω το τραίνο δήλωσε.

Εκείνη ρίχτηκε πάλι με κλάματα στην αγκαλιά του και δεν τον άφισε να φύγει παρά όταν του άπεσσε την υπόσχεση ότι, μετά το ταξίδι του, θα έρχόταν πάλι να τους δει.

Ο Ζάκ Τουρνέ μ' ένα στεναγμό ανακουφισμένος γύρισε κοντά στη γυναίκα του. Μα το τραίνο θα περνούσε απ' το σταθμό έπειτα από μια ώρα. Έτσι κάθισαν στο τραίνο (Συνέχ. στη σελ. 53)

«Όταν διωρίστηκα έφορος στις Βερσαλλίες κι' εγκαταστάθηκα εκεί, απέφευγα ν' απαντήσω στις πολυάριθμες προσκλησεις για τσάι με τις οποίες με βομβάρδιζε η κ. Μπιγκόρν, χήρα ενός δικαστού, γιατί μου είχαν πη πως δεν έκανε άλλη δουλειά παρά να παντρολογάει τους γιους της».

Μια Κυριακή απόγευμα, καθώς ήμουν κλεισμένος στο σπίτι μου για να συντάξω κάποιον άπολογοισμό, άκουσα το κουδούνι να χτυπά. Χωρίς καμιά δυσπιστία, πήγα και άνοιξα. Ήταν η κ. Μπιγκόρν.

Μπήκε μέσα όπως στο σπίτι της, πλημμύρισε με τις σάρκες της το διαμέρισμά μου και θρονιάστηκε σε μια πολυθρόνα μπροστά στο γραφείο μου. Θά είχε τρέξει πολύ καθώς φαίνεται, γιατί ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι απ' το μέτωπό της. Μα δεν έκανε τον κόπο να τον σκουπίσει κι' άρχισε άμέσως τις εχθροπραξίες.

—Είστε κακός, μου είπε. Γιατί δεν έρχόσαστε ποτέ στο σπίτι μου;

Προσπάθησα να δικαιολογηθώ προφασίζόμενος τις ασχολίες μου.

—Κι' εγώ, μου απάντησε, δεν έχω λιγώτερες ασχολίες από σας και όμως βρίσκομαι εδώ. Έχω να σας κάνω μια πολύ σπουδαία ανακοίνωση.

Προαισθάνθηκα την έπιθεσι.

Μα πριν να προφτάσω να οργανώσω την άμυνά μου, εκείνη με ρώτησε απότομα:

—Δεν σκεφτόσαστε, κύριέ μου, να παντρευτήτε;

—Όχι ακόμα... Σας ομολογώ ότι δεν βιάζομαι καθόλου.

Η κ. Μπιγκόρν γάγκε σαν ν' άγανάκτησε.

—Πολύ κακό αυτό, είπε. Ένας άνθρωπος σαν εσάς, που άρχίζει μια λαμπρή σταδιοδρομία στον οικονομικό κλάδο, δεν πρέπει να μείνει έρβνης. Πρέπει ν' αποκατασταθίτε...

—Δεν ξέρω κανένα στις Βερσαλλίες.

Τι άπερίσκεπτα λόγια ήσαν αυτά που είπα. Μετανόησα άμέσως γι' αυτά.

—Γιατί δεν άπευθυνθήκατε σε μένα; φώναξε η κ. Μπιγκόρν. Ξέρω όλο τον κόσμο... Όλοι έκτιμούσαν στις Βερσαλλίες, τον μακαρίτη σύζυγό μου... Έξ άλλου, εγώ έπεκτεινα ακόμα περισσότερο τις σχέσεις του, ούτως ώστε έχω να σας παρουσιάσω μια δολέκληρη συλλογή από νέες κοπέλλες. Έχω ξανθές, μελαχροινές, ψηλές, κοντές, παπαγιές, αδύνατες...

Τη διέκοψα λέγοντας:

—Αγαπητή μου κυρία, μονάχα έξ έρωτος σκοπεύω να παντρευτώ...

—Μά έχω κι' απ' αυτό! μου απάντησε η κ. Μπιγκόρν, που τίποτε δεν μπορούσε να την άποστομώσει.

Κι' άμέσως άρχισε να μου αναφέρει όνόματα, με θάμπωσε με τους άριθμούς των προικών, μου διηγήθηκε, με μια έξαιρετική άφθονία λεπτομερειών, την ιστορία οικογενειών που δεν ήξερα ούτε τ' όνομά τους και που, κατά συνέπεια, δεν μ' ενδιαφέρον καθόλου.

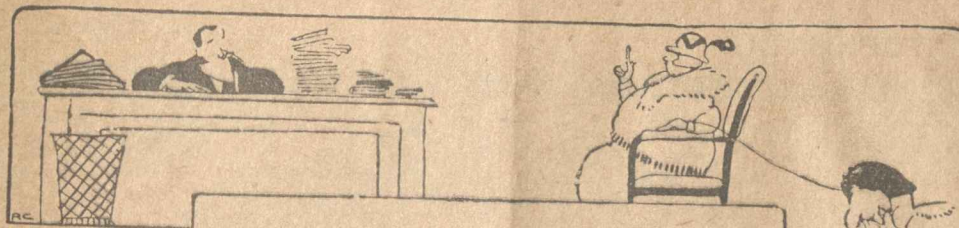
Την άκουσα χωρίς να προφέρω λέξη για να μην της δώσω πρόφασι ναρχίση και συμπληρωματικές εξηγήσεις, και σκεπτόμουν:

«Όταν θα τελειώσω τις φλυαρίες της αυτές, θα φύγω».

Μά εκείνη κατάλαβε πως άντιστεκόμουν με τη δύναμη της άδρανεας και άλλαξε τακτική.

—Έτσι λοιπόν, μου είπε, περνάτε εδώ όλες τις Κυριακές σας χωρίς να τ' άκούατε καθόλου;

—Σχεδόν όλες.

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΤΙΜΜΟΥΡΥ Η ΠΡΟΞΕΝΗΤΡΑ

σέρτο στο πάρκο. Έλάτε μαζί μου. Σας παίρνω. Προσπάθησα ν' άντισταθώ. Μα εκείνη επέμεινε με τόση μανία, ώστε υποχώρησα στο τέλος, άποκαμωμένος. Είχα έπίσης την έλπίδα ότι θα εύρισκα στο πάρκο μια πρόφασιν να της τ' άκούα.

Την ώρα που φτάσαμε στο πάρκο, η Φιλαρμόνική έπαιζε την «Αρλεζιάνα». Ήταν ένα σωρό κόσμος εκεί. Πάνω από τη θάλασσα των κεφαλιών που περιστοιχίζαν τους όργανοπαίκτες, ο μάέστρος σάλευε τα χέρια του με τ' άσπρα γάντια με κινήσεις πνιγμένου. Φαινόταν σαν να πάλευε έναντιόν των κυμάτων της άρμονίας.

—Ας κάνουμε μια βόλτα, με διέταξε η κ. Μπιγκόρν.

Άρχισα να στριφογυρίζουμε στο δρόμο που ήταν χαράγμένος μέσ' απ' τις καρέκλες. Η κ. Μπιγκόρν, ενώ σκόρπιζε χαίρετισμούς δεξιά κι' άριστερά, φαινόταν σαν να ζητά κάποιον. Μα με κρατούσε απ' το μπράτσο κι' έτσι είχα χάσει κάθε έλπίδα να της ξεφύγω.

Δυο καρέκλες βρέθηκαν, τυχαίως, ελεύθερες. Η κ. Μπιγκόρν τις έπιασε, χωρίς όμως και να με παρατήση.

—Ας καθήσουμε! πρόσταξε.

Νόμισα πως είχε έρθει η ώρα της άνακωχής. Μα τί πλάνη!

—Σκέφτεσθε, μου είπε, ότι σας έφερα εδώ χωρίς κανένα σκοπό...

Κυριεύτηκα πάλι από άνησυχία, την όποια εκείνη δεν εύαρεστήθηκε να προσέξη κι' έξακολούθησε:

—Σας προορίζω μια νέα προικισμένη με μεγα-

λα χαρίσματα, μια πρώτης τάξεως νοικοκυρά που είναι σύγχρονη και γυναίκα με άντληψη. Έχει πρώτης τάξεως μόρφωση. Είναι όρρανη κι' έτσι δεν έχετε να φοβάστε τίποτε από πεθερικά. Και το σπουδαιότερο: έχει όχτακόσιες χιλιάδες φράγκα προίκα.

—Όχτακόσιες χιλιάδες φράγκα!

—Κι' επιπλέον έχει κι' έλπίδες να κληρονομήσει ένα ε-κατομύριο από κάποιο θείο της που έχει πύργο στην Κυανή Άκρη.

—Ομολογώ ότι ταραχτήκα. Μπορεί να μην είναι κανείς φιλοχρήματος, μα δεν άκούει χωρίς συγκίνηση να του προσφέρουν μια πριγκιπική προίκα και μια ήγεμονική κατοικία σε μια άνειρεμένη χώρα.

—Ρώτησα λοιπόν:

—Πόσων έτών είναι αυτή η νέα;

—Εικοσιέξη.

—Είναι όμορφη;

—Η κ. Μπιγκόρν δίστασε μια στιγμή κι' έπειτα μου απάντησε:

—Άρκετα συμπαθητική.

—Επειτα, ευτυχισμένη που με είχε άποσπάσει από την ά-διαφορία μου, προσπάθησε να εκμεταλλευθώ την εύκαιρία που της παρουσιαζόταν και πρόσθεσε:

—Δεν θ' άργήσετε άλλωστε να τη δείτε. Δεν λείπει από κανένα κανονέρο.

—Άγαπάει τη μουσική;

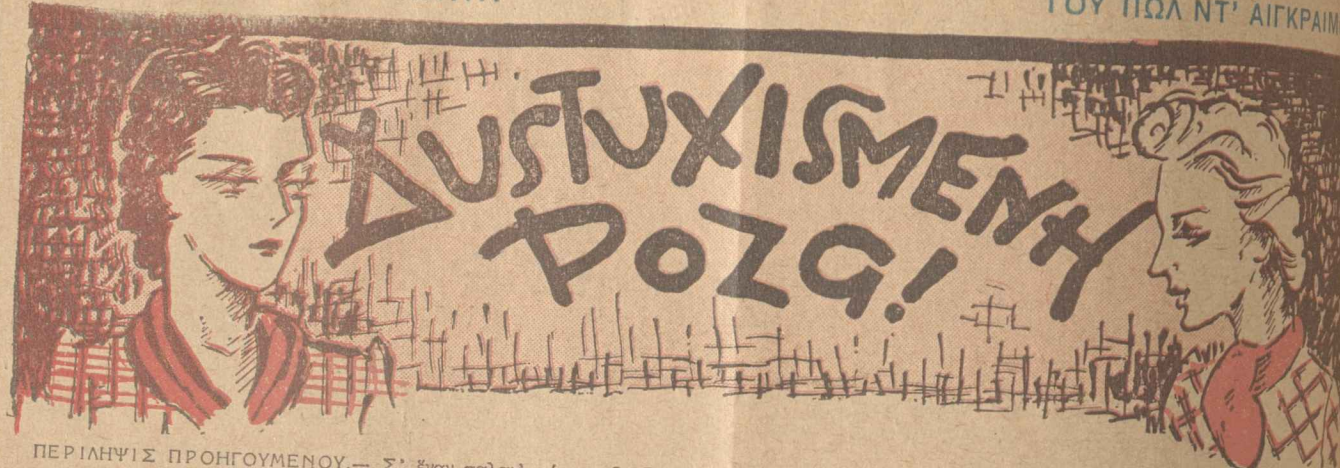
—Η κοινή αυτή έρώτησης φάνηκε σ' α στενοχώρησε την κ. Μπιγκόρν.

—Έρχεται προπάντων για να δει τον κόσμο... Μά... να (Η συνέχεια στη σελίδα 54).

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΝΤ' ΑΙΓΚΡΑΙΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.— Σ' έναν παλαιό πύργο της Γασκωνίας ζούν η κόμησσα 'Ιωάννα ντ' 'Αρκιζάν και η ομογάλακτη αδελφή της Ρόζα Μοράν, νοιώθοντας η μία για την άλλη απέραντη λατρεία. 'Η κόμησσα, αν και μόλις είκοσι τριών χρόνων, είχε χίρα πριν από τρία χρόνια. Είχε παντρευτεί τον γέρο κόμητα ντ' 'Αρκιζάν, ο οποίος πεθαίνοντας της άφησε όλη του την περιουσία. Τώρα είναι αρραβωνιασμένη με τον Λεόν Ζερβαί, τον οποίο λατρεύει και με τον οποίο θα κάνει το γάμο της μετά την επιστροφή του από ένα μεγάλο ταξίδι. 'Ενα θυελλώδες θρόνυ του Φεβρουαρίου, ενώ η δύο ομογάλακτες αδελφές κάθονται στο σαλόνι κι' ενώ θλιβερά προαισθήματα βασανίζουν την 'Ιωάννα, ζητάει άσπλο στον πύργο ένα κοριτσάκι, η Είρηνη, που, καθώς λέει, την έχουν κλέψει οι αϊσιγγάνοι απ' τον πατέρα της. 'Η δύο ομογάλακτες αδελφές την συμπαθούν τόσο, ώστε αποφασίζουν να την υιοθετήσουν. Σε λίγο η πόρτα χτυπάει πάλι και φθάνει ο Μισέλ, ένας νεαρός χωρικός, μνηστήρ της Ρόζας, ο οποίος παρακαλεί την κόμησσα 'Ιωάννα να τον ακολουθήσει κοντά στον έτοιμοθάνατο πατέρα του, που θέλει να της κάνει μια εξομολόγηση. 'Η 'Ιωάννα, πρόθυμη, ετοιμάζεται να τον ακολουθήσει.

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

'Η κόμησσα 'Ιωάννα, πλημμυρισμένη από συγκίνηση τρα-
θήχτηκε από την αγκαλιά της Ρόζας.
— Κι' εγώ σ' αγαπώ! της είπε τρυφερά. Καλή αντάμωσι,
αδελφούλα μου. Περιποιήσου την Είρηνη.
Κι' έδωγίκε έξω. Στη τρύφη της δεινροστοχίας, έστειλε
έναν ακόμα χαιρετισμό με τα δάχτυλά της στη Ρόζα...
— Καλή αντάμωσι!... είπε για τελευταία φορά.
Και, χωρίς να θέλη, η καρδιά της σφίχτηκε.
Σε λίγο, η κομψή σιλουέττα της χάθηκε πίσω από τα
μεγάλα μαύρα δέντρα. Στη Ρόζα, που στεκόταν ακόμη
στην πόρτα, της φάνηκε ότι χάθηκε συγχρόνως για πάντα
κάτι από τον εαυτό της.
Μά, ανασπώνοντας απότομα το κεφάλι της, είπε:
— Τί έπαθα;... Φοβάμαι γιατί έφυγε η 'Ιωάννα... Τί μπο-
ρεί να της συμβή τη στιγμή που ο Μισέλ είναι μαζί της;

11

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΗΣΤΟΥ

'Επειτα από μερικές στιγμές, η 'Ιωάννα στάθηκε.
Κάτω από τις λευκές αχτίνες του φεγγαριού, με τα χρυσά
της μαλλιά που ξεπετιόντουσαν από την κουκούλα του αδια-
θρόχου της, το άγνό της προφίλ και το γλυκό της βλέμμα,
έμοιαζε μ' αυτές τις ωραίες άγιες των εκκλησιών που τις
φωτίζουν το θρόνυ ή χλωμές ανταύγειες της δύσεως, μέσ'
απ' τα πολύχρωμα τζαμιά.
— 'Η Ρόζα είν' αδελφή μου, Μισέλ, του είπε. Πρέπει να
την αγαπάς, γιατί μου φαίνεται πως είν' αδύνατον να συναν-
τήσης στη γή πλασμα πιο καλό, πιο πιστό και πιο άφωσι-
μένο...
— 'Ω κυρία κόμησσα, σε ποιόν το λέτε αυτό;... Σε μένα
που η Ρόζα μ' αγάπησε αφηφώντας την κοινή γνώμη και
την κατακραυγή της κοινωνίας εναντίον της οικογενείας
μου;... Σε μένα που με πήρε από τη μοναξιά μου, από την
απελπισία μου, από το σκοτάδι μου, για να με εξυψώσω
ως τον εαυτό της;... Μόνη αυτή — όχι μόνη, θλασφημώ
γιατί με ενθαρρύνετε και σεις — μάντευσε πόση αφοσίωσι
και στοργή υπήρχε σ' ένα φτωχό πλάσμα, εγκαταλειμμένο
όπως εγώ, που όλα ως τότε στον κόσμο το προσέβαλλαν,

το πλήγωσαν, το απέλιζαν...

— Άλλοιμονοί!... Σου φέρθηκαν πάντα δίκαια και πο-
συχά στον τόπο, φτωχέ μου Μισέλ... Μά ύπομονη... Την έ-
τίμησι που αρνήθηκαν να σου δώσουν ως τώρα, θα τη δώ-
σουν αργότερα στο σύζυγο της καλύτερης μου φίλης, της
πλουσίας Ιδιοκτήτριας του Σίρο.
— 'Ω κυρία... προς Θεού...
— Ναί, ξέρω, καλέ μου φίλε με τη μεγάλη καρδιά, δε
δεν αγαπάς την Ρόζα για την προίκα που της δίνει κι' αν
υποφέρεις απεναντίας γιατί είναι τόσο πλούσια. 'Ησυχασ-
ξέρω τι κάνω... Βέβαια το χρήμα δεν δημιουργεί την ευ-
τυχία, μά συντελεί σ' αυτή... Είν' ένα μαγικό κλειδί που άνοι-
γει όλες τις πόρτες. Σε σένα θα χρησιμεύσει για να σώσει
την αξία σου... Μή μ' ευχαριστήεις... Ο κόμης ντ' 'Αρκιζάν,
ευχαριστώντας με για τις περιποιήσεις μου, μ' έκανε πλο-
υσία. Μά δεν παραστάθηκα μονάχα εγώ στα γεράτια του
με στοργή και φροντίδα. 'Η Ρόζα τον περιποιήθηκε κι' αυτή
με την ίδια αφοσίωσι. 'Εχει λοιπόν αναμφισβήτητα δικαιώ-
ματα στην περιουσία του. 'Ο σύζυγός μου, που την αγαπά-
σε θαθεία, μ' έβαλε να του όρκιστώ πριν πεθάνη, ότι θα της
δώσω το μερίδιό της απ' την κληρονομία που μου άφησε,
κατά την κρίσι μου... 'Ενωδ λοιπόν να εκπληρώσω τη θέ-
λησί του και να κρατήσω την υπόσχεσί μου...

— Μά, κυρία, μου μιλήσατε για το Σίρο... Μά είν' η ο-
ραιότερη ιδιοκτησία σας, καλύτερη από τον πύργο του Τον-
ζιά, όπου μένετε... Μά δεν θα τον δεχτώ ποτέ...
— Θα τον δεχτής, Μισέλ, για να με βοηθήσης να εκπλη-
ρώσω ένα καθήκον. 'Ο ντ' 'Αρκιζάν μου άφησε δέκα εκα-
τομμύρια φράγκα. Θα δώσω το ένα πέμπτο απ' αυτά στη
Ρόζα... Είναι δίκαιο... Δεν έχω άλλον δικό μου απ' αυτή...
— Και ο αδελφός σας;
Μια πικρή ρυτίδα χαράχτηκε στο άγγελικό πρόσωπό της
κομήςσης ντ' 'Αρκιζάν.
— 'Ο αδελφός μου είνε πολύ πλούσιος, είπε μ' ένα έρ-
φινικό τόνο θυμού στη φωνή της. 'Η Ζιλμπέρ, η άνεμιά μου,
η κόρη του, έχει για λογαριασμό της την περιουσία που της
άφησε η μητέρα της... Της φτάνει... 'Εξ άλλου, ζωντανή, έτσι
πεθαμένη, δεν θα δώσω ποτέ στον αδελφό μου ούτε πε-
ντάρα απ' την περιουσία του κόμητος ντ' 'Αρκιζάν... Το το
ώρμισθηκα!

Μιά στιγμή σιωπής έπακολούθησε. 'Ο Μισέλ δεν τόλμησε
να διακόψει τους στοχασμούς της κομήςσης...
Για ν' αποφύγη τη λάσπη του δρόμου, ώδηγούσε την 'Ιω-
άννα μέσ' από τα χέρσα χωράφια, όπου το χόμα είχε στε-
γνώσει γρήγορα.
Τα φύλλα των θαλανιδιών που το φεγγάρι τ' ασήμανε,
άφηναν να πέφτουν, σαν μαργαριτάρια, η στάλες της θρο-
χής από τις οποίες ήσαν γεμάτα. Μονάχα αυτός ο ανά-
φρος και γλυκός θόρυβος διέκοπτε τη σιωπή.
'Η 'Ιωάννα θάδιζε σιωπηλή, μά σταθερά και γρήγορα. Εί-
χε νικήσει την προηγούμενη μελαγχολία της και πήγαινε
θαρραλέα προς το καθήκον της. 'Εξαφνα, ανάμεσα από τη
γαλήνη που απλώνόταν στη φύσι, της φάνηκε πως άκουσε
τά χόρτα να θροούν, σαν κάποιος να τα διέσχίζει.
Στάθηκε και τέντωσε το αυτί της.
— Τί είνε; την ρώτησε ο σύντροφός της.
— 'Εκεί, απάντησε, δείχνοντας ένα σιδεντρο θαλανιδιών,
κάποιος περπάτησε... Είμαι βέβαιη γι' αυτό...
— 'Ο Μισέλ έρευνήσε μέσα στους θάμνους γύρω.
— Δεν είνε κανείς, είπε. Θα πέρασε κανένας λαγός.
Ζύγωναν πειά στην καλύθα του γέρο Κασταρέντ, του

πατέρα του Μισέλ...

'Ο Κασταρέντ είχε στον τόπο τρομερή φήμη. Τη νύχτα,
δσοι τύχαιναν κοντά στην καλύθα του, έκαναν μια μεγάλη
στροφή για να μην περάσουν από κεί. 'Όταν κανείς καθυ-
στερημένος δδοιπόρος, ξαναγυρίζοντας από το παζάρι του
Μαυσιέ ή του Νογκάρου, έβλεπε από μακριά την ψηλή κι'
αδύνατη σιλουέττα του, έσπευδε άμέσως ν' αλλάξει δρόμο.

'Ενας δυστυχισμένος ήλιθιος, ο Σουλθαίν, ο μικρότερος
αδελφός του Μισέλ, φυτοζωούσε μέσ' στην καλύθα και περ-
γούσε τη ζωή του, μαζεύοντας ξερά ξύλα στα δάση.
'Ακουμπισμένη σ' ένα μεγάλο θράχο, η καλύθα ήταν με-
γάλη, αρκετά ψηλή, περιστοιχισμένη από ένα χωράφι που
ο Μισέλ πήγαινε και το καλλιεργούσε όταν δεν είχε δου-
λειά.

'Η πόρτα της ήταν μισάνοιχτη.

— Περιέργο! είπε ο νέος. 'Εγώ, φεύγοντας, είχα κλείσει
προσεχτικά την πόρτα πίσω μου... Ποιός λοιπόν μπήκε μέσα
ή θγήκε έξω.

'Η κόμησσα ντ' 'Αρκιζάν δεν τον άκουσε, απορροφημένη
καθώς ήταν από την πένθιμη σκηνή που αντίκρυζε μπροστά
της.

'Ενα μόνο δωμάτιο έπιανε όλη την καλύθα. Στη μία από
τις πλευρές του, κοντά στο μοναδικό παράθυρο, ένας σκύ-
λος γκριζος, με τρίχες μακριές και τραχιές, με τρομερά
δόντια, αδύνατος, ψηλός, κοκκαλιάρικος, ένας τσοπανόσκυ-
λος ούρλιαξε άπαισία και πένθιμα.

— Μυρίζεται το θάνατο! θάλεγε ένας χωρικός που θα τον
άκουγε.

'Εντελώς στο θάθος της καλύθας, ένα φτωχικό κρεβάτι
μόλις διακρινόταν. 'Ενα μεγάλο τζάκι, όπου έσθυναν με-
ρικά κούτσουρα, ήταν απέναντι στο παράθυρο. 'Ενα κομ-
μάτι δαδί, μπηγμένο
στον τοίχο, φώτιζε το
θλιβερό εκείνο δωμάτιο.

Στά πόδια του κρεβ-
θατιού, ένας άνθρωπος
κακοφτιαγμένος και
καχεκτικός, κοιμώταν,
χωρίς ο ύπνος του να
ταράζεται από τους θά-
θεις στεναγμούς που
άντηχούσαν από το
κρεβάτι κι' από τα
ούρλιάγματα του σκύ-
λου. 'Ηταν ο Σουλθαίν,
ο «άθωος», όπως τον έ-
λεγαν.

Με τον θόρυβο που έ-
κανε η κόμησσα μπαί-
νοντας μέσα, δύο λειπό-
σαρκα χέρια σάλεψαν
στο κρεβάτι κι' ένα κε-
φάλι προσπάθησε ν' ά-
νασκησθ...

'Ηταν τόσο κίτρινα
και τόσο αδύνατα αυτό
το κεφάλι του έτοιμο-
θάνατου και από τα μα-
τια του περνούσαν τόσο
φριχτές αναλαμπές, ώ-
στε προκαλούσε τρόμο.

'Η κόμησσα 'Ιωάννα,
αν και ήξερε πριν από
χρόνια τον Κασταρέντ,
δεν μπόρεσε να μην ά-
νασκησθ. Μά, κατα-
νικώντας την απέχθειά
της και το φόβο της,
πλησίασε.

— Μά ζήτησες, Κας-
ταρέντ; είπε μιλώντας
στη διάλεκτο των Γα-
σκώνων χωρικών. 'Ηρ-
θα...

Κάτι σαν συγκίνησης
ζωγραφίστηκε στην έκ-
φρασι του έτοιμοθάνα-
του.

— 'Ηρθατε, κυρία, εί-
πε με φωνή που μόλις
άκουγόταν, ευχαριστώ.
Είστε αίγουρα ο μόνος

άνθρωπος στον τόπο που θα μπορούσε να νοιώσει αυτόν τον
οίκτο... Μά προσέχετε. Φέρνω δυστυχία!...

Για δεύτερη φορά η 'Ιωάννα ένοιωσε ένα δυνατό ρίγος
να περνά το κορμί της. Αυτά τα λόγια του έτοιμοθάνατου,
αυτά τα λόγια που συμφωνούσαν τόσο με τα θραδυνά προ-
αισθήματά της, της φάνηκαν σαν μια προφητεία.

— 'Εχω να σάς ζητήσω μια υπηρεσία, είπε ο Κασταρέντ.
Θά μου την κάνετε;

— Ναί, απάντησε η κόμησσα. 'Η ζωή μου ανήκει σ' αυ-
τούς που υποφέρουν, σε σένα όπως και στους άλλους. Πές
μου λοιπόν τί θέλεις.

'Ο γέρος δίσταζε.

'Ο Μισέλ, σφίγγοντας το κεφάλι του με τα χέρια του,
έτρεμε γι' αυτό που έπρόκειτο ν' άκούση.

— Τόσο σε δυσκολεύει η εξομολόγησις που πρόκειται να
κάνης; ρώτησε η κόμησσα. 'Ελα... μίλησε! Θά τα ξεχάσω
όλα, αφού πρώτα θα κάνω την επανόρθωσι που θα μου ζη-
τήσης...

— Την επανόρθωσι!... επανέλαθε άργά ο Κασταρέντ. Μαν-
τέψατε σωστά... Σ' αυτή την ώρα που βρίσκομαι, όλη η ζωή
μου ξαναγυρίζει από τα θάθη του παρελθόντος και μερικά
πράγματα με βασανίζουν φριχτά... Αυτό είνε ίσως αδύνα-
μία, ίσως και δειλία...

— Είνε τύφλις! τον διέκοψε απότομα ο Μισέλ.

'Ο έτοιμοθάνατος έρριξε ένα μοχηρό βλέμμα στο γυίο
του.

'Η κόμησσα όμως επενέθε και είπε με την αρμονική φω-
νή της:

— Αυτό που σε βασανίζει, Κασταρέντ, είνε ό,τι καλό ά-
πόμεινε μέσα σου... Διαμαρτύρεται για το έλεεινό παρελθόν
σου και θέλει να το εξαγοράση... 'Ηρθα εδώ για να σε
βοηθήσω... 'Εξακο-
λούθησε...

— Θά μπορέσετε;...
'Αν αυτό ήταν δυνα-
τόν, μου φαίνεται ότι
τα γέρεκα κόκκαλά
μου θ' αναπαυόντου-
σαν πιο ήσυχα...

»Νά, εξ άλλου, αυ-
τή η καταραμένη Ι-
στορία... 'Όταν την ά-
κούσετε, θα σκεφθήτε
μόνη σας τί πρέπει να
κάνετε... Τον περασμέ-
νο χρόνο, οί Μανιέ ά-
πό το 'Ορμζάν κατα-
στράφηκαν από το
χαλάζι. 'Ησαν κι' οί
λοιποι καταχρεωμένοι
κι' έτσι, ύστερ' απ' την
κακοφύγιά αυτή συμ-
φορά, δεν είχαν να
πληρώσουν ούτε το
φουρνάρι, ούτε τους
φόρους...

»'Ο δημόσιος εισ-
πράκτης έτοιμαζόταν
να τους κάνει κατα-
σχέσι, μά εκείνοι, για
να γλυτώσουν απ' την
κατάσχεσι, πούλησαν
τις δύο άγελαδες
τους. 'Ησαν γρήες κι'
αδύνατοι, γιατί δεν
ήσαν έπρεπών καλά κι'
έτσι οί Μανιέ μόλις
πήραν εξακόσια φράγ-
κα απ' το πούλημά
τους. 'Ησαν μπροστά
στον τις πούλησαν
καί...
'Ο έτοιμοθάνατος
δίστασε. 'Ο Μισέλ
τραβούσε τα μαλλιά
του.

'Η κόμησσα, μαν-
τένοντας τη συνέχεια
της εξομολόγησής,
είπε, απαλλάσσοντας
το γέρο από τη δυ-
σκολία να εξακο-
λούθησε...

— 'Ηρθατε, κυρία, εί-
πε με φωνή που μόλις
άκουγόταν, ευχαριστώ.
Είστε αίγουρα ο μόνος

(Πίναξ της 'Εριέτας Καί)

λουθήση:

— Και τώρα θέλεις να επιστρέψω αυτά τα εξακόσια φράγκα στους Μανιέ, δεν είν' έτσι, Κασταρέντ;

— Ναι, απάντησε ο γέρος, με φωνή πολύ αιγανή. "Επειτ' απ' αυτό που έκανα, επειδή δεν είχαν πειρά χρήματα για να πληρώσουν τους φόρους, ο εισπράκτορας τους έκανε κατάσχεσι και την περασμένη Κυριακή ο άγροφυλάκας διαλάλησε στο Σαιν-Μεζάρ ότι τα πράγματά τους θα βγαίνουν σε πλειστηριασμό αυτή τη βδομάδα. Εά τους δώσουν από το 'Ορμεζάν κι' αυτό δεν μ' αφήνει να ησυχάσω.

— Αύριο οι Μανιέ θα έχουν όλα τα χρήματα που τους έπληρες, είπε η κόρησσα.

Ο Μισέλ σήκωσε το κεφάλι του και μουρμούρισε με φρίκη μίαν από τα σφιγμένα δόντια του:

— "Ω! να κλέψη τόσο φτωχούς ανθρώπους! Τί έγκλημα!.. Τι φρικη!..

Αυτές η μομφές ξύπνησαν όλα τα κακά ένστικτα του εξοιτισμένου.

— Τι μουρμουρίζεις εκεί; του είπε. Στο κάτω-κάτω εγώ δεν είμαι τίμιος άνθρωπος σαν εσένα... Αυτό το ξέρουν δόλοι...

— Μά τα χρήματα αυτά τί τάκανες; ρώτησε ο νέος. Δός τα μου... Θα τα επιστρέψω στους δυστυχισμένους Μανιέ...

— Δεν απομένουν σπουδαία πράγματα. Οι ταβερνιάρηδες του Σαιν-Μεζάρ είναι πιο κλέφτες από μένα κι' ο χειμώνας ήταν τόσο κρύος... Διάβολε!.. Το κρασί ζεσταίνει...

— Πώς το λες ακόμα ν' αστεϊεύεσαι; φώναξε ο Μισέλ, μη μπορώντας να συγκρατήσει την αγανάκτησή του. "Ω! δυστυχία... Είμαι καταραμένος!.. Εγώ, γιός αυτού του ανθρώπου!..

— "Ω! είναι τραγικό!..

Η κόρησσα έριξε ένα αυστηρό βλέμμα στο νέο.

— Μισέλ, του είπε με αιγανή φωνή, δεν κάνει να μιλάς έτσι για τον ετοιμοθάνατο πατέρα σου.

Ο γέρος Κασταρέντ είχε συγκεντρώσει όλες του τις δυνάμεις για ν' ανασηκωθεί στους άγκωνες του. Κτύπαζε το γυίο του κι' ένα κακό χαμόγελο φαινόταν στα χείλη του.

— Θέλεις να σου δώσω ό,τι απομένει απ' αυτά τα καταραμένα λεφτά; μουρμούριζε. Ανασήκωσε την πλάκα του τσακιού και θά τ' άδωξέ. Μά τόσο το χειρότερο για σένα... Μη παραπονεθείς γι' αυτό που θα δής... Εσύ τό θέλησες...

Τα χαρακτηριστικά του ετοιμοθάνατου είχαν συσπασθεί από μια έκφρασι μακάθριας ειρωνείας.

Ο Μισέλ δεν δυσκολευτηκε και πολύ ν' ανασηκώσει την πλάκα. Με λίγες προσπάθειες την έβγαλε από τη θέσι της.

Φάνηκε τότε μια τρύπα, όχι και τόσο θαθεία, δυο τετραγωνικών ποδιών περίπου. Στη μέση της κρύπτης, ανάμεσα σε λιγοστά νομίσματα, ήταν μία πέτινη ζωνη απ' αυτές που φορούν οι 'Ισπανοί και οι λαθρέμποροι.

Μόλις την είδε ο Μισέλ έβγαλε μια τρομερή κραυγή. Τα μάτια του διεστάλσαν, και πέφτοντας γονατιστός, άρχισε να τραβάει τα μαλλιά του με τα δυο του χέρια.

Η κόρησσα έγινε κι' αυτή πελιδνή κι' άρχισε να τρέμη σύκορμη.

Βρήκε ωστόσο τη δύναμι να πλησιάσει το νέο και να του άγγιξη τον ώμο με το χέρι της.

— Μισέλ! του ψιθύρισε αιγανή.

Μά αυτός, αναπηδώντας στο άγγιγμά της, σαν να δέχτηκε ηλεκτρική έκκένωσι, φώναξε μισότρελλος από άπελπισία.

— Μη μ' άγγιζετε! Μολύνετε το χέρι σας. Δεν βλέπετε ότι είμαι γεμάτος αίμα και λάσπη... Δυστυχισμένος που είμαι...

— Φτωχέ μου Μισέλ, απάντησε η 'Ιωάννα, εγώ παρ' όλα αυτά θα εξακολουθήσω να είμαι φίλη σου και κανένας άλλος, εκτός από μένα, δεν θα μάθει την καινούργια αυτή δοκιμασία σου... Σοφ' τ' όρκίζομαι! Ούτε κι' αυτή η Ρόζα ακόμα!

— Και τί μ' ενδιαφέρει; "Όλα τέλειωσαν πειρά για μένα... Δεν καταλαβαίνετε λοιπόν τη ντροπή μου και την άπελπισία μου;... Δεν ή'ού έφτανε το ότι είμαι ο γιός ενός κλέφτη... Είμαι ακόμα ο γιός ενός δολοφόνου!.. "Ω! κατάρτα...

Και σαν μία θαλανιδιά που τη χτυπάει κεραυνός, το δυστυχισμένο παλληκάρι, έπεσε με τα μούτρα κάτω, ξεσπώντας σε στριγγούς λυγμούς...

Η κόρησσα, αναστατωμένη απ' αυτό τον άγριο πόνο, με δυσκολία συγκρατιόταν.

Ξαφνικά, όμως, νίκησε την αδυναμία της. Τα ώραία της γκρίζα μάτια έλαμψαν.

— Εμπρός! Σήκω όρθιος, Μισέλ! Είπε με ύφος που δεν επιδεχόταν καμιά αντίρρηση. Μη κάνης έτσι... Σε θεωρώ τώρα ακόμα πιο τίμιον άνδρα και θα σου σφίγγω πάντα το

χέρι με μεγαλύτερη άκόμα έκτιμησι... Το χτύπημα σκληρό, συμφωνώ... Μά, θάρρος! Είμ' εδω για να σε βοηθήσω να τό υποφέρης. Στο κατόφλι αυτής της πένθιμης τοικίας, θ' αφήσης το ντροπιασμένο παρελθόν, το έσχατο έφερες τό θάρος, χωρίς όμως και να είσαι υπεύθυνος αυτό. Κι' εκεί, κοντά μου, με τη Ρόζα στο πλάι σου, χίση για σένα μια ζωή καινούργια, μια ζωή έκτιμησις, ευτυχίας που μόνο με την άξια σου θα την έχεις κατακτήσει.

— Άργά, ο νέος σηκώθηκε. Μιά πικρή απογοήτευσις διαδεχθή στα χαρακτηριστικά του την τρελή του επιείκεια.

— "Όχι, κυρία! Είπε. 'Η καλωσύνη σας σ' άπατά. Αλλά τό αίμα θά ξεσπάση άπάνω μου, είμαι βέβαιος γι' αυτό.

Μιά φωνή άδυσώπητη, μά άλσθησθη μου λέει ότι έγω είμαι πληρώσω αυτό το χρέος. Απομακρυνήτε, σ' άπατά είμαι καταραμένος.

— Αντί άλλης άπάντησεως, η 'Ιωάννα πήρε τό χέρι του Μισέλ και τό τό έσφίξε επί πολλύ ώρα.

Πριν από δεκα περίπου χρόνια, ο γέρος Κασταρέντ έβλεπε ένα θράδυ φύγει από τό παζάρι του Μανιέ μ' έναν 'Ισπανό, τόν Μπεντούρ, ο όποιος είχε δυό χιλιάδες φράγκα μεστήν πέτινη ζωνη του.

Πολλό χωρικό είχαν δ' ή χρυσά λουδοθήκαι και Μπεντούρ, ζιπτασιόμος σαν 'Ισπανός που ήταν, έπεδαινε στον καθένα.

— "Επειτ' από μερικές μέρες θρήκαν τόν 'Ισπανό στο έσχατο ενός γκρεμού. Μιά μαχαιριά ανάμεσα στους δυό τους έξηγούσε πολύ καλά την ύποθεσι: τόν είχαν δολοφονήσει για να τόν κλέψουν, όπως άλλωστε από την έσχατη νισι της πέτινης ζωνής και τού περιεχομένου της έσχατης.

Ο Κασταρέντ, ο όποιος συνελήφθη άμέσως ως ύποπτος, είχε κατορθώσει να δημιουργήση ένα άλλοθι. Έτσι 'Ισπανό από τρείς μήνες άνακρίσεων και προφυλακίσεως, άναγκάσθηκαν να τόν αφήσουν ελεύθερο, έλλείψει άποδείξεων.

Και νά τώρα που ο Μισέλ είχε έσχατοή τη ζωνή του!.. σπανό, άσπιμέν, φανωμένη απ' τα ποντίκια, μά εύκολα γινώσκοντι πάντοτε!

Ο πατέρας του λοιπόν ήταν ο δολοφόνος τού Μπεντούρ!.. Η κόρησσα ντ' Άρκιζάν άφησε τό νέο θυμισμό στην έσχατη πεισιπία του και πήρε από τα χέρια του την πέτινη ζωνή τό πειστήριο τού έγκλήματος. Πλησίασε στο τζάκι και τώντας τη ζωνη στη φωτιά, είπε:

— "Ας καί! Κι' ο Θεός άς δώση να χαθού μαζί δόλοι ή θλιβερές άναμνήσεις που δηλητηριάζουν τη ζωή του Μισέλ.

Ο Κασταρέντ, πιο σκυθρωπός από ποτέ, είχε παρακαλώ ήσσει όλη αυτή τη σκηνη με τό βλέμμα, χωρίς να έμ' άλέει απ' τό στόμα του. Μά στο τέλος ή ύπεροχη καλωσύνης 'Ιωάννας έκανε να περάση απ' τό βλέμμα του μία λάμψη μετανοίας.

— "Ω! προσέχετε, κυρία! φώναξε. Σ' άς τό ξαναλέω, είμαι καταραμένος!

— Εν τώ μεταξύ, ο Μισέλ, γονατιστός, φιλούσε την άκρη τού φορέματος της 'Ιωάννας.

— "Ω! πόσο είσθε καλή! έλεγε. Δεν αίσθανόσε κατόν φρίκη κοντά μας.

— Αντί άλλης άπάντησεως, η κόρησσα έκανε μερικά φιλία προς τόν ετοιμοθάνατο. Τό πρόσωπό του συσπαστό από την άγωνία της στερνής ώρας και τό κεφάλι του είχε έσχατο πείσις τό πίσω.

Μ' ένα ήρωικό θάρρος, η 'Ιωάννα τό ανασήκωσε και ταχτοποίησε τ' ά ξερά χόρτα που τού χρησιμεύαν για μ' έλίδας.

Ο Κασταρέντ άνοιξε τα μάτια του.

— "Ω! ψιθύρισε. Είστε ένας άγγελος.

— Καλά, Κασταρέντ! είπε με τη γλυκειά φωνή της. Κάθε είλικρινής μετάνοια είνε πάντα ευπρόσδεκτη. Η ζωή μου ήταν κακή... Δεν είνε πειρά δυνατόν, αυτή την ώρα, να την επανορθώσης, μά μετανόησε!.. "Υστερ' από σένα, θα μείνη στη γη ένα πλάσμα θγαλμένο από σένα, που θα κάνει περισσότερο καλό απ' τό κακό που έκανες έσύ...

Ο ετοιμοθάνατος είχε συγκινηθή.

— Μισέλ! τραύλισε. Συγγνώμη!.. Συγγνώμη!.. "Ημ' ένας κακός σύζυγος, ένας κακός πατέρας... Μά μη με κατάρίσαι. Έκλεψα... Έχουσα αίμα... Ο Θεός νά μη δώση να πληρώσης έσύ τό χρέος μου... "Ω! έλεος γι' αυτόν! Οκ κτος...

Τα μάτια του στρογγύλευσαν και τό πρόσωπό του πήρε έσχατο φινικά μία έκφρασι υπεράτατο τρόμου. Θάλεγε κανείς να έβλεπε μία τρομαχτική όπτασία.

Ο Μισέλ πλησίασε. Ο γέρος άπλωσε τό χέρι του προς αυτόν και γαντζώθηκε απ' τα ρούχα του. Οι σπασμοί της

άγωνίας συγκλόνιζαν τό κορμί του, ενώ λίγος ματωμένος άφρός έφάνηκε στα χείλη του.

— Κάψατε τη ζωνή του, κυρία, είπε με φωνή κομμένη και που έσθυνε όλοένα, μά θέλω τ' άρα αυτόν που τη φορούσε νά έκεί... "Α! τό ήξερα... Τό φάντασμα θέλει νά έκδικηθή τόν Μισέλ... "Όχι! "Όχι! Δεν σκότωσε αυτός... "Ω! συγγνώμη!.. συγγνώμη!..

— Έβγαλε μία κραυγή χωρίς νά μπορέση νά τελειώση τα λόγια του. Τό χέρι του που ήταν άπλωμένο όλοίσο προς κάποιο άπειλητικό φάντασμα, ξανάπεσε άδρανές στο στρώμα του. Η τρομερή του όφι μαζεύτηκε κι' έγινε άκόμα πιο άγριο τό βλέμμα του. Ένα κύμα αίματος ξεφύγε απ' τό άνοιγτό στόμα του...

— "Ηταν νεκρός!

Ο Σουλθαίν είχε ξυπνήσει και με τα μάτια του που δεν είχαν κλείσει, ο δυστυχισμένος τρελλός κύτταζε τη μακάθρια αυτή σκηνη.

Ο Μισέλ κ' η κόρησσα, με τό κεφάλι σκυφτό, γονατιστοί κ' οι δυό, είχαν έκμηδενισθή. Ο τρόμος που φέρνει πάντα ο θάνατος, τους πλημμύριζε.

— Έξαφνα, ο Σουλθαίν έκανε μία κίνησι: η τρεμουλιάρικη λάμψη τού δαδίου φώτιζε ένα μικρό αντικείμενο που θρίσκόταν κατά γής.

Ο φτωχός τρελλός τό είχε δ' ή και με κινήσεις μικρού γάτου που πάει ν' άρπάξη τό ποντίκι, γλίστρησε κι' άρπαξε τό πράγμα αυτό, χωρίς η κόρησσα κι' ο άδελφός του ν' αντίληφθουν τίποτε.

— Άδούρβα κατόπιν, ξαναγύρισε κοντα στα πόδια τού κρεββάτιού, σφίγγοντας τό εύρημά του ανάμεσα στα κλειστά σάχτυλα και γελώντας μ' ένα γέλιο άφωνο και τρελλό.

— "Επειτ' από μερικές στιγμές, η κόρησσα ντ' Άρκιζάν σηκώθηκε.

Ο Μισέλ, γονατιστός πάντοτε, δεν έβλεπε τίποτε, δεν άκουγε κανένα θόρυβο, μόλις αίσθανόταν ότι ζούσε. Μονάχα μία φωνή άκουγε στ' άγία του που τού έπανέλαμβανε αυτά τα πένθιμα λόγια: «Δολοφόνος! Δολοφόνος!»

Μονάχη της η 'Ιωάννα έθαλε κάποια τάξι στην καλύθα: "Επλυνε τό χωρίς σενιδία δάπεδο, όπου φαινόταν μία πλατεία θούλα από τό αίμα που ο ετοιμοθάνατος είχε ξεράσει. Ταχτοποίησε τό κρεββάτι τού νεκρού κι' έπειτα σταύρωσε τα χέρια τού πτώματος κι' έκλεισε τα μάτια του, ψιθυρίζοντας:

— Μετανόησες!.. Αναπαύσου εν ειρήνη!

— Άμα τελείωσε όλες αυτές τις φροντίδες, πλησίασε τόν Μισέλ και τόν άγγιξε στόν ώμο.

Ο νέος την κύταζε. "Ηταν πελιδνός.

— Θα σέ αφήσω τώρα, του είπε η 'Ιωάννα. Έχω ανάγκη να αναπαύσω. Θα πω στη Ρόζα νάρθη μόλις ξημερώση. Θα άγρυπνήσω κοντά στον πατέρα σου, ενώ έσύ θα π' άς νά κάνης την επανόρθωσι που μ' άνέθεσε. Φύγε μόλις φέξη. Τό 'Ορμεζάν, όπου μένουν οι Μανιέ, είνε πολύ μακριά, προς τη μεριά τού Ρίσκλ.

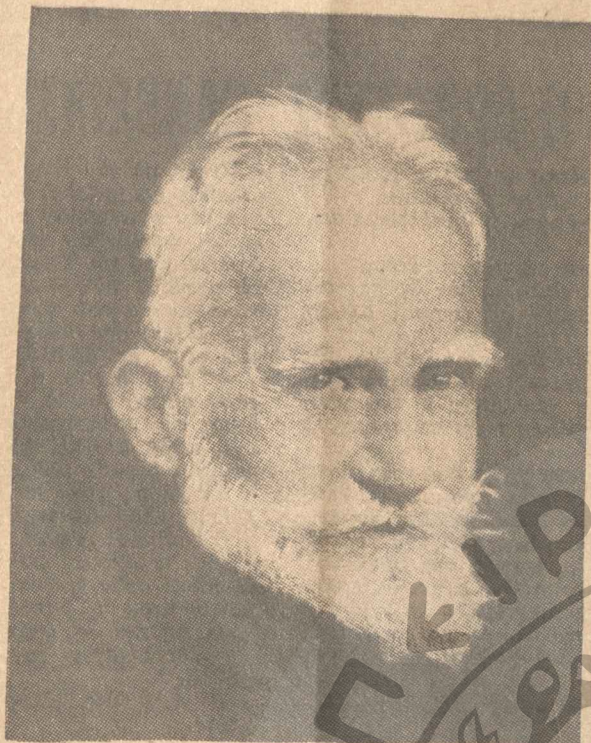
— "Όσο πιο γρήγορα π' άς έκεί, τόσο τό καλύτερο, γιατί κι' αυτοί οι δυστυχείς κλαίνε κ' είνε άπελπισμένοι. Μήν τούς π' άς τίποτε για τόν πατέρα σου... Είνε περιττό...

— Π' άς τους μόνο ότι έμαθα τη δυστυχία τους κι' ότι θέλησα να τούς άνακουφίσω... Υπάρχουν χίλια φράγκα μέσα σ' αυτό τό πορτοφόλι... Δός τους τα!.. Π' άς έπίσης στον Μανιέ νάρθη νά με δ' ή... Μά σύστησέ τους σιωπή... Θα τούς βοηθήσω υπό τόν όρο νά μη μάθης κανείς τίποτε σχετικώς.

Τό πρόσωπο τού Μισέλ ήταν πλημμυρισμένο από δάκρυα.

— Δεν προσπαθώ νά σ' άς ευχαριστήσω, κυρία, είπε. Πώς νά μπορούσα νά τό κάνω αυτό; Έφτασε μόνο η παρουσία τ' άς για νά μη ή μετάνοια μέσα σ' αυτή τη σάπια ψυχή...

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ο περίφημος "Άγγλος θεατρικός συγγραφέας Μπέρναρ Σώ.

Κι' όταν σ' άς εξωμολογήθηκε τα έγκλήματά του, δεν άπομακρυνήκατε απ' αυτόν. Άπεναντίας, τόν ενθαρρύνετε και τόν παρηγορήσατε. Χάρις σ' άς, ο πατέρας μου έφυγε απ' αυτόν τόν κόσμο λιγώτερο άπελπισμένος και λιγώτερο κακός... "Ω κυρία... Νά είστε εύλογημένη!..

— Είπα μπροστά στο νεκρό, ότι η άρετές σου θα εξαγοράσουν τα έγκλήματά του. Πραγματοποίησε τα λόγια μου αυτά, Μισέλ... Είνε τό μόνο που σου ζητάω... Τώρα άφησε τις αδυναμίες... Μέσ' στις δοκιμασίες, πρέπει νά φαίνεται ο άντρας... Άντίο, δεν υπάρχει λόγος νά φροντίσης για τίποτε... Θα στείλω έναν άνθρωπο τού πύργου στο Σαιν-Μεζάρ για νά εκπληρώση όλες τις διατυπώσεις. Στην επιστροφή σου από τό 'Ορμεζάν, θα οδηγήσης τόν Σουλθαίν στο Τουζά. Δεν είνε ανάγκη νά δ' ής αυτά τα πράγματα... Άντίο, σ' αφήνω...

— Τι λετε, κυρία; Μά θα μου έπιτρεψετε νά σ' άς συνοδεύσω ως τόν πύργο σας, δεν είν' έτσι;

— Η 'Ιωάννα τού έδειξε τό πτώμα.

— Δεν πρέπει ν' αφήνουμε μόνους τους τούς νεκρούς, είπε. Έξ άλλου αυτός ο δυστυχισμένος που ήταν άπόκληρος της κοινωνίας σ' όλη του τη ζωή, δεν πρέπει νά μείνη έγκαταλειμμένος στο νεκρικό του κρεβάτι μία τέτοια ψυχρή νύχτα, σαν σκυλί που φόφησε στο δρόμο. Μη τόν αφήνεις, καλέ μου Μισέλ. Θα φύγω χωρίς έσένα... Δεν υπάρχει κανείς λόγος νά με συνοδεύσης...

Μισανόισε την πόρτα...

Τα τελευταία ίχνη της θυέλης είχαν εξαφανισθή έντελώς. Ο δροσερός άέρας σάλευε τις κορυφές των έλάτων. Τά άστρα έλαμπαν καθαρά κι' άναρθμητα... Σε κάποια άπόστασι προς τα νότια της καλύθας ο ζγκος τού πύργου τού Τουζά ξεχώριζε θάρος.

— Βλέπεις, είπε στον Μισέλ, πόσο όλα είνε γαλήνια!.. Τι έχω λοιπόν νά φοβήθω στην άγία ημερήνη αυτή έξοχη, όπου πέραςα τη νεότητά μου, όπου κάθε δέντρο είχε για μένα ένας φίλος; "Όχι, μείνε, σ' παρακαλώ. Θα υπέφερα άν έρχόσουν μαζί μου... Θα μ' άφάνισαν ότι σ' άπέσπασα απ' τό καθήκον σου... Φτάνοντας στον πύργο, θα δρώ τη Ρόζα, που με περιμένει χωρίς άλλο. Θα μιλήσουμε για σένα.

Τού έδωσε τό λεπτό της χέρι κι' έκείνος άπόθεσε σ' αυτό τα χείλη του.

— "Ω Παναγία της καλωσύνης γι' αυτούς που στενάζουν κι' άποφέρουν ψιθύρισε. Άν ή ευεργεσίες φέρνουν ευτυχία, πρέπει νά είστε άπρωτη.

Χαίρει είπε πάλι.

Και άπομακρύνθηκε από την καλύθα.

Ο Μισέλ, πριν ξανακλείση την πόρτα, την άκολούθησε μία στιγμή με τό βλέμμα! Η λάμψη των άστρων την έφώτιζε θιμιά. Άφού προχώρησε καμιά έκασοστή θήματα, η σιλαετα της χάθηκε ανάμεσα στα έλατα.

— Χαίρει! ξαναείπε μηχανικά, και δυό δάκρυα κύλησαν σιωπηλά στα μάγουλά του, ενώ συγχρότως, χωρίς κανένα λόγο, ένοιωσε την καρδιά του νά σφίγγεται όδυνηρά.

III

ΡΟΖΑ ΚΑΙ ΜΙΣΕΛ

Ο Μισέλ ξαναγύρισε προς τό θάθος της καλύθας. Ο Σουλθαίν έκαθε τό χώμα με την ήλιθια μονοτονία με την όποια έκανε όλα τα πράγματα. Ο άδελφός του δεν τού έδωσε καμιά προσοχή.

Στό κρεββάτι, κάτω απ' τό λευκό σεντόνι τού, η γραμμή τού νεκρού ξεχώριζαν έντονες.

Τα μάτια, που η 'Ιωάννα είχε κλείσει, είχαν άνοίξει πάλι και, θλοοθρά, άνοιξα. Είχαν διαπρήσει τη στερνή έκφρασι τού τρόμου.

(Ακολουθεί)

«Επιτέλους; νάμαι στην Τουλών!» έκανε ο Ρολάν μπροστά στις μαρμαρίνες σκάλες του «Γκράντ Ότέλ». Μπήκε γρήγορα μέσα, ολόχαρος, ανέθηκε στο δωμάτιό του, άνοιξε διάπλατα τὸ παράθυρο πού έβλεπε στη θάλασσα καί πήρε μιὰ βαθειά αναπνοή, εύτυχισμένος, σάν νά ήταν ακόμη είκοσι έτών. Τόση ώμορφιά ήταν διάχυτη εκεί τριγύρω πού τού φάνηκε πώς όλα τὸν καλούσαν γιὰ μιὰ τρελλή έρωτική περιπέτεια. Κι' έτσι, ύστερ' από λίγα λεπτά τῆς ώρας ήταν κιόλας στὸ μεγάλο βουλευτήριο, όπως άλλωστε, τὴν εποχή πού κυνηγοῦσε, άμέριμνος, τις ώμορφες γυναίκες. Μπροστά στὸ μπάρ του «πειρατοῦ», ὁ Ρολάν θυμήθηκε ξαφνικά μιὰ ἀπό τις τραγικές του άποτυχίες. Μιὰ ξανθειά, με κόκκινα χείλη πού έλεγες ὅτι ζητοῦσαν πάντα ένα φλογερὸ φίλ, τού είχε αντισταθῇ τρεῖς ὁλόκληρες ἡμέρες καί τέλος του είχε πετάξει στὸ πρόσωπο αὐτῆς τὴν αλσημόνητη φράσι:

—Μὰ γιὰ στάσου! Μήπως σοῦ πέρασε ἡ ιδέα πὼς εἶσαι ὁ Καζανόβας;

Ὁ Ρολάν, ἀπὸ τότε, δὲν μπόρεσε νά τὴν ξεχάσει... «Πρέπει νὰ τὸ καταλάβω, συλλογίστηκε, δὲν ἄρρεα ποτέ στις ξανθές! Καμμιά ξανθειά δὲν μ' άγάπησε! Κι' όμως, μόνο αὐτὲς λατρεύω!...»

Μελαγχολικὸς τώρα μπήκε στὸ «Ρουαγιάλ» γιὰ νά πάρη κάτι. Καί νά, ἐκεῖ κοντὰ στὸ τραπέζι πού κάθισε, βρισκόταν μιὰ υπέροχη ξανθειά, μόνη, βυθισμένη σ' ένα γλυκό ὄνειροπόλημα. Ὁ Ρολάν δὲν άνθεξε στὸν πειρασμό νά τῆς μιλήσει. Καί τῆς μίλησε.

Τί καταδεχτική πού ήταν! Ἦπιαν μαζί δυο-τρία ποτὰ κ' ύστερα βγήκαν έξω, κατέβηκαν στὴν προκουαία, έκαναν ένα μεγάλο περίπατο, εἶπαν ένα σωρὸ τρελλές κουβέντες κι' ὅταν γύρισαν, λιγάκι μεθυσμένοι ἀπὸ τὴν περιπέτεια τους, δὲν ἤξεραν ακόμη τίποτε ὁ ένας γιὰ τὸν άλλο.

—Μπα! ἔχουμε καιρὸ νὰ συλλογιστοῦμε αὐτὰ τὰ πράγματα... ἔλεγαν. Πρῶτα ἡ ζωῇ, ἡ περιπέτεια, ὁ έρως!

Ἡ ξανθειά όμως, πού τὴν ἔλεγαν Νικὸλ καί πού ήταν πρακτικὴ ὅπως όλες ἡ γυναίκες, δὲν άργησε νά παρατηρήσει:

—Μὰ, Ρολάν, βλέπω ὅτι δὲν μοῦ κάνεις διόλου κόρτε! Ἐκείνος θέλησε νὰ εἰρωνευθῇ:

—Τὸ βρίσκες ἀπαραίτητο; Ἐπειτα, ἔχω κάποιο λόγο...

—Ποιόν;

—Νά, δὲν μ' αγαποῦν ξμένα ἡ ξανθές!

—Κι' αν υπάρχει μιὰ εξαίρεσις;

—Ὁ! δὲν θά τολμοῦσα νὰ τὸ πιστέψω!

Ἡ Νικὸλ ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή πήρε τὴν ἀπόφασιν νὰ τοῦ ἀποδείξῃ με κάθε τρόπο πὼς ήταν ἡ «εξαίρεσις». Τοῦ ἐξιστόρησε τὴ ζωῇ τῆς, εἶνε πιὸ τρυφερὴ μαζί του καί με δυὸ λόγια, τοῦ ἔδειξε καθαρά πὼς ήταν τρελλὰ έρωτευμένη. Χήρα, τριάντα χρόνων, ελεύθερη, δὲν επιθυμοῦσε τίποτε ἄλλο παρὰ νά ζήσει τὴ ζωῇ τῆς ὅπως ἤθελε.

—Κι' όμως εἶνε ξανθειά! ἔκανε κατάπληκτος ὁ Ρολάν, μὴν μπορώντας νά πιστέψῃ στὴν εύτυχία του.

Ὡστόσο τὴν αγαποῦσε κι' αὐτὸς μ' έναν παράφορο έρωτα κι' έτσι γνώρισε μαζί τῆς τὴν ἀληθινὴ εύτυχία.

—Μ' αγαπάει μιὰ ξανθειά, ναι, μιὰ ξανθειά! ἔλεγε ὁλόχαρος. Ἀπὸ δὴ καί πέρα δὲν φοβοῦμαι πειὰ τίποτε! Λύθηκαν όλα τὰ μάγια... Ἀρχίζω μιὰ καινούργια ζωῇ! Τὸ μέλλον εἶνε δικό μου!

Αὐτὰ, τὰ ἔλεγε τὴ νύχτα. Μὰ τὸ πρωτ, ὅταν ὁ ἥλιος έπεσε πάνω στὰ μαλλιά τῆς αγαπημένης του, ὁ Ρολάν εἶδε μ' ἀπελπισία ὅτι ἡ φίλη του τὰ εἶχε βαμμένα. Ἡ ρίζες τους ἦσαν καστανές!

«Πάντα λοιπὸν θά μὰς ξεγελοῦν ἡ γυναίκες; συλλογίστηκε με πικρία. Εἶνε γεννημένες γιὰ τὴν ψευτιά; Ἀ! Τί

ΕΥΘΥΜΙΑ
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ
ΤΡΙΣΤΑΝ
ΜΠΕΡΝΑΡ

Ο ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΞΑΝΘΕΙΑΣ

Ἡ Νικὸλ με τὴν τρομερὴ διαίσθησί τῆς ἔβλεπε ὅτι ὁ Ρολάν μιλοῦσε παραπολὺ, ἔλεγε πολλὰ λόγια. Καί τὰ πολλά γιὰ δὲν ταυριάζουν με τὸν έρωτα. Οἱ έρωτευμένοι εἶνε νηθῶς σιωπηλοί... Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν κι' ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Ρολάν, πού δὲν ἔλαμπαν ὥρα ὅπως πρῶτα, κατάλαβε ὅτι τὸ μεγάλο πάθος εἶχε σβῆσει. Κι' ἀνησύχησε, άρρεα τὸν κάνη ένα σωρὸ σχετικὲς ερωτήσεις στὸν ἀγαπημένο του καί τέλος τὸν άνάγκασε νά συλλογιστῇ στὰ σοβαρὰ νέα φάσι τοῦ έρωτός τους.

—Ἐχει δίκιο ἡ Νικὸλ! άναγκάστηκε νά θυμηθεῖ στὸν ἑαυτὸ τοῦ ὁ Ρολάν. Ἡ Νικὸλ δὲν με πρῶτα ὅπως τὴν πρώτη μέρα. Κι' ὥστόσο δὲν τὴν βαρεῖται ὅχι, κάθε ἄλλο! Μὰ νά, ξανάπεσα στις μελαγχολίες...

Κι' ὅπως ήταν πάντα εὐλικρινής, έξωμολογήθηκε τὴν ἀλήθεια στὴν τρυφερὴ φίλη του.

—Καὺμένη Ρολάν... Στέναξε ἐκείνη.

Μιὰ γυναίκα, ὥστόσο, σάν τὴ Νικὸλ δὲν φοβόταν ἑμπόδια στὸν έρωτα; ἔξερει νά τὰ ὑπερνική; Κι' έτσι, ὡς συναισθητά, ἡ Νικὸλ ξανάγινε ξανθειά. Ὁ Ρολάν πάλι τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ του, τῆς φώναξε:

—Ξαναβρήκες τὸν ἑαυτὸ σου! Ἐπιτέλους!... Ἦταν ὁ ρός!...

Κι' ἀλήθεια, ξανάρχισαν μιὰ καινούργια σελὴ τῆς ζωῆς.

Μὰ τί παράξενοι πού εἶνε οἱ ἄνθρωποι ἀκόμα κι' ὅταν εἶνε εύτυχισμένοι! Ποτέ δὲν βρίσκονται στὸ ἴδιο ἐπίπεδο. Ποτέ δὲν συμμερίζονται τὸ πάθος με τὸν ἴδιο τρόπο. Ὁ ἀνεβάνη ὁ ένας, ὁ ἄλλος κατεβαίνει...

Ὁ Ρολάν μιὰ μέρα ἔπεσε ξαφνικά ἀπὸ τὸν έβροχισμένο ρανό.

—Νικὸλ, εἶπε στὴ φίλη του, μοῦ φαίνεται πὼς μ' ἀγαπᾷ λιγώτερο. Τί ἔχεις; Τί συμβαίνει; Τί σοῦ ἔκανα; Γιατί σοῦ;

—Μὰ, ἀγάπη μου, τί τρέλλα εἶν' αὐτή;

Ὁ Ρολάν περίμενε νά φύγῃ πρῶτα ἡ καμαριέρα τῆς κατόπιν στὸν ἴδιο τόνο εξακολούθησε:

—Ναι, ναι, έρωτ τί σοῦ λέω! Κάτι συμβαίνει πού περὶ νὰ τὸ μάθω!

—Εἶσαι τρελλός!

—Ναι, τρελλὸς ἀπὸ ἀγάπη! Τρελλὸς γιὰ σένα! Τρελλός γιὰ τὴν ξανθειά μου, πού εἶνε πιὸ ξανθειά ἀπ' όλες τῆς ξανθειές!

Κι' ἀπότομα στάθηκε καί τὴν κύτταξε με άγανά.

—Νικὸλ! ἔκανε χλωμαίνοντας. Χθές δὲν μοῦ εἶπες ὅτι θά δοκιμάζεις μιὰ καινούργια βαφή κι' ὅτι θά γίνω γιὰ πάντα ξανθειά;

—Ναι, ἀγάπη μου... τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη. Εἶμαι πάλι μιὰ ἀληθινὴ, μιὰ πραγματικὴ ξανθειά!

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 54)

ἀνόητος εἶνε ὅποιος τὴν στεύει!...

Καί όμως ἡ Νικὸλ...

τόσο καλὴ, τόσο...

νή, τόσο φλογερὴ...

ρώτα, τόσο ἀνιδι...

Ὁ Ρολάν ἔβλεπε πάλι...

συναντήσει στ' ἀλλ...

«εξαίρεση».

Ἡ Νικὸλ, πάλι, ὅταν...

θαυώθηκε ὅτι τὴν ἀ...

σε ὁ Ρολάν, ἔφησε π...

λιά τῆς νά γυρίσ...

φυσικὸ χρώμα τοῦ...

μιὰ γλυκεῖα καστα...

τὴς πιὸ ἀξιολάτρευ...

Ὁ Ρολάν ἔβλεπε πάλι...

φίλη του. Εἶχε γίν...

στα φαντακτικὰ ὅπα...

φυσικὸ χρώμα...

μαλλιών καί μ' ένα...

έπιχειρήματα ἔδει...

λους τοὺς κινδύν...

διατρέχει μιὰ γυν...

τις βαφές.

—Τὰ καστανὰ μα...

εἶνε ἡ άγνότης, ἡ ἀ...

εὐλικρινεία, ἡ πισ...

γε μ' έναν φλογερὸ...

σισμό. Ἡ ξανθὴ εἶ...

ες κι' ἐπιπόλαιες...

Μὰ ὁ καιρὸς περ...

Ἡ φωτεινὴ θολίδα πού έτρεχε με τριακόσιες χιλιάδες χιλιόμετρα στὸ δευτερόλεπτο, εξακολουθοῦσε νά διασχίζει τὸ διάστημα ἀνάμεσα στ' άστρα.

—Ἡ Γῆ! φώναξε ἡ γυναίκα πού κύτταζε ἔξω ἀπὸ τὴν καμπίνα τῆς ρουκέτας. Σὲ λίγο θά δοῦμε καθαρά τὴ Γῆ!...

—Ὑστερ' ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια καί τέσσερες μῆνες... ἔκανε ὁ άνδρας.

—Ἀν τὰ συμπεράσματα τῆς θεωρίας τοῦ Ἀϊνστάιν θοῦν ἀληθινά, τοῦ ἀπάντησε ἡ σύντροφός του, θά θροῦμε μιὰ ἐκπληκτικὴ ἀλλαγὴ στὸν πλανήτη μας, γιὰτί σύμφωνα με τὴ θεωρία του, ὁ καιρὸς πού πέρασε δὲν εἶνε ὁ ἴδιος γιὰ ἐκείνους πού μετακινοῦνται με διαφορετικὴ ταχύτητα. Ἐφτὰ χρόνια καί τέσσερες μῆνες, ὅσο κράτησε τὸ ταξίδι μας μακριὰ ἀπὸ τὸν πλανήτη μας, εἶνε χίλια χρόνια γιὰ ἐκείνους πού ἔμειναν κάτω στὴ Γῆ!...

Κι' ἔβλεπε τώρα πιδ καθαρά τὸ σχῆμα τῆς υδρογείου, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν καταφέρει νά ἀπομακρυνθοῦν τόσο πολὺ με τὴν παράξενη ἐκείνη φωτεινὴ θολίδα τους.

—Δὲν ἤμουν βέβαιος πὼς θά ξαναγυρίζαμε στὴ Γῆ... εἶπε ὁ άνδρας με κάποιο κρυφὸ φόβο.

—Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο! τοῦ ἀπάντησε ἡ γυναίκα. Κι' όμως ἦρθα μαζί σου, γιὰτί σ' αγαπᾷ περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν ἔδω μου τὴ ζωῇ!...

Οἱ ὑπολογισμοὶ τους ἦσαν τόσο ἀκριβεῖς, τὰ διάφορα μηχανήματά τους τόσο τέλεια, πού μποροῦσαν με τὴ μεγαλυτερὴ εύκολία νά προσδιορίσουν τώρα τὸ σημεῖο τῆς προσγειώσεώς τους. Θά κατέβαιναν στὴ Γαλλία, προσέχοντας νά μὴ πέσουν στις θάλασσες πού τὴν περιβάλλουν.

Ὁ άνδρας, σὲ λίγο, ἔκανε ψύχραιμα τις κατάλληλες μαυθρες γιὰ τὴν προσγειώσι. Κ' ἡ θολίδα, δίχως μεγάλο κλονισμό, γλύστρησε ἐπάνω στὸ χῶμα καί σταμάτησε. Ἀξαφνα όμως ἡ γυναίκα φώναξε με τρόπο:

—Θέέ μου! Μὰ δὲν εἶμαστε στὴ Γῆ!

—Ἀδύνατον! ἔκανε ὁ σύντροφός τῆς. Οἱ ὑπολογισμοὶ μας εἶνε ἀκριβεῖς.

Ἐκείνη εξακολούθησε νά στέκεται σάν ἀπολιθωμένη μπροστά στὸ κρύσταλλο τῆς καμπίνας.

Δὲν θλέπω τίποτε! στέναξε. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ένα δέντρο, οὔτε ένα φυτὸ. Κ' ἡ πόλεις; Πού εἶνε ἡ πόλεις; Δὲν θλέπω τίποτε ἄλλο παρὰ μεγάλους λάκκους, πέτρες καί θράχους. Θά κατεβήκαμε σὲ κανένα ἄλλο άστρο!... Σὲ κανένα ἄλλο άστρο σβυσμένο!...

Ἀνησυχοὶ άνοιξαν τὴν πόρτα τῆς θολίδας καί βγήκαν ἔξω. Ἐνας θαρὺς αέρας, άγνώριστος, ένας αέρας πού εἶχε μιὰ παράξενη μυρουδιά σάν νά ήταν δηλητηριασμένος, τοὺς ἔκοψε τὴν ἀνάσα.

Μπροστά τους, ὡς ἐκεῖ πού ἔφτανε τὸ μάτι, ἀπλωνόταν ένας κάμπος γεμάτος θράχους, δίχως ένα φυτὸ, ένα πράσινο φύλλο. Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν ἡ Γῆ; Ὡστε ήταν ἀληθινὴ ἡ θεωρία τοῦ Ἀϊνστάιν! Εἶχαν περάσει χίλια χρόνια! Κ' ἡ Γῆ εἶχε κατατῆσει ένας νεκρὸς κι' ἔρημος πλανήτης, γεμάτος θράχους...

—Δὲν ὑπάρχει οὔτε ένα πουλὶ στὸν οὐρανό!... ἔκανε με ρόμο ἡ γυναίκα.

—Κι' οὔτε ένα ἔχνος ζωῆς ζωντανῆς ἀπάνω στὴ Γῆ!... ἠθύρισε ὁ άντρας.

Ὁ δὴ πᾶν τοὺς περνοῦσαν διαρκῶς κάτι μεγάλα πρσι...

ὡπὰ σύννεφα.

Οἱ δυὸ ταξιδιώτες κυττάχτηκαν με τρόπο στὰ μάτια.

Ἄν μποροῦσαν πειὰ νά ξαναφύγουν. Κι' οὔτε ἤξεραν πάλι

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ξαν, περίεργοι, κ' εἶδαν πὼς εἶχε μέσα μερικά χειρόγραφα, κιντριτισμένα, μουχλιασμένα ἔδω κι' ἐκεῖ. Ἡ γλώσσα τοὺς ήταν γνωστή: ἦταν καί δική τους. Κ' ἰδοὺ τί ἔγραφαν:

«ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ... (Τὸ έτος εἶχε χαθῇ κάτω ἀπὸ τις «μοῦχλες» τῶν χαρτιῶν).

Ἄρχισε ὁ πόλεμος. Ἦταν ἀναπόφευκτος. Τὸν περίμενε ὁλος ὁ κόσμος. Ἀπόψε ἔθουσιν όλα τὰ φῶτα. Τὰ ἔθριβα αεροπλάνα πετοῦν ἀρὰ γε ἐπάνω ἀπὸ τὸ Παρίσι!...

ΔΕΥΤΕΡΑ.— Ἡ πρῶτες μπόμπες με τὰ μικρόδια ἔπεσαν ἀπάνω στὴν πόλιν! Τα πρῶτα ἀσφυξιογόνα αέρια ἐπικέαν ὅλους τοὺς κατοίκους μὴ δὲς συνοικίας τοῦ Παρισιῦ... Ἐπετάχτησαν όλα τὰ συγκοινωνιακά μέσα. Ὁ πληθυσμὸς εἰδοποιήθηκε ὅτι πρέπει ν' ἀφεῖσθαι τὸ Παρίσι. Ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο ἔμαθαμε ὅτι τὸ ἴδιο ἔγινε καί σ' ἄλλες πόλεις τῆς Γαλλίας.

ΠΕΜΠΤΗ.— Κι' ἐμεῖς, ἐπίσης, μποροῦσαμε νά πάρουμε μπόμπες με μικρόδια καί με ἀσφυξιογόνα αέρια.

Ἐχεῖ περάσει μιὰ ὁλόκληρη ἐβδομάδα. Ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου ἔχουν λάβει μέρος στὸν πόλεμο.

ΠΡΕΠΕΙ νὰ κρυφτοῦμε μέσα στις σπηλιές. Τὰ περισσότερα ἀμπρὶ εἶνε γεμάτα δηλητηριώδη αέρια!...

Δὲν ἔχουμε καμμιὰ εἰδοσί ἀπὸ τὸ Παρίσι. Τί γίνεται ἀρὰ γε; Ὁ ἔλεος χρησιμοποιοῦται καινούργια, άγνωστα, αέρια. Μιὰ παράξενη οὐίστη εἶχε σκεπαστῇ τὴν πόλιν. Ὅλα τὰ δέντρα ἔχουν ξεραθῇ. Τὰ χόρτα κιντρίζουν, σάν νά καίνταν. Κάθε βλάστησις εξαφανίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Με μερικά μηχανήματα τῆς τηλεγράφου πού μὰς ἀπομειναν, ἔλουμε τις φρικώδεις κι' ἀπερίγραπτες ἀκτῆς τοῦ πολέμου. Μὰ ζοῦμε ἀκόμα! Μήπως εἶμαστε στὴν Κόλασι! Μήπως θλέπουμε κανένα ἐπιδόχη;

ΚΟΙΝΩΝΙΑ.— Μάθαμε πὼς γίνονται προτάσεις γιὰ ἀνακαυχῇ κι' ὅτι ὁ πόλεμος θά τελειώσῃ γρήγορα...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.— Δὲν γίνεται πειὰ λόγος οὔτε γιὰ πόλεμο, οὔτε γιὰ ἀνάκαυχῇ, οὔτε γιὰ εἰρήνη. Οἱ διασημότεροι ἐπιστήμονες ὅλου τοῦ κόσμου ἔχουν συγκεντρωθῇ σὲ μεγάλες σπηλιές καί προσπαθοῦν νά ἔρουν έναν τρόπο νά ἐξωστραφίσουν τὰ ἀσφυξιογόνα αέρια καί τὰ μικρόδια.

Ὅλη ἡ Γῆ εἶνε πολυήμερη ἀπὸ ένα δηλητηριώδες σύννεφο.

Δὲν μποροῦμε πειὰ νά θροῦμε ἔξω ἀπὸ τις σπηλιές...

ΔΕΥΤΕΡΑ.— Ἦρθε λοιπὸν τὸ τέλος τοῦ κόσμου! Τὰ ἀσφυξιογόνα αέρια πρῆναν τώρα σιγά-σιγά καί μέσα στις σπηλιές μας. Θά πεθάνουμε, ὅπως δηλητηριάζονται οἱ ποταμοὶ μέσα στις φοβλές τους...

Τὰ χειρόγραφα σταματοῦσαν ἔδω πέρα.

Ὁ πόλεμος! στέναξε ἡ γυναίκα. Κατέστρεψαν τὸν πολιτισμὸ τοῦ πλανήτη μας!...

Ἡ Γῆ δὲν εἶνε πειὰ παρὰ ένα ἔρημο άστρο... ψηθύρισε ὁ άνδρας ἀνατριχάζοντας.

Καί κάθισε δίπλα στὴ σύντροφό του, κυττάζοντας κι' αὐτὸς τὴν ἔρημια με τοὺς σκελετοὺς καί τις νεκροκεφαλές.

ΜΩΡΙΣ ΒΕΡΝ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

ΦΑΡΙΝΕΛΛΙ, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

(Η ζωή και τ' ανέκδοτα του περίφημου Ναπολιτάνου τενόρου, ο οποίος, με τη γοητεία τη φωνής του, έκανε ευθυμους τούς μελαγχολικούς βασιλείς)

Ο καλλιτέχνης αυτός του τραγουδιού, που η φωνή του προκαλούσε σε όλους τους ακροατές του μια άκτανίκτη συγκίνηση, γεννήθηκε στη Νεάπολη στις 24 Φεβρουαρίου 1705. Ώνομαζόταν Κάρλο Μπρότσι, αλλά έγινε πολύ γρήγορα ένδοξος με το ψευδώνυμο Φαρινέλλι.

Το θεατρικό του ντεμπούτο ο Φαρινέλλι το έκανε σε ηλικία δεκαεφτά ετών, στο θέατρο «Αλμπέρτι» της Ρώμης, υποδυόμενος ένα... γυναικείο ρόλο. Δεν πρέπει να σάς ξαφιάσει αυτό: «Εκείνη την εποχή σ' όλα τα Ιταλικά κρατίδια που διατελούσαν υπό την εξουσία του Πάπα, απαγορευόταν στις γυναίκες να εμφανίζονται από σκηνής κι' έτσι οι άνδρες υπεδύοντο και τους γυναικείους ρόλους.

Από την πρώτη του εμφάνιση ο Φαρινέλλι τράβηξε επάνω του την προσοχή του ρωμαϊκού κοινού, το οποίο εν τούτοις ήταν συνηθισμένο ν' ακούει τραγουδιστές περιφώλους, όπως τον «Ελίζι, τον Καφφαρέλλι, τον Γκιζέλλι κ.λ.π.

Αυτό που χαρακτήριζε το ταλέντο του ήταν η συγκέντρωση όλων των φωνητικών χαρισμάτων: δυναμώς, γλυκύτης, εύλυγισίας, μέτρου. Επιπλέον είχε το χάρισμα να συγκινήσει με τη χάρη και τη συγκίνηση της φωνής του όλους τους ακροατές, ακόμη και τους μεγαλύτερους αντιπάλους του.

Απόδειξεις το παρακάτω ανέκδοτο, που σχετίζεται με το θρίαμβό του έναντιον του πιο τρομερού αντιπάλου του, του τενόρου Καφφαρέλλι.

Κατά το 1834, οι δυο αντίπαλοι άοιδοι τραγουδούσαν σε δυο διαφορετικά θέατρα του Λονδίνου. Κ' οι δυο σημείωναν τεράστιες επιτυχίες και προκαλούσαν άσυγκρατη ενθουσιασμό. Τότε μερικοί έκλεκτοι μελομανείς της αγγλικής πρωτεύουσας θέλησαν να δουν ποιος από τους δύο ήταν ο καλύτερος και γι' αυτό οργάνωσαν μια παράσταση μ' ένα έργο, στο οποίο ο Καφφαρέλλι θα υπεδύετο το ρόλο ενός τρομερού τυράννου κι' ο Φαρινέλλι το ρόλο ενός νικημένου ήρωος τόν, όποιο ο τυράννος είσε συλλαβεί αιχμαλώτο του.

Ο Καφφαρέλλι, ο τυράννος του έργου, τραγούδησε πρώτος και προκάλεσε άφαντα στο ένθουσιασμό. Όλοι ήταν πελά βέβαιον ότι ο Φαρινέλλι θα έδινε νικημένη. Μά σε λίγο ήρθε κ' η σειρά του να τραγουδήσει κι' αυτός. Κι' ξαφνικά όλα άλλαξαν μονομιάς, μόλις ακούστηκαν η πρώτες νότες του... Μια άπεράντη συγκίνηση έσφιξε όλες τις καρδιές. Η φωνή του είχε τόση γλυκύτητα, ήταν τόσο καθαρή, τόσο μελωδική, ώστε, όταν τελείωσε το τραγούδι του, πραγματική τρέλλα ένθουσιασμού κατέλαβε όλους τους θεατές.

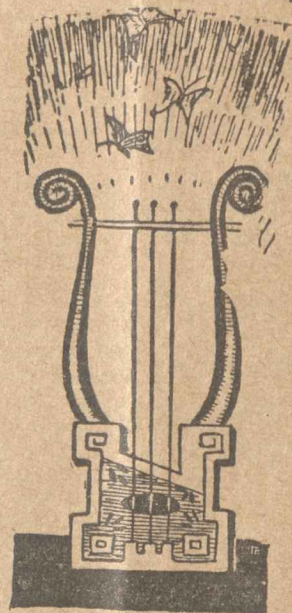
Κι' αυτός ακόμα ο Καφφαρέλλι, είχε συγκινηθεί τόσο, ώστε, ξεχνώντας το ρόλο του, ρίχτηκε στην αγκαλιά του αντιπάλου του και τόν φίλησε, όμολογώντας έτσι την ήττα του.

***

Έπειτα από τέτοιους θριάμβους, δεν είχε καθόλου εκπληκτικά τα θαύματα που ο Φαρινέλλι έκανε στην Ισπανία, όπου πήγε μετά την Αγγλία. Ήθελε ν' ακουστή από την Αύλη του Φιλίππου 5ου και λογαριαζε να μείνει λίγες μέρες στη Μαδρίτη. Μά έμεινε εκεί 25 ολόκληρη χρόνια.

Ο Φίλιππος 5ος βασανιζόταν από μια θαθειά μελαγχολία, από την οποία τίποτε δεν μπορούσε να τόν απωσάσει. Και, όπως έφτασε η φωνή του άσυγκρίτου αυτού τραγουδιστού για να τόν θεραπεύσει από τόν άνιστο ψυχικό του πειθος.

Η φωνή του Φαρινέλλι γοήτευσε σε τέτοιο σημείο τόν Ισπανό μονάρχη, ώστε εκείνος δεν θέλησε να τόν αποχωρήσει. Αισθανόταν ακούγοντάς τον, τούς πόνους της ψυχής του να σβύνουν και να μεταβάλλονται σε γλυκύτητα.

Τόν προσέλαβε λοιπόν στην Αύλη του, δίνοντάς του βασιλική επιχορήγηση 50.000 λιβρών ετησίως. Φρόντισε επίσης να συστήσει στο γιού του Φερδινάνδο, όποιος τόν διαδέχθηκε στο θρόνο, αυτή την... τραγουδιστική ραπεία ως τόν πιο αποτελεσματικό φάρμακο έναντι τής μελαγχολίας, γιατί κι' αυτός υπέφερε από την ίδια ασθένεια με τόν πατέρα του.

Έτσι, όταν ο Φερδινάνδος ανέβηκε στο θρόνο, κοντά του τόν μεγάλο αυτόν καλλιτέχνη, που ήταν συγκρινώσιμος και ένας άνθρωπος με μεγάλη καρδιά. Όπως μάλιστα αναφέρουν ιστορικοί, ο Φερδινάνδος που ήταν ένας ηγευλασφίλης κι' έκανε την Ισπανία να γνωρίσει επί των ημερών του μια περίοδο μεγάλης ευδαιμονίας, θεωρούσε τόν Φαρινέλλι ως τόν καλύτερο σύμβουλό του και δεν έκανε ποτέ τίποτε χωρίς ν' ακούσει προηγουμένως τή γνώμη του.

Μια μέρα, ο Φαρινέλλι προσπαθούσε να επιτύχει από τή βασίλειά για κάποιο μεγιστάνα μια θέσι, τής οποίας τής αξίως και τήν όποια τού κάκου ζητούσε από κοινού. Έτσι δέ έπεμπε, ο Φίλιππος φώναζε στο τέλος ξαφνιασμένος: — Μά ο μεγιστάν αυτός είνε ένας από τούς χειρότερους εχθρούς σας.

Τό ξέρω, Μεγαλειότατε, απάντησε γαλήνια ο Φαρινέλλι. Έτσι όμως τόν έκδικούμαι.

Μπροστά σ' αυτή τήν ψυχική εύγενη, ο βασιλεύς υποχώρησε κι' έδωσε τόν μεγαλότιμο να τή θέσι που τού ζητούσε γι' αυτόν ο Φαρινέλλι. Δεν παρέλειψε όμως να γυρίσει τόν πρώτο σε ποιών χρωστούσε τήν ειλικρίνεια αυτή.

Τέτοια παραδείγματα μεγαλοψυχίας υπάρχουν άπειρα στην ζωή τού Φαρινέλλι. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ τήν συγκινητική ιστορία ενός ταπεινού ράφτη, ο οποίος ποτε πού έβρασε ένα επίσημο ρούχο για τόν καλλιτέχνη, τού ζήτησε ως μόνη αμοιβή τή εύτυχία να τόν ακούσει να τραγουδήσει.

Ο Φαρινέλλι χαμογέλασε, πήρε τόν ράφτη από τόν μπράτσο και τόν ώδηγησε στο δωμάτιό τής μουσικής. Τόν έβαλε να καθίσει εκεί, μπροστά στόν θαμνωμένο και μοναχικό αυτόν ακροατή του, εξέτελεσε τόν καλύτερο κομμάτι του ρεπερτορίου του, με τήν ίδια ευσυνειδησία και τόν ίδιο πάθος σόν να τραγουδούσε μπροστά σ' ολόκληρη τήν Αύλη.

Με δάκρυα στα μάτια, μετά τόν τελευταίο τραγούδι, ο ράφτης σηκώθηκε, άρτισε να τραυλίξει θερμές ευχαριστίες και έβγαλε τόν άποσυρβή. Μά ο Φαρινέλλι τόν κρατούσε τόν έδωσε μια χούφτα χρυσά νομίσματα, πού τού έδωσε μια χούφτα χρυσά νομίσματα, πού τού έδωσε μια χούφτα χρυσά νομίσματα, πού τού έδωσε μια χούφτα χρυσά νομίσματα.

Αυτός δώσετ' ούτως ή άλλως τήν τριπλή ανταπόδοση τής ευχαριστίας τής. Θά έλεγε κανείς πως δεν δίνει καμιά σημασία στη ζωή και στις απαιτήσεις τών ανθρώπων. Κι' αυτό συμβαίνει σ' άλλη.

***

Μια μέρα, καθώς ο Φαρινέλλι πήγαινε στο γραφείο τού βασιλέως, άκουσε στόν αντιθάλαμο έναν αξιωματικό τής φρουράς, ο οποίος, χωρίς να ξέρη ότι ο Φαρινέλλι είνε πάλι τόν, τόν ύβριζε κι' έλεγε:

— Αυτός ο Ιταλός σαλτιμπάγκος ήρθε εδώ και μόνον τόν υποργό, ενώ εγώ που πολέμησα ήρωικά σε τόσες μάχες δεν προδιδόσθηκα ακόμα σε συνταγματάρχη.

Αμέσως ο Φαρινέλλι πήγε και ζήτησε από τούς αξιωματικούς τής φρουράς για τόν αξιωματικό αυτόν κι' έμαθε ότι πραγματικά ήταν άδικημένος.

Μπήκε τότε στο βασιλικό γραφείο και σε λίγο ξαναβγήκε κρατώντας ένα χαρτί, τόν όποιο έδωσε στόν ύβριστή τού αξιωματικό. Ήταν η προαγωγή του σε συνταγματάρχη.

Ο αξιωματικός, μόλις έβριζε μια ματιά στόν πρόβλεμό, τού φάνηκε πως όνειρευόταν. Σήκωσε τόν κεφάλι και είδε ένα αγαθό χαμόγελο να φωτίζει τόν ώραιο πρόσωπο τού Φαρινέλλι. Κατάλαβε τότε τά πάντα και πέφτοντας σ' τόν πόδια τού ευεργέτου του, άρχισε να τόν ευχαριστεί και να τόν ευχαριστεί.

(Η συνέχεια στη σελίδα 53).

[Ένα άποκαλυπτικό άρθρο τού βιογράφου τών «αστέρων» Δ. Μ. Μονγκόμμερ, για τīs μυστηριώδεις πνευματιστικές συγκεντρώσεις τής χήρας τού Τζών Τζίλμπερτ.]

Η Βιρτζίνια Μπριους, όπως όλες ή βεντέτες τής φιλομουπλούς, έχει κι' αυτή τήν ιδιοτροπία τής που δίνει μια παράξενη νότα στη ζωή τής: πιστεύει στόν πνευματισμό! Η βίλλα τής θελκτικής αυτής ήθοποιού είνε τόν κέντρο όλων τών πνευματιστών τού Χόλλυγουντ που άνήκουν τόν στούς καλλιτεχνικούς όσο και στούς επιστημονικούς κύκλους. Όσο για τά πνευματιστικά πειράματα τής, προκαλούν εσχάτως τόσες συζητήσεις και τόσα περιεργα σχόλια, ώστε θεωρώ υποχρέωσή μου να μιλήσω γι' αυτά, περιγράφοντας συγχρόνως και τήν έκκεντρική προσωπικότητα τής Βιρτζίνιας Μπριους.

Η καλλιτέχνης αυτή, έδωκε λίγα χρόνια ήταν σχεδόν άγνωστη στό μεγάλο κοινόν τού κινηματογράφου. Ό γάμος τής όστόσο με τόν άτυχο Τζών Τζίλμπερτ τήν ανέθεσε μια εποχή στην πρώτη γραμμή τής επικαιρότητας. Έπειτα, άλλα γεγονότα κι' άλλα σκάνδαλα τήν έρριξαν πάλι στη σκιά, ως τήν ημέρα που πέθανε ο άντρας τής. Ο θάνατος τού Τζών Τζίλμπερτ ήταν ένα πραγματικό πένθος για τόν Χόλλυγουντ. Ο καλλιτέχνης αυτός είχε συνδέσει τή ζωή του και τή φήμη του με τήν καριέρα τής μεγαλύτερης ήθοποιού τού κινηματογράφου, τής Γκρέτα Γκάρμπο. Ήταν λοιπόν φυσικό, ή χήρα του να συγκεντρώσει αμέσως όλες τīs συμπάθειες. Οι διευθυντά τών κινηματογραφικών επιχειρήσεων άρχισαν να τήν προσέχουν καλύτερα κ' οι σκηνοθέται να βρίσκουν τώρα πως ήταν μια μεγάλη τάξεως ήθοποιός. Έτσι ή Βιρτζίνια Μπριους έβιζε τήν επομένη τού θανάτου τού Τζών Τζίλμπερτ να τής προσφέρουν μεγάλους ρόλους σε διάφορα φιλμ, πρωτοεργαμένα όχι για μια άλλη έμπορική εκμετάλλευση, αλλά για μια μεγάλη παγκόσμια επιτυχία. Η Βιρτζίνια Μπριους δέχτηκε αυτή τήν ξαφνική αλλαγή τής τύχης τής με τήν συνήθη απάθεια τού χαρακτήρος τής. Η γυναίκα αυτή, για πολλές συναδέλφους τής είνε ένα τέρας αδιαφορίας που περιφρονεί όλο τόν κόσμο, ακόμα και τόν έαυτό τής! Κι' αλήθεια, εκείνο πού κάνει άμέσως έντύπωση στη Βιρτζίνια Μπριους είνε ή απάθεια τών χαρακτηριστικών τού προσώπου τής κι' ένα ειρωνικό χαμόγελο, πού ταιριάζει θαυμάσια με τήν πονηρή και σχεδόν χλευαστική έκφραση τών ματιών τής.

Αυτές άλλωστε ή τρεις ιδιότητες τής Βιρτζίνιας Μπριους, ή ειρωνεία, ο χλευασμός και ή απάθεια, αποτελούν τά κυριότερα στοιχεία τής προσωπικότητός τής. Θά έλεγε κανείς πως δεν δίνει καμιά σημασία στη ζωή και στις απαιτήσεις τών ανθρώπων. Κι' αυτό συμβαίνει σ' άλλη.

Δεν επιθυμώ τίποτε άλλο, μου εξεμυστηρέθη εσχάτως, παρά μια όλη άνεξαρτησία και μια όσο τόν δυνατόν μεγαλύτερη ψυχική γαλήνη. Νομίζω πως τά δυο αυτά στοιχεία αποτελούν εκείνο πού συνηθίζουν να λένε εύτυχία. Άλλωστε ή ζωή μας στη γή είνε τόσο σύντομη πού θά ήταν σωστή τρέλλα να ζητούσαμε τίποτε περισσότερο. Η αλήθεια ή ζωή, ή άτέλειωτη, βρίσκεται πέραν τού τάφου....

Τά τελευταία αυτά λόγια τής μ' έκαναν να πιστέψω πως ή Βιρτζίνια Μπριους έπασχε από νευρασθένεια, τή συνήθη άρρώστια τών ήθοποιών τού Χόλλυγουντ. Γρήγορα όμως άναγκάστηκε

ν' αλλάξω γνώμη, όταν με κάλεσε μια μέρα σε μια από τīs περίφημες και μυστηριώδεις πνευματιστικές συγκεντρώσεις τής.

Στό βάθος τής βίλλας τής, πού βρίσκεται άπέναντι από τόν μεξικανικό «ράνσο» τού Ουάλλας Μπέρρυ, ή Βιρτζίνια Μπριους έχει μια παράξενη «μαύρη αίθουσα». Όλα εκεί μέσα είνε μαύρα: τά έπιπλα, τά χαλιά, ή ταπετσαρία τών τοίχων. Άλλωστε τόν μυστηριώδες αυτό δωμάτιο είνε σχεδόν γυμνό: τέσσερες μαύροι τοίχοι, ένα στρογγυλό μαυρο τραπέζι και δώδεκα μαύρες πολυθρόνες. Από τήν όροφή καταβαίνει ως τή μέση τού δωματίου ένας πορφύρεος γλώσσος. Στό δωμάτιο αυτό γίνονται ή πνευματιστικές συγκεντρώσεις τής Βιρτζίνιας Μπριους.

Τό βράδυ πού είχα προσκληθί κι' εγώ άνάμεσα στα δώδεκα πρόσωπα τής συγκεντρώσεως, είδα τρεις γνωτούς γιατρούς τού Χόλλυγουντ, έναν δικαστή, έναν πάστορα, έναν ξένο ζωγράφο κι' έξη «αστέρες», από τούς μεγαλύτερους τής φιλομουπλούς: τήν Κάθριν Χέμπμουντ, τήν Κλωντέτ Κόλμπερτ, τήν Γζόαν Κράουφορντ, τόν Μπόρις Κάρλσφω, τόν Κλάρκ Γκέμπλ και τόν Φρέντερικ Μάρς.

Ο Κλάρκ Γκέμπλ κι' εγώ είμασταν «νεοφώτιστοι» και συνεπώς δεν μπορούσαμε να λάβουμε μέρος στη συνεδρίαση και να καθήσουμε γύρω από τόν στρογγυλό τραπέζι. Η θέσις μας ήταν σ' ένα μαύρο σοφά, σε μια γωνία τής «μαύρης αίθουσας». Εκεί ο μεγάλος γόνος τής όθνης βρήκε τήν εύκαιρία να μου άποκαλύψει ότι οι πνευματιστά τής Βιρτζίνιας Μπριους καλούσαν τά πνεύματα διαφόρων μεγάλων άλλοτε προσωπικοτήτων τού Χόλλυγουντ και μάθαιναν από αυτά περίεργα κι' εκπληκτικά μυστικά. Από τόν πνεύμα τού Ίρβινγκ Τάλμπεργκ, παραδεδεγμένος χάριν, είχαν μάθει ότι ύστερ' από λίγα χρόνια, τόν πολύ δέκα, θά γίνη μια μεγάλη επανάσταση στόν κινηματογράφο και στό θέατρο. Αυτά τά δυο είδη θά εξαφανιστούν και θά δώσουν τή θέσι τους σ' ένα καινούργιο, στό «ηλεκτρονικό». Τά θέατρα κ' οι κινηματογράφοι θά καταργηθούν και δεν θά υπάρχουν παρά μόνο μεγάλα σκηνήτσια πού θά μεταδίδουν αυτά τά «ηλεκτρονικά», όπως μεταδίδουν τόν πρόγραμμά τους, σήμερα, οι ραδιοφωνικοί σταθμοί. Τόν καινούργιο αυτό είδος θά έχη άνάγκη από πολλούς ήθοποιούς. Οι «αστέρες» θά είνε άναρίθμητοι!...

Τόν πνεύμα τού Τζών Τζίλμπερτ, πάλι, έδωσε μερικές εξηγήσεις, παραπολύ διαφωτιστικές, τής μυστηριώδους προσωπικότητός τής Γκρέτας Γκάρμπο. Η «Σφίγγα» τού Χόλλυγουντ υποφέρει από τόν φόβο τού θανάτου και γι' αυτό άκριβώς είνε πάντα βυθισμένη στη στυγνή μελαγχολία τής.

Η ίδια τού άπεκάλυψε ότι όταν ήταν μικρή, πέντε χρόνων, έμεινε μ' α όλοκληρή νύχτα δίπλα σε μια νεκρή θεία τής, σ' ένα έρημο σπίτι, στην έξοχή. Η θεία τής τήν είχε πάρει μαζί τής, για να τής κρατήσει λίγη συντροφιά στό έσοχικό σπίτι τής, όταν ξαφνικά πέθανε. Ένα βράδυ, από συγκοπή τής καρδιάς, Η νύχτα έξω ήταν τόσο μαύρη πού ή μικρούλα Γκρέτα δεν τολμούσε να ξεμυτίσει για να είδοποίηση τούς γείτονες. Κι' άπόμεινε λοιπόν ακίνητη, παγωμένη από τόν φόβο τής, δίπλα στη νεκρή, ώπου βγήκε ο ήλιος... Από τότε ή Γκρέτα Γκάρμπο δεν μπόρεσε να ξεμυτίσει. (Η συνέχεια στη σελίδα 54).

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Ο περίφημος «άστήρ» του κινηματογράφου Σάρλ Μπουαγιέ, κατά τελευταίαν φωτογραφίαν του.

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Ἡ Ζακελιν Ντελυμπά, στὸ ρόλο τῆς αυτοκράτειρας Γιοσφίνας.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΜΙΚΡΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΩΝ "ΑΣΤΕΡΩΝ"

[Ένα αποκαλυπτικό άρθρο του δημοσιογράφου Αντρέ Μαζέ]

ΕΙΝΕ γνωστό ότι όλοι οι καλλιτέχνες και το θεάτρο και το κινηματογράφου έχουν τις μικρές μανιές τους και τις έντελως ιδιαίτερες προτιμήσεις τους. Αυτές, φυσικά, παραμένουν άγνωστες στον πολύ κόσμο, γιατί ελάχιστοι από τους θαυμαστές τους τις γνωρίζουν. Η βεντέττα της όθονης μάλιστα, για λόγους έντυπωσιακούς, κρατούν πάντα μακριά από τα περιεργά βλέμματα την ιδιωτική ζωή τους. Θέλουν να τυλίγονται μ' ένα πέπλο μυστηρίου όλες ή πράξεις τους, ώστε ο κόσμος να τις θεωρή υπερφυσικά πλάσματα, τα οποία δεν έχουν καμιά σχέση με τους θνητούς.

Εκεί που αποκαλύπτεται ο πραγματικός χαρακτήρας των «αστέρων» είναι τα στούντιο. Οι υπάλληλοι των κινηματογραφικών εταιρειών και ιδιαίτερα οι άνθρωποι που ασχολούνται με το «γύρισμα» μιας ταινίας, είναι οι μόνοι που βλέπουν με «σάρκα και οστά» τις βεντέττες και, μά την αλήθεια, αναγκάζονται πολύ συχνά να κάνουν ένα σωρό απογοητευτικές σκέψεις εις βάρος τους και να μη νοιώθουν κανένα θαυμασμό γι' όλη αυτά τα εξωτικά πλάσματα των στίβων. Όλοι οι άλλοι υπάλληλοι, ή μάλιστα οι σκιτογράφοι, οι γλύπτες και γενικά το πλήθος των καλλιτεχνών των στούντιο, επειδή δεν βλέπουν παρά από μακριά τις διάφορες βεντέττες, έχουν ακριβώς τη γνώμη των θαυμαστών τους: τις θεωρούν γοητευτικά πλάσματα, «μοιραίες» ή «ήσους», εξαιρετικές γυναίκες και αξίες για τον πιο μεγάλο θαυμασμό. Η μόνη που έχουν μια πιο συγκεκριμένη ιδέα γι' αυτές είναι η τηλεφωνήτρια του στούντιο. Αυτές άλλωστε ξέρουν τις αδυναμίες των «αστέρων», τις προτιμήσεις τους, τους πραγματικούς φίλους των καλλιτεχνών και γενικά τους ανθρώπους με τους οποίους θα ήθελαν να περάσουν την ώρα τους ή διάφορες βεντέττες. Για ν' ανακαλύψουν λοιπόν τις μικρές αδυναμίες των μεγάλων «αστέρων» χρειάστηκε να ρωτήσω όλους αυτούς τους «τυχερούς» υπαλλήλους των στούντιο και ιδού τι μου ανέφεραν για τις πασίγνωστες βεντέττες και τους διάσημους γόητες:

— Η Γκρέτα Γκάρμπο, μου εξωμολογήθηκαν, δεν είναι όπως την παρουσιάζουν οι διαφημιστές των εταιρειών: μια υπερβολικά απλή γυναίκα, που δεν ενδιαφέρεται ούτε για τον κόσμο, ούτε για την εμφάνισή της, παρά μόνο για το ταλέντο της. Η Γκρέτα Γκάρμπο είναι η πιο φιλόδοξη κ' η πιο φιλάρεσκη βεντέττα. Δεν σκέπτεται τίποτε άλλο από τις εμφανίσεις της στο κοινό και αγωνίζεται να κρύψει όσο το δυνατόν περισσότερο τα φυσικά ελαττώματά της. Ίσα, ο «άστέρας των αστέρων» μ' ένα λεπτό μαγιό είναι ένα... φάντασμα! Έτυχε να τη δώτε ποτέ με κοστούμι μπάνιου στον κινηματογράφο; Θά φρίξετε. Η Γκρέτα Γκάρμπο λοιπόν τις ώρες της αναπαύσεώς της τις περνά στο σχεδιαστήριο του περίφημου «μοντελίστα» Αντριάν. Μαζί του μελετά τα σχέδια των διαφόρων τουαλετιών της και συχνά η πασίγνωστη βεντέττα κλαίει από την απελπισία της γιατί αυτός ο καλλιτέχνης δεν μπορεί να την κάνει όσο αυτή θέλει όμορφη.

— Είσαι ο μόνος άνθρωπος, του δηλώνει, που ξέρεις τα φυσικά ελαττώματά μου. Μπορεί βέβαια να έχω ένα φιλόδοξο σώμα, ένα άρροφικό στήθος, μια ακανόνιστη και άσχημη οιλουέττα και στραβά πόδια, μα εσύ το ξέρω ότι κάνεις θαύματα...

Και με δάκρυα απογνώσεως στα μάτια, παρακολουθεί τα σχέδια των φορεμάτων τα οποία της ετοιμάζει. Όταν ο Αντριάν δεν είναι ένθουσιασμένος από αυτή τη μεγάλη εκτίμησή της Γκρέτα Γκάρμπο. Φοβάται ότι μια μέρα μπορεί να τον σκοτώσει για να μην αποκαλύψει στους θαυμαστές της τις αδυναμίες της. Κι' αυτή ή σκέψις του

*Ένα επιτυχέστατο σκίτσο του Ουάλλας Μπέρρυ

Έχει γίνει έμμονη ιδέα και του έχει δηλητηριάσει τη ζωή...

Η Τζίν Χάρλοου, έξ' άλλου, αυτή η τρελή βεντέττα με το υπερβολικό «σέξ-άππλ», έχει μια παθολογική αδυναμία για τη μουσική. Κάθε φορά που θα συζητήσει τον εαυτό της έπειτα από ένα απεριγρίπτο νυχτερινό γλέντι, τραγουδά από την αγωνία της κλείνεται στα ιδιαίτερα διαμερίσματα της και όρες δολοκλήρες προσπαθεί να βρή την ισορροπία της ψυχής της και των νευρών της με τη μουσική. Συχνά δε ή άφωτισμένη καμαριέρα της την άκουει να στενάζει και να σχίζει τις τουαλέτες της κάθε φορά που κυριεύεται από μια νευρική κρίση. Τότε ή καμαριέρα της, προσηγορευμένη, σπεύδει να τηλεφωνήσει στο γιατρό της βεντέττας.

— Έλατε γρήγορα, γιατί φοβούμαι μήπως ή κυρία μου... κρεμαστή από την απελπισία της!

Κι' ο γιατρός, πράγματι, καταφθάνει σε λίγο και προσπαθεί να καθησυχάσει την όμορφη βεντέττα.

— Είμαι πολύ δυστυχισμένη, του δηλώνει η Τζίν Χάρλοου. Τιποτα πια δεν μ' εύχαριστεί. Όλα, και τα πιο όμορφα πράγματα, έχουν ένα φοβερό κοινό τέλος. Δεν πιστεύω στον έρωτα, δεν πιστεύω στα λόγια των θαυμαστών μου, δεν πιστεύω σε τίποτα. Είμαι ένα πλάσμα που έχει το δρόμο του κ' ή ψυχή μου είναι γεμάτη από απελπισία.

Δεν πιστεύω ούτε και σ' αυτή την ελπίσή σας. Μά ο γιατρός μ' ένα αγαθό χαμόγελο της κάνει μια ένεση που τη βοηθάει σε μια πολύωρη νάρκη. Κι' όταν η Τζίν Χάρλοου συνέλθει από αυτήν, έχει ξεφύγει όλη την απογοήτευσή κ' όλες τις θλίψεις που τις προκαλούν τα τσακισμένα νεύρα της.

Μα αυτές ή κρίσεις κυριεύουν τόσο συχνά την Τζίν Χάρλοου που όλα πιστεύουν ότι αυτή ή όμορφη βεντέττα θα έχει πολύ γρήγορα ένα μοιραίο και τραγικό τέλος!

Η Έλσις Λάντι επίσης, ή γοητευτική «πριγκίπισσα» του Χόλλυγουντ, στην ιδιωτική ζωή της δεν διατηρεί καθόλου την ευγένεια που παρουσιάζει στην όθονη.

— Είνα ένα πλάσμα, λέγουν οι άνθρωποι που ξέρουν τα μυστικά της, προσέχον και κοινό που δεν έχει μέσα του κανένα αίσθημα φιλανθρωπίας. Η πιο παράλογη αδυναμία της είναι να βασανίζει τους δυστυχισμένους και μια από τις συχνές διασκέδασεις της είναι και ή ακόλουθη: Φωνάζει μια όμορφη νέα από αυτές που ήρθαν στην πόλη του κινηματογράφου παρασυρμένες από τη φλογερή επιθυμία να γίνουν διάσημες βεντέττες και της δηλώνει ότι θα τη βοηθήσει να πραγματοποιήσει τα όνειρά της. Η φτωχή νέα γίνεται σκλάβος αυτής της καλλιτέχνιδος. Την ακολουθεί παντού σαν το σκυλάκι, εκτελεί όλες τις επιθυμίες της και δέχεται χωρίς διαμαρτυρίες όλες τις προσβολές των θαυμαστών της πασίγνωστης βεντέττας. Έλπιζε ότι πολύ γρήγορα θα ξεφύγει από αυτό το μαρτύριο κ' έχει τυφλή πίστοσύνη στην ένδοξη «φίλη» της. Μά ή Έλσις Λάντι άμα βαρεθεί να παίξει με την αδυναμία αυτής της νέας, τη δίνει χνεί με μια άοριστη δικαιολογία και την εγκαταλείπει στο έλεος της τύχης της. Κι' αυτή ή νέα, πολλές φορές, από την απελπισία της θέτει τέρμα στη ζωή της. Όσο για την «πριγκίπισσα» του Χόλλυγουντ, αυτή είναι ένθουσιασμένη γιατί το δράμα αυτής της νέας έδωσε άφορητο στίς εφημερίδες να της κάνουν μια πρώτης τάξεως ρεκλάμα!

Η Μύρνα Λόου, πάλι, έχει την έξη αδυναμία: θέλει πάντα ο ρόλος της σε κάθε έργο να την κολακεύει. Γι' αυτό φροντίζει να συνδεθεί στενά με τον άνθρωπο ο οποίος γράφει το σενάριο του έργου που θα «γυρίσει» από την έταιρεία. (Η συνέχεια στη σελίδα 54)

Οι Μπρούνο ήσαν από εκείνα τα δυστυχισμένα αντρώπα που παντρεύονται από έρωτα. Τυφλωμένοι απ' αυτό το αίσθημά τους που τους βόλωνε το μυαλό, νομίσαν πως θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν μια υποδειγματική οικογένεια. Κι' έτσι, χωρίς ν' αναμετρήσουν τις ευθύνες αυτής της πράξεώς τους παντρεύτηκαν μια μέρα κ' εγκαταστάθηκαν σ' ένα πενιχρό διαμέρισμα μιας λαϊκής πολυκατοικίας.

— Είνα αρκετή ή αγάπη σου, δήλωσε με τρυφερότητα ο Μπρούνο στη γυναίκα του, για να με κάνω ευτυχισμένο.

— Εσύ από δω και πέρα είσαι ή ζωή μου, του άπαντοσε εκείνη με ειλικρίνεια. Η αγάπη μας θα μās βοηθήσει στη βιοπάλη και θα μās δίνει θάρρος για ν' αντιμετωπίσουμε τις στενοχώριες της.

Όσο οι Μπρούνο, έπειτα από λίγο, σαν πέρασε ο μήνας του μέλιτος και θαρέθηκαν να επαναλαμβάνη ο ένας στον άλλο τις υποσχέσεις για την αιωνιότητα της αγάπης τους, κατάλαβαν ότι δίχως λεφτά ή ζωή ήταν πιο σκληρή απ' ό,τι την φανταζόντουσαν κ' ότι ο γάμος τους ήταν ένα μεγάλο λάθος. Και για να συμπληρωθή αυτή ή άτυχία τους, ο Μπρούνο διώχτηκε, για λόγους οικονομίας, από τη δουλειά του κ' έτσι έπαψε να κερδίζει και τα ελάχιστα λεφτά που έφερνε άλλοτε στο σπίτι.

Στην αρχή βέβαια οι δυο σύζυγοι δεν καταλάβαιναν την τραγικότητα της θέσεώς τους.

— Όλα θα διορθωθούν, δήλωσε ο Μπρούνο στη γυναίκα του, φάνει να μ' αγαπάς και να έχεις εμπιστοσύνη στην ικανότητά μου.

Κι' ο δυστυχής, απ' το πρωί ως το βράδυ, πεινασμένος κ' αξιοθρήνητος, έτρεχε από γραφείο σε γραφείο ζητώντας να πιάσει δουλειά. Παντού όμως λάβαινε την ίδια στερεότυπη αρνητική απάντηση. «Υστερα από είκοσι μέρες ο Μπρούνο, με κουρελιασμένα παπούτσια και ξεφτισμένα ρούχα, άρχισε να ζητά πια μια οποιαδήποτε χειρωνακτική εργασία, φάνει να κατάφερε να εξοικονομήσει ένα κομμάτι ψωμί. Τού ήσαν πια αδύνατο να βλέπει την άλλοτε τόσο όμορφη και δροσερή γυναίκα του να λιώνει από τις στερήσεις. Μά δεν κατάφερε τίποτε. Τότε ο Μπρούνο κυριεύτηκε από μια φοβερή απογοήτευσή. Τσακισμένος, χωρίς καμιά δύναμη, έσκυψε το κεφάλι κ' υποτάχτηκε στην τραγική μοίρα του. «Ολες τις ώρες του τώρα τις περνούσε ζαρωμένος σε μια γωνιά του φτωχού διαμερισμάτος τους χωρίς να τολμά ν' αντικρύσει τη γυναίκα του. Κατάλαβε ότι αυτός με τον άνοθο έρωτά του την είχε παρασύρει στη δυστυχία.

Κι' αλήθεια, ή Μαρία Μπρούνο, ή γυναίκα του, πρίν παντρευτή εργαζόταν σ' ένα κατάστημα νεωτερισμών, ήταν ντυμένη με μεγάλη κομψότητα, κέρδιζε αρκετά λεφτά κ' όλες ή φίλες της την μακάριζαν κ' ήσαν βέβαιες ότι θα έκανε έναν πλούσιο γάμο. Ο έρωτας όμως της είχε χαλάσει τα σχέδια. Στο πρόσωπο του Μπρούνο νόμισε πως είχε βρή τον άνθρωπο που θα την έκανε ευτυχισμένη κ' αφέθηκε να την κάνει ό,τι θέλει, υπακούοντας σ' αυτόν τυφλά. «Ετσι, για να μη τόν δυσανεστή, είχε παραιτηθεί από τη δουλειά της και τόν είχε ακολουθήσει σ' αυτό το φτωχικό διαμέρισμα. Όταν λοιπόν εκείνος έδωσε μοιρολατρικά τα χέρια του κ' της δήλωσε ότι δεν υπήρχε άλλη διέξοδος από το θάνατο, ή Μαρία ένοιωσε να την πλημμυρίσει ή αγανάκτησις και ξεχνώντας όλες τις υποσχέσεις της αγάπης του φώναξε:

— Είσαι ένας ανίκανος! Ένας χαμένος άντρας που δεν μπορεί να ζήσει όχι τη γυναίκα του αλλά ούτε και τόν εαυτό του. Τόσο καρό τώρα έκανα υπομονή, δεν διαμαρτυρούμαι κ' υπέφερα τις στερήσεις και τη φτώχεια με την έλπιδα ότι θα διορθώσεις τα πράγματα. Μά εσύ είσαι ένας

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΜΕΡΣΙΕ

Η ΚΛΕΦΤΡΑ

Κι' εγώ την ήσυχία μου και θα γλυτώσω από το μπελό σου...

Κι' άφησε τη γυναίκα του να φύγει κ' έπαψε να τη σκέφτεται.

Η Μαρία Μπρούνο όμως, όταν βγήκε στο δρόμο και της πέρασε ο θυμός, κατάλαβε ότι είχε φερθή άσχημα στον άντρα της, ο οποίος άλλωστε δεν ήταν ο μόνος υπεύθυνος για τη δυστυχία τους. Και για να επανορθώσει το σφάλμα της σκέφτηκε να ζητήσει δουλειά στο κατάστημα που εργαζόταν πρώτα. Εκεί όμως της έκαναν μια ψυχρή υποδοχή.

— Δυστυχώς, παιδί μου, της είπε ή διευθύντρια, έχεις αδιόρθωτα χάλια και δεν μπορούμε να σε προσλάβουμε. Εμείς χρειαζόμαστε δροσερά κορίτσια κ' όχι... φαντάσματα! Σκέψου λογικά... Τα ρούχα σου κολυμπούν πια στο σώμα σου κ' είσαι τόσο αδύνατη που δεν έχεις πια το κουράγιο να εργασής. Η ορθοστασία θα σε τσακίσει και θα σε στείλη μια ώρα αρχύτερα στον τάφο. Ο Θεός να σ' ελεήσει, κόρη μου.

Και της έδωσε με καλωσύνη δέκα φράγκα!... Η Μαρία στάθηκε σαν χαμένη σ' αυτό το πολυτελές κατάστημα. Νόμιζε ότι ξυπνούσε από ένα εφιαλτικό όνειρο κ' ότι είχε έρθει από τον άλλο κόσμο. Έβλεπε γύρω της ν' ατράφουν ένα σωρό διαμαντικά, θαύμαζε τις ωμορφές κριές με τις πολυτελείς τουαλέτες που έρχόντουσαν να δοξάσουν σ' αγοράς ένα σωρό χρήματα και την κυριέψε μια φοβερή ζήλεια.

Γιατί, σκεπτόταν, μήπως κ' εγώ δεν είμαι πλάσμα του Θεού; Γιατί να μην μπορώ ν' αποκτήσω μια όμορφη τουαλέτα; Γιατί να μη μ' αφήσουν να εργαστώ; Έσπινε, έτσι όπως χάριζε γύρω της, ανέληψη ότι από την τσάντα μιας πλούσιας κυρίας έπεσε ένα χαρτονόμισμα. Η Μπρούνο με χίλιες προφυλάξεις έπιασε στο καμείο, έσκυψε τάχα να σιάει τις μπαλωμένες κάλτσες της κ' άρπαξε με τρόπο το πεσμένο χαρτονόμισμα. Έπειτα βγήκε σαν ζαλισμένη από δρόμο, νοιώθοντας το αίμα να χτυπά στα μηνίγγια της και την καρδιά της να πηγαίνει να σπάσει από την αγωνία.

Όταν πια βρέθηκε ότι δεν την παρακολουθούσε κανείς, ξεδίπλωσε και κυτάξε αυτό το εύρημά της. Μά τότε έχασε από την κατάληξή της: ήταν ένα χαρτονόμισμα των χιλίων φράγκων! Η Μπρούνο το κύταξε και το θαύμαζε αργότερα, γιατί δώ και πολλά χρόνια δεν είχε πιάσει στα χέρια της ένα τέτοιο χαρτονόμισμα. Έπειτα ή γυναίκα φιλάρεσκια ξύπνησε μέσα της και ξεχνώντας τη φοβερή δυστυχία της κρυεύτηκε από μια ασυγκράτητη μαγία σπατάλης. Μ' αυτά τα λεφτά που τα έδωσε ως την τελευταία δεκάρα, αγόρασε ένα σωρό πράγματα: κάλτσες μεταξώτες, παπούτσια, ένα φθινό φορέμα. Έπειτα έτρεξε στο σπίτι της, ντύθηκε και ξαναβγήκε πάλι στο δρόμο χωρίς

(Συνέχεια στη σελίδα 54)

(Συνέχεια απ' το προηγούμενο)

Ο κ. Λαγκάρντ κούταζε με άπειρη στοργή τον

Λυκογιάννη και του είπε:

— Μην σκύβεις έτσι το κεφάλι σου για να κρύψεις τα δάκρυά σου! Γιατί κλαίς; Τόσο λοιπόν σε θλίβει ο αποχωρισμός της Εριέττας;... Μήπως εγώ δεν θα βρίσκωμαι κοντά σου, εγώ, που με αγαπάς όπως αγαπά τη μητέρα της ή Εριέττα;

— Παιδί μου!... εξακολούθησε ο κ. Λαγκάρντ. Προσπάθησε να καταλάβεις ότι δεν υπάρχουν στη ζωή ανάγκες άκατανίκητες... Την αγαπάς, συνηθισες να τη βλέπεις κάθε μέρα και τώρα νομίζεις ότι ή απομάκρυνός σου απ' αυτήν, θα είν' αιώνιος αποχωρισμός.

— Όχι, φίλε μου, θάρρη και πάλι στιγμή που θα την ξαναβείς, γιατί ξέρω ότι χωρίς την Εριέττα δεν θα μπορούσες να ζήσης ευτυχισμένος. Λοιπόν, ή Εριέττα θα γίνει σύζυγός σου.

Ο κ. Λαγκάρντ στάθηκε μια στιγμή και κατόπιν εξελούθησε:

— Τώρα θέλω να σου πω κάτι άλλο που θα σε κάνει να νοιώσης μεγάλη χαρά... Μά ίσως να το έχης καταλάβει, να το έχης μαντέψει... Η Εριέττα σ' αγαπά! Τώρα, πές μου, δεν σου φαίνεται λιγώτερο σκληρός ο αποχωρισμός και δεν θάχης μέσα στην καρδιά σου, μαζί με την έλπίδα, και την υπομονή;

— Ω προστάτη μου! Φίλε μου! Πατέρα μου! φώναξε ο Λυκογιάννης με μ' απεριγραπτή συγκίνηση.

Ο κ. Λαγκάρντ τον αγκάλιασε με άπειρη στοργή και τον έφίξε δυνατά στο στήθος του, με δυσκολία συγκρατώντας τη συγκίνηση του.

Για μια στιγμή, έμειναν κ' οι δυο σιωπηλοί.

Επειτα ο κ. Λαγκάρντ εξακολούθησε:

— Ίωάννη, ποτέ δεν σε ρώτησα για την παιδική σου ηλικία... Θά μου ήταν λοιπόν ευάριστο ν' άκούσω όσες αναμνήσεις διατηρείς απ' αυτή. Ξέρω βέβαια άρκετά για το παρελθόν σου, αλλά θέλω προπάντων να μάθω, ότι θυμάσαι από την παιδική σου ηλικία...

— Ω! τα πρώτα μου χρόνια είνε πολύ σκοτεινά και υπερδεδεμένα μέσα στη μνήμη μου...

— Δεν πειράζει... Πές μου, ό,τι θυμάσαι...

Ο νέος φάνηκε σαν να σκέφτεται μερικές στιγμές κι έπειτα άρχισε να λέη:

— Η πιο παλιά μου ανάμνησις είνε ότι βρισκόμουν μέσα σ' ένα μεγάλο περιβόλι... Φορώντας ένα πουκάμισο μόνο και ξυπόλητος, έτρεχα ανάμεσα στους θάμνους, έχοντας ως σύντροφό μου μια άσπρη κατσίκά. Το ζώο αυτό, όσο ζούσε, ήταν ή παραμάννα μου και συγχρόνως το μόνο πλάσμα το οποίο αγαπούσα τότε. Όταν πεινούσα το μόνο πλάσμα και δεν είχα τίποτε να φάω, γονάτιζα κάτω απ' την κοιλιά της παραμάννας μου και θήλαζα το γάλα της... Α! πόσο την αγαπούσα και πόσο μ' αγαπούσε!... Την άκολουθούσα παντού κι όταν την έχανα από κοντά μου, έβγαλα μια κραυγή... Αμέσως τότε άκουγα, ως άπάντησι, το βέλασμά της και σε λίγο την έβλεπα να τρέχει να με συναντήσει... Τότε με χάιδευε με το κορμί της κι εγώ την αγκάλιαζα και τη φιλούσα στο πρόσωπο.

Τη νύχτα, κοιμόμαστε μαζί πάνω στα χόρτα, στη ρίζα κανενός δέντρου ή πλάι σε κανένα φράχτη, αγκαλιασμένοι σαν μητέρα με το παιδί της.

Είχαμε για άσυλο μέσα σ' αυτό το περιβόλι μια καλύβα, όπου λίγα χόρτα μάς χρησίμευαν για στρώμα. Εκεί, καταφεύγαμε το χειμώνα, όταν έβρεχε ή χιονίζε κι έκανε κρύο.

Ένα πρωί, καθώς ξύπνησα, είδα την κατσίκά ξεπλη-

μένη ακίνητη στα χόρτα, με τα πόδια τεντωμένα. Δάκνωσε, όπως πάντα, το κεφάλι της για να με χαιδέει, να με κυτάξει με τ' άθωα της μάτια. Ανησυχος τότε αγκάλιασα και άρχισα να τη φιλάω. Αλλά εκείνη δεν παντούσε στα χέρια μου... Απελπισμένος, έβλεπα τις νύες κι άρχισα να κλαίω και να δόδρωμαι...

Δεν ήξερα ακόμα τί είνε ο θάνατος.

Επειτα ξεπλώθηκα πλάι στην κατσίκά μου κι έκοιτάξαμε την άλλη την ημέρα. Επειδή πεινούσα, προσπάθησα να την αγγίξω, αλλά δεν είχε πεία γάλα.

Την άλλη μέρα, με μεγάλη μου λύπη παράτησα την αγαπημένη μου σύντροφο κι έφυγα για να βρω τροφή για σ' ένα μέρος, όπου εύρισκα καθεμέρα ένα κομμάτι κρέμα, μερικές πατάτες ψημένες στη στάχτη και, καμιά φορά, κανένα κόκκαλο με λίγο κρέας.

Το μέρος όπου εύρισκα τα τρόφιμα αυτά, τα ποσά σμένα για μένα, ήταν κοντά σ' ένα μεγάλο σπίτι, όπου βούλευε πάντοτε ή σιωπή και ήσυχία και στο οποίο πλησίαζε πάντα με τρόμο, γιατί ήταν εκεί ένας άνθρωπος που τον φοβόμουν σαν το διάβολο.

Όσο ποτέ δεν μου έκανε κακό, Έξ έλλοι πολύ πόνος μου μιλούσε. Θυμάμαι μόνο ότι άκουγα συχνά να βγαίνει ένα μουγκρισμα όμοιο με των άγριων, που τ' άκουσα άργότερα μέσα στο δάσος του Μαρέλ.

Εκείνο λοιπόν το πρωί βρήκα ένα κομμάτι ψωμί κι ένα κόκκαλο. Τα πήρα κι έτοιμαζόμουν να τα φάω όταν ξαφνα είδα να βγαίνει απ' το σπίτι ο άνθρωπος για να ποί σ' άσ' έλπησα. Κυριευμένος από τρόμο, το έβαλα στο πόδια, αλλά εκείνος μ' άκολουθούσε... Όταν τον είδα να φτάνη κοντά στους θάμνους, πίσω απ' τους οποίους έμενα, καταφύγει, πλάι στο πτώμα της κατσίκας μου, έβγαλε περίτρομος κι έτρεξε να κρυφτώ στο πυκνότερο μέρος του περιβολιού, εξακολουθώντας όμως πάντα να βλέπω το δάκρυα μου.

Είδα τότε ότι δεν ζητούσε έμένα, αλλά την κατσίκά μου, γιατί μόλις τη βρήκε, τη φορτώθηκε στους ώμους κι έφυγε. Απο μακριά τον είδα να σκάει ένα λάκκο, μέσα στον οποίο έρριξε τη συντρόφισσά μου και τη σκεπασε κατόπιν με το χώμα που είχε βγάλει. Όταν τελείωσε δουλειά αυτή κι έφυγε, εγώ έτρεξα στο μέρος όπου έβγαζε την κατσίκά, έπεσα άπάνω με τα μούτρα κι έμεινα δάκρυα πικρά.

Είχα καταλάβει ότι δεν θα την ξανάβλεπα ποτέ πάλι...

Είχα μείνει πειά μόνος και πέρασε άρκετός καιρός ως ότου συνηθίσω στη μοναξιά μου... Επειδή δεν είχα πάλι την κατσίκά μου, ήμουν άναγκασμένος να ζητήσω την τροφή μου μόνος μου και τόσο συνηθίσω σ' αυτό ώστε έμεινα στίκτου ξεχωρίζα τους καρπούς που μπορούσα να πάρω χωρίς φόβο από τους άλλους που θά μ' έβλαπταν.

Εμάθα να σκαρφαλώνω στα δέντρα από τα οποία έκοβα μήλα κι άχλάδια...

Όσο εύρισκα φρούτα περιφρονούσα την τροφή που μ' έδιναν. Έτσι περνούσαν συχνά βδομάδες ολόκληρες χωρίς να πλησιάζω στο μέρος, όπου μου άφηναν το ψωμί και τις πατάτες.

Μια μέρα, καθώς έσκυφα στο ποτάμι, που περιόριζε το μεγάλο εκείνο περιβόλι, έπεσα σ' αυτό με το κεφάλι προς τα κάτω. Άρχισα τότε άσυναίσθητα να σαλεύω τα χέρια μου και τα πόδια μου κι αντί να βυθιστώ είδα ότι συγκρατιόμουν στην επιφάνεια του νερού. Έξακολουθούσα να κινούμαι έτσι και κατώρθωσα να πλησιάσω στην όχθη και να βγώ απ' το ποτάμι...

Εμάθα έτσι να κολυμπάω χωρίς δάσκαλο χωρίς κανέναν ένστικτο της αυτοσυντηρήσεως.

Μια άπεραντη αύλη όπου φύτρωναν άγρια χόρτα περιέριζε το περιβόλι, το βασιλείο μου, από το μεγάλο σπίτι στο οποίο πλησιάζα πάντα με φόβο.

Μια μέρα λοιπόν που μ' έπιασε ή βροχή κοντά στο

το, κατέφυγα σε μερικούς θάμνους λίγο πιό πέρα. Και μ' ήλθοντας τί άλλο να κάνω, γύρισα το βλέμμα προς το κτίριο και άρχισα να το κυτάζω.

Παρατήρησα τότε ότι στην πρόσοψή του, τρία μόνο παράθυρα είχαν τζάμια. Όλα τ' άλλα ήσαν τρύπες, άνοιχτές σε όλους τους άνέμους.

Ποτέ ως τότε δεν είχα δώσει καμιά προσοχή σ' αυτό το σπίτι. Δεν μου κινούσε καθόλου την περιέργεια. Αντιθέτως όμως εκείνη την ημέρα συγκέντρωσε όλο μου το ενδιαφέρον.

Κι έξαφνα, σ' ένα απ' τα παράθυρα, πίσω απ' τα τζάμια, διέκρινα μια μορφή γυναικός.

Ο κ. Λαγκάρντ άνασκήρτησε και έβγαλε μια κραυγή που διέκοψε την άφήγησί του Λυκογιάννη.

Δεν είνε τίποτε, φίλε μου, είπε ο κ. Λαγκάρντ με φωνή που έτρεμε άπό τη συγκίνησή του. Έξακολουθήσε, σε παρακαλώ, γιατί ή διήγησίς σου μ' ενδιαφέρει ύπερβολικά.

Ε΄.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗ

Επειτ' άπό μια σύντομη σιωπή, ο νέος εξακολούθησε: — Ήταν μια γλυκειά, πολύ γλυκειά μορφή, άδύνατη όμως και χλωμή. Είχε λυμένα τα μαλλιά κι έπεφταν πάνω στους ώμους της...

Έχασα πεία τί έντύπωσι μου έκανε ή μορφή αυτή.

Όσο ποτέ θυμάμαι ότι ή καρδιά μου άρχισε να χτυπά δυνατά και σκέφτηκα ότι ευχαρίστως θα έτρεχα να συναντήσω την όπτασία εκείνη.

Αλλά τί πράγμα ήταν ή μορφή αυτή;

Αυτό δεν μπορούσα να το καταλάβω.

Όσο ποτέ, έπειτ' άπό μερικές σκέψεις κατάλαβα ότι είχα άπέναντί μου ένα πλάσμα όμοιο μου. Άργότερα έμαθα, απ' όσα είδα κατόπιν, ότι το πλάσμα αυτό ήταν γυναίκα.

Η γυναίκα λοιπόν αυτή έμενε στο παράθυρο ακίνητη, πότε κυττάζοντας ψηλά προς τον ουρανό και πότε χαμηλά προς τη γη. Εγώ εξακολουθούσα να έχω γυρισμένα προς αυτήν τα βλέμματά μου και, αντί να φοβόμαι, ήθελα να βρίσκουμαι κοντά της.

Είχε άρχισι να γεννιέται γι' αυτή στην καρδιά μου μια συμπάθεια όμοια μ' εκείνη που ένιωθα ως τότε για την αγαπημένη μου κατσίκά και μου φαινόταν ότι ευχαρίστως θα την έσφιγγα στην άγκαλιά μου και θα τη φιλούσα, όπως κι' εκείνη.

Ο κ. Λαγκάρντ άναστέναξε και σκούπισε κρυφά δυο δάκρυα.

Η βροχή έπιτέλους έπαψε, εξακολούθησε ο Λυκογιάννης. Βγήκα τότε απ' το καταφύγιό μου και αντί να κρύβουμαι, άρχισα άπεναντίας να πηδάω άπάνω στα χόρτα και να πλησιάζω προς το παράθυρο στο οποίο είχα προσηλωμένο το βλέμμα.

Επιθυμούσα πολύ να με διή ή γυναίκα αυτή...

Λοιπόν; ρώτησε με λαχτάρα ο κ. Λαγκάρντ.

Με είδε...

Α!

Ναι, το κατάλαβα άπό τις κινήσεις των χειρών της και του κεφαλιού της... Ήταν φανερό πως μου έγνεφε και με προσκαλούσε να πάω κοντά της...

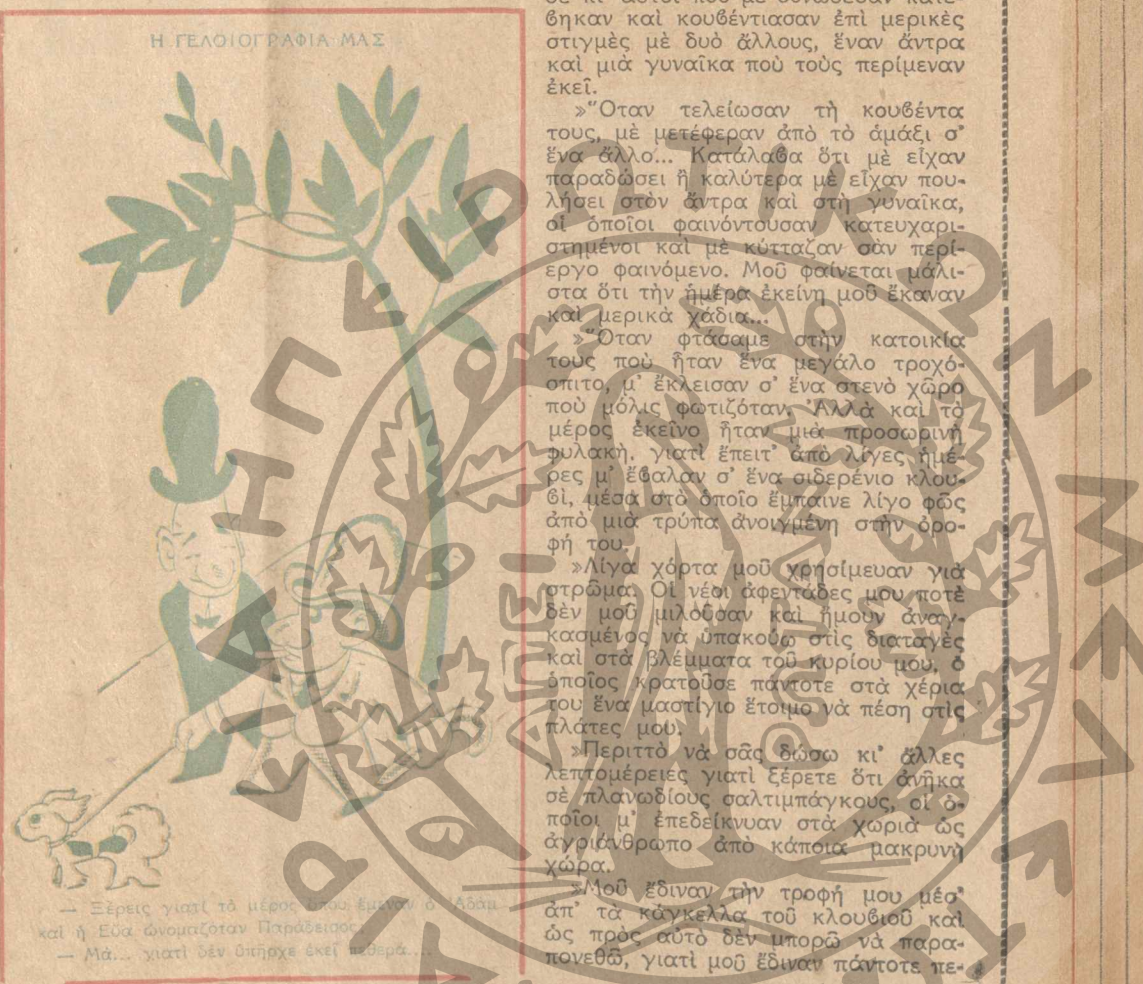
Έξαφνα όμως την είδα να χειρονομή και να ταράζεται σαν να πάλευε με κάποιο άλλο πρόσωπο που την τραβούσε προς τα μέσα. Επειτα την έχασα... Τότε ένιωσα την καρδιά μου να σφίγγεται και, χωρίς να ξέρω το γιατί, άρχισα να κλαίω.

Και δεν την ξαναείδες; ρώτησε ο κ. Λαγκάρντ.

Την είδα την άλλη μέρα και τη μεθεπομένη.

Επειτα;

Ποτέ πεία. Έφραξαν με σανίδες τα παράθυρά της.

— Α! τους άθλίους! μούγκρισε ο κ. Λαγκάρντ.

Μου φάνηκε τότε σαν νάχασα για δεύτερη φορά την αγαπημένη μου κατσίκά.

Πές μου, Ίωάννη, ρώτησε ο κ. Λαγκάρντ, ή χλωμή μορφή της γυναικός εκείνης έμεινε άποτυπωμένη στη μνήμη σου;

Μάλιστα, γιατί την ξαναείδα πολλές φορές άπό τότε στα όνειρά μου.

Αν την ξανάβλεπες τώρα, έπειτ' άπό τόσα χρόνια, θά την άναγνώριζες;

Πιστεύω.

Καλά... Έξακολουθεί, φίλε μου.

Σας διηγούμαι όσα θυμούμαι, όσα απ' τα περιστατικά της παιδικής μου ηλικίας μου έκαναν έντύπωσι, αλλά χωρίς καμιά τάξι και χωρίς να μπορώ να σάς πω ποιά συνέβησαν πρώτα και ποιά κατόπιν...

Δεν πειράζει, παιδί μου... Έξακολούθησε...

Για ένα διάστημα, ή ζωή μου ήταν ή ίδια όπως πρώτα... Έξαφνα όμως έχασα την έλευθερία μου. Κατάλαβαν βέβαια ότι ήταν επικίνδυνο να μ' αφήνουν να γυρίζω έλεύθερος στο περιβόλι...

Μια νύχτα λοιπόν, ενώ κοιμόμουν, ο άνθρωπος για τον όποιο σάς έμλησα, ήρθε και με συνέλαβε. Έτσι, όταν ξύπνησα, βρέθηκα μέσα στα γερά του χέρια.

Του κάκου προσπάθησα ν' άντισταθώ.

Με πήρε και μ' έρριξε σ' ένα μέρος σκοτεινό, κλειστό άπό παντού, το όποιο, καθώς καταλαβαίνα τώρα, θά ήταν κάποιο ύπόγειο.

Τι ηλικία είχα τότε;

Πόσον καιρό έμεινα στο ύπόγειο;

Όύτε κι' εγώ δεν ξέρω...

Εδώ υπάρχει ένα χάσμα στις αναμνήσεις μου... Κανένα πράγμα δεν θυμούμαι να μου έκανε έντύπωσι ή να με συγκίνησε κατά τη διάρκεια της φυλακισέως μου.

Τέλος μ' έβγαλαν άπό το ύπόγειο για να με ρίξουν σ' ένα άμάξι, μέσα στο όποιο ήταν ο άνθρωπος που ήξερα μαζί με δυο άλλους που μου ήσαν έντελώς άγνωστοι.

Το άμάξι ξεκίνησε και ταξιδέψαμε ολόκληρη τη νύχτα.

Όταν ξημέρωσε, το άμάξι σταμάτησε κι' αυτοί που με συνόδευαν κατέβηκαν και κουβέντιασαν έπί μερικές στιγμές με δυο άλλους, έναν άντρα και μια γυναίκα που τους περίμεναν εκεί.

Όταν τελείωσαν τη κουβέντα τους, με μετέφεραν άπό το άμάξι σ' ένα άλλο... Κατάλαβα ότι με είχαν παραδώσει ή καλύτερα με είχαν πουλήσει στον άντρα και στη γυναίκα, οι όποιοι φαινότουσαν κατευχαριστημένοι και με κυτάζαν σαν περίεργο φαινόμενο. Μου φάνηκε μάλιστα ότι την ημέρα εκείνη μου έκαναν και μερικά χάρια...

Όταν φτάσαμε στην κατοικία τους που ήταν ένα μεγάλο τροχόσπιτο, μ' έκλεισαν σ' ένα στενό χώρο που μόλις φωτιζόταν. Αλλά και το μέρος εκείνο ήταν μια προσωρινή φυλακή, γιατί έπειτ' άπό λίγες ημέρες μ' έβαλαν σ' ένα σιδερένιο κλουβί, μέσα στο όποιο έμπαινε λίγο φως άπό μια τρύπα άνοιγμένη στην όροφή του.

Λίγα χόρτα μου χρησίμευαν για στρώμα. Οι νέοι άφειγμένοι μου ποτέ δεν μου μιλούσαν και ήμουν άναγκασμένος να ύπακούω στις διαταγές και στα βλέμματα του κυρίου μου, ό οποίος κρατούσε πάντοτε στα χέρια του ένα μαστίγιο έτοιμο να πέσι στις πλάτες μου.

Περιττό να σ' άδω κι' άλλες λεπτομέρειες γιατί ξέρετε ότι άνήκα σε πλανώδους σαλτιμπάγκους, οι όποιοι μ' επεδείκνυναν στα χωριά ως άγρίανθρωπο άπό κάποια μακρινή χώρα.

Μου έδιναν την τροφή μου μέσα απ' τα κόκκαλα του κλουβιού και ως προς αυτό δεν μπορώ να παραπονεθώ, γιατί μου έδιναν πάντοτε π

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

ΑΥΤΗ την αληθινή ιστορία πρέπει να την ακούση κανείς από το στόμα του επισημηναγού Λαβέν. 'Ετσι είμαι βέβαιος πως θα χαρή όλη τη νοστιμάδα της. 'Ο επισημηναγός Λαβέν ήταν ένας από τους μεγαλύτερους «άσους» του Βιμό και του Λουβεμόν. Μά ή στερήσεις κ' οι κόποι του πολέμου τον είχαν αφανίσει κι' έτσι μία ημέρα το στρατηγείο τον έστειλε να ξεκουρασθί λιγάκι στα μετόπισθεν, μαζί με τους άλλους αξιωματικούς, στα νοσοκομεία του Λονέν, κοντά στο Μάρνη.

Όχτώ ημέρες καλοπέρας, ήταν ό,τι χρειαζόντανε εκείνο τον καιρό. Οι αφανισμένοι από τον πόλεμο δυνάμειον πάλι κι' αμέσως άρχιζαν να κυνηγούν έρωτικές περιπέτειες. Μά, τις περισσότερες φορές, τους είχαν προλάβει οι άλλοι. 'Όλες ή καρδιές είχαν... καταληφθή. Δεν υπήρχε καμιά διαθέσιμη. 'Η ώμορφες δακτυλογράφοι του επιτελείου και ή θελκτικές νοσοκόμες του Λονού είχαν όλες τον «άσο» της καρδιάς τους... 'Αξαφνα όμως έσκασε σαν μπόμπα μία μεγάλη είδησι: Θάρχόταν ένας θίασος για να διασκεδάση τους στρατιώτες! Τέσσερα όνόματα, πασίγνωστα στη Μονμάρτη και στα θουλεθάρτα, άναψαν μεγάλη φλόγα στις καρδιές των αξιωματικών. Κανείς δεν περίμενε μία τέτοια τύχη: τέσσερες θεντέττες, από τις πιο γνωστές και τις πιο όμορφες!...

Το Λονού άναστατώθηκε. Μέσα σε μία ημέρα έτοιμάσθηκε μία μεγαλοπρεπής σκηνή στους κήπους του νοσοκομείου και το άπογευμα κι' όλας της ίδιας ημέρας ή μικρή στρατιωτική ορχήστρα έδωσε την πρώτη συναυλία της. Το θράδυ, ή πρώτη εμφάνισι του θίασου.

Πήγαμε φυσικά όλοι μας σ' αυτή την όμορφη γιορτή, εκτός από έναν, τον αγαπημένο μας ύπολοχαγό Ρενέ Ντελίλ, που σκοτώθηκε ύστερ' από λίγο καιρό στο μέτωπο. 'Ο Ντελίλ τότε είχε πληγωθή στο πόδι από ένα θραύσμα όβιδος και δεν μπορούσε άκόμη να περπατήσει. 'Ήταν φυλακισμένος στο δωμάτιό του. Μά ή τρελή ή έπιθυμία του να πλέξη ένα ειδύλλιο με μία γυναίκα ήταν τόσο μεγάλη, ώστε παρ' όλους τους πόνους του ποδιού του έπέμενε σαν παιδί να έρθη κι' αυτός μαζί μας στην παράστασι. 'Ο Λαβέν όμως, που τον άγαπούσε σαν άδελφός, τον παρηγόρησε όπως μπορούσε καλύτερα και πριν φύγη, διέταξε μ' ένα μυστηριώδες ύφος το νοσοκόμο:

— Γενική τουαλέττα του τραυματία μας. Νά τον περιποιηθής καλά...

Στην άρχή δεν καταλάβαμε τίποτε από αυτά τα λόγια του. 'Ο Λαβέν ωστόσο εξακολουθούσε να είνε αινιγματικός, μ' ένα παράξενο χαμόγελο. 'Αργότερα μόνο καταλάβαμε την τρέλλα του...

Η γιορτή στους κήπους του νοσοκομείου ένθουσίασε όλο τον κόσμο. 'Ο Λαβέν, άεικίνητος, θρισκόταν διαρκώς στα παρασκήνια. Είχε μάλιστα πιάσει κιόλας φίλια με την πρωταγωνίστρια, μία περίφημη θεντέττα του έλαφρού θεάτρου, που την έλεγαν... άς πούμε Ροζίν.

Τυχρόν αυτός ό Λαβέν! Λέγαμε όλοι μας με κάποια πικρία. Μά στο τέλος της παραστάσεως μπορείτε να φαντασθήτε την έκπληξί μας όταν είδαμε τον Λαβέν και την Ροζίν να μάς περιμένουν για να μάς προσφέρουν ένα ποτήρι σαμπάνια.

— Παιδιά, άρχισε ό Λαβέν όταν καθήσαμε, βοηθήστε με κι' έσεις... Ξέρετε για ποιά: για κείνο το ζήτημα του αγαπημένου μας Ρενέ Ντελίλ... 'Ο καυμένος! Τί άτυχο παιδί!... 'Εμένα μου φαίνεται πως δεν πεθαίνει τώρα από τα τραυμάτα του, αλλά από τον έρωτα... 'Η απόγνωσί του είνε άπερίγραπτη!... 'Εδώ και λίγη ώρα μου μίλούσε πάλι για το μεγάλο έρωτά του: για την άξιολάτρευτη Ροζίν... Μά ή μεγάλη μας ή θοποιός δεν θέλει να με πιστέψη... Παιδιά, πήτε της κι' έσεις να δεχθί να δη τον Ντελίλ, έστω και για μία στιγμή, πριν πεθάνει... 'Ο δύστυχος είνε άπαρηγόρητος...

Όλοι μας άμέσως καταλάβαμε το παιγνίδι του Λαβέν και πήραμε ένα σοβάρο και λυπημένο ύφος. 'Η Ροζίν μάς κύτταζε έναν-έναν και κατάλαβε

πως δεν άστεινόμεστε. 'Η σκηνή ήταν δραματική. Άπο μάς μάλιστα, με φωνή που έτρεμε από την συγκίνηση, έφερε κι' ένα παράδειγμα: «Την έποχή του Λουδοβίκου, μία μεγάλη ήθοποιός προσέφερε τον έρωτά της, από έρωτα, σ' ένα έτοιμοθάνατο... Τέτοιες περιπτώσεις είνε πολλές στην ένδοξη παράδοσι του θεάτρου...»

Η Ροζίν κλονίστηκε και μάς κύτταζε κι' αυτή με πόση ρότητα.

— Λοιπόν, έκανε, νομίζετε ότι...
— 'Εμείς πήραμε ένα ύφος ύποκριτού που έσήμαινε: άκουμε το δικαίωμα να συζητούμε αυτά τα πράγματα ύποθεσις συνειδήσεως. Και ξέρετε πολύ καλά τι σήναι γορρεύει το καθήκον...

Η Ροζίν κατάλαβε αυτές τις σκέψεις και με μία τρανόφασι μάς φώναξε:

— 'Εμπρός! Είμαι έτοιμη να σάς άκολουθήσω!... Κι' έκανε μία κίνισι που έσήμαινε: «Για την πατριδα...»

Η θεντέττα που ήταν έτοιμη κιόλας να θυσιάσει, κανε να σηκωθή πρώτη, μά ό Λαβέν την κράτησε.

— Λίγη ύπομονη, της έίπε. Πρέπει να υπήτε στο κομείο με κάποια προφύλαξι. Μείνετε όμως στην φροντίσω εγώ για όλα αυτά. Σε δέκα λεπτά ήρσιω να σάς παραλάβω...

Κι' ό Λαβέν τη φίλησε και τράβηξε για το νοσοκομείο.

Εκεί πέρα τύλιξε το μέτωπο του Ρενέ Ντελίλ, αν έπίδεσμο, του έίπε να είνε έτοιμος για κάθε δεχόμενος και έανακατέθηκε στον κήπο.

Μέσα στη σιωπή της νύχτας, σε λίγο, προχώρησε όλοι προς το νοσοκομείο. Η Ροζίν φορούσε ένα στρατιωτικό μανδύα και ένα κράνος. 'Επειτα, μπαίνοντας στην πόρτα του Ρενέ Ντελίλ, την άφήσαμε μόνη στην ήρωική άποφασί να κοιμηθούμε δίχως καμμία λεία, δίπλα σ' ένα εύτυχισμένο ζευγάρι.

Πριν ξημερώση, ό άγρυπνος Λαβέν φρόντισε πάλι να την έξοδο της Ροζίν από το νοσοκομείο κι' όπως το σχέδιο είχε πετύχει μία χαρά, ό αγαπημένος Ρενέ Ντελίλ όλο το πρωί δεν έκανε τίποτε άλλο πού να σφιγγι μ' εύγνωμοσύνη τα χέρια των φίλων του.

Η Ροζίν ωστόσο, δίχως να το θέλει, είχε ελπίσει ξαφνικά. Δεν της άρεσε πια ό ρόλος του θύματος. Άνερός ύπολοχαγός ήταν πάρα πολύ τρυφερός με της... Κ' ή ώμορφη θεντέττα, το άπόγευμα, έαναπαύετο στο νοσοκομείο με την πρόφασι «να δη μήπως είνε ό άξιωματικός της». Με το θάρρος των γυναικών που έχουν γύρω τους παρά μόνο θαυμαστάς, ή Ροζίν υπήλθε

λεύθερα στο νοσοκομείο, προχώρησε γρήγορα και έστάκτου θά έλεγε κανείς θρήκε το δωμάτιο του Ντελίλ. Μέσα έβγαιναν εύθυμα γέλια! Περιέργοι... Η Ροζίν όμως να χτυπήση, άνοιξε την πόρτα.

Γενική κατάπληξις! 'Επαίξαμε υπίτιζ μ' εύθυμα άπόφασι κι' ό «έτοιμοθάνατος», ροδοκόκκινος από τη χαρά του, ήξερε πως να μάς εύχαριστήσει. 'Από την πρώτη στιγμή Ροζίν κατάλαβε άμέσως το πάθημά της. Μά ήταν εύθυμα γυνάικα κ' είχε την έτοιμότητα να μάς πη γελώντας:

— Ήρθα να μάθω τί γίνεται ό πεθαμένος μου!...

— 'Ο Ρενέ Ντελίλ, που ήταν κι' αυτός Παριζιάνος, άμέσως την κατάλληλη άπάντησι:

— 'Ο έρως σας έσωσε τον έτοιμοθάνατο, της φώναξε. Κι' έγινε ένα θαύμα: ό νεκρός άναστήθηκε!

Και με χάρι, άγκάλιασε τη Ροζίν και τη φίλησε στο στόμα. 'Η θεντέττα, ωστόσο, παρ' όλα τα χαμόγελά της, δεν μάς συγχώρησε αυτή τη φάρσα. Τό ίδιο θράδυ, πίνοντας μία μπουτίλια σαμπάνια με το στρατηγό, μάς έκδικήθηκε. Κι' έτσι, την άλλη ημέρα, πήραμε όλοι το φύσημά μας για το μέτωπο.

ZOZE ZEPMAIN

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΓΟΗΣ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΛΟΡΕΝ

Ο νεαρός κ. ντε Λετοριέρ είχε κατεβεί απ' τη σοφίτα του για να πάη να περπατήσει λίγο.

Μά ή βροχή τον έπιασε στο δρόμο κι' έπειδή ένδιαφερόταν έξαιρετικά μήπως πάθι τίποτε το μοναδικό κοστούμι του, κατέφυγε στο κούφωμα μιάς πόρτας.

— Ένας άμαξάς τον είδε και πήγε το άμάξι του κοντά του.

— Κύριέ μου, του έίπε, μήπως θέλετε να σάς περάσω από την άλλη μεριά του Σηκουάνα;

— 'Ο νεαρός κύριος άρνήθηκε με μία κίνισι του κεφαλιού του.

— Άν θέλετε να πάτε μακρύτερα, έπέμενε ό άμαξάς, θά σάς πάω. Πέστε μου που θέλετε να πάτε;

— Θά ήθελα να πάω να κάνω καμμία βόλτα στις στοές του Δικαστικού Μεγάρου, μά θά περιμένω να περάση ή βροχή.

— Μά γιατί, κύριε;

— Γιατί άπλούστατα δεν έχω χρήματα! φώναξε άγανακτισμένος ό νέος. 'Αφησέ με ήσυχο, χριστιανέ μου!

— Κύριε, έίπε με καλωσύνη ό άμαξάς, δεν θέλω να πούν ποτέ για μένα ότι ήγιναν άφορμή να στενοχωρηθί και να πουντιάζη ένας νεαρός κ' ώραίος εύπατρίδης σαν έσας, έπειδή δεν είχε είκουσι σολδιά για να μου πληρώση το άμάξι μου... 'Εξ άλλου κι' εγώ τραβάω κατ' ευθείαν προς το Δικαστικό Μέγαρο... 'Ανεβήτε, σάς παρακαλώ, σ' άμάξι... θά σάς πάω εκεί...

Και σαν να μην έφτανε ή εύγενική προσφορά του, ό άμαξάς έβγαλε το καπέλλο του και παρακάλεσε τον νέο να δεχτή ένα χρυσό λουδοβίκειο.

— Θά βρήτε εκεί, έπρόσθεσε, νεαρούς εύπατρίδας σαν και σάς, με τους όποιους θά είχατε ίσως τη διάθεση να παίξετε καμμία παρτίδα χαρτιά... Πώς να παίξετε όμως άν δεν έχετε χρήματα; 'Ο αριθμός του άμαξιού μου είνε 144. 'Όταν σάς άρέση κι' όταν εύκολυθήτε, με ξαναβρίσκετε και με πληρώνετε.

***

— 'Ο καλός άμαξάς όνομαζόταν Σικάρ. 'Εγινε άργότερα άμαξάς της πριγκήπισσης Σοφίας της Γαλλίας, κατόπιν συστάσεως του φτωχού αυτού νέου που τόσο τον εύκόλυσε τη θροχερή εκείνη μέρα... Γιατί ό Λανσελό ντε Λετοριέρ,

απόφασι να πάη στην Αύλη του, κατώρθεσε σε λίγον καιρό, χάρις στην άσσυκριτη γοητεία του, να γίνη παντοδύναμος και κάμπιλουτος, και ν' άποκτήση σχέσεις με βασιλείς και πριγκήπες.

Και να πως άρχισε ή καταπληκτική του σταδιοδρομία. Λίγον καιρό μετά τη συνάντησί του με τον άμαξά Σικάρ, καθώς έκανε τον περίπατό του στους κήπους των Βερσαλλιών, φτωχός πάντοτε, μά λαμποκοπώντας από χάρι, νεότητα κι' άμεριμνησία, τον πρόσεξε ό βασιλεύς Λουδοβίκος 15ος.

Τού έκανε μεγάλη έντύπωσι κι' ένθουσιάστηκε με τη σκέψι να πάη έναν τόσο ώραίο νέο στην Αύλη του. Φρόντισε κι' έμαθε τόνόμα του και ρώτησε τον περίφημο Σερέν, ό όποιος ήξερε τη γενεαλογία όλων των εύγενών της Γαλλίας:

— Ποιός είνε κάποιος ντε Λετοριέρ, εύπατρίδης από το Ποατού; Θέλω να τον πάρω στην Αύλη μου.

— 'Ο γενεαλόγος του άπαντούσε ότι ό Λετοριέρ με δυσκολία μπορούσε να γίνη δεκτός στην Αύλη, γιατί δεν είχε τόσο μεγάλη εύγένεια καταγωγής, κατάλληλη για μία τέτοια τιμή.

— Είνε γοητευτικός, έίπε ό Λουδοβίκος, διακόπτοντας το συνομιλήτή του.

Και άφοι σκέφτηκε λίγο, έπρόσθεσε:

— Άφοι οι τίτλοι του δεν φάνυναν για να γίνη δεκτός στην Αύλη, τον κάνω κόμητα. 'Ετσι ό Λετοριέρ μπήκε στην λαμπρότερη Αύλη της Ευρώπης.

Τά κορμιά τους ζύγωσαν περισσότερο...

Μέσα σε λίγα χρόνια ό ώραίος Λετοριέρ, τον όποιο είχαν έπαινομάσει ό «Γοητευτικός Κύριος», έγινε, χάρις στην εύνοια του βασιλέως, άρχηγός του ίππικού, ίππότης πολλών ταγμάτων, μέγας βασιλικός έπίτροπος και... έκατομμυριοχός.

Προκαλούσε μία τέτοια γοητεία γύρω του, ώστε ό λαός τον χειροκροτούσε, όπου κι' άν έμφανιζόταν, σαν να ήταν βασιλικός πριγκήψ.

— Άλλοίμονο όμως!.. Στο ζενιθ της δόξης του, στο κατακόρυφο αυτής της παραμυθένιας σταδιοδρομίας του, ό θάνατος παραμόνευε τον γόητα, κρυμμένος πίσω απ' τον έρωτα.

Ζούσε τότε στην Αύλη της Γαλλίας μία πριγκήπισσα άγγελικής ώμορφιάς, ή Βικτώρια - 'Ιωάννα της Σαβοΐας, του Καρινιάν και του Σουασόν, ή, όπως την έλεγαν άπλούστερα, πριγκήπισσα Σουασόν.

Μία μέρα, καθώς ή ώραία πριγκήπισσα έκανε τον περίπατό της στους κήπους των Βερσαλλιών μαζί με το «Γοητευτικό Κύριο» προχώρησαν ως ένα άπόμερο σένδεντρο...

— Εκεί, καθώς ήσαν πιασμένοι από το μπράτσο, τά κορμιά τους ζύγωσαν περισσότερο το ένα στο άλλο... Και τά στόματά τους, έξ ίσου φλογερά και τά δυο, ένώθηκαν σ' ένα άπέραντο φίλημα, μουρμουρίζοντας συγχρόνως λόγια αιώνας άγάπης...

***

Μά το πράγμα δεν άργησε να μαθευθί και να σχολιαστή εύρύτατα στο παλάτι.

Η οίκογένεια της πριγκήπισσης, οίκογένεια βασιλικού γάμου, έπειδή φοβήθηκε μήπως ό έρως αυτός καταλήξη σε κανένα αταίριαστο γάμο, ύποχρέωσε τη Βικτώρια-Ιωάννα να κλειστή προσωρινώς στο μοναστήρι της Μονμάρτης και να μη βγή καθόλου απ' αύτό.

— 'Ο Λανσελό ντε Λετοριέρ δεν έδειξε καμμία θλίψι, μόλις έμαθε την είδησι αύτή. Τό χαμόγελό του άπεναντίας, πιο θριαμβευτικό από ποτέ, φαινόταν σά νάλεγε: «Είμαι ό Γιδιος ό 'Ερως! Δεν υπάρχουν τέλχη που να μην τά ύπερπηδή. Δεν υπάρχουν πόρτες που να μην τις παραβιάζω...»

Και, πράγματι, την άλλη μέρα, άνακάλυψαν μία μεταξένια σκάλα στο μοναστήρι της Μονμάρτης, χάρις στην όποία ό «Γοητευτικός Κύριος» είχε περάσει τη νύχτα του στην άγαπημένη του πριγκήπισσα.

Τότε ένας εξαδέλφος της πριγκήπισσης προκάλεσε τον γόητα σε μονομαχία.

— Η μονομαχία έγινε κι' ό μαρκήσιος ντε Λετοριέρ δάχτηκε δυο πληγές στο δεξιό μέρος του στήθους του. Οι γιατροί τις έπέδεσαν άμέσως, τον μετέφεραν στο σπίτι του και τον έζώρκισαν να μείνη άκίνητος. Μά εκείνος, έπειδή φοβόταν μήπως άνησυχίση ή άγαπημένη του, διέταξε, μόλις βράδιάσε, και τον μετέφεραν στην Μονμάρτη. Εκεί δέ, παρ' όλες τις ίκεσιές τους, οι ύπηρέτες του δεν μπόρεσαν να τον έμποδίσουν να καρφαλάει και πάλι στον τοίχο του μοναστηριού.

Η άγαπημένη του, στην όποία είχε δώσει ραντεβού από το προηγούμενο βράδυ, τον περίμενε. Φορούσε μία νυχτερινή ρούφα από άππροταφτά κι' έτρεμε σύγκορμη.

— Πόσο είστε χλωμός άπόψε! του έίπε όταν τον δέχτηκε στην άγκαλιά της.

Και ό «Γοητευτικός Κύριος», που είχε γίνει και ήρωικός, της άπάντησε, φιλώντας την στο στόμα:

— Είμαι χλωμός, γιατί σ' άγαπώ...

Πριν απ' τα χράματα, πριν άρχίσουν τά πουλιά να κελαϊδούν, ή πριγκήπισσα τραβήχτηκε από την άγκαλιά του για να ξαναγυρίση στο

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΤΙ ΕΙΝΕ Ο «ΔΑΛΤΟΝΙΣΜΟΣ»:

Η ατέλεια αυτή της δράσεως στερεί όσους έχουν προσβληθεί απ' αυτή, της ικανότητας να ξεχωρίζουν τα διάφορα χρώματα, ή, όταν δεν είναι πολύ προχωρημένοι, να τα συγχέουν.

Έτσι, μερικοί δαλτωνιστάι διακρίνουν μονάχα δυο χρώματα κι' όλα τ' άλλα παίρνουν στα μάτια τους μία γκριζα απόχρωση.

Την αλλόκοτη αυτή πάθησι, που είναι συνηθέστερη στους άντρες και σπανιότατα στις γυναίκες, την ανακάλυψε πρώτος ο "Αγγλος σοφός Δάλτων.

Ο δαλτωνισμός δεν παρουσιάζει βέβαια καμιά σοβαρότητα. Ωστόσο, όσοι υποφέρουν απ' αυτόν δεν μπορούν να εξασκήσουν ακινδύνως για τούς άλλους ή για τόν έ-αυτό τους μερικά επαγγέλματα, στα οποία πρέπει κανείς να ξεχωρίζει τα χρώματα —όπως του σιδηροδρομικού υπαλλήλου κτλ.

ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΠΕΤΑΛΩΝΩΤΑΙ Τ' ΑΛΟΓΑ.

Οι Ρωμαίοι πρώτοι άρχισαν να πεταλώνουν τ' άλογα. Όπως δέ αναφέρουν οι Ιστορικοί, τὰ μουλάρια του Νέρωνος είχαν άσημένια πέταλα και της συζύγου του Ποππίας χρυσά.

Στή Γαλλία, τὸ πρῶτο άλογο που πεταλώθηκε ήταν τοῦ βασιλέως Χιλιερίκ, τὸ 481.

Η συνήθεια τοῦ πεταλώματος τῶν άλόγων έγινε πολὺ άργότερα γνωστὴ στήν Ἀγγλία ἀπὸ τὸν Γουλιέλμο τὸν κατ'ακτῆ.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΕ ΟΙ ΜΠΟΣΙΜΑΝ;

Οι Μποσιμάν, «άνθρωποι τῶν θάμνων», γιά τούς όποιους τόσο λόγο κάνουν όσοι περιηγήθησαν τήν κεντρική Ἀφρική, εἶνε ένας λαός νάνων που κατοικεῖ στοῦ Καλαχάρ και που αποτελεί έναν έκφυλισμένο κλάδο τῆς φυλῆς τῶν Ὀτ-τεντότων.

Η άγριότης και ἡ φυσική δύναμις τῶν Μποσιμάν εἶνε μεγάλη παρ' ὅλο τὸ ἀνάστημά τους, που δέν υπερβαίνει τὸ 1,35 στούς ύψηλότερους άντρες και τὸ 1,20 στίς ύψηλότερες γυναίκες.

Χρησιμοποιοῦν ὡς μόνα τους ὄπλα τὸ άκόντιο και δηλητηριασμένα βέλη και ντύνονται με δέρματα άγριῶν ζώων.

Στεροῦνται σχεδόν αντίληψως και βρίσκονται στήν κατώτατη βαθμίδα τοῦ ανθρώπινου πολιτισμοῦ. Όλοι οἱ κόποι που κατέβαλαν ὡς τώρα οἱ Εὐρωπαῖοι γιά νά τούς ἐξημερώσουν πῆγαν χαμένοι.

κρεβάτι της.

— Αὔριο, ἀγαπημένε μου, τοῦ εἶπε. Θάρθῃς πάλι τήν ἑ-δια ὥρα;

Ο «Γοητευτικός Κύριος» ἔκανε μιά μεγάλη προσπάθεια γιά νά μπορέσῃ νά τῆς ἀπαντήσῃ.

— Αὔριο, ἀγαπημένη μου...

Κι' ἐκείνη ἀπομακρύνθηκε γαλήνια κι' εὐτυχισμένη... Μά ἡ πληγῆς τοῦ ἀγαπημένου της εἶχαν ἀνοίξῃ ἐν τῷ μεταξὺ κι' ὅλο τὸ αἷμα που τοῦ εἶχε μείνει, ἔτρεξε...

Καθὼς θέλησε νά κάνῃ ἕνα βῆμα σωριάστηκε κάτω. Κι' ἐπειδὴ δέν θέλησε νά φωνάξῃ, ξεμύχησε ἐπὶ τόπου, χωρίς μάρτυρες, χωρίς καμιά βοήθεια...

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτὸ τὸ πτώμα του, ὠραῖο σάν ἀγγέλου που ἔπεσε ἀπ' τὸν οὐρανὸ, βρέθηκε ἐσπλωμένο στίς πλάκες τοῦ μοναστηριοῦ.

ΠΩΛ ΛΟΡΕΝ

ΠΟΣΟΝ ΚΑΙΡΟ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΜΕΙΝΟΥΝ ΝΗΣΤΙΚΑ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ;

Τὰ ζῶα που ἔχουν ψυχρὸ αἷμα, ὅπως τὰ ἑρπετά, πο-ροῦν νά ζήσουν δυὸ ὁλόκληρα χρόνια χωρὶς νά φαῖν.

Ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα ζῶα, ὁ σκύλος ἀντέχει περισσότερο στήν πείνα. Ἀναφέρεται σχετικῶς τὸ παράδειγμα τοῦ σκύλου τοῦ Ἀγίου Βερνάρδου, ὁ ὁποῖος ἔζησε ἑξήντα μέρες χωρὶς νά βάλῃ τίποτε ἀπολύτως στό στόμα του.

Τὸ ἄλογο, ἀντιθέτως, δέν ἀντέχει στή νηστεία περισσότερο τῶν 20 ἡμερῶν. Ὁ λαγὸς ἀντέχει 12 μέρες, ὁ γάι-6 μέρες και ὁ ἀρουραῖος 2. Τὰ πουλιά δέν μποροῦν νά θέξουν περισσότερο ἀπὸ 24 ὥρες χωρὶς νά φαῖν.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΑ ΖΩΑ;

Ἄν πιστέψῃ κανεὶς τούς ἐπιστήμονας, τὸ πὺ μακρὸ ζῶο εἶνε ὁ κροκόδειλος, που ζῇ 250 περίπου χρόνια.

Κατόπιν ἔρχονται κατὰ σειράν: οἱ ἐλέφαντες με 130-200 χρόνια ζωῆς, ἡ χελώνες, 150 χρόνια, οἱ κυπρίαι, 100-150 χρόνια, οἱ ἀετοὶ 100, οἱ κύκνοι 100, τὰ κοράκια, οἱ ρινόκεροι και οἱ λέοντες 60, οἱ παπαγάλοι 50-80, ἡ γ-νες και ἡ καμήλες 50, οἱ γυπαετοὶ 40, οἱ ταῦροι και τὰ-λάφια 30, οἱ γάιδαροι 25-30, τὰ ἄλογα και τὰ παγῶνα 20, οἱ σπῖνοι 20-25, οἱ χοῖροι, τὰ θῷδια, οἱ λύκοι και οἱ σ-στακοὶ 20 χρόνια, οἱ γάτοι 18, τὰ ῥόδια και οἱ κοράβια 16, οἱ σκύλοι 15-25, ἡ ἀρκούδες και ἡ ἀγέλαδες 15-20, ἡ ἀλεπούδες και τὰ χέλια 15, τὰ ἀρνία 12, οἱ γρύλοι, ὁ-καναρίνια, τὰ σπουργίτια, ἡ κότες και ἡ γίδες 10 χρόνια, οἱ λαγοὶ και ἡ ἀράχνες 5-7 χρόνια και ἡ μέλισσα 4. Ζοῦν ἕνα χρόνο μόνο.

Τέλος ἡ μύγες δέν ζοῦν παρὰ λίγες ἡμέρες μόνον. Ὑπάρχουν διάφορα ἔντομα που ζοῦν λίγες ὥρες ἢ στιγμὲς μόνο.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ;

Ἡ μητρόπολις τοῦ Ἀγίου Πέτρου τῆς Ρώμης, ὅπου τὸν ἡμερῶν ὁ πάπας ἐπεφυμῆθηκε ἀπὸ 300. 000 πιστῶν κα-θολικῶν, εἶνε ἡ πύμ μεγάλη ἐκκλησία τοῦ κόσμου.

Ἀρχισε νά τὴν χτίζῃ ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Κων-σταντῖνος ἀπάνω στοῦ μέρος ὅπου βρισκόταν ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, πραγματοποιώντας ἔτσι τὸ εὐαγγελ-κὸ ρητὸ που λέει: «Ἐσὺ εἶσαι ὁ Πέτρος κι' ἀπάνω στή πέτρα αὐτὴ θά χτίσω τὸν οἶκο μου».

Ο Ἅγιος Πέτρος εἶνε δυὸ φορές μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Παῦλο τοῦ Λονδίνου και χρειάστηκαν 200 χρόνια γιά νά συμπληρωθῇ τὸ χτίσμά του.

ΧΑΡΙΣ ΣΕ ΠΟΙΟ ΔΕΣΜΟ Ο ΕΓΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΥ ΨΥΧΑΡΗ ΕΙΝΕ ΕΓΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ ΚΑΙ ΔΙΣΕΓΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΡΕΝΑΝ;

Ὡς γνωστόν, ὁ Ψυχάρης παντρεύτηκε τήν κόρη τοῦ μεγάλου Γάλλου συγγραφέως Ἑρνέστου Ρενάν. Ἀπὸ τὸν γάμο αὐτὸν ἀπέκτησε δυὸ παιδιά, τὸν Ἑρνέστο και τὴν Μα-σέλ, οἱ ὁποῖοι σκοτώθηκαν κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον πολεμῶντας γιά τὴ Γαλλία. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ Μισὲ Ψυχάρης, παντρεύτηκε μιά κόρη τοῦ Ἀνατόλ Φρανς κι' ἀ-πέκτησε μ' αὐτὴν ἕνα παιδί, τὸ Λουσιέν.

Ἔτσι ὁ ἔγγονος τοῦ Ψυχάρη εἶνε συγχρόνως ἐκ μητρὸς ἔγγονος τοῦ Ἀνατόλ Φρανς και ἐκ πατρὸς διεγγόνος τοῦ Ἑρνέστου Ρενάν.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΡΟΑΝ

ΤΟ ΚΡΙΜΑ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΟΤΑΝ ὁ Ἑρνέστ Μαρταῖν κατάφερε νά πάρῃ μιά κα-λή θέσι στοῦ ὑπουργεῖο, ἔθγαλε ἕνα στεναγμὸ ἀνα-κουφίσεως, τεντώθηκε πάνω στήν καρέκλα του, χα-μουρηθήκε με μακαριότητα κι' ὕστερα ψιθύρισε μ' ἱκανοποίησι στὸν ἑαυτὸ του:

— Τώρα, Ἑρνέστ, φίλε μου, μπορεῖς ν' ἀπολαύσῃς κι' ἐσὺ τίς ὠμορφιές τῶν ἑγκοσμίων. Δέν χρειάζεται πειὰ νά κάνῃς αἱματηρές οικονομίες, νά ἐλαττώῃς τὸ τοῖγάρο, νά μὴ συ-χνάζῃς στοῦ καφενείου και νά στερῇσαι μιά ἐνδιαφέρουσα παρ-τίδα μπριτζ. Εἶσαι ἀνώτερος ὑπάλληλος, φίλε μου, ἔχεις ἔ-ναν, ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ μισθὸ, και γι' αὐτὸ ἔχεις τὴν ὑποχρέωσι νά ζῇς σάν ἄνθρωπος...

Κι' ὁ Ἑρνέστ Μαρταῖν μ' ἕνα χαμόγελο εὐχαριστήσεως, τὸ μεσημέρι που πῆγε στοῦ σπιτί του ἀνεκοίνωσε στή γυναίκα του τὴν προαγωγή του. Ἐκείνη ὅμως δέν φάνηκε και τόσο ἀνθουσιασμένη. Ἀπὸ τὸ σκεπτικὸ πρόσωπό της φαίνονταν ὅτι κάτι πολὺ σοβαρὸ τὴν βασάνιζε:

— Ἑρνέστ, εἶπε τέλος διακόποντας τὴ φλυαρία τοῦ συ-ζύγου της, πρέπει νά σοῦ μιλήσω. Σήμερα ἔλαβα ἕνα γράμ-μα ἀπὸ τὸν Πῶλ. Μοῦ ἐξομολογεῖται ὅτι θρίσκειται σὲ πολὺ ἄθλια οικονομικὴ κατάστασι κι' ὅτι γιά χίλια φράγκα κιν-δυνεῖ νά χάσῃ τὸ δικαίωμα τῶν ἐ-ξετάσεων γιά τὸ διπλωμά του.

Ὁ Μαρταῖν σήκωσε τούς ὤμους με ἀδιαφορία και δυσανεστήμενος που τοῦ χάλουσαν τὸ κέφι του, ἔεσπασε ἄγρια:

— Καταλαβαίνεις ὅτι με σκότισες μ' αὐτὸν τὸν κ. Πῶλ; Τί με πέρασε γιά καμιά Τράπεζα; Νομίζεις ὅτι τὰ λεφτά τὰ ἐκόθω ἀπὸ τὸν τοῖχο; Βέβαια δέν ἀρνοῦμαι ὅτι εἶχα συμ-φωνήσει νά στείλωμε τὸ παιδί σου νά σπουδάσῃ. Μά δέν τὸν φανταζό-μουν τόσο ἀπαιτητικὸ. Αὐτὸς ὁ ἄν-θρωπος διαρκῶς ζητάει χρήματα. "Ε, πρέπει νά ἐξέρῃς ὅτι τὸ νερὸ ξεχειλι-σε πειὰ ἀπὸ τὸ ποτήρι. Δέν ἔχω νά διαθέσω περισσότερα ἀπ' ὅτι τοῦ ὑ-ποσχέθηκα. Θέλω και γὼ νά ζήσω σάν ἄνθρωπος. Ἀλλωστε ὅλες αὐτές τίς θυσίες τίς ἔκανα μόνο γιά σένα. Ὁ Πῶλ δέν εἶνε δικό μου παιδί. Ἐσὺ μοῦ τὸν φόρτωσες στήν πλάτη ἀπὸ τὸν πρῶτο ἄντρα σου. Νά εἶσαι δέ βέβαια ὅτι δέν περιμένα τίποτε ἀπ' αὐτόν. Μόλις πᾶσῃ νάχῃ τὴν ἀνάγκη μου, θά με ξεχάσῃ, γιὰτί με θεωρεῖ ἕνα ξένο.

Ἡ κ. Μαρταῖν, που δέν περίμενε ν' ἀκούσῃ αὐτὰ τὰ λόγια ἀπὸ τὸ σύζυ-γὸ της, ἔγινε κατάχλωμη.

— Δέν σ' ἀναγνωρίζω πειὰ, Ἑρ-νέστ, ψιθύρισε. Ἡ προαγωγή σου ἀν-τί νά σε κάνῃ πὺ καλὸ, σοῦ χάλασε τὸ χαρακτήρα σου.

— Ἀκουσε, Μαριζ, φώναξε ὁ Μαρταῖν, ἦρθε και μένα τώρα ἡ σειρά μου νά χαρῶ τὸν κόσμο. Ἀρκετὰ τόσο καιρὸ δούλεψα γιά τούς ἄλλους.

Καὶ δίχως νά περιμένῃ ν' ἀκούσῃ τίς δικαιολογίες της γυναίκα του, τράδηξε νά θρῇ τούς φίλους του στοῦ καφε-νεῖο γιά νά κανονίσῃ τὴν θραδυνὴν παρτίδα τοῦ μπριτζ.

Ἡ Μαριζ Μαρταῖν ἀφοῦ ἔκλαψε πικρά γι' αὐτὴ τὴ συμ-περιφορὰ τοῦ Ἑρνέστ, τέλος ἄρχισε νά σκέφτεται πὺς θά μπορούσε ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα της συντηρήσεως τοῦ παιδιοῦ της. Τὸ ἔλεπε, μετὰ μάτια της ψυχῆς της, ν' ἀ-γωνίζεται ὁλομόναχο μέσα στὸν ξένο κόσμο, νά ὑποφέρῃ ἀπὸ τὴν πείνα και τίς στερήσεις, νά μὴ ἔχη πὺ νά κοι-μηθῇ, νά βασανίζεται ἀπὸ τὴν ἀγωνία ὅτι θά ἔχανε τὸ δι-πλωμά του και σιχίζονταν ἡ καρδιά της. Καὶ στήν ἀπελπι-σία της, πούλησε κρυφὰ ὅλες τίς τουαλέττες της και τὰ κο-σμήματά της, συγκέντρωσε τὸ ποσὸ που χρειαζόταν και τὸ ἔστειλε στὸν Πῶλ.

Ἡ Μαριζ Μαρταῖν ἦταν μιά πολὺ εὐγενικὰ και συμπα-θητικὴ γυναίκα. Οἱ γονεῖς της ἄλλωστε της εἶχαν δώσει μιά ὑποδειγματικὴ ἀνατροφή και της εἶχαν μάθει ὅλα τὰ κα-

θήκοντα μιάς καλῆς νοικοκυρᾶς. Εἶχε ἐπίσης ἀρκετὴ μόρ-φωσι κι' ἀγαποῦσε ν' ἀφοσιώνεται στή μελέτῃ ἐνὸς βιβλίου παρὰ νά χανῇ τὸν καιρὸ της μ' ἐφήμερες διασκεδάσεις. Κι' αὐτὰ τὰ προτερημάτά της κάνουν τὸν Μαρταῖν νά τὴν προ-σέξῃ. Κι' εἶται αὐτὸς, τὸ πὺ ἀδιόρθωτο γεροντοπαλλήκαρο, συμφώνησε νά παντρευτῇ αὐτὴν τὴν συμπαθητικὴ «ζωντοχή-ρα» και νά δεχθῇ νά γίνῃ δεύτερος πατέρας γιά τὸ παιδί της. Κι' ὅλα εἶχαν πάει περίφημα ὡς τὴν ἡμέρα που ὁ Μαρ-ταῖν ἀπεφάσισε ν' ἀλλάξῃ τρόπο ζωῆς και νά διασκεδάσῃ.

Τότε τὸ σπιτί τῶν Μαρταῖν ἔχασε τὴν ἡσυχία του. Ὁ Ἑρ-νέστ που ἦταν ἄλλοτε τόσο ταχτικός, παρասυρόμενος ἀπὸ τούς φίλους του, σκόρπιζε δεξιὰ κι' ἀριστερά τὰ λεφτά του, μεθοῦσε κάθε νύχτα και δέν ἔδινε μιά δεκάρα τί θά γίνον-ταν τὸ σπιτί του και πὺς θά πληρωθοῦν οἱ διάφοροι λογα-ριασμοί.

Ἡ μόνη που θασανίζονταν ἀπὸ τίς οικονομικὲς στενοχώ-ριες, ἦταν ἡ γυναίκα του. Γιά νά ξεχνᾷ δέ τὰ θάσάνά της ἄρχισε νά γράφῃ ἕνα μυθιστόρημα. Ἡ σκηνὴς αὐτοῦ τοῦ ἔργου ἦταν παρμένες ἀπὸ τὴν ἰδία τὴ ζωὴ της. Μά δέν φαν-τάζονταν ὅτι μπορούσε νά ἔχῃ ἐπιτυχία. Μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅ-μως μὴπως τυχὸν κατάφερνε νά κερδίσῃ λίγα χρήματα,

τὸ ἔστειλε σὲ μιά ἐφημερίδα. Ἐ-πειτα ἀπὸ δέκα μέρες ἔλαβε μιά ἀπαντησι που ποτὲ δέν τὴν φανταζό-ταν. Τῆς δῆλωναν ὅτι τὸ μυθιστόρη-μά της ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον, ὅτι ἐπρόκειτο νά δημοσιευθῇ κι' ὅτι τὸ ἀγόραζαν τρεῖς χιλιάδες φράγκα. Ἐπίσης τῆς ζητοῦσαν τὴν τακτικὴ συνεργασία της και τῆς καθώριζαν ἕ-ναν ἱκανοποιητικὸ μισθὸ.

Ἡ Μαριζ Μαρταῖν νόμιζε ὅτι ὠ-νειρεύονταν και ὅτι εἶχε πᾶσει θῆμα καμμιᾶς φάρσας. Καὶ δέν ἐπέισθη παρὰ μόνον ὅταν ἔλαβε τὴν ἐπιταγὴ τῶν τριῶν χιλιάδων φράγκων. Ἡ Μα-ριζ Μαρταῖν ὅμως δέν νοιάζονταν κα-θόλου γιά τὴ δόξα. Ἐκείνο που τὴν ἐνδιέφερε ἦταν τὰ λεφτά. Ναι εἶχε κυριεῦθῃ ἑαφνικὰ ἀπὸ μιά ἀσυγκρά-τητὴ ἐπιθυμία νά κερδίσῃ ἀφθονα χρήματα. Ἡθελε νά μωρῇ νά στέλ-νῃ στοῦ παιδί της ὅσο τὸ δυνατόν πε-ρισσότερα λεφτά. Ἡθελε νά τὸ γλυ-τώσῃ ἀπὸ τὸ δράμα τῆς φτώχειας και τῆς δυστυχίας, νά τοῦ τῶνάσῃ τὸ ἡ-θικό του και νά τὸ κάνῃ νά πετύχῃ στήν καριέρα του. Εἶχε ὅπῃ ἄλλω-στε τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας της. Ἐ-γράφε τὰ πάντα με ἕναν υπερβολικὰ ἀνθρώπινο τρόπο κι' ἀφῆκε τὴν καρ-διά της νά μιλά στοῦς ἀναγνώστες της.

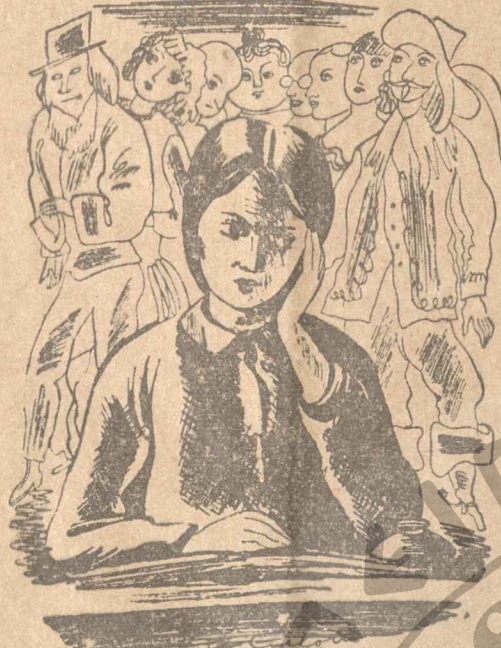
Τώρα πειὰ ἡ Μαριζ Μαρταῖν δέν στενοχωριόταν κι' οὐτὲ νοιάζονταν τὸ θεωροῦσε ἡρωικὸ κατόρθωμα.

— Πὺς τὰ καταφέρνεις και κερδίζεις λεφτά; τὴν ρωτοῦσε ἀπορώτως ὁ σύζυγός της.

— Γράφω μυθιστορήματα κι' ἐπιφυλλίδες στίς ἐφημερί-δες...

Μά ὁ Μαρταῖν, που δέν εἶχε ἰδέα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα, χυμογελοῦσε εἰρωνικά και δέν καταδεχόταν νά εἰσῇ οὔτε ἕνα ὀλέμμα σ' ὅτι ἔγραφε ἡ γυναίκα του. Ἀλλωστε ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα γράφονταν με ψευδοῦμο. Κι' ὁ Μαρταῖν δέν εἶχε καμιά διάθεσι νά τὸν κεφαλιάσῃ γιά νά ἐξακρι-βώσῃ σὺν τῇ γυναίκα του ἔλεγε τὴν ἀλήθεια.

Μά ἡ Μαριζ δέν εἶχε πειὰ καιρὸ γιά ἀσκοπερ συζητήσεως. Ὅλη τὴν ἡμέρα κλεισμένη στοῦ γραφεῖο της «διασκεδάζε» με τούς ἥρωας τῶν ἔργων της που εἶχε στοῦ μυαλοῦ της και γιά τούς ὁποίους σχεδίαζε ἕνα σωρὸ περιπέτειες, καθὼς περ-νοῦσαν ἀπ' τὴ φαντασία της ὁλόκληρος στρατός. Ἀλλοτε πάλι ἔτρεχε στὰ διάφορα προκείμενα ἀναζητώντας τὸ θέμα τοῦ μυθιστορήματός της και μουσκεῦονταν ἀπὸ τὴ χειμωνιά- (Συνέχεια στή σελίδα 53)

Διασκεδάσε με τούς ἥρωας τῶν ἔργων της που περνοῦσαν ἀπ' τὴ φαντασία της ὁλό-κληρος στρατός...

ΠΩΣ ΕΒΛΕΠΑΝ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Τοῦ Γάλλου περιηγητοῦ καὶ συγγραφέως ΑΝΡΥ ΜΠΕΛ ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὴ χώρα μας κατὰ τὰ ἔτη 1861—1868—1874)

I

Ἀνάμεσα στις γυναῖκες, ἐλάχιστες ἦσαν ὥραιες καὶ καμμιὰ δὲν δικαιολογοῦσε τοὺς διθυράμβους πού ὁ Ἀνακρέων καὶ τόσο ἄλλοι, πρὶν καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸν, ἔψαλλαν στὶς γυναῖκες τῶν Θηβῶν. Ὅλες αὐτὲς ἡ γυναῖκες πού βλέπουμε γύρω μας εἶνε Ἀλθονές, ἀκόμα κι' ὅσες ἦρθαν ἀπὸ τὰ Βίλλια καὶ τὰ ἄλλα χωριά τοῦ Κιθαϊρώνας. Φτωχὲς καὶ ἄθλιες, δὲν ἔχουν τίποτε ἀπὸ τὴ δροσιά καὶ τὴν ὠμορφιά τῶν ἀρχαίων γυναικῶν τῆς Βοιωτίας. Αὐτὰ τὰ κάτασπρα πρόσωπα, τὰ ἡλιοψημένα καὶ κατάξερα, αὐτὲς ἡ τετράγωνες μασέλες μὲ τὰ μυτερά καὶ μεγάλα δόντια, δόντια σαρκοβόρων ζώων, προδίδουν καταγωγή ἀπὸ ράτσα ἄγρια καὶ βάρβαρη.

Ξεχωρίζουν ὥστόσο μερικὲς γυναῖκες μὲ κορμὶ κυματιστὸ καὶ χαριτωμένο. Τὰ χρυσὰ καὶ λαμπρὰ μαλλιά τους θυμίζουν τὸ χρῶμα τῆς κόμης τῶν γυναικῶν τῶν ἀρχαίων γυναικῶν τῶν Θηβῶν, τὲς ὁποῖες ἐξεθείασε ὁ Δικαίφαρχος. Τὰ μεγάλα τους ἀνοιχτογάλαζα μάτια, σὰν τῆς Ἀθηνᾶς, τὰ γραμμένα καὶ καθαρά χαρακτηριστικά τους μᾶς ἀποζημιώνουν εὐχάριστα γιὰ τὴν ἀσχημὴ ἐντύπωσιν πού μᾶς ἔκαναν οἱ Ἀλθονές.

Πολυάριθμοι ὄμιλοι ἀνεβοκατεβαίνουν σ' ἕνα λόφο, στὴν κορυφὴ τοῦ ὁποῦ φαίνεται μιὰ παλαιὰ ἐκκλησία... οὗς ἀκολουθοῦμε καὶ φτάνουμε ὑπερ' ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς στὴν εἰσοδὸ ἐνὸς κοιμητηρίου πού εἶνε μπροστὰ στὴν ἐκκλησίαν. Αὐτὴ ἡ ἐκκλησία, πού εἶνε ἀφιερωμένη στὸν ὁσίον Λουκά, χτίστηκε, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν, στὴ θέσιν ὅπου ὑπῆρχε ἕνας παλιὸς ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Τὸ ἐσωτερικὸ τῆς εἶνε γεμάτο ἀπὸ ἄμορφα γλυπτικὰ συντερίματα καὶ ἀπὸ οἰκοδομικὰ ὀλικά πού μετεφέρθησαν ἀπὸ ἑτῶν ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐπισκευαστῇ ἡ ἐκκλησία, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ γίνῃ τίποτε.

Μπροστὰ στὸ ἱερό θρίζονται δυὸ σαρκοφάγοι, ἀπὸ τὲς ὁποῖες ἡ μιὰ, σύμφωνα μὲ τὴ λαϊκὴ δοξασία, εἶνε ὁ τάφος τοῦ ὁσίου Λουκά. Οἱ εὐσεβεῖς προσκυνεῖται μάλιστα, ξύνοντας τὸ μάρμαρον γιὰ νὰ πάρουν μερικὰ τρίμματα ἀπὸ αὐτὸ ὡς προφυλακτικὰ κατὰ τοῦ πυρετοῦ, κατάντησαν νὰ τοῦ ἀνοίξουν δυὸ μεγάλα βαθυλῶματα.

Ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο πού εἶνε μπροστὰ στὴν ἐκκλησίαν, ἀντικρύζει κανεὶς ἕνα θέαμα ἐνδιαφέρον καὶ γραφικόν. Πέρα, ἡ πόλις τῶν Θηβῶν, χτισμένη στὴν τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας Καδμείας, ξεχωρίζει περιστοιχισμένη ἀπὸ παντοῦ ἀπὸ ἀπότομες χαράδρες σκαμμένες ἀπ' τὰ νερά σ' ἕνα κοκκινωπὸ χῶμα. Δεξιὰ, ἕνας μεγάλος φράγκικος πύργος δεσπόζει τῆς ἀπότομης πλαγίας πού κατεβαίνει πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀσωποῦ. Ἀριστερά, πρὸς τὸ μέρος τῶν Ἀθηνῶν, μπρὸς ἀπ' τὸ φόντο τῶν βουνῶν ξεχωρίζουν ἡ ἀψίδες ἐνὸς ὕδραγωγείου. Χτισμένο καὶ διατηρημένο μὲ φροντίδα ἀπὸ τοὺς Τούρκους γιὰ νὰ φέρνῃ στὴν πόλιν τὸ ἀναγκαῖον νερὸ γιὰ τὰ λουτρά καὶ τὲς πλύσεις, πέφτει σιγὰ-σιγὰ σὲ ἐρείπια, χάρις στὴν ἀμεριμνήσιαν τῶν Ἑλλήνων, πού κάθε ἄλλο παρὰ τὴν ἰδίαν ἀγάπην ἔχουν πρὸς τὸ νερὸ μὲ τοὺς μουσουλμάνους.

Πέρα ἀπὸ τὴν πόλιν κι' ἀπὸ τὴ ζώνην τῶν περιβολιδῶν πού τὴν περιστοιχίζουν, ἡ ἔρημιά ξαναρχίζει. Μιὰ μεγάλη πεδιάς, μονοκόμματη καὶ σκοτεινὴ ἀπλώνει

Αρχιτέλλιγγας τῶν Θηβῶν.

ταί, φτάνοντας ὡς μιὰ ὑπέροχη ἀλυσίδα βουνῶν. Εἰς τὰς ἀλυσίδας διασχίζονται ἀπὸ χειμάρρους. Σήμερα ὅμως εἶνε καταρροή, μὰ πάντα ὥραϊος στὲς γραμμὲς του. Παρὰ τὴν ὁδὸν νεταὶ ὁ Βράχος τῆς Σφιγγός, σχισμένος σὰν ἀπὸ βροχάντιο σπαθὶ καὶ τέλος ὁ Παρνασσός, σκεπασμένος μετὰ χιόνια.

Ἡ Θῆβα εἶνε φημισμένη γιὰ τὰ περιβόλια τῆς καὶ λαχανικά τῆς. Τὰ μικρὰ αὐτὰ περιβόλια, χωρὶς καὶ καλλιεργημένα μὲ φροντίδα, βγάζουν κάθε εἶδος λαχανικῶν καὶ καὶ προπάντων κολοκύθα πελώρια καὶ πεποῖνα. Ὁ πόνος τοῦ Κασσιπῆ τῆς Σμύρνης. Ἡ πραινίδα τῶν πεποῖνων δέντρων, πού τὰ ποτίζουν μικρὰ αὐλάκια πού βλῆπει κανεὶς πουθενὰ τὰ θλιβερά φυλλώματα τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία δὲν μπορεῖ ν' ἀνθέξῃ στὸν ἄγριο χειμῶνα τῆς Βοιωτίας. Ἀλλὰ ἡ μουριάς, ἡ συκίης, ἡ ροδιῆς, ἡ μυρτιάς, φθοῦν στὰ μονοπάτια, τὰ ὁποῖα διασχίζουν τὰ περιβόλια.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά τῆς θαθεῖας χαράδρας, πού χωρίζει ἀπὸ τὴν πόλιν, διακρίνονται ἐδῶ κι' ἐκεῖ μερικὰ κρημνίσματα ἀπὸ τὴν πόλιν, λειψανά ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα τῆς Καδμείας. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ μάλιστα χρησιμεύουν ὡς θεμέλια σὲ μερικὰ σύγχρονα σπιτία.

Πιο μακρὰ εἶνε ἕνας τετράγωνος πύργος, τὸ μόνον εἶδος πού ἀπομένει ἀπ' τὸ μεσαιωνικὸ φράγκικον πάλαιον. Ὀνομάζεται ὁ Πύργος τοῦ Σάν Ὀμέρι, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Νικολά ντε Σαιντ-Ὀμέρ, Γάλλου ἱππότη.

Τὴ στιγμὴν πού ξαναγυρίζουμε στὸ σπιτὶ τοῦ Θηβαίου πού μᾶς φιλοξενεῖ γιὰ νὰ γευματίσουμε, ὁ ἀμαζὶς μὲ τὸν Περικλῆς ἐρχεται, μὲ ὕψος στενοχωρημένο, νὰ μᾶς ἐκφωρήσῃ ὅτι οἱ ἀγωγιάντες τοῦ γέλασαν κατὰμουτρα, ὅτι τοὺς διέταξε νὰ φορτώσουν τὰ ζῶα καὶ νὰ εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ ξεκινήσουν κι' ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ πείσῃ ἕστω καὶ ἕνα Ἑλληνα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς Θῆβας σὲ ἡμέραν πανηγυρῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ τὸν εἶχαν ἀποφασίσαι νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅτι πρῶτος αὐτὸς δὲν ἔλεγε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅτι ἔλεγε νὰ γλεντήσῃ κι' ἀναγνώστῃ τὰς ἐφημερίδας, ὅτι ἔλεγε νὰ ἐγκατεστήσῃ τὸν πύργον.

Ἡ ἡμέρα στάθηκε πολὺ μακρὰ. Ὁ πρῶτός μας περὶ τὸς εἶχε ἱκανοποιήσει τὴν ἐργασίαν καὶ ἡ Θῆβα δὲν παρουσιάζει καμμιὰ ἐξαιρετικὴν ἐξί γιὰ τὸν ταξιδιώτην. Ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς πόλεως, ὁ πρῶτος μᾶς συνώδευσε, μὲ ἐξέλιξι διὰφορα σημεῖα γιὰ τὰ ὅσα ἐπὶ τῇ πόλει καὶ τῇ γύρω περὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ.

Στὴν ἀρχὴ μιᾶς γεφύρας πού διασχίζει τὴν θαλασσίαν περὶ τὴν πόλιν, ὁ πρῶτος μᾶς ἐκφωρῆσε γιὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν γύρω περὶ τὴν πόλιν. Ἡλέκτρας καὶ κονιά σ' αὐτὴν μέρος ὅπου ἡ Ἀλκμήνη γέννησε τὸν Ἡρακλῆ.

Ὡστόσο, ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχιτεκτονικῆς, ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ Θῆβα. Μερικὰ κομμάτια ἀπὸ στυλοῦς αὐτῶν τῶν ἑτῶν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὲς αὐλὰς τῶν σπιτιῶν ἢ στοὺς δρόμους. Ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς πόλεως, ὁ πρῶτος μᾶς συνώδευσε, μὲ ἐξέλιξι διὰφορα σημεῖα γιὰ τὰ ὅσα ἐπὶ τῇ πόλει καὶ τῇ γύρω περὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ.

Τὸ βράδυ, ἡ ἀρχὴ τῆς πόλεως ἦρθαν πάλιν πολὺ ὑποχωρημένοι νὰ μᾶς προσφέρουν τὲς ὑποδοχὲς τοὺς. Ὁ δήμαρχος μᾶς ἐκφωρῆσε γιὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν γύρω περὶ τὴν πόλιν.

ἡγήθηκε τὸν τελευταῖον σεισμὸ πού, πρὸ δύο ἐτῶν, κατέστρεψε σχεδὸν ἐντελῶς τὴν πόλιν. Ἡ Ἑλλάς ὀφείλει τὴ σύγχρονη ἑδαφικὴ τῆς διαμόρφωσιν στὸν κατακλυσμὸ, πού κατεπόντισε ἀπέραντες ἐκτάσεις, ἀπὸ τὲς ὁποῖες τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου εἶνε τὰ μόνον σημεῖα πού ἀπέμειναν. Μὰ καὶ μετὰ τὴν προϊστορικὴ αὐτὴ καταστροφή, οἱ σειμοὶ δὲν ἔπαυσαν νὰ συγκλονίζουν τὴ χώρα. Ἀπόδειξις τὰ παραδόξα φαινόμενα χάρις στὰ ὁποῖα σχηματίστηκε καὶ κατόπιν ἐξαφανίστηκε ἐν μέρει ἡ Σαντορίνη, ἡ νοσηρὲς ἀναθυμίασις πού ἔκαναν τὴ Μήλο σχεδὸν ἀκατοίκητη, ὁ πρῶτος σεισμὸς τῶν Θηβῶν τοῦ 1863, ὁ σεισμὸς πού κατέστρεψε ἐκ θεμελίων τὴν Κόρινθον λίγα χρόνια κατόπιν, ὁ σεισμὸς τῆς Βοστίτσας τοῦ 1861 καὶ, τελευταῖα, ὁ σεισμὸς τῆς Λευκάδος, κατὰ τὸν ὁποῖο σκοτώθηκαν ἑκατοντάδες ἀπ' τοὺς κατοίκους τῆς.

XII

Λαχώρησις ἀπὸ τὰς Θῆβας.— Τοπία τῆς Βοιωτίας.— Ἀφίξις σὺν Ταξίτη.— Ἡ Ταναγραῖς κόρες.— Ὁ Ἀσώπος.— Πορεία μέσα στὸ σκοτάδι καὶ ἀφίξις ἐπὶ τὴν Χαλκίδα.

Τὴν ἄλλῃ μέρα τὸ πρωτὶ, ὁ Περικλῆς κατάρθωσε, ὅχι χωρὶς δυσκολία, νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς ἀγωγιάντες καὶ τὰ ζῶα τους καὶ, βγαίνοντας ἀπὸ τὸν πύργον, τὸν εἶδα, ἀνάμεσα σ' ἕναν γραφικὸ ὄμιλον ἀνθρώπων καὶ ζώων, νὰ μιλήσῃ, νὰ φωνάζῃ, νὰ χειρονομῇ, χωρὶς αὐτὸ νὰ ἐπιστεῦδῃ καθόλου τὸ φόρτωμα τῶν ἀποσκευῶν μας.

Τέλος μπόρεσάμε ν' ἀποχαλάρησθαι τὸ νοικοκύρη πού μᾶς φιλοξενεῖ, ὁ ὁποῖος μάλιστα εἶχε ἐμπνεύσει ἀπὸ ἕνα ὑπὸ βαρὺ, ἔπειτ' ἀπὸ τὲς ἀφθονες νυχτερινὰς σπονδὰς πρὸς τὸν Βάκχον κι' ὁ ὁποῖος δέχτηκε μ' εὐγνωμοσύνη τὴν δέκα δραχμὲς πού τοῦ ἔβαλε ὁ δὲν ἔχον μᾶς στὸ χέρι. Μᾶς ἐχρήθηκε καλὸ ταξίδι καὶ μᾶς συνώδευσε μ' ἕνα βλέμμα ὑγρὸ ἀπὸ συγκίνησιν ὡς τὴν στρόφην τοῦ δρόμου.

Διασχίζουμε σὲ λίγο τὸ χωριὸ Ἀγιοὶ Θεόδωροι καὶ μπαίνουμε σὲ μιὰ μεγάλη πεδιάδα πού τὴν φράζουν βουνά, δεξιὰ κι' ἀριστερά. Δὲν ὑπάρχουν σ' αὐτὴ οὔτε δέντρα, οὔτε βλάστησις, οὔτε χωριά, οὔτε χωρὸς καλλιεργημένος κανονικὰ κι' ὅσο μακρὰ φτάνει τὸ βλέμμα μας δὲν διακρίνουμε οὔτε μιὰ στέγη, οὔτε ἕνα ἀνθρώπινο πλᾶσμα.

Ἡ Βοιωτία, πού ἦταν ἄλλοτε τόσο πυκνοκατοικημένη καὶ γόνιμη, ἀφανίστηκε ἀπὸ τοὺς σεισμούς καὶ προπάντων ἀπὸ τοὺς Τούρκους κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐχει μάλιστα δεκατέσσερες χιλιάδες κατοίκους, τὴ στιγμὴν πού θὰ μποροῦσε νὰ θρέψῃ εὐκόλως τετρακόσιες χιλιάδες καὶ νὰ γίνῃ ὁ σιτοβολῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ξαναβρῆ τὴν παλαιὰ τῆς εὐημερίαν τὴν ἡμέραν πού πολιτικοὶ ἄνδρες, καταλαβαίνοντας τὸ πραγματικὸ συμφέρον τῆς χώρας τους, θὰ κατάρθωσαν, μὲ συνετὰ μέτρα, νὰ ἐξασφαλίσουν τοὺς καλλιεργητὰς καὶ τοὺς κτηματίας ἐναντίον τῶν ἀντιδράσεων καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ τῶν ἀρχῶν πού συναντᾷ κάθε σοβαρὴ ἐπιχειρήσις.

Χωρὶς ν' ἀφήσουμε τὸ σκονισμένον δρόμον, πλησιάζουμε πρὸς τὴν Πάρνηθα. Τὸ ἔδαφος φαίνεται ἐδῶ πὺ καλλιεργήσιμο καὶ περιφονημὸν προπάντων γιὰ τοὺς δημητριακοὺς καρπούς.

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μερικὰ τοπία μὲ στάχυν διακόπτουν τὴ μονοτονία τοῦ τοπίου. Συναντᾶμε μερικὸς χωρικοὺς πού συνοδεύουν ἕνα μικρὸ γάδισον, ἀδύνατον καὶ πλαγιασμένον, φορτωμένον μ' ἕνα σακκὶ στῆρι. Εἶνε ὁ φόρος τῆς δεκάτης πού τὸν πληθαίνουν οἱ ἀποθήκες τῆς κυβερνήσεως, φόρος πού πολλὰ κακὰ ἔκανε στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν ὁποῖο ἀσφαλῶς ὀφείλεται τὸ ἐλεεινὸ κα-

τάντημα τῆς γεωργίας.

Κατὰ τὸ μεσημέρι μόνον, ἀφοῦ περνᾶμε τὰ χωριά Ντρίτσα καὶ Μπαρταῖ, κατοικημένα ἀπὸ Ἀλθονούς, φτάνουμε στὴν Τανάγρα.

Σὲ μεγάλῃ ἔκτασιν, διακρίνουμε εὐκόλως τὰ θεμέλια τῶν τειχῶν τῆς ἀρχαίας μεγάλης πόλεως, μὰ πολλὰ κομμάτια τους χάνονται μέσα στὰ χωράφια καὶ τ' ἀμπέλια. Ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς μεγάλης αὐτῆς ζώνης βγάζουν στὸ φῶς καθημερινῶς μεγάλες ποσότητες ἀγγείων καθὼς καὶ τὰ φους, μέσα στοὺς ὁποῖους βρίσκονται τοποθετημένα τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα χρωματιστὰ ἀγαλματάκια πού ἡ τέχνη τους γοητεύει τοὺς ἀρχαιολόγους.

Ὅλα σχεδὸν τὰ εἰδῶλα αὐτὰ παριστάνουν γυναῖκες πού κρατοῦν ἕνα ριπίδιον κι' ἔχουν θαυμάσια κόμμιαι. Βγαίνουν ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ τάφου, ὅπου βρίσκονται πλαγιασμένα πρὸς δύο χιλιάδων ἐτῶν μὲ ὅλη τὴ δροσιά καὶ τὴ λάμψιν τους, μὰ, μόνον τὰ χτυπάει ὁ ἀέρας, τὴ χάνουν.

Στὰς Ἀθήνας πουλιοῦνται πανάκριβα, καὶ πολλὰς ἀπὸ τὲς ταναγραῖες κόρες πού ἔχουν ὕψος 15 μὲ 20 ἑκατοστὸ μέτρα, φτάνουν τὲς τιμὲς τῶν πρὸ ὁραίων μαρμαρίνων ἀγαλμάτων.

Οἱ κερδοσκοποὶ ἐπωφελοῦνται, φυσικὰ, τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς καὶ συναντήσαμε πολλοὺς ἀνθρώπους πού ἀνάστα-τάνουν τ' ἀμπέλια ἀναζητῶντας τοὺς πολυτίμους τάφους. Μὰ τὰ καλὰ εὐρήματα ἀρχίζουν περὶ νὰ γίνονται σπάνια. Συχνότερα βρίσκουν ἀγγεῖα, πανάρχαια βέβαια, μὰ χονδροειδοῦς τέχνης, τὰ ὁποῖα δὲν τοὺς ἀποζημιώνουν γιὰ τὰ ἔξοδα τῶν ἀνασκαφῶν!

Γι' αὐτὸ καὶ μεῖς ἀπορρίπτουμε τὴν προσφορὰ πού μᾶς κανεὶ κάποιος κτηματίας ν' ἀνασκάψουμε, δι' ἐξόδον μας ἐννοεῖται, τὸ χωράφι του.

Σκαρφαλώνουμε, ὅχι χωρὶς δυσκολία, στὸ λόφον, ὅπου βρίσκονταν ἡ ἀρχαία πόλις. Ἐνα μεγάλο θέατρο ἦταν σκαμμένο ἐκεῖ, ἀνοιχτὸ πρὸς τ' ἀνατολικά. Μένουν ἀκόμα ἀρκετὲς βαθμίδες τοῦ καὶ στὸ βάθος φαίνονται μερικὰ ἴχνη τῆς σκηνῆς.

Πιο πέρα, στὸ μέρος ὅπου ὁ λόφος δεσπόζει τῆς πεδιάδος, βρίσκονταν ἡ Ἀκρόπολις, πανοραμικὴ καὶ ἐπιθλητικὴ.

Μὰ δὲν πρέπει νὰ χάνουμε τὸν καιρὸ μας σὲ παρατηρήσεις, ἂν θέλουμε νὰ φτάσουμε τὸ βράδυ ἐπὶ τὴν Χαλκίδα. Ἀφοῦ γευματίσαμε γρήγορα σ' ἕνα χωριότικο σπιτὶ, ξαναγενθήκαμε στὰ ἄλογά μας.

Διασχίζουμε τὴν πεδιάδα, ἀφήνοντας δεξιὰ καὶ ἀριστερά τὸ χωριὸ Σικανίον, ὅπου βρίσκονταν τρεῖς παλιὲς βυζαντινὲς ἐκκλησίαι καὶ ὅπου οἱ λησταὶ ὡδήγησαν τὸ 1870 τοὺς πέντε αἰχμαλώτους, πού εἶχαν συλλάβει κοντὰ στὴν Πεντέλη.

Συναντᾶμε σὲ λίγο τὸν Ἀσώπο, ὁ ὁποῖος αὐτὴ τὴν ἐποχὴν δὲν εἶνε παρὰ ἕνας μικρὸς χειμάρρος πού κυλάει ἀργὰ τὰ νερά του ἀνάμεσα στοὺς καμπούς.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά τὸ ἔδαφος ὑψώνεται ἀνεπαίσθητα. Ὁ δρόμος ἀνεβοκατεβαίνει ἀνάμεσα ἀπὸ μικροὺς λόφους γεμάτους σπαρτά καὶ θαμάρια καὶ γίνετα ὅσο προχωροῦμε πρὸς τὸν ὁρίζοντα. Βραχύνει κατωφλίσεις γεμάτες βαλανιδιὰ καὶ ἀγριοὺς ἔληδες ὑψώνονται τὰς ἀριστερὰς καὶ δεξιὰς ἀπὸ τὴν ἐπίπονη ἀνάβασι, φτάνουμε σ' ἕνα περσικὸ πού δεσπόζει τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρώπου καὶ, μακρὰ, τῆς λευκῆς πόλεως τῆς Χαλκίδος.

Ὡστόσο ἡ νύχτα πλησιάζει καὶ εἴμαστε μακρὰ ἀκόμα. Τὰ βουνὰ παίρνουν περὶ αὐτὰ τὰ ζωηρὰ χρώματα πού ἀναγγέλλουν τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, καὶ στὴν Ἑλλάδα τὸ δειλινὸ εἶνε τόσο σύντομον, ὥστε σὲ λίγες στιγμὲς τὸ φῶς τὸ διαδέχεται τὸ πρὸ βαθὺ σκοτάδι. (Ἀκολουθεῖ)

Χωριὸς τῆς Εὐβοίας

ΤΟ ΝΕΟ ΜΑΣ ΠΑΙΔΙΚΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΖΑΚ ΝΕΡ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

“Ο αυτοκράτωρ κ’ οί αὐλικοί μάντεψαν ἔτσι τὴν τρομάρα μου τὴν κρυφὴ κι’ ἄρχισαν νὰ γελοῦν μὲ τὴν καρδιά τους.

Περάσαμε κατόπιν στὴ μεγάλη καὶ λαμπροστόλιστη τραπέζια τοῦ παλατιοῦ καὶ καθήσαμε στὸ τραπέζι.

“Ο αυτοκράτωρ Κοραλίνος μ’ ἔβαλε νὰ καθίσω στὰ δεξιά του. Ἀριστερὰ τοῦ κάθισε ὁ ἀρχηγὸς τῶν καθαλλάρηδων ποὺ μὲ εἶχαν φέρεϊ στὴν πρωτεύουσα.

Ὅπως ἔμαθα σὲ λίγο, ὁ ἀρχικαθαλλάρης αὐτὸς ἦταν ἀδελφὸς τῆς γυναίκας τοῦ αυτοκράτορος, τῆς Κοραλίνης.

Ὡστόσο, γιὰ λόγους ποὺ θὰ διηγηθῶ παρακάτω, δὲν εἶδα τὴ γυναῖκα τοῦ Κοραλίνου οὔτε τὴν ἡμέρα αὐτὴ οὔτε τις ἄλλες δυὸ-τρεῖς ἡμέρες ποὺ πέρασαν. Ἐπίσης καμμιὰ ἄλλη κυρία δὲν κάθισε στὸ τραπέζι κι’ αὐτὸ μού’κανε παράξενη ἐντύπωση.

Γιατί δὲν ἔβλεπα γυναῖκες γύρω μου; “Ἐνα παλάτι χωρίς γυναῖκες, εἶνε κήπος χωρίς λουλούδια, σκεπτόμουν.

Καὶ τώρα πῶς νὰ σὰς περιγράψω τὴν πολυτέλεια ποὺ ἀντίκρουσα γύρω μου;

Πῶς νὰ σὰς περιγράψω τὸν λαμπρὸν ἐκεῖνον πλοῦτο ποὺ μοῦ θάμπωνε τὰ μάτια;

Πιάτα ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι, στολισμένα μὲ πολυτίμα πετράδια, ποτήρια ἀπὸ ἀσημί γεμάτα ρουμπίνια, διακοί χρυσοὶ καὶ ἀσημένιοι, κάνιστρα ἀπὸ χρυσάφι διαμαντοστόλιστα καὶ γεμάτα μαργαριτάρια... κι’ ὅ,τι μπορεῖ νὰ βάλῃ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ διειδυτῇ ἢ πῶς ἀγαλλιστῇ φαντασία.

Σ’ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος, ὁ αυτοκράτορας κ’ οἱ αὐλικοὶ ἦσαν πρόσχαροι κι’ εὐγενικοὶ. Μιλοῦσαν διορκῶς γιὰ μένα, ὅπως καταλάβαινα ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ μὲ κίτταζαν.

“Ο αυτοκράτωρ μάλιστα σήκωσε τὸ ποτήρι του κι’ ἔπινε στὴν υἱία μου.

Μετά τὸ γεῦμα, ὁ αυτοκράτωρ πέρασε στὰ διαμερίσματα τῆς αυτοκρατορίας. Ἐπίσης ἀποτραβήχτηκαν στὰ διαμερίσματά τους καὶ οἱ ἄλλοι αὐλικοὶ.

Ἐγὼ ἔμεινα μὲ τὸν γυναικάδελφον τοῦ αυτοκράτορα, τὸν πρίγκηπα Λαζούλ, τὸν ὁποῖο διέταξε ὁ Κοραλίνος νὰ φροντίσῃ γιὰ ὅ,τι μοῦ χρειάζονταν καὶ νὰ μὲ ὀδηγήσῃ στὰ ἀξιοθέατα τῆς πρωτεύουσας.

“Ο Λαζούλ ἦταν ἕνας ψαράνθρωπος πολὺ-πολὺ εὐγενικός. Κάναμε μαζὺ πρώτης τάξεως συντροφιά. Μοῦδειξε ὅλο τὸ παλάτι κ’ ὕστερα βγήκαμε καὶ πλανηθήκαμε στοὺς δρόμους.

Τί νὰ σὰς πῶ, παιδιὰ μου... “Ἡ πρωτεύουσα τῶν ψαράνθρωπων ἦταν χαρὰ τῶν ματιῶν νὰ τὴν βλέπεις. Γυρίζαμε ἐπὶ ὄρες καὶ δὲν χόρταινα νὰ θαυμάζω τοὺς δρόμους, τὰ κτίρια, τοὺς κήπους.

Ὅταν βράδυσα, εἶδα ἄξαφνα κάτι ποὺ μὲ ἐξάνιασε: “Ἡ πόλις φωτίστηκε ἀπὸτομα μ’ ἕνα φῶς ὀλόγλυκο. Φωτίστηκαν τὰ σπίτια, οἱ δρόμοι, τὰ δέντρα τῶν πάρκων μὲ κάτι μικρὰ φῶτα. Κι’ ἀπὸ τὰ φῶτα αὐτὰ ἄλλα ἦσαν ἀκίνητα κι’ ἄλλα ἀρμενίζαν ἀργά-ἀργά μέσα στὰ νερά!...

Σαστισμένος ἀπὸ τὸ περίεργο αὐτὸ θέαμα, σταμάτησα ἀπὸτομα κι’ ἄρχισα νὰ κυττάζω ὀλόγυρά μου σάν χαμέυος.

“Ο Λαζούλ μάντεψε τὴ σαστιμάρα μου κι’ ἄρχισε νὰ μοῦ γνέφῃ καὶ νὰ χειρονομῇ γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ νὰ καταλάβω τί συνέβαινε, μὰ, δυστυχῶς, δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω τί ἐσήμαιναν τὰ γνεψίματα κ’ ἡ παντομίμα του.

Τὰ μικρὰ φῶτα ποῦβλεπα μπροστά μου ἔμοιαζαν πολὺ μὲ τὸ φῶς τῶν πυρολαμπίδων ποὺ βλέπει κανεὶς τὰ ἡσυχά

(Ἐνα παιδί στους βυθούς τῶν θαλασσῶν)

καὶ γαλήνια βράδια τοῦ καλοκαιριοῦ στὶς ἐξοχές.

Ἐτσι δὲν ἄργησα νὰ καταλάβω τί ἔτρεχε. “Ἡ φωνὴ τῆς φωτιζόμενης ἀπὸ ἕνα σωρὸ μικρὰ θαλασσινὰ ζώων ἀπὸ ἕνα πλῆθος ψάρια ποὺ τρεμολαμπύριζαν σάν τις λοφωτίες.

Αὐτὸ λοιπὸν ἦταν τὸ μυστήριον τοῦ φωτισμοῦ τῆς πρωτεύουσας τῶν ψαράνθρωπων.

Φωτισμὸς—παιδιὰ μου—γλυκὸς, μὰ καὶ πλούσιος, ἰσχυρὸς, χωρίς μιὰς πεντάρας πληρωμῇ.

Ἐπὶ τοῦ ἡσυχίου ἦσαν ἐπίσης καὶ τὰ πάρκα τῆς πόλεως. Ὅσοι ὁμορφίες ποὺ ὑπάρχουν ἀπάνω στὴ γῆ ὑπάρχουν καὶ αὐτά: Πρασινάδα βελουδένια, δέντρα μὲ καρποὺς καὶ λουδιὰ μὲ λογιῶν-λογιῶν χρώματα.

Ἀνάμεσα στὰ κλαδιά τῶν δέντρων ψαράκια πολλὰ παίζανε μὲ σβελλοτάτα πὺλ τὰ θαρροῦσες, ἔτσι καθὼς περνοῦσαν, σάν σαῖτες, μὲ πουλάκια μυριχρώμα.

Κουρασμένοι περὶ ἀπὸ τὴν περιπλάνησίν μας στὴν πόλιν γυρίσαμε μὲ τὸν πρίγκηπα Λαζούλ στὸ παλάτι. Βρισκόμεθα ἐκεῖ ὅλοι οἱ αὐλικοὶ μὲ τοὺς ὁποίους γευματάρια μαζὺ κ’ ἄλλοι νέοι ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τοὺς ἔβλεπα.

Μὲ ὑποδεχτήκανε ὅλοι μὲ καλωσύνη καὶ μοῦ κάνανε νὰ σωρὸ χειρονομίες καὶ γκριμάτσες γιὰ νὰ μοῦ δείξουν τὴν ἀγάπην τους.

Τί καλοὶ ἄνθρωποι, μὰ τὴν ἀλήθειαν!

Στὰ γελαστά καὶ χαρωπὰ πρόσωπά τους ἔλαμπε ἡ καλωσύνη τους.

Μὰ οὔτε τώρα εἶδα στὸ παλάτι γυναῖκες. Οὔτε ἰχθυόλυκοι, οὔτε φωνὴ, οὔτε γέλιο, οὔτε σκιά γυναίκας, ποτέ... τίποτε...

Διάβολε! Πῶς μπορούσε νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὸ τὸ μυστήριον; Ποῦ ἦσαν ἡ γυναῖκες; Γιατί δὲν φαίνονταν;

Ἐνῶς ὑπηρετῆς μπήκε τὴ στιγμὴ αὐτὴ καὶ μὲς ἔβγαλε νὰ ποῦμε ἕνα ποτὶ ποῦμοιζε πολὺ μὲ τὸ ζουμὶ ἀπὸ φωνὴ κοστάφυλα. Πρέπει νὰ σὰς πῶ ὅτι τὰ ποτὰ αὐτὰ παίζουν μὲ εἰδικούς μικροὺς σάκκους, γιὰτὶ ἀλλοῦς δὲν ἦσαν ἐπὶ κολο τὸ πράγμα.

Σ’ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ πρίγκηπ Λαζούλ μὲ κάταξε στὰ μάτια ἔτοιμος νὰ ἐκτελέσῃ κάθε μοῦ ἐπιθυμία.

Σὲ λίγο δειπνήσαμε καὶ κατόπιν ὁ καλὸς πρίγκηπ μὲ ὀδήγησε στὸ δωμάτιό μου γιὰ νὰ κοιμηθῶ.

Τὸ δωμάτιον ἦταν πολυτελὲς καὶ τὸ κρεβάτι, πλεγμένον μὲ θαλασσινὰ χόρτα, ἀναπαυτικό.

Ξάπλωσα ἀπάνω καὶ βυθίστηκα σ’ ἕναν γλυκύτατον ὕπνον.

— Θεέ μου! Ποιὸς θὰ πίστευε ὅτι ἕνας θνητὸς κοιμῶται στὰ βάθη τῆς θάλασσας, φιλοξενούμενος μάλιστα ἀπὸ τῶν θαλασσσανθρώπων!

Δ’.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐξύπνησα κοντὰ τὸ γλυκοῦραγμα. Μὲ ἐξύπνησα ἐνῶ πρέπει νὰ πῶ πῶς πετάχτηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου γεμάτος ἀγωνία. Ἀνένεινα πολὺ δύσκολα, τὸ πῶμα εἶχε ἀνεβῇ στὸ κεφάλι μου καὶ σφοδρικοῦσε στὸν κροτάφου μου.

Κινδύνευα, μὲ λίγα λόγια, νὰ πεθάνω ἀπὸ ἀσφυξία!

Εὐτυχῶς κατάλαβα ἀμέσως τί μοῦ συνέβαινε.

Τὸ χάπι μὲ τὸν στερεοποιημένον ἀέρα εἶχε σωθῇ κι’ ἐπρεπε νὰ τὸ ἀντικαταστήσω. Χρησιμοποίησα λοιπὸν ἀμέσως ἕνα νέο χάπι καὶ δὲν ἄργησα νὰρῶν στὰ συγκαλὰ μου.

Μέσα στὸ δωμάτιό μου χυνόταν τώρα ἕνα φῶς γλυκὺ καὶ φῶς τῆς χαρναυγῆς στὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης.

Κύτταξα γύρω μου καὶ εἶδα πάνω σ’ ἕνα ἐπιπλο ἀπὸ κοράλι διάφορες φορεσιὲς ὁμοίες μ’ αὐτὲς ποὺ φοροῦσαν οἱ θαλασσσανθρώποι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΧΡΥΣΩ Η ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.— “Ἐνα ἔροχερό, τρικυμισμένο θράδυ φτάνει στὸ σπίτι τοῦ κουμπάρου του, τοῦ πλούσιου ἀρχισέλιγκας Καραδήμου, ὁ ἐξακουστὸς κλέφτης τῆς Ρούμελης καπετάν Διαβολῆς. Φοῦσκωσαν καὶ ἐξεύλισαν τὰ ποτάμια ἀπ’ τὴ θροχὴ, τὰ θολὰ νερά καθάλλικεσαν τὰ γεφύρια, κι’ ὁ καπετάν Διαβολῆς ποῦχε πάει στ’ ἀντικρυνὸ χωριὸ νὰ δῇ τὴ γυναῖκα του καὶ τὴν κόρη του, τὴν ὁμορφονεῖα τῆς Χρύσας, δὲν μπόρεσε νὰ διαβῇ στὸ λημέρι του, φηλὰ στὴν Ἀετορράχη, ποὺ τὸν καρτεροῦσαν τὰ παλληκάρια του.

“Ο Καραδήμος δέχεται τὸν καπετάνιον πρόθυμα. Μὰ μέσα του μαῦρα φέει τὸν δαγκώνουν. Οἱ Τοῦρκοι ἔχοντας τὶς σχέσεις του μὲ τὸ Διαβολῆ, ποὺ τὸ ἔχουν πῇ ὀρθά-κοφτά: —“Ἡ τὸ κεφάλι τοῦ καπετάν Διαβολῆ, ἡ τὸ δικό σου! Κι’ ὁ Καραδήμος γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ κεφάλι του, παίρνει τὴν τρομερὴ, τὴν ἀτιμὴ ἀπόφαση νὰ σκοτώσῃ αὐτὴ τὴ νυχτιὰ τὸν ἐξακουστὸν κλέφτη, τὴν ὥρα ποὺ θὰ κοιμᾶται!

Φριχτὴ καὶ τρομερὴ ἀπόφασις, ἀτιμὴ προδοσία, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλοιῶς.

“Ο Τοῦρκος δὲν ἀστετεύεται.

“Ο Καραδήμος κι’ ὁ Διαβολῆς κάθονται στὸ σοφὰ, πλάι στὸ τζάκι, δειπνοῦν, πίνουν δυνατό κρασί καὶ κουβεντιάζουν.

Εἰν’ ἀνεξήγητα θαρεῖα τοῦ κλέφτη ἡ καρδιά.

Μὰ κι’ ὁ ἀρχισέλιγκας νοιώθει δυνατὴν τρεμούλα κι’ ἀγωνία ἀβάσταχτη, στὴ σκέψιν τοῦ τρομεροῦ τοῦ φονικοῦ.

Ἐγὼ θρέχει μὲ τὸ τουλούμι, ποὺ λέν, ἀστράφτει καὶ βροντᾷ... Τὸ δειπνοῦς ἐτέλεσε...

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Εἶπανε καληνύχτα καὶ πλάγιασαν.

“Ο Καραδήμος ἔσβυσε τὸ λυχναρί πρὶν πέσῃ στὸ γρεκὶ του.

Μονάχα τὸ καντήλι τρεμόφεγγε μπρὸς στὰ εἰκονίσματα.

“Ἡ φωτιὰ κρυφόκαινε.

Κι’ ἔξω ἔθρεχε, ἔθρεχε, σάν νὰ θρηνοῦσαν τὰ οὐράνια μ’ ἕνα θρήνον ἀπελπισμένο κι’ ἀσώπαστο, θαρὺ κι’ ἀσταμάτητο...

Ἐκλείσε τὰ μάτια του ὁ Καραδήμος, μὰ δὲν κοιμῶταν.

Κοιμᾶται ὁ ἀδικοφρονῆς;

Τί νύχτα, Θεέ μου!

Σὲ λίγο θάκανε τὸ μεγάλο τὸ κρίμα, θὰ θουτιότανε στὸ αἶμα!...

Καὶ νά... “Ο καπετάν Διαβολῆς κοιμήθηκε.

Ἀκού!... Ἀκούς πῶς ρουχαλίζει ἡσυχά; Δὲν θάζει κακὸ ὁ νοῦς του, εἰν’ ἡ καρδιά του ἡσυχῇ, τὰ κακὰ τὰ δνείρα δὲν ξανάρχονται νὰ τοῦ ποῦνε νὰ φυλάχῃ ἀπ’ τὸ κακὸ ποὺ τὸν περιμένει.

Μία φορὰ μονάχα μιλαεῖ ἡ Μαῖρα μὰς καὶ μὰς στέλνει τὸ μήνυμά της. Μονάχα μία φορὰ. Καλὸτυχὸς τοῦ τὴν πρῶσεξαν καὶ φυλάχτηκαν!...

***

Μεσάνυχτα.

Βαθεῖα, μαῦρα κι’ ἄκραχτα μεσάνυχτα.

Ἐνα δυνατό μομπουνιτὸ τραντάζει τὴ γῆ σὺθέμελα. Βροντᾷ ὁ οὐρανὸς σάν νὰ πρὸκειται νὰ σωριαστῇ σὲ θρύψαλα ὁ αἰθέρας, ὁ καταχινασμένος τοῦ ὀρυλλοῦ.

Φλογανασαίνει ἡ ἀστραπή.

Πέφτει τ’ ἀστροπελέκι μέσα στὰ μαῦρα δάση καὶ καίει καὶ σωριάζει κάτω τὴν πῶ ἀψηλὴ, τὴν πῶ περήφανη θαλάσσιαν.

Νύχτα συμφωρὰς καὶ τρομάρας.

“Ο Καραδήμος ἀφουγκράζεται λίγες στιγμὲς ἀκόμα.

Ναί, ναί, ὁ καπετάνιος κοιμᾶται. Τὸν τέλεψε ἡ κούρσα, τὸν ἔχει πάρει ὁ ὕπνος ἡ τρισυλκεῖα τοῦ ἀγκαλιά.

Ἀνασηκώνεται στὰ γόνατά ὁ κακὸς φονιγῆς.

Τὸ παλὸν τὸ πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ τρι-

Ἀρματωλὸς στὰ χρόνια τῆς σκλαβίας, τῶναις καὶ στὴ μάχῃ, ἀπάνω στὸ γιοῦ-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

Σχεδὸν ἕνα περὶ γιοῦ-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

Σχεδὸν ἕνα περὶ γιοῦ-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

πονο.

Μὰ σκεπάζει κάθε τρίξιμο καὶ κάθε θόρυβο τὸ κακὸ τῆς νεροποντῆς.

Ἐτσι, γονατιστὸς, ὁ Καραδήμος κυττάει γιὰ λίγο τὸν κοιμισμένο κλέφτη.

Τί ἡσυχὰ ποὺ κοιμᾶται!

Δὲν θάζει κακὸ ὁ νοῦς του.

Ἡ ὄψιν τοῦ εἶνε ἡρεμὴ, γεμάτη γαλήνη, τοῦ ὕπνου τὴ γαλήνη τὴ γλυκεῖα.

— Θεέ μου! ἀναστενάζει ὁ ἀρχισέλιγκας. Θεέ μου, δῶσε μου κουράγιο!...

Σηκώνεται ὀρθὸς καὶ θγαίνει στὸ χαγιατί πισοπατώντας.

Ἐξω σκοτάδι τάφου καὶ κολάσεως.

Πασπατευτὰ ἀνοίγει τὸ σκέπασμα τῆς σκάλας ποὺ κατεβαίνει στὸ ὑπόγειο. Κατεβαίνει ἀργά, πασπατευτὰ. Τοῦ φέγγουν τ’ οὐρανοῦ ἡ ἀστραπὴ, χλῶμες κι’ ἀξάντες κι’ ἀπανατές.

Φτάνει στὸ ὑπόγειο, ἀπλώνει στὸν τοῖχο καὶ ξεκρεμάει ἕνα μεγάλο, καλοσκαλισμένο, θαρὺ καὶ τρομερὸ τοσκούρι.

Δοκιμάζει τὴν κόψιν τοῦ μὲ τὰ δαχτυλά του. καὶ ἡ κρούδα τοῦ ἀτσάλου χυμαίει καὶ χύνεται στὸ ἴδιο τοῦ τοῦ αἶμα...

Ζῶνει ὕστερα τὸ τοσκούρι μέσα ἀπ’ τὴν ποικαμία τοῦ καὶ ξανανεβαίνει ἀπάνω. Σιγά-σιγά καὶ προφυλαχτικὰ μπαίνει στὴν κάμαρη ποὺ κοιμᾶται ὁ καπετάνιος.

Ἀφουγκράζεται.

Τίποτα δὲν σαλεύει ἐκεῖ μέσα.

Κ’ ἡ φωτιὰ δὲν σπιθακίζει πεῖα.

Μονάχα ἡ θαρεῖα ἀνάσα τοῦ κοιμισμένου κλέφτη ἀκούγεται.

Τὰ γόνατα τοῦ Καραδήμου τρέμουν.

Κρύος ἰδρώτας σταλάζει στὸ μέτωπό του τὸ θαρσυνενφισμένο.

Δὲν εἶν’ καιρὸς γιὰ χάσιμο.

— Κουράγιο... Κουράγιο, παληόκορμον! κουφομουμουρίζει στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του.

Ἀξάντα ἕνα σούριμο ἀκούγεται.

Παγώνει τοῦ ἀδικοφρονῆ ἡ καρδιά.

Μὰ δὲν εἶνε τίποτα.

Κάποιο ποντίκι πέρασε καὶ χάθηκε ξανὰ στὴ σκοτεινιά τῆς φολῆς του.

“Ο καπετάν Διαβολῆς οὔτε σαλεύει. Εἶνε θαρὺ ὁ ὕπνος του σάν τὸ θάνατο ποὺ θὰ τὸν κατεβάσῃ σὲ λίγο στὸν Κάτω Κόσμον.

— Θεέ μου, συγχώρεσέ με! ἔπειτα ὁ Καραδήμος καὶ σπᾶνε τὸ χεῖρ τοῦ ποὺ τρέμει γιὰ νὰ κινήσῃ τὸ σιασὺρ τοῦ.

Μὰ ὁ Θεὸς δὲν τὸ θέλει τὸ ἀδικο.

Τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμὴ ἡ καντήλα ποὺ κρέμεται μπρὸς τὸ εἰκονοστάσι τσιρίζει ἀπὸτομα, τρεμολαμπάζει, σάν τὸν ἄνθρωπον ποὺ χαροπαλεύει, καὶ σβύνει.

Σκοτάδι ἀπλώνεται γύρω.

“Ο Καραδήμος δαγκώνεται γιὰ νὰ πνίξῃ τὴν τρομερὴ λαχτάρα του.

Γιατὶ ἔσβυσε ἡ καντήλα ποὺ καίει πάντα ὡς τὸ χαρταῖο; Γιατί... γιατί;

Χωρὶς ἄλλο ἦταν Θεὸς θέλημα.

Δεῖν θέλουν ν’ ἀντικρύσουν οἱ ἄνθρωποι οἱ θαυματουργοὶ τὸ φονικὸ ποὺ πρόκειται νὰ γίνῃ.

“Ο Καραδήμος τρέμει σάν νάχῃ πυρετὸ. Τρέμει τὸ κατακλειδὸ του. Κάνει τὴ δύναμίν του, τὸ κουράγιο τοῦ τον παρτάει, λύνονται οἱ ἀρμὲς τοῦ, στεγνώνει τὸ στόμα του...

Ἐνα σάρατο χεῖρ, σιδερένιο θαρρεῖς, τοῦ σπῖγγει τὸ λαιμὸ.

— “Ωχ, Χριστέ μου... Χριστέ μου, δὲν μπορῶ... δὲν μπορῶ!... μουγκρίζει καὶ σωριάζεται πλάι στὸ τζάκι.

Ποτὲ τοῦ δὲν φαντάζονταν πόσο δύσκολο πράγμα εἶν’ ἕνα τέτοιο φονικὸ. Σκο-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

Σχεδὸν ἕνα περὶ γιοῦ-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

Σχεδὸν ἕνα περὶ γιοῦ-

ροῦσι, σκοτώνεις ἕνα, σκοτώνεις πέντε,

σκοτώνεις δέκα και δεν έχεις θασαγμό. Μά εδω δεν είν' το ίδιο πράγμα. "Όχι, δεν είν' το ίδιο...

Στά τυφλά μέσα στο σκοτάδι, ο αρχιτέλιγας άπλώνει και παίρνει την τούττρα με το κρασί και πίνει και πίνει σαν κολασμένος. Δρόσισε το λαρύγγι του, ζεστάθηκε το αίμα του. Συνήρθε.

Τώρα είνε καλύτερα.

Πιο καλά πούσωσε και το φως. Δεν θέλει ν' αντικρύση την όψη του κλέφτη, δεν θέλει ν' αντικρύση τα μάτια του τη στιγμή του φριχτού του μακελειού.

Κι' έπειτα ή φωτιά δεν έσθυσε ολότελα. Ρίχνει γύρω στο τζάκι μια κόκκινη αναλαμπή.

Ο Καραδής ξεχωρίζει το κεφάλι του κοιμισμένου κλέφτη. Ξέρει πού θά χτυπήσει.

Κάποιο άγριονυχτοπούλι πέρασε απ' έξω, σπρωχμένο από τη νεροποντή, ακούζοντας σαν κολασμένη ψυχή μέσα στα τρισκόταδα.

«Είνε καιρός! σκέφτεται άνατριχιασμένος ο αρχιτέλιγας. Είνε καιρός...»

Τραβάει το τσεκούρι και πλησιάζει.

Το πάτωμα τρίζει κάτω απ' τις θαρειές του πατημασιές. Μά ο κλέφτης κοιμάται άνύποπτος.

— Θεέ μου, τί όνειρο να θλέπη έτούτη τη στιγμή; άναρωτιέται άχνά ο Καραδής.

Σκύβει ύστερα και κυττάει γιά στερνή φορά τον Καπετάν Διαβολή.

— Συχώρα με, Χριστέ μου!

Σηκώνει το θάρυ, το φοβερό τσεκούρι, και χτυπάει.

Μία, δυό, τρεις, τέσσερες φορές...

Ο κοιμισμένος δεν κουνήθηκε. Το πρώτο-πρώτο χτύπημα

ήταν θανατερό. Κι' απ' τον θαθύ τον ύπνο έπεσε στού θανάτου τα σκοτάδια ο φοβερός ο κλέφτης.

Αίμα ζεστό, καυτερό, πιτοίλισε τον άδικοφονηά.

Τ' άκούει πού σφυρίζει καθώς ξεπετάγεται από κάποια άρτηρία του λαιμού.

Τρομαγμένος, άποκαμμένος, άφήνει το τσεκούρι να τού ξεφύγει από τα χερια και τρέχει έξω. Περνάει μ' ένα σάλτο στο χαγιάτι, κατακυλάει στη σκάλα και θρίσκει μεσοστράτις, μέσα στην καταιγίδα τη λυσσασμένη.

Η θροχή τον δέρνει άλύπητα, μά τόσο το καλύτερο. Το κεφάλι του καίει και θέλει να δροσιστή.

Σάν τον Κάιν, ύστερ' απ' το σκότωμα του άδερφού του, τρέχει μακριά, κυνηγμένος απ' την ίδια του τη λαχτάρα.

Μουγγρίζει ο ούρανός πάνω απ' το κεφάλι του, θουίζει ο παλαδοαγέρας, τον καμουτίζει ή θροχή...

Κι' όλο τρέχει, όλο τρέχει...

Πηδάει τα θάμνα και τις αύλακιές, κοντανασίνει, σκοντάφτει, πέφτει στα λασπόνερα, σηκώνεται και τρέχει, τρέχει σαν κολασμένος, σαν θρυκόλακας κυνηγμένος απ' του Θεού την όργητα.

Μιά ώρα κρατάει το τρελό του το φευγιό.

Είνε μουσκίδι τώρα.

Βροχή κι' ιδρώτας στάζουν από πάνω του ποτάμι.

Η άνάσα του σφυρίζει, τα μάτια του είνε θολά σαν τον θαρυντουχιασμένο τον ούρανό.

Κι' άξαφνα στέκεται.

— Τί έκανα... τί έκανα!...

Το πρωτοπαλλήκαρο του Καπετάν Διαβολή, ο Δαιμονογιάννης.

Γιατί δεν άνοίγει ή γής να με ρουφήξει; γιατί δεν με άποκαίει ο ούρανός;...

Κάθετα σε μία πέτρα και σκύβει το κεφάλι του άναστα χέρια του. Τοφάίνεται πώς ο άγέρας πού σφυρίζει φωνάζει άγρια:

— Φονηά!... Φονηά!...

Η ώρα περνάει.

Συνέρχεται σιγά-σιγά.

Και τώρα τί θά γίνη; Πρέπει πριν φέξη ο Θεός την ήμέρα, νάχουν όλα τάπεισει. Να μη μάθη κανένας τίποτα. Να διαδούν πώς τον καπετάνιο το ποτάμι και χάθηκε.

Μπορεί να θάψη κάπου το κουφάρι του σκοτωμένου, πρέπει να δώση πριν μήνυμα στον Άγιά, γιατί άλλωστε θά τον πιστέψουνε. Πρέπει να δούν σκοτωμένο, άμωστο, άμένο, τον ξακουστό τον κλέφτη.

Ο Άγας δεν μένει μακριά. Πρέπει να πεταχί τσιφλίκι του όσο είνε ακόμα νύχτα.

Καινούργια τρομάρα πιάνει τώρα τον Καραδή. Δεν πει να τον προλάβη ή αύγή. Γρήγορος σαν την άρση, ρίζει στο σπιτικό του, μπαίνει στο σταύλο και λύνει το λογό του. Πηδάει στη ράχι του, το χτυπάει άλλοιπτα χάνεται μέσα στη νύχτα...

Εξημερώνει. Η θροχή σταμάτησε. Μά ο ούρανός είν' ακόμα θολός.

Ποτάμια-κι' αύλακιές κατεθάζουν τα κόκκινα θάλα της νεροποντής.

Ο Καραδής κάθεται μπρός στο τζάκι και καπνίζει μακρύ του τσιμπού.

— Όλα πεία τελειώσαν. Ξύπνησε τον Άγιά μ' ένα θάσσο, μέσα στο χτα. Το μίλησε κρυφά, κείνος δεν τον πίστευε.

— Μά γελάς γκατάν; — Έλα μοναχός σου δέ, Άγιά.

Και βέβαια έβόρε, άλλοιμονο σε σένα και φαμίλια σου αν με πλάς!

Ξεκίνησαν καθόλου στη νεροποντή. Φύσανε σπίτι του Καραδίου, νέθηκαν άπάντα.

Ο αρχιτέλιγας έπαι Δυνατό τούτο που τον πιάσει.

Ο Άγας τραβήξε την στολά του. Θες να τ' άσανε καμιά χουσί;

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Δεν έχω όπλα, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

— Τράβα μπροστά, Καραδήμο.

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Η ΓΙΑΤΡΙΣΣΑ ΤΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Η πιο παράξενη ίατρος της Άμερικής. Τά ψάρια της μίς Μέλλεν. Πώς γιατρεύει τις διάφορες άρρώστειες τους. Παίρνουν και τά ψάρια ρετινόλαδο! Περιεργες χειρουργικές επέμβάσεις. Η έξυπνάδα των ψαριών. κλπ.

ΜΙΑ έκκεντρική Άμερικανίδα, ή μίς "Ιντα Μ. Μέλλεν, μπορεί να κολακεύεται ότι είνε «ειδική» σ' έναν πρωτότυπο στ' αλήθεια κλάδο της Ιατρικής επιστήμης: γιατρεύει τά ψάρια!... Έσχάτως μάλιστα, σ' ένα ενδιαφέρον άρθρο της στ' «Άμερικανικά Ιατρικά Χρονικά», αυτή ή διπλωματούχος Ιατρος ύποστηρίζει ότι τά ψάρια μοιάζουν παραπολύ με τους ανθρώπους κι' ότι ύποφέρουν κι' αυτά από τις ίδιες άρρώστειες τους. "Αν π.χ. ή συνθήκη της ζωής τους είνε άξιοθρήνητες, τά ψάρια δεν άντέχουν στις συνέπειές τους και ψοφούν. "Επίσης, όπως και οι άνθρωποι, τά ψάρια έχουν ανάγκη από κίνηση, από φυσικές άσκήσεις γιά να διατηρούν τη ζωηρότητά τους και την ευεξία τους. Γι' αυτό το λόγο άκριβώς ή μίς Μέλλεν, πού είνε διευθύντρια του περιφήμου "Ενωδρείου της Νέας Υόρκης, φροντίζει πάντα να έχουν τά ψάρια της εύρες χώρους γιά να κινούνται ελεύθερα προς όλες τις διευθύνσεις.

«Όπως στους ανθρώπους, έτσι και στα ψάρια, μάς λέει ή Άμερικανίδα Ιατρος, ο ήλιος είνε άπαραίτητος γιά την υγεία τους. "Όταν το «Ένωδρείο» δεν λούζεται από τον ήλιο, τά ψάρια είνε δύσθυμα, κινούνται άνόρεχτα και τελειώνουν ανάμεσα στα κογγύλια και στα φύκια του βυθού. "Όταν ή κατάσταση αυτή διαρκέση πολλές ήμέρες, τά ψάρια άρρωσταίνουν πραγματικά, παθαίνουν ένα είδος άδυναμίας και τότε γιά να τά γατρέψω καταφεύγω σε τεχνητό ήλιακό φως με τις άπαραίτητες ύπεριώδεις ακτίνες. Κι' αν δεν καταφέρω τίποτε σ' αυτή τη μέθοδο, καταλα-

— "Όπως στους ανθρώπους, έτσι και στα ψάρια, μάς λέει ή Άμερικανίδα Ιατρος, ο ήλιος είνε άπαραίτητος γιά την υγεία τους. "Όταν το «Ένωδρείο» δεν λούζεται από τον ήλιο, τά ψάρια είνε δύσθυμα, κινούνται άνόρεχτα και τελειώνουν ανάμεσα στα κογγύλια και στα φύκια του βυθού. "Όταν ή κατάσταση αυτή διαρκέση πολλές ήμέρες, τά ψάρια άρρωσταίνουν πραγματικά, παθαίνουν ένα είδος άδυναμίας και τότε γιά να τά γατρέψω καταφεύγω σε τεχνητό ήλιακό φως με τις άπαραίτητες ύπεριώδεις ακτίνες. Κι' αν δεν καταφέρω τίποτε σ' αυτή τη μέθοδο, καταλα-

Η μίς Μέλλεν μάς πληροφοροει ακόμα ότι τά ψάρια είνε παραπολύ λαίμαργα κι' ότι στομαχιάζουν διαικώς, ύποφέροντας από τρομερές δυσπεψίες. Στην περίπτωση αυτή, ή Άμερικανίδα Ιατρος καταφεύγει στο σύνηδες και πασίγνωστο ρετινόλαδο! Μά φαίνεται πώς και τά ψάρια νοιώθουν γι' αυτό το καθαρτικό την ίδια άπέχθεια πού δοκιμάζουν και οι άνθρωποι. Γι' αυτό όταν πρόκειται να δώση ρετινόλαδο σ' ένα από τά άρρωστα ψάρια της, ή «γιατρίσσα» το κρατάει σε μία κάθετο στάσι, τυλίγοντας τα θράγγια του μ' ένα ύγρο πανί, γιά να έμποδίση έτσι την έπαφή με τον άέρα...

Τά ψάρια, όμως, όπως και τά πονηρά παιδιά, κρατούν στο στόμα τους το ρετινόλαδο και περιμένουν την ευκαιρία γιά να το ξεφορτωθούν. Μά ή μίς Μέλλεν ξέρει πεία αυτές τις κατεργαριές τους κι' έτσι περιμένει κι' εκείνη να ύποχωρήσουν τέλος οι άρρωστοι και να καταπιούν το καθαρτικό πού τους άνηδιάζει.

Αν ένα ψάρι πάλι ύποφέρει από καμιά δερματική νόσο, ή «γιατρίσσα» εφαρμόζει τη θεραπεία των Ιαματικών λουτρών στα όποια καταφεύγουν και οι άνθρωποι. Πολλές φορές μάλιστα χρησιμοποιεί τις γνωστές Ιαματικές λάσπες πού έχουν πάντα θαυματουργά αποτελέσματα.

Μεταξύ των φαρμάκων πού χρησιμοποιεί ή μίς Μέλλεν γιά τ' άρρωστα ψάρια της, είνε το ιώδιο, το βορικό οξύ, το διλυμένο πετρέλαιο κι' ένα σωρό άλλα, όμοια άκριβώς μ' εκείνα πού ύπάρχουν σ' όλα τά φαρμακεία και πού τά μεταχειρίζονται και οι άνθρωποι.

Μά δεν άρκούν μόνο τά φάρμακα. Πολλές φορές παρουνίζεται ή άνάγκη μιας χειρουργικής επέμβάσεως. Γι' αυ-

τό, άλλωστε, ή μίς Μέλλεν έχει μία αξιοθαύμαστη συλλογή από χειρουργικά υστέρια και ψαλλίδια. Η γελώντας νερού Ιδιαίτερος ύποφέρουν συχνά από κάτι σαρκόδη έζογκώματα πού βγάζουν γύρω στο λαιμό και πού γίνονται επικίνδυνα, αν δεν επέμνη γρήγορα ο χειρουργός. Η Άμερικανίδα Ιατρος λοιπόν καταφεύγει στ' άκονισμένα ψαλλίδια της και μ' αυτά καθαρίζει το λαιμό της άρρωστης χελώνας. Κατόπιν επάλειφει την πληγή με ιώδιο και κρατάει την «άσθενη» μισή ώρα έξω από το νερό. "Επειτα δένει την πληγή της μ' έναν επίδεσμο από ειδικό άδιάθροχο ύφασμα και την βάζει πάλι μέσα στο ένωδρείο. Κάθε μέρα, ώστόσο, φροντίζει να της κάνει αλλαγές και να προφυλάη με άντισηπτικά την πληγή, ή όποια κλείνει συνήθως ύστερ' από λίγες έβδομάδες.

«Μιά φορά όμως, μάς άποκαλύπτει ή Άμερικανίδα Ιατρος, βρέθηκαν ξαφνικά μπροστά σε μία μυσηριώδη περίπτωση πού με κατατρόμαξε: Τά Ιαπωνικά ψάρια του ένωδρείου άρχισαν ν' άποδεκαθίζωνται από μία παράξενη άρρώστεια. Τά μάτια τους θάμπωναν στην άρχή, ύστερα έξογκώνοντουσαν από το πρίζιμο και τέλος έχαναν το φως τους: τά ψάρια δεν έβλεπαν τίποτα. Η τύφλωσις ήταν τελεία, Σε λίγο δε, στη θέσι του ματιού τους δεν έμενε τίποτε άλλο παρά ένα άσπρος δίσκος.

»Επί πολλές ήμέρες έκανα ένα σωρό έρευνες γιά ν' άντιμετωπίσω την κατάσταση, όταν, τέλος, χάρις στο μικροσκόπιο άνακάλυψα την αίτία του κακού: μικροσκοπικά σκουλήκια, άδιόρατα με γυμνό μάτι, κατέτρωγαν τά μά-

τια των Ιαπωνικών ψαριών! Στην άρχή, γιά να έξολοθρεύσω αυτά τά παράσιτα δίχως να βλάψω τά μάτια, κατέφυγα στο βορικό όξύ, μά δεν κατέληξα σε κανένα αποτέλεσμα. Δοκίμασα τότε το «ακρζυρόλ», αλλά και μ' αυτό δεν πέτυχα τίποτε. Τέλος, χάρις στο «αλβόλ» και τερβόσα να σώσω τά μάτια των ψαριών μου».

Η μίς Μέλλεν έχει κάνει ένα πλήθος παρατηρήσεις γιά τη ζωή των ψαριών πού έδωσαν άφορμή να γίνουν πολλές συζητήσεις μεγάλου έπιστημονικού ενδιαφέροντος μεταξύ των Άμερικανών βιολόγων. Ειδικώς δε γιά τη νοσηρότητα των ψαριών του «Ένωδρείου» της Νέας Υόρκης, ή μίς Μέλλεν έχει γράψει πολλά αξιοθαύμαστα πράγματα.

Κατά την Άμερικανίδα Ιατρο, τά ψάρια μπορούν να ξεχωρίσουν με μεγάλη άκρίβεια όλα τά χρώματα της γήινης ζωής. Στα πειράματά της αυτά ή μίς Μέλλεν κατέφυγε στις χρωματιστές τροφές, μαζί με τις όποιες άνακάτωσε και διάφορες άνετες ύλες, όπως μικρά έξωλα, βαμμένα πράσινα κλπ. Τά ψάρια στην άρχή, κατά το πρώτο πείραμα, δοκίμασαν όλες τις χρωματιστές τροφές, νομίζοντας πως όλες ήσαν φαγώσιμες. Στο δεύτερο όμως πείραμα δεν έξελεάστηκαν πάλι. "Εφαγαν ό,τι είχαν προσέξει ότι ήταν φαγώσιμο κι' ούτε πλησίασαν καν τις ψεύτικες χρωματιστές τροφές, όπως παραδείγματος χάριν τά πράσινα έξωλάρια. Τέτοια πειράματα, ή μίς Μέλλεν έκανε όχι μόνο με τά Ιαπωνικά ψάρια αλλά και με τις άποχρώσεις τους, καταλήγοντας πάντα στο ίδιο αποτέλεσμα: τά ψάρια ξεχωρίζαν άμέσως την ψεύτικη τροφή από την αληθινή.

Εκτός από τις παρατηρήσεις αυτές, ή Άμερικανίδα Ιατρος έκανε και μερικά αξιοπερίεργα πειράματα γιά την έπίδραση της μουσικής στα ψάρια κι' έβγαλε το συμπέρασμα ότι τά ψάρια έχουν άνεπτυγμένο σε μεγάλο βαθμό το αίσθημα του ρυθμού στις κινήσεις τους.

Με τη βοήθεια λοιπόν ενός γραμμοφώνου, πού το έτο-

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΩΣ Ο ΣΕΣΙΛ ΕΓΙΝΕ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ

ΤΟΥ ROLAND KREBS

Οι περισσότεροι νέοι είναι συνήθως ανόητοι. Θέλουν να γίνουν διάσημοι ντετέκτιβς και φαντάζονται ότι για να το πετύχουν αυτό αρκεί, μόλις τελειώσουν το σχολείο, να τρέξουν στα γραφεία του αρχηγού της αστυνομίας και να του κάνουν μια σχετική δήλωση. Ούτε υποψιάζονται καν ότι, για να γίνουν ντετέκτιβς, χρειάζεται μια σκληρή προπαίδευση επί χρόνιαι δόκλῃρα.

Ο Σέσιλ Έσοικ δούλευε ως υπάλληλος άσσανσέρ, μά δεν ήταν συνηθισμένος νέος. Ήθελε να γίνει ντετέκτιβ μά με τον καιρό του. Ο Σέσιλ ήξερε ότι οι Ικανοί ντετέκτιβς περνούν πρώτα αρκετά χρόνια ως απλοί άστυφύλακες.

Πριν από μερικές εβδομάδες είχε πάει στο αρχηγείο της αστυνομίας για να υποβάλῃ την υποψηφιότητά του. Οι αξιωματικοί τον κύτταξαν με ύφος επιδοκιμαστικό. Σημείωσαν την ηλικία του, είδαν ότι ήταν γερός κι' έξυπνος κι' έπειτα τον ρώτησαν:

— Πόσων χρονῶν είσαι;
— Αν ὁ Σέσιλ άπαντούσε είκοσιτεσσάρων χρονῶν, κανένας δεν θαμφέβαλλε για την αλήθεια της άπαντήσεώς του. Μά άμολόγησε με ελίκρινεια πως ήταν είκοσι χρονῶν.

— Πολύ νέος, παρατήρησε ὁ αρχηγός. Ξαναγύρισε σέ τρία χρονῶν.

— Γιατί; ρώτησε ὁ Σέσιλ;
— Γιατί, σύμφωνα με το νόμο, παιδί μου, πρέπει να εἶνε κανείς είκοσιτριῶν χρονῶν για να γίνῃ δεκτός στήν άστυνομία.

— Δεν μπορεί να τακτοποιηθῇ αυτό;

Καθῶς βλέπετε, ὁ Σέσιλ συμμερίζοταν την κοινή ιδέα ότι ἡ διάφορε διατάξεις του νόμου μπορούν να ταχτοποιηθοῦν εύκολα. Ὁ αρχηγός του άπάντησε μ' ἓνα τρομερό «όχι!» καὶ τοῦ έκλεισε τὴν πόρτα κατάνουτρα.

Τὸ κλείσιμο τῆς πόρτας κατάνουτρα εἰν' ἓνας αμερικανισμός που σημαίνει ότι ὅλα εἶνε τελειωμένα. Ὁ Σέσιλ τὸ κατάλαβε πολὺ καλά αὐτό, φόρεσε τὸ καπέλλο του κι' άπομακρύνθηκε με ὕφος πένθιμο. Ξαναγύρισε στὸν άσσανσέρ του, σκεφτόμενος πόσο άσχημα ανταμείβονται ὅσοι λένε τὴν αλήθεια σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, τὸ άνεβοκατέβασμα με τὸν άσσανσέρ ἔχασε κάθε χάρι για τὸν Σέσιλ. Ἐσοικ. Πριν ἀπὸ τὴν επίσκεψί του αὐτῇ, ὁ Σέσιλ ἦταν περήφανος για τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ ἐπιστάτης τῶν δώδεκα άσσανσέρ τοῦ «Μεγάρου τῶν Ἀδαμάντων» τὸν θεωροῦσε ὡς τὸν καλύτερο υπάλληλό του.

Ὁ Σέσιλ φοροῦσε ὡμορφα τὴν ὡραία γαλάζιη στολή του, με τὰ χρυσά κουμπιά. Ἡ κομπότῃς τῆς στολῆς ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πράγματα που τὸν ἐσπρωχναν να γίνῃ άστυνομικός. Ἦταν πάντα φρεσκοσιδερωμένος καὶ ξεσκονισμένος. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ὁ Σέσιλ ἦταν πολὺ εὐγενής, ὅπως πρέπει να εἶνε οἱ πόλιαμιν καὶ οἱ υπάλληλοι τῶν άσσανσέρ, πράγμα που δυστυχῶς δεν συμβαίνει πάντοτε. Ὁ Σέσιλ δεν τραβοῦσε ποτὲ ἀπότομα τὸ μοχλὸ για να περάσῃ δέκα ἢ δώδεκα πατώματα συγχρόνως, αφήνοντας τοὺς πελάτες που περίμεναν τὸν άσσανσέρ στὰ πατώματα αὐτὰ να βλαστημοῦν ἀπὸ άνυπομονηρία.

***

Ὁ σπουδαιότερος μέτοχος τῆς εταιρείας τῶν άδαμάντων ἦταν ὁ συνταγματάρχης Χάινες, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς άστυνομίας. Ὁ συνταγματάρχης Χάινες κι' ὁ Σέσιλ δεν εἶχαν παίξει ποτὲ μπυλιάρδο μαζί, δεν εἶχαν γευματίσει μαζί καὶ ποτὲ ὁ ἓνας δεν εἶχε ζητήσει τὴ συμβουλὴ τοῦ ἄλλου. Μά δυὸ λόγια, δεν ἦσαν καθόλου φίλοι. Μπορεῖ μάλιστα να πῇ κανεὶς ὅτι ὁ συνταγματάρχης Χάινες άγνοοῦσε τὴν ὑπαρξί τοῦ Σέσιλ ὡς τὴν ἡμέρα που ὁ τελευταῖος μῆκε μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ πρώτου καὶ τοῦ εἶπε αμερικανικῶτατα:

— Καλημέρα, κύριε συνταγματάρχα.

Ὁ Χάινες δεν συνήθιζε ν' ἀναπνῆζε ἀπ' τὸ γραφεῖο του για να σφίγγῃ ἐγκάρδια τὸ χέρι τῶν άγνώστων του νέων που τοῦ παρουσιάζοντουσαν με στολή υπάλληλων άσσανσέρ, λέγοντάς του: «Καλημέρα, κύριε συνταγματάρχα!»

Κύτταξε τὸν Σέσιλ ὅσο πὺ ψυχρά ἰ ποροῦσε καὶ ρώτη

— Ὁ κύριος;

— Χμ... φαίνεται ὅτι εἶσθε μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς άστυνομίας, εἶπε ὁ Σέσιλ με ὕφος άφηρημένο, σάν να τὸ σφηκτε αὐτὸ ἐκείνη τὴ στιγμή.

Ἀμέσως τὸ πρόσωπο τοῦ συνταγματάρχου ἔγινε ἀπὸ πὺ ψυχρὸ ἀπ' ὅ,τι ἦταν ἔκ φύσεως. Ἀπὸ τότε που εἶχε γίνει μέλος τοῦ άστυνομικοῦ συμβουλίου, γνωστοὶ καὶ άγνωστοὶ τοῦ φορτωνόντουσαν για να τοῦ ζητήσουν διάφορα ρουσφέτια.

— Καὶ τί θέλετε; ρώτησε ἀπότομα.

— Συνταγματάρχα, ἔξακολούθησε ὁ Σέσιλ χάνοντας λίγο τὸ θάρρος του, θέλησα να μῶ στήν άστυνομία, μά με δέχτηκαν, γιατί εἶμαι είκοσι χρονῶν, ἐνῶ ἔπρεπε να εἶμαι είκοσιτριῶν. Σκέφτηκα λοιπὸν ὅτι θα μπορούσατε να με τὸ κανονίσετε αὐτό.

— Πέστε μου ποιὸς εἶστε;

— Δεν με ξέρετε; Εἶμαι ἓνας ἀπὸ τοὺς υπάλληλους τοῦ άσσανσέρ τοῦ Μεγάρου. Σας άνεβοκατέβαζα ἓνα χρονὸ τώρα...

Ὁ συνταγματάρχης ὅμως δεν τὸ θεωροῦσε αὐτὸ ἔπαρτί λόγο για να διευκολύνῃ τὴν εἰσὸδὸ του στήν άστυνομία.

Θά μπορούσε βέβαια να τηλεφωνῇ στὸ γραφεῖο κατὰ τάξεως άστυνομικῶν καὶ να τοὺς πῇ ὅτι ὁ Σέσιλ, ὡς πολὺ νέος, εἶχε πάστα άστυνομικοῦ. Ὁ αρχηγός θα τοῦ άπαντοῦσε «Καλὰ, συνταγματάρχα» καὶ θα ξεχνούσε να ρωτήσῃ τὸν Σέσιλ πόσων χρονῶν εἶνε.

— Τί σὰς κάνει να νομίζετε ὅτι θα γίνετε καλὸς άστυνομικός; ρώτησε ὁ συνταγματάρχης.

— Ἐ, λοιπὸν, κύριε, σπουδάσα τις μεθόδους τῆς άστυνομίας. Θυμᾶμαι περίφημα τις ρουζογνωμίες καὶ χωρὶς να καυχισιολογᾶ, ἔχω πῆ τιλῃν καὶ πρωτοβουλία.

— Μπᾶ! Ἀφοῦ σὰς ἔπαιαν ὅτι εἶσθε πολὺ νέος, τὸ ζήτημα εἶνε πῶς εἶναι κανονισμένο, εἶπε ξερὰ ὁ συνταγματάρχης.

— Ὡ! Μά νομίζα πως θα μπορούσατε να τὸ κανονίσετε διαφορετικὰ, εἶπε ὁ Σέσιλ.

— Λυποῦμαι πολὺ...

Ὁ συνταγματάρχης σηκώθηκε ἀπότομα καὶ μῆκε σ' ἓν' ἄλλο γραφεῖο κι' ὁ Σέσιλ, άπογοητευμένος, ξαναγύρισε στὸν άσσανσέρ του.

Οἱ νέοι που εἶνε ανόητοι θα μπορούσαν, ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, να τρίζουν τὰ δόντια τους καὶ να μουρμουρίζουν: «Ὁ γέρο στριμμένος κάθε φορὰ που θα ἔβλεπαν τὸν συνταγματάρχῃ Χάινες.

Μά ὁ Σέσιλ, μὴν τὸ ξεχνᾶτε, δεν ἦταν ανόητος. Ἀποφάσισε να τὸν κατακτήσῃ με τὴν εὐγένειά καὶ να καταστρώσῃ ἓνα σχέδιο για ν' άσφαλίξῃ ἀκόμα περισσότερο τὰ διαμάντια καὶ τις ἄλλες πολυτίμες πέτρες που ἦσαν κλεισμένες στὰ χρηματοκιβώτια του.

Κάθε φορὰ που ὁ Χάινες ἔμπαινε στὸν άσσανσέρ, ὁ Σέσιλ τοῦ εἶπε: «Καλημέρα σας, κύριε συνταγματάρχα» καὶ ὁ Χάινες τοῦ άπαντοῦσε μ' ἓνα χαρούμενο ὄρος: «Γεια σου, μπῶ!»

***

Μιά μέρα, ὁ Σέσιλ σκεφτόταν πόσο θα ἦταν εὐτυχισμένος αν καμμιὰ εἰκοσαριά γκάνγκστερς ἔκαναν ἐπιδρόμὴ στὸ «Μεγάρο τῶν Διαμαντιῶν» καὶ προσπαθοῦσαν να τὸ λεηλατήσουν, μόνο καὶ μόνο για να τοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία να τοὺς αἰχμαλωτίσῃ, να τοὺς δέσῃ ἓνα-ἓνα καὶ να ἐστρέψῃ τὴ λεία τους στὸ νόμιμο κυρίδι τῆς, εἶται που ὁ συνταγματάρχης, εὐγνωμονώντας τον, να τὸν κἀνῃ άστυνομικό.

Καθῶς ἔκανε τις σκέψεις αὐτές, ἓνας τζέντλεμαν μπῆκε στὸν άσσανσέρ καὶ τοῦ εἶπε: «Στὸ δέκατο ἑνατὸ πατώμα.

Ἦταν ὁ Ρήντυ Τζῶν, ἓνας ἀπ' τοὺς πὺ ἐπιδέξιους καὶ φτες διαμαντιῶν. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ ἐπισκεψίς του ἦταν καθαρῶς ἐπαγγελματική. Πῆγαινε να ἐξιχνιάσῃ τὸ βῆμα φος για νὰ ξαναγυρίσῃ κατόπιν μαζί με δυὸ ἄλλους φίλους του καὶ να βάλῃ χέρι στὰ διαμάντια τοῦ συνταγματάρχου καὶ τῶν συνεταίρων του.

Ὁ Ρήντυ Τζῶν ἔκανε ἀδιάφορος μερικές βόλτες στὸ κατο ἑνατὸ πάτωμα, σπουδάζοντας τὰ κατατόπια του καὶ τοὺς τρόπους τῆς γρήγορης φευγάδας. Ὑπολόγισε τὸ γινώσκοντα μεταξύ τῆς ἀνόδου καὶ τῆς κατὰ

τῶν διαφόρων άσσανσέρ καὶ τὸ χρόνο που θά τοῦ χρειάζοταν για να φτάσῃ στὸ αὐτοκίνητό του που θά τὸν περιμένε ἀπ' ἔξω. Ἐπειτ' ἀπὸ μιὰ τελευταία βόλτα, κροτάλισε τὴ γλώσσα του καὶ μουρμούρισε πὺ μέσα του «Ἡ δουλειά πᾶνει περιφημα. Γιατί περίμενα τόσο καιρὸ για να ῥθω ἐδῶ πέρα;»

***

Τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα που διάλεξαν ὁ Ρήντυ Τζῶν καὶ οἱ δυὸ σύντροφοί του για τὴ «μικρὴ τους δουλειά», ὁ συνταγματάρχης Χάινες βρισκόταν μόνος στὸ γραφεῖο του. Ἦταν μεσημέρι κι' οἱ υπάλληλοί του εἶχαν πᾶει να γευματίσουν, ὅταν ὁ Ρήντυ Τζῶν, ἔχοντας τὸ πρόσωπό του σκεπασμένο μ' ἓνα μαντῆλι μῆκε στὸ γραφεῖο του καὶ τοῦ πρότεινε τὸ ρεβόλβερ του λέγοντάς:

— Ἀνοίξε αὐτὴ τὴν κάσση καὶ δῶσε μου ὅ,τι ἔχει μέσα. Ἐτοι θὰ γλυτώσῃς τὸ πετοὶ σου...

Ὁ συνταγματάρχης Χάινες δεν ἦταν ἀπὸ τοὺς διεστραμμένους ἐκείνους τζέντλεμαν που φέρουν ἀντίρρηση, ὅταν ὁ συνουλητής τους χρησιμοποιῇ τόσο πειστικὰ ἐπιχειρήματα, ὅπως ἓνα ρεβόλβερ.

Ἐτοι ὅλα τελειῶσαν μέσα σέ λίγα λεπτά. Ἐθῶγαλε ἀπὸ τὸ χρηματοκιβώτιο ἓνα σωρὸ διαμάντια που τ' ἄδειασε σ' ἓνα σάκκο που εἶχαν τεντώσει οἱ δυὸ σύντροφοί τοῦ Ρήντυ Τζῶν. Κατόπιν ὁ Ρήντυ ἔκοψε τὸ σύρμα τοῦ τηλεφώνου μ' ἓνα σουγιά καὶ ἀφοῦ διέταξε τὸ συνταγματάρχη: «Μὴν τὸ κουνήσῃς ἀπὸ δῶ, γέρο ξεκούτη!» τὸν κλείδωσε στὸ γραφεῖο του καὶ βῆκε ἔξω στὸ πλατύσκαλο.

Μά ὁ συνταγματάρχης, μόλις ἐκείνοι ἔφυγαν, ἄρταξε τὸ ρεβόλβερ του κι' ἔτρεξε κι' αὐτὸς ἔξω ἀπὸ μιὰ ἄλλη πόρτα τοῦ γραφείου του. Βγήκε στὸ πλατύσκαλο τὴ στιγμή που ὁ Ρήντυ Τζῶν καὶ οἱ δυὸ συνένοχοί του ἔμπαιναν στὸν άσσανσέρ τοῦ Σέσιλ. Ἐσοικ. Ὁ συνταγματάρχης τοὺς ἔστειλε πέντε σφαίρες, ὁ Ρήντυ Τζῶν τοὺς ἐξάναστειλε ἄλλες πέντε, ἔσπρωξε τοὺς δυὸ συνένοχους του μπροστά του μέσα στὸν άσσανσέρ καὶ οὐλᾶξε στὸ Σέσιλ:

— Κάτω καὶ μὴ σταματήσῃς πριν φτάσῃς στὸ Ισόγειο.

Ὁ Σέσιλ θά ὑπάκουε χωρὶς ἄλλο, αν ὁ Ρήντυ Τζῶν δεν τὸν ἔκανε να τὰ χάσῃ χωρὶς κλειδικῶς, σπρίζοντας τὸν πρίστροφό του στὸν κρόταφό του. Ἐτοι, ἀντὶ να πατήσῃ τὸ κουμπὶ τῆς καθόδου, πάτησε τὸ κουμπὶ τῆς ἀνόδου κι' ὁ άσσανσέρ, κάνοντας ἓνα πῆδημα, βρέθηκε στὸ εἰκοστὸ δεύτερο πάτωμα, πριν ὁ ἀρχηγώτερος προφτάσῃ να ἐπέμβῃ.

Ὁ Ρήντυ Τζῶν εἶχε ἐξασκήσει πολὺ ταπεινά ἐπαγγέλματα στὴ νεότητά του καὶ, μετὰ τῶν ἄλλων, εἶχε κάνει υπάλληλος σέ άσσανσέρ. Μά οἱ άσσανσέρ που εἶχε χρησιμοποιήσει τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, δεν ἦσαν τόσο μοντέρνοι σάν τοῦ «Μεγάρου τῶν Ἀδαμάντων».

Φύγε ἀπὸ κεῖ! φώναξε στὸ Σέσιλ. Καί, παίρνοντας τὴ θέσι του, ἄλλαξε κατεβῆσανι τόσο ἀπότομα, ὥστε ὁ άσσανσέρ ἔπεσε σά να εἶχε κοπῇ τὸ καλώδιο καὶ κατέβηκε ἔννηα πατώματα σάν πέτρα.

Τὸ δυνατό τράνταγμα ἔκανε τὸ Σέσιλ, να χάσῃ τὴν ἰσορροπία του καὶ να πέσῃ ἀκριβῶς ἀπάνω στὸ κουμπὶ τῆς διακοπῆς τῆς μεταδόσεως τοῦ ρεύματος. Ἐτοι τὸ ρεύμα κόπηκε κι' ὁ άσσανσέρ σταμάτησε αὐτομάτως μετὰ τὸ δωδεκάτου καὶ δεκάτου τρίτου πατώματος.

Ὁ Σέσιλ ἔξερε γιατί ἔγινε αὐτό, μά δεν εἶχε καμμιὰ διάθεσι να τὸ διαλαλήσῃ στὴ γειτονία.

— Γιατί σταμάτησε τὸ καταραμένο αὐτὸ μηχανήμα; ρώτησε τὸ Σέσιλ.

— Δεν ξέρω... Πρώτῃ φορὰ τοῦ συμβαίνει αὐτό.

Ὁ Ρήντυ Τζῶν μανουβράρισε τὴ μηχανὴλὰ πρὸς ὅλες τις διευθύνσεις. Τοῦ ἦταν ἀδιάφορο αν θ' ἀνέβαινε ἢ θά κατέβαινε ὁ άσσανσέρ. Φτάνει μόνο να λειτουργοῦσε.

Ἀρῆστε με να δοκιμάσω ἐγῶ, εἶπε ὁ Σέσιλ.

— Κάποτε 'κεῖ που κάθεσαι... Ξέρω κι' ἐγὼ ἀπὸ αὐτά...

Ἐξακολούθησε τις δοκιμές του με τὴν ἀνιθεῖα, σιγά-σιγά στήν ἀρχῇ, πὺ ἀπὸ

τομα κατόπιν, μά χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Ἡ ὥρα περνοῦσε κι' ὁ άσσανσέρ ἀρνιόταν να μετακινηθῇ. Ἐσοῦ ξέρεῖς γιατί δεν λειτουργεῖ. Πές μου τὴν αλήθεια, εἶπε ὁ Ρήντυ Τζῶν στὸ Σέσιλ μ' ἓνα τρόπο σάν να ἐπρόκειτο να τὸν σκοτώσῃ ἐπὶ τόπου.

— Ὅχι, ἀπάντησε ὁ Σέσιλ, ὁ ὁποῖος θυμῆθηκε πὺς ἡ πεῖρα τὸν εἶχε διδάξει ὅτι τὸ να λῆ κανεὶς τὴν αλήθεια δεν βγαίνει σέ καλὸ.

Ἀφοῦ ἔμειναν ἀκίνητοι ἐπὶ χίλια χρονῶν, ὅπως τοὺς φάνηκε, ὁ Σέσιλ, χωρὶς να τὸ ἀντιληφθοῦν οἱ ἄλλοι, πάτησε τὸ κουμπὶ τῆς μεταδόσεως τοῦ ρεύματος κι' ὁ άσσανσέρ ἄρχισε να κατεβαίνει.

Ὁ συνταγματάρχης Χάινες δεν εἶχε μείνει ἐν τῷ μεταξὺ ἀδρανής. Φτάνοντας μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ άσσανσέρ εἶχε δῇ τὴ βελὸνα τοῦ δείκτου να πηδᾷ πρὸς τὸ 22, ἔπειτα να τραβιέται στὸ 13 καὶ να μὴν ἀκίνητῃ. Ὅταν τὴν εἶδε να σταματᾷ, κατάλαβε τὴν ἀνάγκη να δράσῃ γρήγορα.

Ἐτρεξε σ' ἓνα γειτονικὸ γραφεῖο καὶ τηλεφώνησε στὸ διευθυντὴ τῆς άστυνομίας.

Κατόπιν ξαναγύρισε στὸ πλατύσκαλο κι' εἶδε μ' εὐχαρίστησί του ὅτι ἡ βελὸνα ἐξακολούθησε να δείχνῃ 13. Πῆρε τότε ἓνα ἄλλο άσσανσέρ καὶ κατέβηκε στὸ Ισόγειο. Ὁ δείκτης τοῦ άσσανσέρ τοῦ Σέσιλ ἦταν ἀκόμα στὸ 13, μά, ἔπειτα ἀπὸ μερικές στιγμές, ξανάρχισε να κινῆται καὶ δεν σταμάτησε παρὰ μόνο στὸ μηδέν.

Ὅταν ὁ Ρήντυ Τζῶν καὶ οἱ δυὸ σύντροφοί του βγήκαν ἀπὸ τὸν άσσανσέρ, ἔγιναν δεκτοὶ με τὸν πὺ ἐπιβλητικὸ τρόπο. Τὸ χῶλ φαίνονταν σάν να εἶνε αἰθουσα συγκεντρώσεως άστυνομικῶν. Ὁ Ρήντυ Τζῶν δεν εἶχε δῇ ποτὲ τόσα περιστροφὰ συγχρόνως. Αὐτὸ τὸν ἔκανε να τὰ χάσῃ, παρά τῃς τὰ διαμάντια του καὶ τὸ ρεβόλβερ του κι' ἄπλωσε τὰ χέρια του πρὸς τις χειροπέδες.

Ὁ συνταγματάρχης Χάινες προχώρησε πρὸς τὸ Σέσιλ, ὁ ὁποῖος στεκόταν με μετριοφροσύνη σέ μιὰ γωνία.

— Πὺς τὰ κατὰφες καὶ τοὺς κράτησε ἀνάμεσα στὰ δυὸ πατώματα; τὸν ρώτησε.

— Αν ὁ Σέσιλ ἀκολουθοῦσε τὴν παλὰ του συνήθεια να λῆ τὴν καθαρὴ αλήθεια, θά ὡμολογοῦσε ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο σ' ἓνα γεγονός ἐντελῶς τυχαῖο.

Μά κατάλαβε ὅτι καὶ τὸ ψέμα εἶνε ὀλέιμο πολλές φορές καὶ γι' αὐτὸ ἄπάνησε.

— Ὡ! εἶδα ὅτι δεν ἤξεραν να μανουβράρουν ἓνα άσσανσέρ, συνταγματάρχα. Καί, χωρὶς να τὸ καταλάβουν, ἔκοψα τὸ ρεύμα.

— Θέλειε πάντα να γίνῃς άστυνομικός; ρώτησε ὁ συνταγματάρχης Χάινες.

Ὁ Σέσιλ πρότεινε τὰ χεῖλιά του, τὰ ἔγκυψε με τὴ γλώσσά του, σκέφτηκε μιὰ στιγμή σάν να ἦταν ἢταν βέβαιος κι' ἔπειτα ἀπάντησε:

— Μά τὴν πίστι μου, μοῦ φαίνεται πὺς θέλω.

— Ὡραία... ἔκανε ὁ συνταγματάρχης. Θά γίνῃς ἔστω κι' αν εἰσαι δέκα χρονῶν, καρδιακός, στραδός καὶ ἀνίπρος. Θά γίνῃς!

Καί, πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα κιόλας ὁ Σέσιλ λάβαινε μιὰ πρόσκλησι κατὰ τάξεως στὸ άστυνομικὸ σῶμα καὶ συγχρόνως ἓνα φάκελλο με 5.000 δολλάρια, δῶρο τοῦ συνταγματάρχου Χάινες.

ROLAND KREMS

ΠΑΝΑ ΓΕΛΑΤΕ
ΤΑ ΕΣΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Ὁ γιατρός.— Ἀλλά, κυρία μου, πρέπει να μάσατε καλά τὸ φαγητό σας. Γιατί σὰς τὰ ἔδωσε ὁ Θεός τὰ δόντια. Ἡ κυρία.— Δεν μοῦ τὰ ἔδωσε κανένας Θεός, γιατρέ. Τ' ἀγόρασα!

***

Σκέψτε ἀφηρημένους:
— Κάπου δῶ μέσα ἔφαγα τὸ καπέλλο μου. Στὴν κρεμάστρα δεν εἶνε. Πάνω στὸ τραπέζι δεν εἶνε. Ἀρα θά καθῶμαι ἐπάνω του!

Η ΜΙΚΡΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΩΝ «ΑΣΤΕΙΩΝ»

(Συνέχεια από τη σελίδα 32)

ρία της και τὸν καταφέρνει νὰ τῆς δῇ πάντα τὸν καλύτερο ρόλο! Αὐτὴ μάλιστα ἡ ἀδυναμία τῆς Μύρνας Λόου εἶνε τόσο γνωστὴ, ὥστε ἡ κακὴ γλώσσα τοῦ Χόλλυγουντ διλώνουν τὰ ἐξῆς γι' αὐτὴ τὴ βεντέτα:

— «Αν θέλετε νὰ κατακτῆστε τὴν καρδιά τῆς Μύρνας Λόου, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ γράψετε ἕνα σενάριο!...

Μιά βεντέτα ποὺ ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως ἐξαίρεσι, εἶνε ἡ Κέυ Φράνσις. Αὐτὴ ἡ καλλιτέχνης δὲν κάνει παρὰ μόνον αἰσθηματικὲς τρέλλες κι' ὅπως ἐξομολογεῖται ἡ ἴδια, ἡ ἀδυναμία της εἶνε οἱ σθεναροὶ ἄντρες. Αὐτοὶ κυριολεκτικῶς τὴν σκλαβώνουν καὶ μόνον ἀπ' αὐτοὺς ἀφήνεται νὰ παρασυρθῇ σὲ μιὰ αἰσθηματικὴ περιπέτεια. Εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐκτεθῇ, γιατί ποτὲ ἕνας σθεναρὸς ἄντρας δὲν συζητᾷ τὶς ἐρωτικές του ὑποθέσεις. Ἐπίσης μιὰ ἀπὸ τὶς μικρὲς ἀδυναμίες της εἶνε καὶ τὸ ὅτι εὐχαριστεῖται νὰ διαλέγῃ καὶ νὰ σχεδιάσῃ μόνη της τὶς διαφορὲς τουαλέττες της.

Ἡ Κέυ Φράνσις, ὅπως δηλώνουν ὅσοι τὴν ξέρουν καλά, εἶνε πολὺ γυναικῆ. Κι' αὐτὸ βέβαιον εἶνε ὁ μεγαλύτερος ἔπαινος γι' αὐτὴ τὴ διάσημη βεντέτα.

***

«Ὅσο τώρα γιὰ τοὺς πασίγνωστος «γόντες», αὐτοὶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔχουν ἕνα πλῆθος περιέργων ἀδυναμιών.

Ὁ Κλάρκ Γκέμπλ παραδειγματὸς χάριν, εὐχαριστεῖται, νὰ συζητῇ μὲ τὸν κομμωτὴ τοῦ γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας καὶ γιὰ τὰ προβλήματα τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς...

Ὁ Ρόμπερτ Μοντγκόμερυ περνᾷ τὶς περισσότερες ὥρες τοῦ σὰν ἀτελιῆ τῶν γλυπτῶν.

Ὁ Λιονέλ Μπάρρυμور παίρνει μαθήματα ἀπὸ τὸν διάσημο «ακκιγιέρ» τοῦ Χόλλυγουντ, τὸν Ἰζάκ Ντάν.

Ὁ Οὐάλλας Μπέρρυ «σκοτώνει» τὴν ὥρα τοῦ παρακολουθώντας στὴν εἰδικὴ αἴθουσα τὴν προβολὴ τῶν διαφόρων φιλμ.

Καὶ τέλος, Λεὼν Καρίλλο ξεδεύει ἕνα σωρὸ λεφτὰ ἀγοράζοντας ἕνα πλῆθος «ἀντίκες» τοῦ Μεξικοῦ, μὲ τὶς ὁποῖες στολίζει τὸ σπίτι του.

Γενικῶς ὅλοι οἱ «ἀστέρες» ἔχουν τὶς μικρὲς μανίες τους ἡ ὁποῖες εἶνε ἀρκετὰ χαρακτηριστικὲς κ' ἡ ὁποῖες τοὺς παρουσιάζουν πολὺ διαφορετικούς ἀπ' ὅ,τι φαίνονται στὴν ὁθόνη.

ΑΝΤΡΕ ΜΩΖΕ

Η ΠΡΟΞΕΝΗΤΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 21)

την!

Καὶ μοῦ ἔδειξε μιὰ νέα ποῦ, ἀκολουθουμένη ἀπὸ μιὰ γρη῏ γκουβερνάντα, εἶχε φανῇ στὴν εἴσοδο τῆς δεντροστοιχίας.

Ἀπὸ μακριὰ, μοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ διακρίνω τὰ χαρακτηριστικὰ της. Εἶδα μόνον ὅτι φοροῦσε ἕνα ταγιέρ μπλε-μαρὲν ποῦ ἔδινε κάποια κομψότητα στὴ σιλουέττα της.

Ὡστόσο πρόσεξα ὅτι τὸ περπατήμα της ἦταν κανονικό.

— Μὰ κουτσαίνει! φώναξα.

— Ὡ! πολὺ λίγο... ἀνεπαίσθητα... μοῦ ἀπάντησε ἡ κ. Μπιγκόρν.

Ἡ δεσποινὶς τῆς χαμογέλασε περνώντας ἀπὸ μπροστὰ μας.

— Μὰ εἶνε ἀλλοίωτη, ψιθύρισα στὴ συντροφισσά μου...

— Μπα... λιγάκι... ἔκανε ἡ κ. Μπιγκόρν μὲ ὕφος ἀφηρημένο.

— Καὶ ἔχει ψεύτικα μαλλιά! ἐπρόσθεσα.

— Δὲν μπορεῖ μιὰ νέα νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ χαρίσματα! ἀπάντησε ἡ παντρολογήτρια μὲ τὸ ἴδιο φλέγμα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ἡ ὑποψιφία νύφη κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα κοντὰ μας.

Τὴν ἐξέτασα κρυφὰ μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ βρῶ καμμιά χάρι στο πρόσωπό της, ποῦ δὲν εἶχε καμμιά ὁμορφιά.

Ἀλλοίμονο! Εἶδα τότε πὺς τὸ πρόσωπό της ἦταν γεμάτο σημάδια.

Ἐσκύψα σὲ αὐτὴ τῆς κ. Μπιγκόρν καὶ τῆς ψιθύρισα:

— Μὰ εἶνε ὁλογοκομμένη!

Τότε ἡ παντρολογήτρια μοῦ ἀπάντησε μὲ τὸ αἰώνιο φλέγμα της:

— Μπορεῖτε νὰ μιλήσετε πὺς δυνατὰ... Εἶνε κουφὴ...

Αὐτὸ ἦταν παραπολὺ... Πετάρχηκα ἀπάνω καὶ τὸ ἔβαλα στὰ πόδια, κρατώντας τὴν κοιλιά μου ἀπ' τὰ γέλια.

Ἡ κ. Μπιγκόρν δὲν ἐπανελάθε τὶς μεσιτείες της. Μὰ μ' ἐδικίθηκε διαδίδοντας εἰς βάρος μου ἕνα σωρὸ συκοφαντίας.

ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΤΙΜΜΟΥ.

Η ΚΛΕΦΤΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 33)

νὰ ἐνδιαφερθῇ τί ἀπένεινε ὁ σύζυγός της.

Ἡ Μπρούνο τώρα εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη ἐπιθυμία ν' ἀποκτήσῃ ἕνα σωρὸ ὁμορφὰ πράγματα. Τὸ νουσιμένο ἀπὸ τὶς στερήσεις μισαλό της δὲν μπορούσε πια νὰ ξεχωρίσῃ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴ μέρα ἔχισε γι' αὐτὴ τὴν τραγικὴ γυναῖκα μιὰ ἀνατρεχτικὴ ζωὴ.

Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ ἡ Μπρούνο γύριζε στὰ γάλα καταστήματα, ἀνακατεύονταν μὲ τὶς πλούσιες κυρίες καὶ μὲ μιὰ ἐκπληκτικὴ ἐπιδεξιότητα καταφέρνει τοὺς κλέβῃ τὶς τσάντες καὶ νὰ τοὺς παίρνῃ τὰ χρήματά τους.

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ. Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ἡ Μπρούνο εἶχε κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἔμμονη ἰδέα νὰ συγκεντρώσῃ ὅσες μπορούσε περισσότερες τουαλέττες καὶ κοσμήματα καὶ ν' ἀπολαύσῃ ὅ,τι εἶχε στερηθῇ κατὰ τὰ τραγικὰ χρόνια τοῦ γάμου της.

Μὰ ἡ Μπρούνο δὲν στάθηκε ὡς τὸ τέλος τυχερὴ. Μὰ μὲρα ἔπεσε στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας καὶ κλείστηκε σὲ φυλακὴ ὡς ἐπικίνδυνη λαποδύτρια. Στὸ διαμέρισμά της εἶχαν βρεθῇ τουαλέττες καὶ κοσμήματα ἀξίας πενήντα σίων χιλιάδων φράγκων!

Ἐπειτα, μ' αὐτὰ τὰ λεφτὰ ἀγοράζει τουαλέττες, γοῦν κοσμήματα καὶ σὰν τρελλὴ ἐρχόταν νὰ τὰ κρύψῃ σὲ ἕνα χηρὸ διαμέρισμά της, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ σύζυγός της καὶ εἶχε ἐξαφανισθῇ.

Ασφαλῶς
ὄχι!

Ἐάν εὑρετε στὸ
δρόμο 1.000 δραχ.
τίς ἀφίνετε;

FORMA

• Όταν ὅμως παίρνετε ἀπὸ τὸν ἔμπορο τὴν κλωστήν ποῦ θέλει αὐτός, εἶναι τὸ ἴδιο σὰν νὰ πετᾶτε τὰ χρήματα στὸ δρόμο.

• Τὸ συμφέρον τοῦ εἶναι νὰ σᾶς δώσῃ μιὰ κλωστή ἀπὸ τὴν ὁποία κερδίζει πολλὰ.

• Τὸ δικό σας ὅμως συμφέρον εἶναι νὰ ξευρετε σεῖς τί πρέπει νὰ πάρετε.

• Ἀγοράζοντες ΚΛΩΣΤΕΣ ΚΙΘΑΡΑΣ εἶδε ἡσυχοὶ ὅτι παίρνετε τὴν καλλίτερη κλωστή, καὶ τὸ σπουδαιότερο μὲ τὴν αὐτὴ τιμὴν ποῦ πωλοῦνται καὶ οἱ σαπίες.

Τὸ Μυστικὸ
τῆς
Κομψῆς
Κυρίας

«Ποιὸ εἶνε τὸ πραγματικὸ μυστικὸ τῆς χάριτος καὶ τῆς κομψότητος ποῦ ἔκαμαν τὴν Παριζιάνα περίφημον εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον;» ἠρώτησα τὸν πλέον εἰδικὸν τῆς κομψότητος τοῦ κοσμικοῦ Παρισιοῦ. «Παρευρισκόμενα εἰς ἕνα ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖον, εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ κοσμικότερα χορευτικὰ τσάγια τοῦ Παρισιοῦ. Παρατηρήσατε τὰς Μις λέγει. Τί παρατηρεῖτε ἐν πρώτοις; Οὔτε τὸ φόρεμα, οὔτε τὸ καπέλλο, ἀλλὰ τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος εἶνε τὸ ἀντικείμενον ὅλων τῶν φροντίδων. Ὅλες ἡ γυνεῖκες ἔχουν ἐπιδερμίδα πολὺ ματὴ καὶ βελουτὴ, ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἀποπνεκτικὴν καὶ γεμάτῃ κόσμῳ σάλα. Παρατηρήσατέ τας τὸ πρωὶ στὸν περίπατόν τους στὸ «Δάσος» ἢ τὸ ἀπόγευμα στὶς κοῦρσες, πάντοτε εἶνε τὸ ἴδιο. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ ΤΟΚΑΛΟΝ εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς μοντέρνας Γαλλίδος. Δίδει εἰς τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος ἕνα βελουτὸ πεπαιγμένον, ποῦ οὔτε ὁ ἀνεμὸς οὔτε ἡ βροχὴ οὔτε ἡ ἐφίδρωσις δὲν μποροῦν νὰ ἀλλοιώσουν. Δίδει μαγευτικὴν χάρι νέας κόρης καὶ θε ἡμέρα καὶ ὥρα. Δοκιμάσατε ἡ ἴδια τὴν πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ. Τὰ ἀποτελέσματα ὅπου θὰ σᾶς ἀποκαλύψῃ ὁ καθρέπτης σας θὰ σᾶς ἐκπλήξουν καὶ θὰ σᾶς ἐνθουσιάσουν».

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 3

Αφ' ου Τσαούση & Σία

"Ηρχισαν τὰς ἐργασίας των
τὰ νέα μεγάλα καταστήματα

ΑΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ & ΣΙΑ

με πλήρη συλλογὴν
γυναικείων ὑφασμάτων

ΤΗΛ. 26-226

ΤΑ ΣΤΙΛΠΝΑ ΔΟΝΤΙΑ ΔΙΔΟΥΝ ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Μὲ "ΚΟΛΥΝΟΣ" καὶ σὺ
ἀποκτήσετε λαμπρὸ χαμόγελο

Εἶναι τόσο εὐκόλο δὴν ἂν
συνιστοῦν τὴν "ΚΟΛΥΝΟΣ".
Ἡ "ΚΟΛΥΝΟΣ", προσδίδει
τὰ δόντια γοητεῖαν εὐχαρίαν
εἰς τὸ δέλεμα.

Μὴ λησμονεῖτε, ὅτι ἡ "ΚΟΛΥΝΟΣ",
εἶναι ἡ πλέον ἀποδοτική
σμηματική. Διαρκεῖ δύο φορές
περισσότερον ἀπὸ τὴν ΚΟΛΥΝΟΣ.
ὁδοντοκρέμες, διότι χρησι-
μοποιεῖτε μόνον τὸ ἥμισυ τῆς πο-
σότητος ἀπὸ οἰκονομίας καὶ
λήν. Δοκιμάσατε τὴν τεχνολογίαν
τῆς ξηρᾶς φέκτρας μετὰ καὶ
ἥμισυ ἑκατοστόμετρον "ΚΟΛΥΝΟΣ".
Θὰ ἐκπληγίτε ἀπὸ τὰ
ἀποτελέσματα.

*Ετιμήθη εἰς τὴν Χ καὶ ΧΙ
Διεθνή "Εκθεσὶν Θεσσαλονίκης
μετὰ Μὲγα Βραβεῖον
ἐντὸς Συναγωνισμού.

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ Α.Ε., ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3, ΑΘΗΝΑΙ

ΖΩΝΕΣ
ΚΟΡΣΕΔΕΣ
ΣΟΥΤΙΕΝ
ΖΩΝΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ζελενταία
ΜΟΝΤΕΝΑ
ΟΙΚΟΥ ΜΠΑΡΡΕΤΤ ΠΑΡΙΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΣ
ΟΜΟΝΟΙΑ - ΑΘΗΝΑΙ

ΚΥΡΙΑΙ ΜΟΥ,

Μὴν ἀμελήσετε ἀμέσως
μόλις δῆτε τὸς πρώτας
λευκὰς τρίχας νὰ ἐμφα-
νίζονται νὰ ζητήσετε νὰ
σὰς δώσωμεν τὸ Fixol
μας. Τὸ Fixol εἶναι τὸ
ἰδιωδες παρασκεύασμα
διὰ τοῦ ὁποίου ποτὲ δὲν
θα δῆτε λευκὰς τρίχας
στὸ κεφάλι σας. Πωλεί-
ται μόνον ἐντὸς τοῦ "Ιν-
στιτούτου μας.
Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀπο-
στέλλεται ταχυδρομικῶς.
ἀντὶ 50 δραχμῶν ἐλεύθε-
ρον ταχυδρομικῶν.

Κυρίες μου
νὰ δώτε τὰς τρίχας
νὰ εἶναι δάκρυον...

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

Χαμαράκη
ΣΤΑΔΙΟΥ 37 ΤΗΛ. 23-208

Μία
ἑδωθη δερματὶς
ΤΟΝ ΠΟΔΟΝ
νὰ Dr. Wm. M. Scholl

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ - ΟΜΟΝΟΙΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ραπτομηχανὴ "Σίγγερ" πολυτελείας (κεντή-
ματος - ραπτικής) εἰς τιμὴν εὐκαιρίας. Πληροφορίαι: "Ο-
δὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν ἀριθ. 5, τυπογραφεῖα "Μπου-
κέτου" (Πλατεῖα Κλαυθμῶνος).

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Καταστήματα περιφερείας - Ἀθηνῶν - Πειραιῶς πρὸς
εὐκολίαν τοῦ κοινού:

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ὁδὸς Σοφοκλέους 11 ΑΘΗΝΑΙ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.
ΚΥΨΕΛΗΣ, ὁδὸς Κυψέλης ἀριθ. 86.
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεσσαλίας ἀριθ. 110
ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου.
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομυχάλη καὶ Καλλιδρομίου
ΠΛΑΚΑΣ, ὁδὸς Καπνικαρέας ἀριθ. 37.
ΚΟΛΩΝΟΥ, ὁδ. Συγγρού πλησίον σταθ. ΣΠΑ11 - ΣΕΚ
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ ὁδ. Πειραιῶς 79, πλησίον Λαχαναγορᾶς
ΒΑΘΗΣ ὁδὸς Ἀριστοτέλους 15α
ΠΛ. ΗΡΩΩΝ 63ης Καραϊσκάκη 31
ΑΧΑΡΝΩΝ ὁδὸς Ἀχαρνῶν 114

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

*Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἁγίαν Τριάδα
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μακρᾶς Στῆς ἀριθ. 55
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαφῶν.
ΝΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ, Ἀντισφίρας 2.

ΑΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλάσσόμενοι μετὰ τοὺς πλησιέστερον συνεικιστὰς παραρτήματά
μας ἀποστέλλετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀγοπορίαν τῆς μεταβάσεως
εἰς τὸ κέντρον

ΜΗΝΥΤΗΡ

Τὰ ἑλίσμα
φαγητὰ RECORD

ΝΤΟΛΜΑΔΕΣ ΓΙΑΛΑΝΤΖΗ
ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ
ΙΜΑΜ ΜΠΑΛΑΝΤΙ
ΦΑΣΟΛΑΚΙΑ ΜΕ ΤΟ ΛΑΔΙ
ΤΟΜΑΤΕΣ ΓΕΜΙΣΤΕΣ
ΠΙΠΕΡΙΕΣ ΓΕΜΙΣΤΕΣ
ΜΠΑΜΙΕΣ ΣΤΟ ΛΑΔΙ
Παρασκευάζονται μετὰ τὰ ἀγγύ-
τερα ὑλικά ἀπὸ τὸν εἰδικότερον
τεχνίτη καὶ μετὰ γούστο σπητικό

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

ΑΠΟΚΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ: ΑΝ. Β. ΧΑΪΤΑΣ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 27 ΤΗΛ. 24-408

Μαθηματὰ διὰ Κυρίας καὶ Δεσποινίδας ποὺ
θέλουν νὰ πλουτίσουν τὰς γνώσεις των με ὀλίγα
μόνον μαθήματα.

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ
Ὁδὸς Σίνα Βησσαρίωνος 8
Τηλ. 31.339

Κυρίες μου
Αυτή δεν γνωρίζει την
PERMANANT μου.....

Γελάστηκε... Της
είπαν πως έλει-
ψαν την Ι-
δια Περμανάντ...
μά δυστυχώς...
Σάν τη δική μας
Περμανάντ δεν
θα κάμετε πεν-
θενά.

ΧΑΜΑΡΑΚΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 37 ΤΗΛ. 23-208

Κυρία,
Σας συνιστώμεν να βάψετε
μόνη σας τα φορέματά σας
μόνον με τας γνήσιες και παγ-
κοσμίου φήμης Γερμανικές
Βαφάς «ARTI», διότι ούτω μό-
νον θα εϊσθε βεβαία ότι θα έ-
πιτύχετε απόλυτως εις την βα-
ψήν χωρίς να υποστή την πα-
ραμικράν φθοράν το φόρεμά
σας. Μία βαφή διά να είνε κα-
λή δεν αρκεί μόνον το να βά-
ψη το ύφασμα, αλλά πρέπει
πρό παντός και να μη το κα-
ταστρέφη. Παλαιόν φόρεμα
βαφέν με «ARTI» ούδέποτε ά-
ναγνωρίζεται ως βαμμένον. Αί
βαφαί «ARTI» ούδέποτε ξεθά-
φουν. Έμπριμέ φορέματα βά-
φονται έπιτυχώς με Βαφάς
«ARTI», άφού προηγουμένως
έποχρωματιστούν με τόν ειδι-
κόν άποχρωματιστήν «ARTI».
Πωλούνται στα Φαρμακεία
και Έμπορικά.

**ΤΟ ΚΑΛΥΝΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ
LA PERLE**

Μη μεταβήτε εις την έξοχήν,
μήν άρχίσετε τα μπάνια σας,
μήν έκτεθήτε εις το ήλιον τας
άκτίνας, καθώς και εις τόν κα-
λοκαιρινόν καύσωνα, εάν προη-
γουμένως δεν κάνετε μίαν επά-
λειψιν με το Γαλάκτωμα LA
PERLE, όπερ καθιστά το δέρμα
άπαλόν, δροσερόν και ροδό-
χρουν, έξαλείφει δέ τις ρυτίδες
και τις πανάδες.

Το Γαλάκτωμα LA PERLE
είνε καλλυντικόν και έπιστημο-
νικόν θαύμα. Πωλείται εις όλα
τα καλά Καταστήματα, Φαρμα-
κεία, Μυροπωλεία και Κομμω-
τήρια.

«ΔΙΤΣ»

ΤΑ ΑΝΟΙΞΙΑ

Μαλλίνα-ντεμ! σαιζόν. Εξομα-
ρύνει εις πλούσιον και υγιή
λοβήν με τιμής έκτακτου. Εί-
ναι Μερικά είδη με τας τιμής
Αιπλόφωρα διά ταγέρ...

» » Μαλλίνα-ντεμ...
» » Ταγέρ...
» » Μαλλίνα-ντεμ...
» » Εξομαρύνει...

Σκατσέζικα διά ταγέρ...
» » Εξομαρύνει...

» » Ολόμαλλα σέκτα...
» » χιού...

Διά ταγέρ Μαλλουέτες...
» » Έπαφελήθηκε ν' άγέρ...

λινά σας, τα μεταξωτά και...
τας πλέον χαμηλές τιμές...

ΠΡΟΣΟΧΗ ΒΛΕΠΕΤΕ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

ΕΡΜΟΥ 18Α

ΣΠΥΡΟΣ ΜΥΝΑ

Χειρουργός - Δι-
ρινολαρυγγολόγος

EX-ASSISTANT TO M...
ΘΗΓΗΤΩΝ LEMAITRE

HALPHEN

Έμμ. Μπενάκη-
ροκορδάτου 6 Μ...

ρον Μαλάμου Αθήναις

Τηλ. 29-762

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
Δ. Μ. ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ & ΣΙΑ ΑΕ

21 ΕΡΜΟΥ 21

7 ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 7

ΕΧΟΜΕΝ ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΜΠΡΙΜΕ
ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΜΑΣ

ΑΦΟΙ ΓΙΑΝΝΑ Α

ὑπερέχουν
εἰς ποικιλίαν καὶ
ἐκλεκτικότητα

ΔΙΔΗΓΚΙΡΩΤΙΚ
ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
Σοφιστ 49